وزارت تحصیلات عالی
علمی معینیت
د علمي برنامو د پراختیا ریاست

برنامه ملی بازنگری و انکشاف نصاب تحصیلی پوهنتون های کشور

پوهنځی شرعیات

نصاب تحصیلی رشته تعلیمات اسلامی

تابستان 1398 هـ - ش، کابل

پیام مقام وزارت تحصیلات عالی

نیروی بشری آموزش دیده و متخصص یکی از عناصر اصلی توسعه سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشورها شمرده میشود. بدون تردید انکشاف همه جانبه افغانستان عزیز بدون حضور منابع بشری متخصص و متعهد امکان پذیر نخواهد بود. وزارت تحصیلات عالی افغانستان و نهاد های تابع آن مسئولیت آموزش و تربیه متخصصین را در رشته ها و عرصه های مختلف عهده دار می باشند. وزارت تحصیلات عالی به منظور تحقق این امر مهم با وجود چالش های فراوان متاثر از جنگ و بحران ها گام های مؤثر و مفیدی را در جهت دسترسی همه افغانهای واجد شرایط به تحصیلات عالی، برداشته است. طوریکه امروز اغلب کارشناسان متصدیان ادارات دولتی و دست اندرکاران سکتور خصوصی و تحصیل یافتگان از نهاد های تحصیلی افغانستان می باشند. رهبری، منسوبان و اعضای کادرعلمی تحصیلات عالی افغانستان با درک مسئولیت و رسالت عظیم خویش باور دارند که اقدامات خوب صورت گرفته، ولی تا هنوز کافی نبوده، نیازهای سکتور های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و دولت داری را به وجه احسن مرفوع نساخته است. با درک این واقعیت ما باورمند هستیم که به منظور تکمیل آرزوها و خواسته های مردم عزیز افغانستان، لازم است که تلاش های بیشتری در زمینه صورت گیرد. مردم افغانستان شایسته تحصیلات عالی با کیفیت میباشد که از اعتبار جهانی برخوردار بوده پاسخگوی نیاز های اساسی بازار کار افغانستان از حیث تربیه نیروی انسانی باشد. در زمینه رسیدن به معیارهای لازم در حوزه ارائه خدمات علمی با کیفیت؛ داشتن نصاب درسی هماهنگ با معیارهای جهانی، افغانستان شمول و کاربردی امر حتمی و الزامی است.

در پلان استراتژیک ملی وزارت تحصیلات عالی، تدوین نصاب تحصیلی معیاری به عنوان یکی از اهداف اصلی مطمح نظر قرار گرفت و به کمیسیون ملی نصاب وظیفه سپرده شد تا رهنمود انکشاف و بازنگری نصاب تحصیلی را ترتیب نموده، به منظور آغاز روند بازنگری اساسی و توحید نصاب ملی در اختیار تمامی پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی قرار دهد. پروسه بازنگری نصاب از یک سال قبل در تمام رشته ها از مرحله نیاز سنجی از سطح دیپارتمت ها، پوهنځی ها و پوهنتون ها، مستفیدان از نهاد های دولتی و خصوصی آغاز و همچنان مدل های متعددی سایر کشورها نیز مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

مسرت داریم که پروسه بازنگری نصاب های درسی در رشته های حقوق، علوم سیاسی و روابط بین الملل، فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و ثقافت اسلامی؛ مبتنی بر رهنمود بازنگری نصاب، همت و همکاری همه جانبه ریاست انکشاف برنامه های علمی، کمیسیون ملی نصاب تحصیلی و اعضای کادر علمی پوهنځی های حقوق و علوم سیاسی و شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون های دولتی و خصوصی کشور و به همکاری مالی و تخنکی بنیاد محترم آسیا (The Asia Foundation) و اداره بین المللی مبارزه علیه مواد مخدر و تنفیذ قانون (INL) اینک به ثمر نشست. ما شاهد تلاش های مستمر، صادقانه و تخصصی همکاران خویش در نهادهای فوق الذکر در تمامی مراحل از جمله مرحله نیاز سنجی، بررسی های مسلکی کمیته های تخصصی و برگزاری سه کلستر ملی (سه مرحله تدوین جدول نصاب و مفردات، مرحله تدقیق و مرحله نهایی سازی در هر یک از رشته های فوق الذکر) بودیم و اقدامات صورت گرفته را که با کیفیت و معیارهای عالی به انجام رسیده است، تحسن و تقدیر می کنیم.

اکنون با افتخار نصاب های بازنگری شده ی رشته های حقوق، علوم سیاسی و روابط بین الملل، فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و ثقافت اسلامی را منحیث اولین نصاب های نهایی شده در وزارت تحصیلات عالی افغانستان، جهت تطبیق در تمام پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی تقدیم جامعه علمی خویش می نماییم. امید داریم با تطبیق نصاب های جدید بسا از خلاها و کاستی های قبلی رفع گردیده، ارائه خدمات تحصیلات با کیفت بهتر و بازدهی مؤثر تر صورت گیرد.

در پایان از تمام تهیه کنندگان نصاب های تحصیلی تمامی رشته ها به خصوص رشته های حقوق، علوم سیاسی و روابط بین الملل، فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و دیپارتمنت ثقافت اسلامی به ویژه از همکاران گرامی در وزارت تحصیلات عالی، بنیاد محترم آسیا (The Asia Foundation-Afghanistan)، استادان پر تلاش شامل در این پروسه، رؤسای پوهنځی ها و آمرین دیپارتمنت های مربوطه، کمال قدردانی و سپاس گزاری می نمایم.

پوهنمل عبدالتواب بالاکرزی
معین علمی و سرپرست وزارت تحصیلات عالی

برنامه ملی بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی

نصاب تحصیلی از عناصر مهم و کلیدی برنامه های علمی در وزارت تحصیلات عالی است. تطبیق نصاب تحصیلی معیاری منحیث نقشه راه برای محصلان و تربیه نیروی بشری کشور، از یک سو باعث بهبود کیفیت تدریس و آموزش در نهاد های تحصیلی گردیده و از سوی دیگر فارغان با دانش و شایسته طبق نیاز بازار کار را به جامعه تقدیم میکند. از همین رو، وزارت تحصیلات عالی به عنوان اساسی ترین نهاد تنظیم کنندهٔ امور تحصیلات عالی در کشور، روند بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی پوهنتون های کشور با اهداف تنظیم آن مطابق به نیاز بازار کار، ضرورت استخدام کنندگان با رعایت معیار های پذیرفته شده جهانی در هر رشته تحصیلی را با شعار "ملت واحد- نصاب تحصیلی واحد" در تمامی پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی از سطح دیپارتمنت، پوهنځی، پوهنتون تا وزارت تحصیلات عالی، آغاز نموده و قرار است یکصد و شصت و پنج رشته مختلف فارغ ده دوره لیسانس موجود در کشور تحت پوشش این برنامه قرار گیرند.

روند انکشاف نصاب با مرحله نیاز سنجی اغاز گردید که در آن به منظور تشخیص نیاز بازار کار، اعضای کادر علمی موسسات تحصیلات عالی اعم از دولتی و خصوصی با ادارات ذیدخل، نخبه ها و مراجع استخدام کننده نشست های مشورتی را دایر نموده و بعد از جمع آوری نظریات آنها، آنرا به عنوان مواد کار در کلسترهای تخصصی رشته توسط متخصصین نصاب سازمورد تحلیل و تجزیه قرار داده و در تنظیم نصاب های تحصیلی جدید از آن استفاده صورت گرفته است.

کلستر بازنگری نصاب های تحصیلی عبارت از گروپی از افراد متخصص، مجرب و ذیدخل در رشته مربوطه اعم از استادان صاحب نظر پوهنتونهای دولتی و خصوصی، نمایندگان استخدام کنندگان (دولتی و خصوصی) ، متخصصین ورزیده از پوهنتونهای خارجی، نماینده فارغ التحصیلان سالهای اخیر و نماینده کمیسیون ملی نصاب وزارت تحصیلات عالی اند که بعد از مرور سایر نصاب های موجود و ریفرنس های بین المللی نیازسنجی ها را کار شناسی نموده و در چندین مرحله نصاب ها را انکشاف میدهند.

در بازنگری نصاب های تحصیلی که براساس اهداف آموزشی هر رشته نصاب ترتیب شده و برای هر مضمون و درس اهداف آموزشی تعریف شده که با اهداف آموزشی رشته مطابقت دارد، بر علاوه سایر نصاب های رایج در کشور، ریفرنس های معتبر رشته های مشابه در دیگر کشور ها نیز مورد مطالعه قرار گرفته و از آن ها استفاده شده است. توجه به مهارت ها و توانایی های محصلان مانند، مهارت استفاده از تکنالوژی معلوماتی، طرز تفکر انتقادی یا (Critical thinking) ، توجه به کار عملی (Internship)، مهارت محاوره و ارتباطات، بلدیت با کار گروپی و روحیه همکاری ، تقویه خلاقیت و نو آوری ، مهارت های حل مشکل، مهارت های آموزش مادام العمر (Life Time Learner)، آگاهی از کلتور های متفاوت جهانی ، تقویه حس وطن دوستی و روحیه اسلامی و علاوه بر آن به معیارهای که توسط سازمان یونسکو به عنوان مهارت های قرن بیست و یکم تعریف گردیده نیز پرداخته شده و رعایت گردیده است.

برنامه ملی بازنگری و انکشاف نصاب تحصیلی به همکاری کمیسیون ملی نصاب تحصیلی توسط ریاست انکشاف برنامه های علمی وزارت تحصیلات عالی تطبیق میگردد. جا دارد که از همکاری اعضای محترم کمیسیون ملی نصاب و سایر اعضای ذیدخل برنامه که با زحمات خستگی نا پذیر خویش در اکمال این برنامه ملی سهم داشته اند، اظهار سپاس و قدر دانی نماییم.

پوهنمل خواجه زبیر صدیقی
رئیس انکشاف برنامه های علمی

پیشگفتار

ارائه آموزش های معیاری در حوزه حقوق و علوم سیاسی و تربیه نیروهای متخصص در بخش‌های مختلف رسالت مهمی است که پوهنځی‌های حقوق و علوم سیاسی به عنوان نهاد های تحصیلات عالی حقوقی عهده دار هستند. باورمند هستیم زمانی نهادهای علمی میتوانند در اجرای رسالت خویش موفق باشند که علاوه بر ارائه آموزش های نظری به ارتقأ مهارت های عملی محصلان و اصلاح نصاب درسی به منظور فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان بیش از پیش عطف توجه نمایند. نصاب تحصیلی (Curriculum) یک رکن اساسی در تحصیلات عالی هر کشور است. زیرا نصاب تحصیلی در واقع بیوگرافی (شناسنامه) مشخصات و خصوصیات هر مضمون (کورس) بوده که به منزله رهنمود فشرده و جامع برای موضوعاتی که قرار است تغییر در فهم، سلوک و مهارت مسلکی محصلان به شکل مطلوب مطابق به اهداف مطروحه فراهم سازد می باشد. در سطح هر یک از پوهنتون ها، پوهنحی ها و دیپارتمنت ها، کمیته های نصاب تحصیلی وظیفه دارند تا نصاب تحصیلی را که در سال های گذشته تدریس می گردید مورد ارزیابی، بازنگری و انکشاف قرار داده، مطابق نیاز جامعه، بازار کار، پیشرفت تکنالوجی، آخرین دستاوردهای علمی و بلاخره مطابق به استندرد ها و معیار های محلی، ملی و جهانی عیار سازند. تاکید اجماع ملی که در ماه حوت سال 1396 در کابل در خصوص معیاری سازی نصاب های تحصیلی افغانستان برگذار گردیده بود؛ نیز بر همین موارد بود.

کمیته های بازنگری نصاب در سطح پوهنځی ها و پوهنتون ها با تدوین و توزیع پرسشنامه از اعضای کادر علمی، فارغ التحصیلان، محصلین بر حال و استخدام کننده های دولتی و خصوصی در زمینه نقاط ضعف، قوت، فرصت ها و چالش های موجود در نصاب های درسی رشته های مختلف خواهان معلومات گردیدند. نتیجه تجزیه و تحلیل این پرسشنامه ها و مصاحبه ها در هرشته نقاط ضف و قوت را مشخص و فرصت ها و چالش های موجود را انعکاس داد. بر هیمن مبنی برای اصلاح و بازنگری نصاب تحصیلی پلان های عملیاتی طرح و اولویت ها مشخص گردید.

در فاکولته های حقوق و علوم سیاسی کار بازنگری، توحید و معیاری سازی نصاب درسی بالای هر دو رشته حقوق و رشته علوم سیاسی و روابط بین الملل آغاز گردید. در این روند نصاب های تحصیلی حدود هشتاد فاکولته حقوق دولتی و خصوصی در سطح وزارت تحصیلات عالی مورد بازنگری و انکشاف قرار گرفت. بعد از بیش از یک سال کار تخصصی و تدویر چندین مرحله کلستر در سطح ملی، مطالعه نیاز های بازار کار و بررسی الگوهای مختلف از سایر کشور ها؛ تدوین نصاب واحد معیاری در سطح ملی به انجام رسید.

انتظار میرود با تطبیق نصاب های جدید، دانش آموخته های رشته های مورد نظر با دانش عمیق تر، مهارت های بیشتر، نگرش مسئولیت پذیری و تعهد مسلط شوندف طوریکه بتوانند با سهولت های بهتری وارد عرصه کار گردیده، خدمات با کیفت و تخصصی را به جامعه انجام دهند. یقین داریم این دانش آموخته ها دارای مهارت مسلکی بالا، آشناه با کمپیوتر و انترنت مسلط به زبان های بین المللی، اعتماد به نفس، صداقت، توانمند به انجام تحلیل و تجزیه علمی مسایل اجتماعی می باشند.

فهرست

عنوان _ صفحه

مقدمه 7

معرفی مختصر پوهنځی شرعیات 9

اهداف آموزشی پوهنځی شرعیات 9

دیدگاه رشته تعلیمات اسلامی 9

رسالت رشته تعلیمات اسلامی 9

اهداف آموزشی رشته تعلیمات اسلامی 10

نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی 10

نیاز سنجی 10

معرفی محتوی 12

اشتراک کنندگان کلستر ها: 14

جدول سمستروار مضامین 15

صنف اول - سمستر اول 25

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عقاید1 (الهیات) 26

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تجوید و حفظ 32

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث 1 (سنن الترمذی) 36

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون احکام عبادات 43

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون قرآن شناسی (علوم قرآن) 47

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون علوم الحدیث 1 51

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عربی1 (قواعد صرف) 58

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون محاوره عربی 64

برنامه درسی مضمون مبادی فقه برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مبادی فقه 75

صنف اول - سمستر دوم 80

برنامه د رسی و کورس پالیسی مضمون مبادی حقوق 100

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه احوال شخصی(انحلال نکاح) 105

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تاریخ معاصر افغانستان 116

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون علوم الحدیث (2) 122

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عربی 2 (قواعد نحو) 127

صنف دوم - سمستر سوم 132

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عقاید (سمعیات) 133

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تفسیر (2) (صفوة التفاسیر) 138

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون سیرت النبی (فقه السیرة) 151
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول فقه 1 (کتاب الله) 162
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق اساسی 169
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عربی 3 (قواعد نحو) 174
صنف دوم - سمستر چهارم 190
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث احکام 2 191
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه 4 (معاملات) (عقود توثیقات) 197
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون (اصول فقه 2) 201
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظام قضایی اسلام 206
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظریه التزام درفقه و قانون 211
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق جزای عمومی در فقه و قانون 215
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق بین الملل عمومی در فقه و قانون 219
برنامه درسی کورس پالیسی مضمون عربی 4 (قواعد نحو) 224
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اخلاق و سلوک مسلکی (منسوبین نظام عدلی و قضائی) 230
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تمدن اسلام 235
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون بلاغت (2) 240
صنف سوم - سمستر پنجم 244
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث احکام (3) 245
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه 5 (دعوی) 249
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول فقه 3 253
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مقارنه ادیان 258
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون میراث (1) 263
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون قواعد کلیه فقهی 267
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق جزای اختصاصی در فقه و قانون 271
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تحلیل فقهی قانون مدنی افغانستان 276
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق بین الملل خصوصی در فقه و قانون 282
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مبادی اقتصاد 287
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون کریمنولوژی 292
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نگارش حقوقی (1) 297
صنف سوم - سمستر ششم 303
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تفسیر آیات احکام رشته فقه و قانون 304

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه 6 (وسائل اثبات)..... 310
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول فقه (4) 314
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون علم میراث(2)..... 318
برنامه درسی و کورس حقوق تجارت در فقه و قانون (1) (کلیات) 322
برنامه درسی و کورسی پالیسی مضمون اصول محاکمات مدنی درفقه اسلامی..... 326
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق اداری 330
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون کریمنالستیک..... 335
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نگارش حقوقی(2) 341
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون روش تحقیق..... 346
برنامه درسی و کورس مضمون جهان اسلام..... 352
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول دعوت و فن خطابه 357
صنف چهارم - سمستر هفتم 362
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث احکام 4 (جنایات و حدود)..... 363
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه7 (احکام جنایات1) 368
برنامه درسی و کورس پالیس مضمون اصول فقه (5) 372
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظام سیاسی اسلام 381
برنامه درسی مضمون اصول محاکمات جزایی در فقه و قانون 386
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظام مالی و بانکداری اسلامی 390
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون روش قانونگذاری درفقه و قانون و معرفی قوانین..... 402
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون کلینیک حقوقی (حقوق عمومی) 407
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون کلینیک حقوقی جزایی..... 412
صنف چهارم - سمستر هشتم..... 417
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تفسیر آیات احکام (4) 418
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه8 (احکام جنایات2) 424
برنامه درسی و کورس پالیس مضمون قضایای فقهی معاصر 428
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول فقه (6) 432
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه مقارن بین مذهب..... 437
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظریه ملکیت درفقه وقانون..... 441
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق جزای بین المللی..... 445
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مقاصد شریعت 451
برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مذاهب فکری معاصر 455

مقدمه

الحمد لله رب العالمین والصلاة والسلام علی أشرف الأنبیاء والمرسلین، نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.
نقش آموزه های دین مقدس اسلامی در کشور عزیز ما افغانستان و تاثیر ارزش های و اعتقادات دینی بر افکارعمومی مردم متدین ما بر کسی پوشیده نیست. بر همین مبنا در صفحات تاریخ این سرزمین نام های دانشمندان و علمای زیادی خودنمایی میکند که هر کدام شان از ابوحنیفه نعمان بن ثابت تا سید جمال الدین افغانی و ملا علی قاری هروی در زمان خویش سرآمد و مقتدا بودند. با به میان آمدن ساختار مدرن تحصیلات عالی پوهنځی شرعیات پوهنتون کابل جز اولین نهاد های تحصیلات عالی بود که در سال 1330هـ.ش. به هدف ارائه خدمات تحصیلی دینی در حوزه های عقیده، فقه، تفسیر، حدیث، دعوت و ارشاد تأسیس گردید. با شکل گیری نظام حقوقی مدرن و ساختار جدید علم حقوق در کشور این نهاد تحصیلی نیز با درک ضرورت، رویکرد نزدیکی دانش جدید حقوق و دانش مقدس شرعیات را روی دست گرفت. تا در پرتو آن بتواند علما، قضات، خَارنوالان، وکلای مدافع، دعوت گران، معلمان و کارشناسان علوم شرعی ی را به جامعه تقدیم نماید که مسلط به دانش شرعی و حقوقی و ملتزم به اخلاق و دیانت اسلامی در خدمت مردم و کشور خویش قرار گیرند.

اگرچه در پوهنځی شرعیات از بدو تأسیس نصاب درسی واحد برای تمام محصلان وجود داشت، اما در بین سالهای تحصیلی 1349-1350 بخش اختصاصی پسران به رشته‌های تحصیلی جداگانه «فقه و قانون» و «تعلیمات اسلامی» جدا گردید. در سال 1345هـ.ش .بنا به ضرورت مبرم رشته «تعلیمات اسلامی دختران» بمنظور بهره مندی دختران فارغ لیسه های عمومی از تعالیم شرعی و عدلی -قضایی به سویه لیسانس، تأسیس گردید.

پوهنځی شرعیات از سالهای مدیدی به این طرف برنامه های انکشاف نصاب درسی را بطور مستمر طرح و اجرا نموده است تا فارغان خویش را هرچه بهتر و بیشتر به دانش و مهارت مورد نیاز در عرصه های کاری مسلط سازد، از جمله در آخرین اصلاحات کمیته نصاب درسی پوهنځی در زمستان سال 1396 با نظر داشت اقتضاء و نیازمندی نظام عدلی و قضایی کشور و ضرورت سایر نهادهای دینی جامعه کریکولم و نصاب درسی جامع و متوازن را برای رشته‌های تحصیلی خویش طرح و تصویب نمود. برای تکمیل کار این نصاب از نتایج نیاز سنجی، مصاحبه با متخصصین، نظریات محصلین و از پروگرامهای درسی پوهنځی‌های شرعیات پوهنتونهای معتبر کشورهای اسلامی و کشورهای عربی استفاده بعمل آمده است.

به توجه به ازدیاد پوهنځی های شرعیات در قالب پوهنتون های دولتی و خصوصی و تعدد و غیر معیاری بودن اکثریت این نصاب های ایجاب مینمود که در زمینه معیاری سازی و توحید نصاب درسی در سطح ملی اجراآت لازم صورت گیرد. خوشبختانه و چنانچه تجدید و بازنگری نصاب از رسالت های اساسی نهاد های تحصیلی و وزارت محترم تحصیلات عالی است همینگونه توحید نصاب در نهاد های شبیه تحصیلی نیز از اولیت های کاری مراجع مسؤول به شمار میرود. روی همین ملحوظ وزارت محترم تحصیلات عالی، پروسه بازنگری نصاب تحصیلی تمامی برنامه های علمی و تحصیلی موجود در نهاد ها و موسسات تحصیلات عالی کشور را به کمک کادرهای متخصص آغاز نموده است. نصاب تحصیلی پوهنځی های شرعیات پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی کشور تحت نظر ریاست انکشاف برنامه های علمی وزرات تحصیلات عالی، با همکاری بنیاد محترم آسیا و با حضور و اشتراک اساتید محترم با صلاحیت و متخصصین رشته مربوطه از اول سال 2018 میلادی در مراحل مختلف از سطح دیپارتمنت ها و پوهنځی ها مورد بررسی همه جانبه از جمله نیاز سنجی، مراجعه به ذینفع ها و چالش شناسی قرار گرفت. نظریات و اصلاحات مورد نظر پوهنځی های مختلف اعم از دولتی و خصوصی از سطح کشور جمع آوری و در کلستر اول به مجموعا 14 تن از متخصصین بازنگری کریکلم و استادان محترم پوهنځی شرعیات کابل و پوهنتون های خصوصی مرکز مورد بررسی قرار گرفت. اعضای کمیته با همکاری تخنیکی دو تن اعضای کمیته ملی انکشاف و بازنگری نصاب تحصیلی وزرات تحصیلات عالی، مسوده نصاب تحصیلی ارسالی تعدادی از پوهنځی های شرعیات پوهنتون ها و موسسات

تحصیلات عالی دولتی و خصوصی کشور را مورد بحث، ارزیابی و بررسی همه جانبه قرار دادند. کمیته فوق بعد از تنظیم و توحید تمامی نظریات و پیشنهادات، مسوده واحد نصاب تحصیلی معیاری را نهایی ساخته اند.

در کلستر دوم مجموعاً 72 تن استادان و متخصصین دعوت گردیدند که مشتمل اند بر رؤسا و آمرین دیپارتمنت های پوهنځی های شرعیات، نمایندگان ستره محکمه، لوی خارنوالی، وزارت معارف، وزارت حج و اوقاف، کمسیون مستقل نظارت بر قانون اساسی، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، شورای محترم علما و وزارت محترم داخله. اشتراک کننده گان در روز اول کلستر در جلسه عمومی خویش مسوده آماده شده در کلستر اول از نصاب یا کریکلم درسی رشته های فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و ثقافت اسلامی را مورد ارزیابی مجدد قرارداده بعد از وارد ساختن تغییرات لازم به اتفاق آراء به توحید کریکلم هذا توافق نمودند. همچنان در جریان سه روز بعدی کلستر، ذوات اشتراک کننده گان حسب تخصص و حوزهٔ تدریس خویش به گروه های کاری تقسیم گردیده به توحید و معیاری سازی مفردات درسی هر مضمون اشتغال ورزیدند. نتیجه کار انجام شده بعد از مطابقت به فرمت کمیته محترم نصاب وزارت تحصیلات عالی در قالب جدول تنظیم مضامین و پالیسی کورس ها تدوین گردد.

قبل از شروع کار کلستر سوم؛ اجراآت مدون شده ی کلستر دوم اعم از نصاب نهایی شده و مفردات درسی جهت بررسی و بازنگری مجدد به تمام پوهنځی های شرعیات پوهنتون های خصوصی و دولتی فرستاده شد. در زمینه از مسئولین فاکولته ها و استادان محترم تقاضا گردید تا مسودهٔ های فرستاده شده را بررسی نموده نظریات خویش را جهت نهایی سازی و شامل شدن در اجندای کلستر سوم، بطور کتبی ارسال فرمایند. نظریات واصله از پوهنتون های مختلف توحید و جهت بررسی نهایی شامل اجندای کلستر سوم گردید.

کلستر سوم رشته های سه گانه مربوط به پوهنځی شرعیات به تاریخ 6 جوزای ۱۳۹۷ برای مدت 3 روز در سالون کنفرانس های وزارت تحصیلات عالی به همکاری مالی و تخنیکی دفتر بنیاد آسیا به اشتراک بیشتر از 100 تن اساتید و نمایندگان 24 پوهنتون دولتی و خصوصی، نهاد های ذینفع به شمول ستره محکمه، لوی خارنوالی، وزارت خانه های عدلیه، حج، ارشاد و اوقاف، کار و امور اجتماعی، اطلاعات و فرهنگ، معارف، داخله، کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی افغانستان، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، شورای سرتاسری علمای افغانستان، شورای علمای اهل تشیع افغانستان، اداره MEC، موسسات بین المللی مانند USIP، GIZ، UNDP، LESPA، فارغ تحصیلان پوهنځی شرعیات و اعضای محترم کمیسیون ملی نصاب تحصیلی وزارت تحصیلات عالی، تدویر یافت. اشتراک کنندگان در این کلستر ضمن بررسی پیشنهادات واصله از جانب پوهنځی های شرعیات، نهادهای دولتی و خصوصی و ذینفع ها، نصاب های تحصیلی برخی از پوهنتون های کشور های اسلامی از جمله پوهنتون بین المللی اسلامی اسلام آباد، پوهنتون ازهر شریف مصر، نصاب تحصیلی رشته الهیات و فقه و حقوق وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران، پوهنتون اسلامی مالیزیا، پوهنتون الجوف ، پوهنتون ام القراء و پوهنتون مدینه شریف کشور عربستان سعودی نیز مورد بررسی و الگو برداری قرار گرفت و نیز نظریات متخصصین عرصه حقوق با تجارب بین المللی منجمله پروفیسور مهدی جمال الدین حکیمی ، رئیس حقوق پوهنتون Stanford ایالت متحده امریکا، پروفیسور ریچارد گرایمز ، استاد حقوق پوهنتون انگلستان و پروفیسور سیاوش رهبری ، استاد پوهنتون امریکائی ها در خصوص انکشاف کریکولوم جمع آوری گردید. طی این برنامه سه روزه، کریکولوم و مفردات درسی رشته های؛ فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و ثقافت اسلامی پوهنځی های شرعیات کشور توحید و نهایی گردید.

نقل نسخه نهایی کریکولوم و مفردات با در نظرداشت اصلاحات بعمل آمده بعد از انجام امور ویراستاری ادبی و مسلکی و تائید وزارت تحصیلات عالی، به دسترس تمام نهاد های تحصیلات عالی کشور قرار می گیرد.

نوت: شایان تذکر است که تقسیم مسئولیت تدریس مضامین به دیپارتمنت ها بر اساس دیپارتمنت های موجود پوهنتون کابل صورت گرفته است. پوهنځی های محترم در ولایات و پوهنتون های خصوصی میتوانند به اساس موجودیت دیپارتمنت های موجود و تخصص با درنظرداشت قواعد حاکم بر تحصیلات عالی در نهاد تحصیلی خویش به تقسیم مضامین به پردازند.

معرفی مختصر پوهنځی شرعیات

پوهنځی شـرعیات عبارت از یک واحد تحصـیلی و تحقیقی در چوکات پوهنتون ها میباشـد که هدف آن تربیه و آموزش آگاهان امور دینی، متخصصین و تقدیم کارشناسان و کادرهای متخصص در بخش های مختلف از جمله نهاد های عدلی و قضایی، حوزه تعلیم و تربیه ارشاد و دعوت به جامعه در مقطع لیسانس، ماستری و دکتورا در رشته های فقه وقانون، تعلیمات اسلامی، و... میباشد، این پوهنځی در شروع سال 1330هـ.ش. به حیث اولین مرکز اکادمیک علوم شـرعی و حقوقی و پنجمین پوهنځی پوهنتون کابل بعد از فاکولته های طب (سـال 1311)، حقوق (1317)، ادبیات (1320) و علوم طبیعی (1321) به همت و فعالیت علمی (14) تن اسـتاد به ریاسـت مرحوم پوهاند محمد اصـغرخان افتتاح و در عمارتی واقع جوار زیارت شـاه دو شـمشـیره رح ، به فعالیت آغاز نمود، بعد در پروگرام در سی آن زمان پوهنځی شرعیات در کنار مضامین شرعی مضامین حقوقی نیز تدریس میگردید. اینکه پوهنځی شـرعیات پوهنتون کابل و تعداد زیادی پوهنځی های شـرعیات پوهنتون های کشـور در خانواده تحصیلات عالی به تربیه کادر های متخصص در رشته های فقه و قانون و تعلیمات اسلامی می پردازند. همزمان دیپارتمنت ثقافت اسـلامی پوهنځی های شـرعیات به عرضـه دانش اسـاسـی دینی که نیاز همه ی رشـته های تحصیلات عالی افغانستان میباشد؛ اشتغال دارد.

اهداف آموزشی پوهنځی شرعیات

پوهنځی های شـرعیات در سـطح کشـور دارای مرام و هدف والای تربیه کادر آگاه، ماهر و خدمت گذار برای مردم و جامعه، ترویج فرهنگ تحقیقات در حوزه علوم دینی و تحکیم علمی رابطه علوم شرعی با سایر رشته ها میباشد. مشخصا در رشته اهداف فقه و قانون خدمات علمی به منظور تحقق اهداف ذیل صورت میگیر:

دیدگاه رشته تعلیمات اسلامی

با توجه به آموزه های دین مقدس اسلام، اصول پسندیده حاکم بر جامعه، حفظ منافع علیای کشور، تحکیم وحدت ملی، تعهد به ارتقای کمی و کیفی آموزش علمی و کاربردی دانش شـرعیات، به کارگیری اسـتندردهای پذیرفته شـده بین المللی در محیط اکادمیک، تعمیم مسـئوولیت پذیری، ارزش های اسـاسـی ذیل مطمح نظر قرار گرفته است:

- باور و احترام به ارزش های دینی و ملی؛
- ترویج هرچه بیشـتر و بهتر دانش مسـلکی دینی، اعتدالگرایی مذهبی و احترام به کرامت انسـانی، تعمیم عدالت، برابری و قانونیت؛
- تقویت روحیه دین مداری، وحدت ملی، همگرایی و تحکیم ثبات اجتماعی و سیاسی؛
- تحصیلات عالی با کیفیت و معیاری متناسب با نیاز جامعه و بازار کار؛
- اصل مسئوولیت پذیری و قانونگرایی، اداره سالم و مورد اعتماد مردم.

رسالت رشته تعلیمات اسلامی

ایمان و اعتقاد به آموزه های دین مقدس اسـلام، از بارزترین شـاخصـه های مردم افغانسـتان اسـت. به منظور ترویج اعتدالگرایی مذهبی و نهادینه سـاختن تقوا و ایمانداری در جامعه به شـکل مقبول و پسـندیده آن و به هدف ترویج هرچه بیشـتر قانونیت، عدالت، نظم و بمیان آوردن اداره سـالم در کشـور، قضـاء، ثارنوالی وکالت دفاع مطابق اصول شرعی، تدریس و ارائه خدمات تحصیلات عالی از جمله ضروریات اساسی محسوب میگردد. این نیازمندیها وقتی مرفوع میگردند که فهم و دانش درسـت و دقیق در عرصـه علوم شـرعی و قضـاءئی و شـناخت علمی از ایمان و عقیده وجود دا شته با شد تا کار شنا سان ماهر سیستم عدلی و قضاءئی و دانشمندان فرهیخته علوم شـرعی مسـلط به علم و مهارت مسـلکی و ملتزم به اخلاق دینی منحیث الگوهای جامعه در حوزه های مربوطه اشتغال یافته، مصدر خدمت به جامعه گردند.

اهداف آموزشی رشته تعلیمات اسلامی

رشـته تعلیمات اسـلامی یک واحد فعال تحصـیلی در چهارچوب پوهنځی شـرعیات میباشـد که هدف آن تربیه و آموزش آگاهان و کادر های متخصـــص در بخش قضـــاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، افتاء، تدریس علوم شـــرعی، دعوت، مشاوره و حکمیت، آشنایی با تفسیر و علوم القرآن، حدیث و علوم آن بطور دقیق و مسلکی، فقه، اصول فقه و حقوق به وجه عام در قالب نصـاب درسـی معیاری و تائید شـده از جانب وزارت محترم تحصـیلات عالی بوسیله کادر متخصص، میباشد.

نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی

- بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.
- کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقائسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
- کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفســیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصــوص قانونی و کســب مهارت در اســتدلال منطقی و حقوقی.
- کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.
- کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.
- کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.

نیاز سنجی

پروسه نیاز سنجی و مطالعه بازار کار به منظور بازنگری و انکشاف نصاب رشته های سه گانه (فقه و قانون، تعلیمات اسلامی، ثقافت اسلامی) پوهنځی شرعیات، توسط هیئت رهبری و کمیته کاری نصاب پوهنځی های شرعیات پوهنتون های دولتی به همکاری مؤسسه محترم بنیاد آسیا در اوایل سال 1397 در ولایات مختلف صورت گرفت. برنامه بازنگری و انکشاف کریکولم پوهنځی های شرعیات طی دو فعالیت عمده و اساسی انجام داده شد : 1- راه اندازی برنامه نیاز سنجی با تدوین و توزیع پرسشنامه ها و تجزیه و تحلیل داده ها 2- و برگزاری فعالیت های گروهی در قالب ورکشاپ ها و تجزیه و تحلیل داده ها .

برنامه نیازسنجی به هدف بررسی میزان مطابقت کریکولم موجود پوهنځی های شرعیات با انتظارات و نیازمندی های ذینفعان اعم از مفید بودن و کاربردی بودن مضامین، بروز بودن و معیاری بودن مفردات، بومی بودن و معیاری بودن منابع درسی، شناسایی نکات ضعف و قوت کریکولم درسی پوهنځی شرعیات و همخوانی نصاب ها با معیار های بین المللی، راه اندازی گردیده بود. فعالیت های گروهی و تجزیه و تحلیل داده های آن به هدف سنجش نیاز های اساسی بازار کار و فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان رشته های سه گانه پوهنځی شرعیات با توجه به اشباع شدن بازار کار تدویر گردید. در بخش نخست داده های حاصل از پرسشنامه ها و در بخش دوم داده های حاصل از فعالیت های گروهی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

اجراآت زیر به منظور تجزیه و تحلیل پرسشنامه ها صورت گرفته است:

1- ترتیب تیم کاری در قالب کمیته نصاب هر پوهنځی: به اساس جلسه کمیته نصاب پوهنځی های شرعیات این تیم کاری با معرفی یک نماینده از سوی دیپارتمنت های چهارگانه و آمریت کمیته نصاب پوهنځی شرعیات تشکیل گردید.

2- شناسایی ذینفعان: پوهنځی شرعیات با ذینفعان متعددی چه در داخل و چه در خارج در تعامل میباشد که هر یک میتوانند بر پوهنځی اثر گذاشته و یا از پوهنځی اثر پذیر باشند. هر یک از ذینفعان نیاز ها و انتظار

های قابل توجهی دارند که پوهنځی شرعیات در راستای بازنگری کریکولم آن ها را میبایست در نظر گیرد. ذینفعان پوهنځی شرعیات قرار ذیل اند:

- دیپارتمنت ها : دیپارتمنت های مختلف پوهنتون های دولتی و خصوصی از ذینفعان اثر گذار اند. پیشنهاد بازنگری کریکولم، تنظیم مفردات و تعین روش تدریس از صلاحیت های دیپارتمنت ها است که در چگونگی ارائه خدمات آموزشی بسیار تاثیر دارد.
- ارگان های عدلی و قضایی: از آنجا که یکی از رسالت های پوهنځی شرعیات تربیه کادر های تخصصی در عرصه های مختلف عدلی و قضایی اعم از قضاء ، ځارنوالی و کالت دفاع است این گروه بازار کار مستقیم برای محصلان رشته قضایی- ځارنوالی را تشکیل میدهد، پوهنځی شرعیات در راستای تدوین کریکولم پیشنهادات این نهاد ها که شامل ستره محکمه، لوی سارنوالی و وزارت عدلیه و نیز انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان را در نظر گرفته تا محصلان علاوه بر فراگیری آموزش های اساسی حقوق، آموزش های کاربردی و مهارت های عملی مورد نیاز را فرا گیرند.
- سکتور خصوصی اعم از تجار، سرمایه گذاران، بانک های خصوصی، اتحادیه ها و اصناف: این گروه حوزه کاری مساعد و نسبتآ بکر برای فارغان رشته قضایی - ځارنوالی به حساب می آید. با توجه به حجم زیاد فارغ التحصیلان شرعیات و اشباع شدن بازار کار پوهنځی شرعیات که تا برقراری ارتباط مستقیم با سکتور خصوصی و نیاز های شان شناسائی و در کریکولم تعداد از مضامین بر اساس آن درج گردید تا زمینه فراهم ساختن کارآموزی و فرصت های شغلی در آینده برای فارغ التحصیلان میسر گردد.
- سیستم عدالت غیر رسمی: نظام حقوقی افغانستان تکثر گرا است، علاوه بر وجود سیستم عدالت رسمی، ساز و کار های سیستم عدالت غیر رسمی نیز در این نظام پیش بینی شده است. تعداد زیادی از مردم برای حل و فصل منازعات خویش از روش های غیر رسمی در قالب جرگه ها و شورا ها استفاده مینمایند. بدون شک ارائه مشوره حقوقی میتواند در تامین عدالت و آشتی دادن عدالت رسمی با غیر رسمی موثر باشد. بر همین منظور نیاز های سیستم عدالت غیر رسمی نیز در بازنگری کریکولم مد نظر قرار گرفت.
- محصلان: این گروه از ذینفعان اثر پذیر اند و به صورت مستقیم خدمات آموزشی به آنها ارئه میشود.
- فارغ التحصیلان: این گروه نیز از ذینفعان پوهنځی شرعیات اند، که در راستای تدوین کریکولم نیاز های ایشان در زمینه فراهم آوری فرصت های شغلی مساعد در نظر گرفته شد.

3- تدوین و توزیع پرسشنامه ها، برگزاری کارهای گروهی در قالب ورکشاپ ها با اشتراک ذینفع های دولتی، خصوصی و موسسات همکار در سطح ولایات و مرکز و تجزیه و تحلیل داده های واصله. هدف از تدوین و توزیع پرسشنامه ها بررسی میزان مطابقت کریکولم فعلی پوهنځی شرعیات با انتظارات و نیازمندی های بازار کار و ذینفعان بوده است. مباحثی همچون مفید و کاربردی بودن مضامین، بروز بودن و معیاری بودن مفردات، بومی و اکادمیک بودن منابع درسی و شناسایی نکات ضعف و قوت نصاب درسی پوهنځی های شرعیات تمرکز بیشتر گردیده است.

4- تدویر ورکشاب ها به اشتراک ذینفع ها و نهاد های همکار در سطح مرکز و زون ها که هدف از برگزاری فعالیت های گروهی و تجزیه و تحلیل داده های آن سنجش نیاز های اساسی بازار کار در رشته های شرعیات و فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان پوهنځی شرعیات و با توجه به اشباع شدن بازار کار فعلی بوده است. اشتراک کنندگان درین ورکشاب ها خلا های موجود در نصاب درسی بخصوص در حوزه عملی را انعکاس داده، پیشنهادات خویش را ارائه نمودند. این پیشنهادات توحید در پروسه بازنگری نصاب به آنها ترتیب اثر داده شد.

5- بررسی و توحید پیشنهادات واصله از نهاد های عدلی و قضایی، موسسات و انجوهای حقوقی و سایر نهاد های ذی علاقه در سطح ولایات مختلف. این پیشنهادات به طور کلی بخشی از رهنمود اصلاح کریکلم درسی در مراحل بعدی گردید.

6- تحلیل پرسشنامه ها: بعد از جمع آوری پرسشنامه ها تیم کاری هر هفت نوع پرسشنامه را با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل و داده های حاصل از این پرسشنامه ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

معرفی محتوی

أ. **مدت دوره تحصیل:** دوره لیسانس رشته تعلیمات اسلامی به طور عادی چهار سال تحصیلی را در بر می گیرد.

ب. **کریدیت ها و کود نمبر مضامین:** در این کریکلم مجموع تعداد کریدیت ها در کتگوری های چهار گانه 167 کریدیت تثبیت گردیده است. کود نمبر مضامین این رشته به حروف انگلیسی SL_IL (SL به معنی Sharia Law یعنی پوهنځی شرعیات و IL به معنی Islamic Law یعنی فقه و قانون) تنظیم گردیده است.

ج. **مضامین درسی و کتگوری ها:** مضامین موجود در نصاب تحصیلی رشته تعلیمات اسلامی مطابق لایحه کریدیت به چهار دسته تقسیم می شود:

- مضامین اساسی حد اکثر 30 فیصد؛ مجموعا در این کریکلم 57 کریدیت به آن اختصاص داده شده است.
- مضامین حتمی ـ تخصصی حداقل 50 فیصد؛ مجموعا در این کریکلم 86 کریدیت به آن اختصاص داده شده است.
- مضامین اختیاری و پوهنتون شمول 12 فیصد؛ مجموعا در این کریکلم 15 کریدیت به آن اختصاص داده شده است.
- مضامین کار عملی و منوگراف 8 فیصد؛ مجموعا در این کریکلم 9 کریدیت به آن اختصاص داده شده است.

تعداد حد اقل کریدیت های دوره لیسانس 136 و تعداد حد اکثر کریدیت های این دوره 168 کریدیت می با شد. در این کریکلم 167 کریدیت تثبیت شده ا ست. تمام دیپارتمنت های پوهنځی های شرعیات مکلف به تبعیت از نصاب درسی واحد می باشند؛

مضامین اساسی		مضامین تخصصی		مضامین اختیاری و پوهنتون شمول		مضامین کار عملی و منوگراف		مجموع	
تعداد مضامین	تعداد کردیت	تعداد مضامین	تعداد کردیت	تعداد مضامین	تعداد کردیت	تعداد مضامین	تعداد کردیت	تعداد مضامین	تعداد کریدیت
23	50	44	92	13	14	6	11	86	167
نوت: شایان تذکر است که از جمع (24)مضامین اختیاری رشته حقوق؛ محصل مکلف است به تعداد (7) کردیت را در جریان تحصیل تکمیل نماید.									

د. **موجودیت انترنشیپ، ستاژ و سیر عملی:** مجموعا در این نصاب حدود هفت فیصد مجموع کریدیت ها به کار های عملی که شامل فعالیت های مختلف منجمله، انترنشیپ، ستاژ و سیر عملی میبا شد، اختصاص داده شده.

ه. **روش های آموزش و تدریس:** تدریس به روش های متفاوت ذیل پیش بینی شده است:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- تدریس متقابل و تدریس توسط خود محصیل
- محاکم تمثیلی و ارایه خدمات حقوقی تحت نظر اساتید و وکلای مدافع
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- تحقیقات حقوقی گروهی
- ارائه سمینار توسط محصلین در بعضی از ساعات درسی
- ایفای نقش (رول پلی)
- استفاده از مهارت های کلینیکی حقوقی

و. **تناسب کار عملی و نظری:** در پروسه بازنگری نصاب درسی افزایش قابل توجه در فعالیت های عملی محصیلین بمیان آمد از جمله در تعداد زیاد از مضامین اساسی و تخصصی برنامه درسی به نحوه ترتیب گردیده است که شامل هر دو بخش عملی و نظری باشد. همچنان مضامین مستقل در جهت افزایش مهارت های عملی محصلین شامل نصاب گردید از جمله نگارش حقوقی، اخلاق حقوقی در عمل، روش تحقیق و کلینیک حقوقی که مجموعا در حدود هفت فیصد مجموع کریدیت های رشته حقوق را احتوا میکند.

ز. **روش های آموزش و تدریس:** تدریس به روش های متفاوت ذیل پیش بینی شده است:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- تدریس متقابل و تدریس توسط خود محصیل
- محاکم تمثیلی و ارایه خدمات حقوقی تحت نظر اساتید و وکلای مدافع
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- تحقیقات حقوقی گروهی
- ارائه سمینار توسط محصلین در بعضی از ساعات درسی
- ایفای نقش (رول پلی)
- استفاده از مهارت های کلینیکی حقوقی

ح. **نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی محصلان:**

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلین، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلین می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کریدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) ٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) ٪
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) ٪

مجموع ١٠٠٪

وجایب و مکلفیت های محصلین

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلین باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

- عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادر ست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلین در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد میشود.
- استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تخشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مروبط تصمیم اتخاذ می نماید.
- تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلین را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنځی اطلاع می دهد.
- اداره پوهنځی در زمینه مطابق قانون اجراآت نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

اشتراک کنندگان کلستر ها:

الف: اعضای کلسترهای فرعی رشته فقه و قانون: 72 تن استادان و متخصصین رشته به شمول رؤسای پوهنځی و آمرین دیپارتمنت، نمایندگان ستره محکمه، لوی خَارنوالی، وزارت عدلیه، نمایندگان احزاب و جامعه مدنی، کمیسیون مستقل نظارت بر قانون اساسی، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، و زارت داخله و وزرات حج، ارشاد و اوقاف.

ب: اعضای کلستر نهائی رشته فقه و قانون": 100 تن از استادان پوهنتون های دولتی و خصوصی از ولایات مختلف، نمایندگان با صلاحیت نهاد های چون ستره محکمه؛ لوی خَارنوالی؛ وزارت عدلیه؛ شورای علمای افغانستان، شورای علمای اهل تشیعه افغانستان، کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی افغانستان، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، وزارت داخله، وزارت خارجه، وزارت حج و اوقاف، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت معارف، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، اداره MEC، نهاد های بین المللی بشمول UNDP، USIP، GIZ، LESPA و سایر موسسات و نهاد های همکار.

جدول سمستروار مضامین

دوره لیسانس رشته تعلیمات اسلامی در زیر مجموعه پوهنځی شرعیات در هشت سمستر تحصیلی و ۱۶ هفته ای درسی ارایه میگردد. در این رشته مجموعا ۸۶ مضمون که شامل ۲۳ مضمنون اساسی، ۴۴ مضمون تخصصی، ۱۳ مضمون اختیاری و پوهنتون شمول و ۶ مضمنون کار عملی میباشد، طی ۱۶۸ کریدیت تدریس میگردد.

صنف اول - سمستر اول - رشته تعلیمات اسلامی										
شماره	مضامین	کودنمبر مضمون	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت ها	دیپارتمنت مربوطه	ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر	پیشنیازها
						نظری	عملی	مجموع		
1	عقاید (1) (الهیات)	SL_I010S5	تخصصی	2	عقیده و فلسفه	2		2	32	ندارد
2	حدیث 1(سنن ترمذی) (عبادات)	SL_I010S6	تخصصی	3	تعلیمات اسلامی	3		3	48	ندارد
3	تجوید و حفظ (جزء 30)	SL_I010S7	تخصصی	2	تفسیر	1	1	3	48	ندارد
4	قرآن شناسی (علوم قرآن)	SL_I010S8	اساسی	2	تفسیر	2		2	32	ندارد
5	علوم حدیث (1) (مصطلحات)	SL_I010S9	اساسی	2	تعلیمات اسلامی	2		2	32	ندارد
6	مبادی فقه (تاریخ التشریع)	SL_I011S0	اساسی	2	فقه و قانون	2		2	32	ندارد
7	احکام عبادات	SL_I011S1	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	ندارد
8	فقه(1) (احوال شخصی-نکاح)	SL_I011S2	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	ندارد
9	عربی(1) (قواعد صرف)	SL_I011S3	اساسی	2	تعلیمات اسلامی/ ادبیات عربی	1	1	3	48	ندارد
10	مبادی حقوق	SL_I011S4	اساسی	2	پوهنځی حقوق	2		2	32	ندارد
مجموعه کریدیت ها وساعات درسی دریک سمستر				21	---				352	--

لیست مضامین اختیاری سمستر اول رشته تعلیمات اسلامی								
شماره	نام مضمون اختیاری	کود مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسی در یک هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر
					نظری	عملی	مجموع	
1								
2								

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	12	7.18%
2	تخصصی	5	2.99%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	4	2.39%
4	کار عملی و منوگراف	0	0%

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

صنف اول - سمستر دوم - رشته تعلیمات اسلامی

شماره	مضامین	کودنم بر مضمون	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	مجموع ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر	پیشنیازها
						نظری	عملی	مجموع		
1	عقاید (2) (نبوات)	SL_I020S5	تخصصی	2	عقیده و فلسفه	2		2	32	SL_IS0205
2	تفسیر(1) (أیسر التفاسیر)	SL_I021S5	تخصصی	3	تفسیر	3		3	48	SL_IS0208
3	حدیث (2) (سنن ترمذی) (عبادات)	SL_I020S6	تخصصی	3	تعلیمات اسلامی	3		3	48	SL_IS0209
4	علوم حدیث (2) قواعد و آداب	SL_I020S9	تخصصی	2	تعلیمات اسلامی	2		2	32	SL_IS0109
5	فقه (2) (احوال شخصی-انحلال نکاح)	SL_I021S2	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS0110
6	حقوق اساسی	SL_I021S6	اساسی	2	پوهنځی حقوق	2		2	32	SL_IS0114
7	منطق (قدیم و جدید)	SL_I021S7	اساسی	2	عقیده و فلسفه	2		2	32	ندارد
8	عربی(2) (قواعد نحو)	SL_I021S3	اساسی	2	تعلیمات اسلامی/ ادبیات عربی	1	1	3	48	SL_IS0113
9	تاریخ معاصر افغانستان	Ss_Hi0205	پوهنتون شمول	1	پوهنځی علوم اجتماعی	1		1	16	ندارد
10	انگلیسی	Li_En0202	پوهنتون شمول	2	پوهنځی ادبیات	2		2	32	ندراد
	مجموعه کریدیت ها وساعات درسی دریک سمستر			21	---				368	--

لیست مضامین اختیاری سمستر اول رشته تعلیمات اسلامی

شماره	نام مضمون اختیاری	کود مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسی در یک هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر
					نظری	عملی	مجموع	

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	10	5.98%
2	تخصصی	9	5.38%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	2	1.2%
4	کار عملی و منوگراف	0	0%

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته فقه و قانون پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

صنف دوم - سمستر سوم - رشته تعلیمات اسلامی										
شماره	مضامین	کودنم بر مضمون	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت ها	دیپارتمنت مربوطه	مجموع ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر	پیشنیازها
						نظری	عملی	مجموع		
1	عقاید (3) (سمعیات)	SL_I 030S 5	تخصصی	2	عقیده و فلسفه	2		2	2	SL_IS 0205
2	تفسیر(2) (صفوه التفاسیر)	SL_I 031S 5	تخصصی	3	تفسیر	3		3	48	SL_IS 0108
3	حدیث (3) صحیح مسلم (ایمان)	SL_I 030S 6	تخصصی	3	تعلیمات اسلامی	3		3	48	SL_IS 0109
4	سیرة النبی (فقه السیرة)	SL_I 031S 8	اساسی	2	تعلیمات اسلامی	2		2	32	ندارد
5	فقه (3) (احکام بیوع)	SL_I 031S 2	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS 0110
6	اصول فقه (1) (کتاب الله)	SL_I 031S 9	اساسی	3	فقه و قانون	3		3	48	ندارد
7	محاوره عربی	SL_I 032S 0	اساسی	2	تعلیمات اسلامی/ ادبیات عربی	1	1	3	48	SL_IS 0113
8	عربی (3) (قواعد نحو)	SL_I 031S 3	اساسی	2	تعلیمات اسلامی/ ادبیات عربی	1	1	3	48	SL_IS 0113
9	کمپیوتر	Cs-Is 0303	پوهنتون شمول	1	کمپیوتر ساینس	1	2	3	48	ندارد
10	اختیاری	---	اختیاری	1	دیپارتمنت ها	--	--	--	32	ندارد
مجموعه کریدیت ها وساعات درسی دریک سمستر				21	---				352	--

لیست مضامین اختیاری سمستر سوم رشته تعلیمات اسلامی								
شماره	نام مضمون اختیاری	کود مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسی در یک هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر
					نظری	عملی	مجموع	
1	تمدن اسلام	SL_IS 0321	1	عقیده و فلسفه	2		2	32
2	بلاغت(1)	SL_IS 0322	1	تعلیمات اسلامی	2		2	32

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	10	5.98%
2	تخصصی	9	5.38%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	2	1.2%
4	کار عملی و منوگراف	0	0%

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

صنف دوم - سمستر چهارم - رشته تعلیمات اسلامی										
شماره	مضامین	کودنم بر مضمون	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	مجموع ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در	پیشنیازها
						نظری	عملی	مجموع		
1	تفسیر (3) (صفوة التفاسیر)	SL_IS0415	تخصصی	3	تفسیر	3			48	SL_IS0108
2	حدیث(4) (صحیح مسلم) (کتاب الامارة، فضایل الصحابة و صفات المنافقین)	SL_IS0406	تخصصی	3	تعلیمات اسلامی	3			48	SL_IS0109
3	فقه (4) (احکام بیوع)	SL_IS0412	تخصصی	2	فقه و قانون	2			32	SL_IS0110
4	اصول فقه (2) (سنت و اجماع)	SL_IS0419	اساسی	2	فقه و قانون	2			32	SL_IS0319
5	نظام سیاسی اسلام	SL_IS0423	اساسی	2	فقه و قانون	2			32	ندارد
6	فرق کلامی اسلامی	SL_IS0424	اساسی	2	عقیده و فلسفه	3			48	ندارد
7	تاریخ و مبادی فلسفه	SL_IS0425	اساسی	1	عقیده و فلسفه	1			16	ندارد
8	عربی (4) (قواعد نحو)	SL_IS0413	اساسی	2	تعلیمات اسلامی/ ادبیات عربی	1	2		48	SL_IS0313
9	اخلاق و سلوک مسلکی (منسوبین نظام عدلی و قضائی)	SL_IS0426	کار عملی و منوگراف	1	کلینک حقوقی		2		32	ندارد
10	محیط زیست	Ns_Em0404	پوهنتون شمول	1	محیط زیست / تعلیمات	1			16	ندارد
11	اختیاری	---	اختیاری	2	دیپارتمنت ها	--	--	--	32	ندارد
مجموعه کریدیت ها وساعات درسی دریک سمستر				21	---	---			368	--

لیست مضامین اختیاری سمستر چهارم رشته تعلیمات اسلامی									
شماره	نام مضمون اختیاری	کود مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسی در یک هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر
					نظری	عملی	مجموع	
1	**بلاغت(2)**	SL_IS0422	2	**تعلیمات اسلامی**	**2**			**32**
2	**جهان اسلام (حاضر العالم الاسلامی)**	SL_IS0427	2	**عقیده و فلسفه**	**2**			**32**

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	5	2.99%
2	تخصصی	12	7.18%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	2	1.2%
4	کار عملی و منوگراف	2	1.2%

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته فقه و قانون پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

صنف سوم - سمستر پنجم - رشته تعلیمات اسلامی										
شماره	مضامین	کودنمبر مضمون	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	مجموع ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر	پیشنیاز ها
						نظری	عملی	مجموع		
1	تفسیر (4) (مدارک التنزیل)	SL_IS0515	تخصصی	3	تفسیر	3		3	48	SL_IS0108
2	حدیث 5 (صحیح البخاری) (بیوع، سلم، شفعه، رهن و اجاره)	SL_IS0506	تخصصی	3	تعلیمات اسلامی	3		3	48	SL_IS0109
3	فقه (5) (دعوی)	SL_IS0512	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS0110
4	اصول فقه (3) (قیاس، احکام و اهلیت)	SL_IS0519	اساسی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS0419
5	مقارنه ادیان	SL_IS0528	اساسی	2	عقیده و فلسفه	2		2	32	ندارد
6	اصول محاکمات مدنی در فقه اسلامی	SL_IS0529	اساسی	2	فقه و قانون	1	1	3	48	ندارد
7	حقوق بین الملل عمومی	SL_IS0530	تخصصی	2	پوهنځی حقوق	2		2	32	SL_IS0114
8	نظریه التزام در فقه و قانون	SL_IS0531	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	ندارد
9	نگارش حقوقی	SL_IS0532	کار عملی	1	کلینک حقوقی		1	2	32	ندارد
10	مضمون اختیاری	----	اختیاری	2	دیپارتمنت ها	--	--	--	32	ندارد
مجموعه کریدیت ها و ساعات درسی در یک سمستر				21	---				352	--

لیست مضامین اختیاری سمستر پنجم رشته تعلیمات اسلامی								
شماره	نام مضمون اختیاری	کود مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسی در یک هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر
					نظری	عملی	مجموع	
	نظام مالی و بانکداری اسلامی	SL_IS0533		فقه و قانون	2			32
	حقوق تجارت	SL_IS0534		پوهنځی حقوق	2			32

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	5	2.99%
2	تخصصی	14	8.38%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	0	0%
4	کار عملی و منوگراف	2	1.2%

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

صنف سوم - سمستر ششم - رشته فقه و قانون

شماره	مضامین	کودنم پر مضمون	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	مجموع ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر	پیشنیازها
						نظری	عملی	مجموع		
1	تفسیر (5) (مدارک التنزیل)	SL_IS0615	تخصصی	3	تفسیر	3		3	48	SL_IS0108
2	حدیث (6) (صحیح البخاری) (خصومات، مظالم، صلح و فتن)	SL_IS0606	تخصصی	3	تعلیمات اسلامی	3		3	48	SL_IS0109
3	اصول تفسیر	SL_IS0635	اساسی	2	تفسیر	2		2	32	SL_IS0108
4	اصول التخریج و دراسة الاسانید	SL_IS0636	اساسی	2	تعلیمات اسلامی	2		2	32	SL_IS0109
5	فقه (6) (وسایل اثبات دعوی)	SL_IS0612	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS0110
6	اصول فقه (4) (ادله اختلافی)	SL_IS0619	اساسی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS19÷05
7	اصول محاکمات جزایی در فقه	SL_IS0637	تخصصی	2	فقه و قانون	1	1	3	48	ندارد
8	روش تحقیق	SL_IS0638	کار عملی و متوگراف	2	عقیده و فلسفه	1	2	3	48	ندارد
9	نگارش حقوقی	SL_IS0639	کار عملی و متوگراف	1	کلینیک حقوقی		2	2	32	ندارد
10	اختیاری	---	اختیاری	2	دیپارتمنت ها	--	--	--	--	ندارد
مجموعه کریدیت ها و ساعات درسی در یک سمستر				21	---	--	--	--	368	--

لیست مضامین اختیاری سمستر ششم رشته تعلیمات اسلامی

شماره	نام مضمون اختیاری	کود مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسی در یک هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر
					نظری	عملی	مجموع	
1	کریمنولوژی	SL_IS0640	2	فقه و قانون/حقوق	1	1	3	48
2	حقوق بشر مقایسوی	SL_IS0641	2	فقه و قانون	2		2	32

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	2	1.2%
2	تخصصی	14	8.38%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	2	1.2%
4	کار عملی و متوگراف	3	1.79%

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته فقه و قانون پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

صنف چهارم - سمستر هفتم - رشته تعلیمات اسلامی

شماره	مضامین	کودنم بر مضمون	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	مجموع ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر	پیشنیاز ها
						نظری	عملی	مجموع		
1	تفسیر (6) (مختصر ابن کثیر)	SL_IS 0715	تخصصی	2	تفسیر	2		2	32	SL_IS 0108
2	حدیث (7)(سنن ابی داود) (کتاب ایمان، نذور، اقضیه و شهادات)	SL_I 070S 6	تخصصی	2	تعلیمات اسلامی	2		2	32	SL_IS 0109
3	الدفاع عن السنة	SL_I 074S 2	اساسی	2	تعلیمات اسلامی	2		2	32	SL_IS 0109
4	فقه (7) (احکام جنایات)	SL_I 071S 2	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS 0110
5	قواعد کلی فقهی	SL_I 074S 3	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS 0110
6	علم میراث	SL_I 074S 4	تخصصی	3	فقه و قانون	3		3	48	ندرد
7	قواعد افتاء	SL_I 074S 5	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS 0743
8	نظریه ملکیت در فقه و قانون	SL_I 074S 6	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	ندارد
9	اصول دعوت و فن خطابت	SL_I 074S 7	اساسی	2	عقیده و فلسفه	1	1	3	48	ندارد
10	مضمون اختیاری	---	اختیاری	2	دیپارتمنت ها	--	--	--	--	ندارد
مجموعه کریدیت ها و ساعات درسی در یک سمستر				21	---				416	--

لیست مضامین اختیاری سمستر هفتم رشته تعلیمات اسلامی

شماره	نام مضمون اختیاری	کود مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسی در یک هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر
					نظری	عملی	مجموع	
	حقوق اداره	SL_IS0748	2	پوهنځی حقوق	2		2	32
	صلح و حل منازعات	SL_IS0749		تعلیمات اسلامی	2		2	32

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	4	2.39%
2	تخصصی	15	8.98%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	0	0%
4	کار عملی و منوگراف	2	1.2%

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

صنف چهارم - سمستر هشتم - رشته تعلیمات اسلامی

شماره	مضامین	کودنمبر مضمون	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	مجموع ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر	پیشنیازها
						نظری	عملی	مجموع		
1	تفسیر (7) (مختصر ابن کثیر)	SL_IS 0815	تخصصی	2	تفسیر	2		2	32	SL_IS 0108
2	حدیث (8) (سنن ابی داود)(حدود)	SL_IS 0806	تخصصی	2	تعلیمات اسلامی	2		2	32	SL_IS 0109
3	فقه (8) (احکام جنایات)	SL_IS 0812	تخصصی	2	فقه و قانون	2		2	32	SL_IS 0110
4	روش قانونگذاری در فقه و قانون و معرفی قوانین	SL_IS 0850	تخصصی	2	فقه و قانون	1	1	3	48	SL_IS 0110 0114
5	حقوق جزای عمومی در فقه و قانون	SL_IS 0851	تخصصی	2	فقه و قانون	2			32	ندارد
6	فلسفه اسلامی	SL_IS 0852	اساسی	3	عقیده و فلسفه	3		3	48	ندارد
7	طب عدلی	SL_IS 0853	اساسی	2	طب	1	1	3	48	ندارد
8	کلینیک حقوقی	SL_IS 0854	کار عملی و منوگراف	2	کلینک حقوقی		4		64	ندارد
9	منوگراف	SL_IS 0855	کار عملی و منوگراف	2	دیپارتمنت مربوطه		4		64	ندارد
10	مضمون اختیاری	---	اختیاری	2	دیپارتمنت ها	--	--	--	32	ندارد
مجموعه کریدیت ها و ساعات درسی در یک سمستر				21	---				352	--

لیست مضامین اختیاری سمستر هشتم رشته تعلیمات اسلامی

شماره	نام مضمون اختیاری	کود مضمون	تعداد کریدیت	دیپارتمنت مربوطه	تعداد ساعات درسی در یک هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر
					نظری	عملی	مجموع	
1	قضایای فقهی معاصر	SL_IS0856	2	فقه و قانون	2		2	32
2	مقاصد شریعت	SL_IS0857	2	فقه و قانون	2		2	32

شماره	نوعیت مضمون	تعداد کریدیت	فیصدی بر اساس کریدیت
1	اساسی	2	1.2%
2	تخصصی	14	8.38%
3	پوهنتو شمول و اختیاری	2	1.2%
4	کار عملی و منوگراف	2	1.2%

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته فقه و قانون پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

مفردات و پلان های درسی کتگوری های مختلف مضامین شامل نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی از جانب کلستر های سه گانه این رشته؛ به حمایت و ابتکار وزارت محترم تحصیلات عالی افغانستان و همکاری تخنیکی و مالی دفتر بنیاد آسیا در افغانستان، تکمیل و مورد تائید قرار گرفت. اینک قرار ضمیمه هذا به تمام پوهنتون ها و مراکز تحصیلات عالی دولتی و خصوصی سراسر کشور اخبار می گردد تا با اجراآت همسان و واحد؛ از چندگانگی و غیر معیاری بودن اجراآت اکادمیک در رشته علوم سیاسی و روابط بین الملل جلوگیری به عمل آید.
دیپارتمنت ها از افزایش یا کاهش تعداد کریدیت ها، تغییر کود نمبر ها و نوع مضامین بصورت جدی خودداری می نمایند.
در مجموعه هذا مفردات و پالیسی کورس های مضامین پوهنتون شمول شامل نمی باشد. مفردات و پالیسی کورس های مضامین مذکور از جانب دیپارتمنت های مربوطه تدوین و در اختیار پوهنخی شرعیات قرار خواهد گرفت.
تکمیل منوگراف نیز تابع طرزالعمل ها و لوایح وزارت محترم تحصیلات عالی و طرزالعمل های داخلی دیپارتمنت ها حسب ایجابات علمی و مسلکی شان می باشد.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

پوهنځی شرعیات

رشته تعلیمات اسلامی

مفردات درسی

صنف اول - سمستر اول

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عقاید1 (الهیات)

مقطع تحصیلی	لسانس
اسم پوهنتون	----------
اسم پوهنحی	شرعیات
اسم دیپارتمنت	عقیده و فلسفه
اسم مضمون	عقاید (الهیات)
کود مضمون	----------
تعداد کریدیت	2 کریدیت (نظری)
نوعیت مضمون	تخصصی
پیشنیاز مضمون	----------
صنف	اول
سمستر	اول

شرح مختصر مضمون:
این مضمون از جمله مضامین اختصاصی بوده و موضوع مورد بحث آن عقیده حق و به دور از عیب و آلودگی است؛ پس شایسته است که عقیده اسلامی به طریقه واضح و روشن به دور از هر گونه پیچیدگی بر اندیشه انسانی عرضه شود و بر هر محصل شرعیات لازم است که اساسات و اصول علم عقاید اسلامی را با تفصیلات آن بداند.

اهداف آوزشی:
- تقویه ایمان و باور به همه مؤمن به های دین مقدس اسلام.
- توسعه بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.
- بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی.
- وارد کردن تغییر بارز در سلوک و اخلاق هر محصل مطابق به عقیده اسلامی.
- تقویه اعتقاد و اعتماد به نفس در برابر اعمال نفوذ غیر قانونی دیگران، رشوت و فساد مالی.

شیوه های تدریس و آموزش:
تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید صورت می‌گیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- **مقدمه**
- فصل اول
- موضوعات مقدماتی
- علم عقاید اسلامی
- تعریف علم عقاید اسلامی
- اهل سنت و جماعت
- فصل دوم
- الله (ج)، عالم هستی و وجود انسان
- فصل سوم
- ایمان بوجود ذات الله (ج) واصطلاحات معروف عقاید اسلامی درزمینه
- فصل چهارم
- صفات ثبوتیه الله (ج)

قرار شرح فوق [illegible] اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- فصل پنجم
- برخی صفات دیگر الله (ج)
- فصل ششم
- هدف خلقت وعبادت الله جل جلاله
- فصل هفتم
- نواقض ایمان، اشکال، انواع و اضرار شرک
- **نوت:** بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی در ضمن دروس صورت میگیرد.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر.1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	تقویه ایمان و باور به همه مؤمن به های دین مقدس اسلام.	1	1	1	1	1	3
۲	توسعه بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.	2	2	2	3	2	2
۳	بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی.	1	3	1	3	1	1
۴	وارد کردن تغییر بارز در سلوک و اخلاق هر محصل مطابق به عقیده اسلامی.	2	1	1	3	2	2
۵	تقویه اعتقاد و اعتماد به نفس در برابر اعمال نفوذ غیر قانونی دیگران، رشوت و فساد مالی.	2	1	1	2	3	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	عقاید1 (الهیات)	عقیده و فلسفه	اول	پنجم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	موضوعات مقدماتی	استحکام عقیده اسلامی و مبارزه با اندیشه های انحرافی	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب، خواندن برخی عبارات	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	توسط پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته، کارخانگی، پروژه ها و سیمینارها
	2	تعریف، موضوع علم عقاید اسلامی موضوعات بحث انگیز علم عقاید اسلامی علم عقاید اسلامی					
دوم	3	مکانت و جایگاه علم عقاید اسلامی	//	//	//	//	//
	4	اهل سنت و جماعت اصول اعتقادی اهل سنت و جماعت					
سوم	5	خصوصیات و صفات عمومی اهل سنت و جماعت	//	//	//	//	//
	6	الله (ج) و عالم هستی نکات بحث انگیز برای مناقشه محصلان					
چهارم	7	ایمان بوجود ذات الله (ج)	//	//	//	//	//
	8	اصطلاحات معروف عقاید اسلامی در رابطه با الله (ج) نکات بحث انگیز برای مناقشه محصلان					
پنجم	9	صفات ثبوتیه الله (ج)	//	//	//	//	//
	10	صفت نفسی الله (ج) و براهین متعدد ادامه بحث در براهین متعدد					
ششم	11	صفت قدرت	//	//	//	//	//
	12	صفت اراده صفت علم					
هفتم	13	صفت کلام	//	//	//	//	//
	14	صفت حیات صفت سمع و بصر					
هشتم	15	متعلقات صفات	//	//	//	//	//
	16	زیادت و نقصان ایمان ارکان ایمان					
نهم	17	صفات فعلی الله متعال	//	//	//	//	//
	18	نکات بحث انگیز برای مناقشه محصلان صفات متشابه					

دهم	19	برخی صفات دیگر الله (ج)	//	//	//	//	//
	20	صفات سلبی توحید					
یازدهم	21	قدم	//	//	//	//	//
	22	بقاء مخالفت با حوادث و قیام بنفس					
دوازدهم	23	صفت عدل الله متعال	//	//	//	//	//
	24	مشکل وجود شر و آفت ادامه بحث قبلی					
سیزدهم	25	هدف خلقت جهان وانسان	//	//	//	//	//
	26	عبادت الله جل جلاله، خصائص و ثمرات عقیده اسلامی					
چهاردهم	27	نواقض ایمان	//	//	//	//	//
	28	شرک واشکال آن					
پانزدهم	29	انواع واقسام شرک ادامه بحث قبلی	//	//	//	//	//
	30	اضرار ومفاسد شرک					
شانزدهم	31	مرور و تحلیل نکات بحث انگیز این کتاب	//	//	//	//	//
	32	بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی در ضمن دروس صورت میگیرد.					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

منابع یا مآخذ:	
مأخذ اساسی	1. ابراهیمی، محمد ابراهیم. (1396 ش). الهیات در علم عقاید اسلامی. کابل: انتشارات سعید. 2. الخمیس، محمد بن عبد الرحمن. (1419 ق). شرح العقیدة الطحاویة المیسر. الریاض، مکتبة الملک فهد الوطنیة. 3. التفتا زانی، سعد الدین. (1323 هق). شرح العقاید النسفیة، بیروت: دارالفکر العربی.
مآخذ کمکی	1. البغدادی، عبدالمحی الشیخلی. (ب، ت). شرح العقیدة الطحاویة، بیروت: دارالفکر العربی. 2. التفتا زانی، سعدالدین. (1989). شرح المقاصد. ایران: قم. 3. تونجی، عبدالسلام. (ب، ت). العقیدة فی القرآن، طرابلیس: منشورات جمعیة الدعوة الاسلامیة العالمیة. 4. زمرمان، لستر جون.(1968). الله یتجلی فی عصر العلم، ترجمه الدمرداش عبدالمجید سرحان، القاهرة . 5. شهرستانی، ابوالفتح محمد بن عبدالکریم.(1335 هـ .ش). الملل والنحل. ترجمه افضل الدین صدر ترکه اصفهانی، تهران: چاپخانه تهران. 6. محسنی، محمد آصف.(1373 هـ . ش). متافزیک از نظر ریالیزم، ایران: انتشارات ولایت.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تجوید و حفظ

مقطع تحصیلی	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تفسیر
اسم مضمون:	تجوید و حفظ (جزء 30)
کود مضمون:	102 IS_SL
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (1 کریدیت تیوری و 1 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون:

علم تجوید از مضامین اختصاصی درین رشته بوده و موضوع مورد بحث آن شناخت قواعد و اصولی است که بوسیله آن میتوان به نطق و تلفظ صحیح و درست قرآن کریم توانايي يافت.

شیوه تدریس و آموزش: از شیوه و منهج فعال محصل محوری ذیل در تدریس این مضمون استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس و مباحث نظري.
- مناقشه و جرو بحث بین محصلان و پاسخ به پرسشهاي مطرح از جانب محصلان.
- کارهاي انفرادي، کارهاي خانگي، گروپي، سوال و جواب و سایر مهارت ها.

(فصل ها و زیر فصل ها) : مفردات درسي مضمون

- تعریف تجوید و بیان اهمیت آن
- مراتب تلاوت
- مخارج حروف
- صفات حروف
- احکام نون و میم ساکنه
- احکام وقف و ابتداء
- احکام تفخیم و ترقیق
- تطبیق عملی تمام قواعد

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته:

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. **شنا** بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر.1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	تقویه ایمان و باور به عظمت قرآن کریم.	3	1	3	2	1	3
۲	توانايي محصلان به ترتیل قرآن و تلفظ صحیح و درست آن.	3	1	2	3	1	2
۳	آگاهي از اصول و قواعدي که رعایت و تطبیق آن انسان را از خطا و اشتباه در نطق قرآن مصون داشته و به تلفظ صحیح ودرست آن یاري میدهد.	2	1	3	3	1	1
۴	شناخت شیوه هاي تلاوت و آشنایي با قراءتها و قاریان.	2	1	2	3	1	2
۵	آراستن محصل با اخلاق و آداب قرآني و تغییر بارز در سلوک و اخلاق هر محصل در روشني قرآن.	1	2	3	3	1	2
	مجموع						

۳= اعظمي ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	تجوید د حفظ	تفسیر	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسي	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشي	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابي روزمره
اول	1	تعریف تجوید و بیان اهمیت آن	توانمند سازی محصلان به ترتیل قرآن و تلفظ صحیح آن، شناخت شیوه های تلاوت و آگاهی از اصول و قواعد ایکه رعایت و تطبیق آن انسان را از خطاء و اشتباه در نطق قرآن مصوون میدارد.	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته
	2	مراتب حفظ					
دوم	3	مخارج حروف(مخارج اساسی)	//	//	//	//	//
	4	مخارج فرعی					
سوم	5	صفات حروف(صفات لازمه)	//	//	//	//	//
	6	صفات عارضه					
چهارم	7	احکام نون ساکنه	//	//	//	//	//
	8	احکام میم ساکنه					
پنجم	9	احکام وقف و ابتداء	//	//	//	//	//
	10	تفخیم و ترقیق					
ششم	11	حفظ و ترتیل سوره های الناس- الکافرون	//	//	//	//	//
	12	حفظ و ترتیل سوره های الکوثر- الفیل					
هفتم	13	حفظ و ترتیل سوره های الهمزه- التکاثر	//	//	//	//	//
	14	حفظ و ترتیل سوره های القارعه- الزلزال					
هشتم	15	حفظ و ترتیل سوره های البینه- القدر	//	//	//	//	//
	16	حفظ و ترتیل سوره های العلق- التین					
نهم	17	حفظ و ترتیل سوره های الانشراح- الضحی	//	//	//	//	//
	18	حفظ و ترتیل سوره اللیل					
دهم	19	حفظ و ترتیل سوره الشمس	//	//	//	//	//

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	20	حفظ و ترتیل سوره البلد					
یازدهم	21	حفظ و ترتیل سوره الفجر	//	//	//	//	//
	22	حفظ و ترتیل سوره الغاشیه					
دوازدهم	23	حفظ و ترتیل سوره الاعلی	//	//	//	//	//
	24	حفظ و ترتیل سوره الطارق					
سیزدهم	25	حفظ و ترتیل سوره البروج	//	//	//	//	//
	26	حفظ و ترتیل سوره الانشقاق					
چهاردهم	27	حفظ و ترتیل سوره المطففین	//	//	//	//	//
	28	حفظ و ترتیل سوره الانفطار					
پانزدهم	29	حفظ و ترتیل سوره التکویر	//	//	//	//	//
	30	حفظ و ترتیل سوره عبس					
شانزدهم	31	حفظ و ترتیل سوره النازعات	//	//	//	//	//
	32	حفظ و ترتیل سوره عمّ					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسي	سلام، سيد جمعه سلام(ب- ت) إحكام الأحكام في تجويد القرآن. بيروت: دار المعرفة.
مأخذ كمكي	1- محيسن، محمد سالم(1403هـ) الرائد في أحكام التجويد. دمشق: المكتب الإسلامي. 2- قارئ، عبد العزيز عبد الفتاح(1417هـ) قواعد التجويد. المدينة المنورة- مكتبة المعارف.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث 1 (سنن الترمذی)

مقطع تحصیلی	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	حدیث (1) سنن الترمذی {عبادات - الطهارة والصلاة -}
کود مضمون:	3SL - IS 10
تعداد کریدیت:	3 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون:

این مضمون از جمله مضامین اختصاصی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل احادیث نبوی ازجهات مختلف سندی، متنی وشرح وتحلیل مسائل واحکام مختلف درروشنایی احادیث،وبالآخره استنباط احکام جهت رفع نیازمندی های جامعه؛پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با معتبرترین کتاب ازکتاب های حدیث (سنن الترمذی) ونیز دانستن شیوه تألیف،اصطلاحات وشروط مؤلف آن وجود داشته باشد، وهمچنان آگاه نمودن ایشان از شروح ومختصراتیکه پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی:

- آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم
- آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله درعرصه ها وابواب مختلف حدیث
- شرح وتحلیل تراجم ابواب وتطبیق آن با احادیث منتخب ازابواب مختلف.
- کشف و تقویه استعداد استبناط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.
- وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.

شیوه های تدریس و آموزش:

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کتاب الطهارة:
- باب ما جاء لا تقبل صلاة بغير طهور، فضل الطهور.
- باب ما جاء في السواك، باب في التسمية عند الوضوء، باب ما جاء في المضمضة والاستنشاق .
- باب التشديد في البول. باب ما جاء في بول ما يؤكل لحمه.
- أبواب نواقض الوضوء :
- باب ما جاء في الوضوء من الريح، باب الوضوء من النوم.
- باب الوضوء مما غيرت النار، باب في ترك الوضوء مما مست النار، باب الوضوء من لحوم الإبل.
- الوضوء من مس الذكر، باب ترك الوضوء من مس الذكر، باب الوضوء من القيء والرعاف.
- باب ما جاء في سؤر الكلب، باب ما جاء في سؤر الهرة، باب في المسح على الجوربين والنعلين.
- باب ما جاء في التيمم، باب التيمم للجنب إذا لم يجد الماء، باب ما جاء في البول يصيب الأرض.
- باب ما جاء في مواقيت الصلاة عن النبي صلى الله عليه وسلم،
- باب ما جاء في النوم عن الصلاة، باب ما جاء في كراهية الصلاة بعد العصر وبعد الفجر، باب ما جاء في الصلاة قبل المغرب.
- باب ما جاء في الجمع بين الصلاتين، باب ما جاء في إفراد الإقامة، باب ما جاء أن الإقامة مثنى مثنى .
- باب ما جاء في فضل الجماعة، باب ما جاء فيمن سمع النداء فلا يجيب
- باب ما جاء أنه لا صلاة إلا بفاتحة الكتاب، باب ما جاء في التأمين، باب ما جاء في فضل التأمين. باب رفع اليدين عند الركوع.
- باب ما جاء في الاعتدال في السجود، باب ما جاء في إقامة الصلب إذا رفع رأسه من السجود والركوع.
- باب ما جاء في وصف صلاة النبي صلى الله عليه وسلم بالليل
- باب ما جاء في القراءة بالليل، باب ما جاء في فضل صلاة التطوع في البيت.
- أبواب الوتر
- باب ما جاء في صلاة الضحى
- باب ما جاء في صلاة الحاجة
- باب ما جاء في صلاة الاستخارة
- باب ما جاء في صلاة التسبيح
- أبواب العيدين

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. **شنا** بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر.1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم	2	2	2	3	2	1
۲	آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله درعرصه ها وابواب مختلف حدیث	3	3	3	3	3	3
۳	شرح وتحلیل تراجم ابواب وتطبیق آن با احادیث منتخب ازابواب مختلف.	3	3	3	۳	3	3
۴	کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.	3	3	3	3	3	3
۵	وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.	3	3	3	3	3	3
	مجموع						

۳= اعظمي ترين اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترين اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	حدیث (1)	تعلیمات اسلامی	اول	اول	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روز مره
اول	1	موضوعات مقدماتی، معرفی امام ترمذی.					
	2	معرفی سنن الترمذی					
	3	معرفی منهج امام ترمذی .					
دوم	4	أبواب الطهارة عن رسول الله : باب ما جاء لا تقبل صلاة بغير طهور، فضل الطهور.					
	5	مفتاح الصلاة الطهور، النهي عن استقبال القبلة بغائط أو بول.					
	6	كراهية ما يستنجى به.					
سوم	7	باب ما جاء في السواك، باب في التسمية عند الوضوء، باب ما جاء في المضمضة والاستنشاق .					
	8	باب ما جاء في مسح الرأس، باب ما جاء ويل للأعقاب من النار، باب في إسباغ الوضوء .					
	9	كراهية الإسراف في الماء، باب في وضوء الرجل والمرأة من إناء واحد.					
چهارم	10	باب ما جاء أن الماء لا ينجسه شيء، كراهية البول في الماء الراكد .					
	11	باب ما جاء في ماء البحر أنه طهور.					
	12	باب التشديد في البول. باب ما جاء في بول ما يؤكل لحمه.					
پنجم	13	أبواب نواقض الوضوء : باب ما جاء في الوضوء من الريح، باب الوضوء من النوم.					
	14	باب الوضوء مما غيرت النار، باب في ترك الوضوء مما مست النار، باب الوضوء من لحوم الإبل.					
	15	الوضوء من مس الذكر، باب ترك الوضوء من مس الذكر، باب الوضوء من القيء والرعاف.					
ششم	16	باب في كراهية رد السلام غير متوضئ، باب ما جاء في سؤر الكلب، باب ما جاء في سؤر الهرة، باب في المسح على الجوربين والنعلين.					
	17	باب ما جاء في الغسل من الجنابة، باب ما جاء في مصافحة الجنب، باب ما جاء في الجنب والحائض أنهما لا يقرآن القرآن.					

	18	باب ما جاء في كراهية إتيان الحائض، باب ما جاء في التيمم، باب التيمم للجنب إذا لم يجد الماء، باب ما جاء في البول يصيب الأرض.					
هفتم	19	باب ما جاء في مواقيت الصلاة عن النبي صلى الله عليه وسلم، باب ما جاء في التغليس بالفجر، باب ما جاء في الإسفار بالفجر.					
	20	باب ما جاء في وقت صلاة العشاء الآخرة.باب ما جاء في كراهية النوم قبل العشاء والسمر بعدها، باب ما جاء في الوقت الأول من الفضل، باب ما جاء في السهو عن وقت صلاة العصر.					
	21	باب ما جاء في النوم عن الصلاة، باب ما جاء في كراهية الصلاة بعد العصر وبعد الفجر، باب ما جاء في الصلاة قبل المغرب.					
هشتم	22	باب ما جاء في الجمع بين الصلاتين، باب ما جاء في إفراد الإقامة، باب ما جاء أن الإقامة مثنى مثنى .					
	23	باب ما جاء في فضل الأذان،باب ما جاء في كراهية أن يأخذ المؤذن على الأذان أجرا، باب ما جاء في أن الدعاء لا يرد بين الأذان والإقامة، باب في فضل الصلوات الخمس .					
	24	باب ما جاء في فضل الجماعة، باب ما جاء فيمن سمع النداء فلا يجيب، باب ما جاء في الرجل يصلي وحده ثم يدرك الجماعة، باب ما جاء في الجماعة في مسجد قد صلي فيه مرة.					
نهم	25	باب ما جاء في فضل العشاء والفجر في الجماعة، باب ما جاء في الصلاة خلف الصف وحده .					
	26	باب من أحق بالإمامة، باب ما جاء إذا أم أحدكم الناس فليخفف. باب في فضل التكبيرة الأولى، باب ما جاء في الجهر و الترك ب {بسم الله الرحمن الرحيم}					
	27	باب ما جاء أنه لا صلاة إلا بفاتحة الكتاب، باب ما جاء في التأمين، باب ما جاء في فضل التأمين. باب رفع اليدين عند الركوع.					
دهم	28	باب ما جاء أنه يجافي يديه عن جنبيه في الركوع، باب ما جاء في النهي عن القراءة في الركوع والسجود.					
	29	باب ما جاء فيمن لا يقيم صلبه في الركوع والسجود، باب ما جاء في السجود على سبعة أعضاء، باب ما جاء في التجافي في السجود.					
	30	باب ما جاء في الاعتدال في السجود، باب ما جاء في إقامة الصلب إذا رفع رأسه من السجود والركوع.					
يازدهم	31	باب ما جاء في الإشارة، باب ما جاء في القراءة خلف الإمام، باب ما جاء في ترك القراءة خلف الإمام إذا جهر الإمام بالقراءة .					
	32	باب ما جاء إذا دخل أحدكم المسجد فليركع ركعتين، باب ما جاء في كراهية أن يتخذ على القبر مسجدا .					
	33	باب ما جاء في سترة المصلي، باب ما جاء: أنه لا يقطع الصلاة إلا الكلب والحمار والمرأة، باب ما جاء في كراهية ما يصلى إليه وفيه .					
دوازدهم	34	باب ما جاء في الصلاة عند النعاس، باب ما جاء في كراهية أن يخص الإمام نفسه بالدعاء.					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	35	باب ما جاء فيمن أم قوما وهم له كارهون، باب ما جاء في الإشارة في الصلاة، باب ما جاء أن التسبيح للرجال، والتصفيق للنساء، ما جاء لا تقبل صلاة الحائض إلا بخمار.					
	36	كراهية السدل في الصلاة، كراهية النفخ في الصلاة، النهي عن الاختصار في الصلاة، كراهية التشبيك بين الأصابع في الصلاة، باب ما جاء في قتل الأسودين في الصلاة					
سیزدهم	37	باب ما جاء في سجدتي السهو قبل السلام ، باب ما جاء في سجدتي السهو بعد السلام والكلام، باب ما جاء في التشهد في سجدتي السهو، باب ما جاء في القنوت في صلاة الفجر، باب ما جاء فيمن صلى في يوم وليلة ثنتي عشرة ركعة من السنة، ما له فيه من الفضل، باب ما جاء إذا أقيمت الصلاة فلا صلاة إلا المكتوبة.					
	38	باب ما جاء لا صلاة بعد طلوع الفجر إلا ركعتين، باب ما جاء فيمن تفوته الركعتان قبل الفجر يصليهما بعد صلاة الفجر باب ما جاء أن صلاة الليل مثنى مثنى، باب ما جاء في فضل صلاة الليل.					
	39	باب ما جاء في وصف صلاة النبي صلى الله عليه وسلم بالليل، نزول الرب تبارك وتعالى إلى السماء الدنيا كل ليلة، باب ما جاء في القراءة بالليل، باب ما جاء في فضل صلاة التطوع في البيت.					
چهاردهم	40	أبواب الوتر: باب ما جاء في فضل الوتر. باب ما جاء أن الوتر ليس بحتم. باب ما جاء في كراهية النوم قبل الوتر. باب ما جاء في الوتر من أول الليل وآخره.					
	41	ابواب ركعات الوتر،					
	42	باب ما جاء ما يقرأ في الوتر باب ما جاء في القنوت في الوتر					
پانزدهم	43	باب ما جاء في صلاة الضحى باب ما جاء في صلاة الحاجة					
	44	باب ما جاء في صلاة الاستخارة باب ما جاء في صلاة التسبيح					
	45	باب ما جاء في صفة الصلاة على النبي باب ما جاء في فضل الصلاة على النبي صلى الله عليه وسلم					
شانزدهم	46	أبواب العيدين: بَابٌ فِي الْمَشْيِ يَوْمَ العِيدِ,بَابٌ فِي صَلاَةِ الْعِيدَيْنِ قَبْلَ الْخُطْبَةِ					
	47	بَابُ أَنَّ صَلاَةَ الْعِيدَيْنِ بِغَيْرِ أَذَانٍ وَلاَ إِقَامَةٍ,بَابُ الْقِرَاءَةِ فِيالْعِيدَيْنِ					
	48	بَابٌ فِي خُرُوجِ النِّسَاءِ فِيالعِيدَيْنِ					

مأخذ اساسی	الترمذي، محمد بن عيسى بن سَوْرة أبو عيسى.(1395 هـ - 1975 م) سنن الترمذى، تحقيق: أحمد محمد شاكر. ناشر: مطبعة مصطفى البابي الحلبي - مصر
مآخذ کمکی	1 - ابن العربي محمد بن عبد الله المالكي القرطبي.(2005م) عاضة الأحوذي بشرح جامع الترمذي. دار الكتب العلمية.

	2- ابن سيد الناس، محمد بن محمد،(1409 هـ) النفح الشذي في شرح جامع الترمذي. دار العاصمة، الرياض - المملكة العربية السعودية. 3- الإسعردي. تقي الدين أبو القاسم عُبيد بن محمد بن عباس.(1989م) فضائل الكتاب الجامع لأبي عيسى الترمذي. ناشر: عالم الكتب , مكتبة النهضة العربية - بيروت. 4- البنوري، محمد يوسف بن محمد زكريا الحسيني. (2010م) معارف السنن شرح سنن الترمذي. ناشر: ایچ ایم سعید کراچی پاکستان. 5- الخضير. عبد الكريم بن عبد الله بن عبد الرحمن بن حمد. شرح سنن الترمذي. 6- الدّخيل. يوسف بن محمد. (1424هـ/2003م) سؤالات الترمذي للبخاري حول أحاديث في جامع الترمذي. ناشر: عمادة البحث العلمي بالجامعة الإسلامية، المدينة المنورة، المملكة العربية السعودية. 7- الراجحي. عبد العزيز بن عبد الله. شرح جامع الترمذي. 8- السيوطي عبد الرحمن بن أبي بكر،(1424 هـ) قوت المغتذي على جامع الترمذي. ناشر: جامعة أم القرى، مكة المكرمة. 9- الكشميري محمد أنور شاه بن معظم شاه.(1425 هـ - 2004 م) العرف الشذي شرح سنن الترمذي. ناشر: دار التراث العربي -بيروت، لبنان. 10- المباركفورى. محمد عبد الرحمن.(1999م) تحفة الأحوذي بشرح جامع الترمذي. ناشر: دار الكتب العلمية - بيروت.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون احکام عبادات

مقطع تحصیلی	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه واصول فقه
اسم مضمون:	احکام عبادات (فقه عبادات)
کود مضمون:	----------
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری و تعداد کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	----------
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون:

عبادات رابطه شخص را با پروردگارش تنظیم مینماید و تمثیل کنندۀ حق الله ـ جل جلاله ـ بر بنده گانش میباشد. این مضمون احکام عبادات را درمذاهب فقهی اعم از احکام طهارت، نماز، روزه، زکات و حج طور مفصل بیان مینماید؛ بناءً فراگرفتن و آموزش این مضمون برای هر مسلمان بخصوص محصل شرعیات از اهمیت خاص برخوردار بوده و برای هر محصل لازم است تا احکام عبادات در فقه اسلامی و بخصوص مذهب حنفی را مفصل و مستدل دانسته و مهارت لازم را در زمینه بعنوان آگاه مسائل دینی کسب نماید.

خلاصه اینکه این مضمون نصوص و نظریات فقهای مذاهب را درمورد مسائل عبادات، اعم از: طهارت، نماز، روزه، زکات، حج و غیره مباحث مهم این بخش را بیان میکند و بر مسائل مهم عبادات و أنواع آن مشتمل می باشد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با طهارت و مسائل مربوطه آن
- شناخت مسائل مهم و اساسی نماز
- درک مسائل مرتبط به روزه
- کسب توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی مربوط به زکات
- فراگیری مسائل مربوط به حج وعمره

شیوه های تدریس و آموزش:

تدریس این مضمون مبتنی بر نتیجه و پیامد (OBE) بوده و با حفظ اصل آموزش بر اساس محصل محوری (SCL) از روش تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش‌های مفید تدریس استفاده می‌گردد. وبه شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

1. طهارت واقسام آن
2. نماز واحکام آن
3. احکام روزه
4. زکات و مسائل مربوطه آن
5. حج واحکام آن
6. طریقه عمره

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی					
		7. **شنا** بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	8. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	9. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	10. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	11. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	12. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر.1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با طهارت و مسائل مربوطه آن	3	2	2	3	2	2
۲	شناخت مسائل مهم و اساسی نماز	2	1	2	2	3	2
۳	درک مسائل مرتبط به روزه	2	3	1	3	2	2
۴	کسب توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی مربوط به زکات	3	2	2	2	3	1
۵	فراگیری مسائل مربوط به حج وعمره	2	2	2	2	1	2
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون احکام عبادات

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	احکام عبادات (فقه عبادات)	فقه و قانون	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون ومفردات آن					
	2	طهارت: احکام وضوء و غسل					
دوم	3	تیمم واحکام آن					
	4	احکام حیض، نفاس و استحاضه					
سوم	5	احکام نماز: اوقات نماز					
	6	اذان و اقامه					
چهارم	7	شروط، فرایض، واجبات و سنت های نماز					
	8	مفسدات و مکروهات نماز					
پنجم	9	جماعت و امامت					
	10	سجده سهوه و سجده تلاوت					
ششم	11	نماز مریض، نماز مسافر					
	12	نماز جمعه					
هفتم	13	نماز عیدین(عید فطر واضحی)					
	14	نماز کسوف و نماز استسقاء					
هشتم	15	احکام جنازه: غسل جنازه، تکفین و نماز جنازه					
	16	حمل و دفن مرده ومسأله فدیه					
نهم	17	امتحان بیست فیصد					
	18	// // //					
دهم	19	احکام زکات: تعریف وشروط زکات					
	20	زکات طلا و نقره					
یازدهم	21	زکات کالای تجارتی و زکات حیوانات سائمه					
	22	مصارف زکات					
دوازدهم	23	احکام روزه: تعریف روزه، مفسدات و مکروهات روزه					
	24	روزه نفلی					

سیزدهم	25	احکام حج: تعریف حج و شروط آن					
	26	فرایض، واجبات و سنتهای حج					
چهاردهم	27	مواقیت و احرام					
	28	کیفیت ادای حج و عمره					
پانزدهم	29	جنایات و جزای آنها: جنایت در احرام					
	30	جنایت در افعال حج					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته					
	32	رهنمایی برای امتحان نهایی و پاسخ به سوالات					

لکچر نوت/ کتاب درسی:	(به اساسی سیستم ماخذ نویسی APA یا MLA نوشته شود)
مأخذ اساسی	• الهی، مولانا محمد عاشق، (1389) التسهيل الضروري لمسائل القدوری. (شرح فارسی قدوری) مترجم فیض محمد بلوچ. مکتبه بشری: پاکستان. • کلانتری، غلام الدین. (ب-ت)
ماخذ کمکی	1. ابن ر شد، أبوالوليد محمد بن أحمد بن محمد بن أحمد بن ر شد القرطبي الشهير بابن ر شد الحفيد (1425هـ - 2004 م). بداية المجتهد ونهاية المقتصد. دار الحديث - القاهرة 2. الاشقر، دکتور عمر سلیمان الاشقر(ب.ت) مسائل فی الفقه المقارن. بیروت: لبنان 3. جزيري، عبد الرحمن بن محمد عوض الجزيري. (1424 هـــــ - 2003م). الفقه على المذاهب الأربعة. ناشر: دار الكتب العلمية، بيروت - لبنان 4. مجموعه از مؤلفین.(1424هـ). الفقه الميسر في ضوء الكتاب والسنة ناشر: مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف. ریاض: سعودی. 5. زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. 6. شـرنبلالی، حسـن بن علی شـرنبلالی. (ب.ت). فقه احناف در پرتو آیات قرآن و احادیث پیامبر(صلی الله علیه وسلم). حقانیه: پیشاور.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون قرآن شناسی (علوم قرآن)

مقطع تحصیلی	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تفسیر
اسم مضمون:	قرآن شناسی (علوم قرآن)
کود مضمون:	IS_SL 105
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (2 کریدیت تیوری و 0 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون :

- علوم القرآن بنابر اهمیت و جایگاه ویژه اي که در فهم تفسیر قرآن دارد به عنوان یکي از مضامین اساسي در سمستر اول خوانده میشود.
- علوم القرآن یکي از مهمترین علوم اسلامي است که ضابطه دقیقي را در اختیار ما مي گذارد که بر مبناي آن میتوان تفسیر صحیح و معیاري را از روشهاي غلط و نا سالم در تفسیر تشخیص داد.
- علوم القرآن نسبت به علم تفسیر حیثیت اصول و ضوابط آنرا دارد.
- یکي از اسباب عمده اشتباه بسیاري از مفسران و انتشار اوهام و خرافات در کتابهاي تفسیر، عدم توجه به اصول و قواعد این علم است.

اهداف آموزشی:

- أشنايي محصلان با تمام مباحث ومسايلي که در فهم و توضیح آیات قرآنی نقش مباشر و مهم دارد.
- شناخت اصول و ضوابط تفسیري که بدون دسترسی به آن، دست به تفسیر قرآن زدن اشتباه بزرگ تلقی می شود.
- أگاهي و اطلاع به خدمات ارزنده ای که علما و دانشمندان اسلامی در طول تاریخ در راه قرآن و علوم قرآنی انجام داده اند.
- کسب بصیرت و ثقافت عالی نسبت به قرآن و علوم قرآني.
- کسب مهارت براي رد ایرادهاي منکران قرآن و پاسخ قوی به شبهات آنها.

شیوه هاي تدریس و آموزش:

از شیوه و منهج فعال محصل محوری ذیل در تدریس این مضمون استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس و مباحث نظري.
- مناقشه و جروبحث بین محصلان و پاسخ به پرسشهاي مطرح از جانب محصلان.
- کارهاي انفرادي، کارهاي خانگي، گروپي، سوال و جواب و سایر مهارت ها.

(فصلها و زیر فصلها) : مفردات درسي مضمون

- شناخت قرآن و علوم القرآن
- محتوی وحی پیامبران
- نزول قرآن
- مکی و مدنی در قرآنکریم
- شناخت نخستین و آخرین آیه
- اسباب نزول
- شیوه نزول قرآن
- جمع و ترتیب قرآن
- ترتیب آیات و سوره های قرآن
- نسخ، محکم و متشابه در قرآن
- تفسیر و مفسران
- تفسیر، تأویل و ترجمه
- نشأت و مراحل تکامل علم تفسیر
- اعجاز قرآن
- امثال و قصص در قرآن

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته:

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. **شنا** بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر.1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	أشنايي محصلان با تمام مباحث ومسايلي كه در فهم و توضيح آيات قرآنی نقش مباشر و مهم دارد.	1	1	3	3	1	1
۲	شناخت اصول و ضوابط تفسيري كه بدون دسترسی به آن، دست به تفسير قرآن زدن اشتباه بزرگ تلقی می شود.	1	2	3	3	1	1
۳	أگاهي و اطلاع به خدمات ارزنده ای كه علما و دانشمندان اسلامی در طول تاريخ در راه قرآن و علوم قرآنی انجام داده اند.	2	1	3	3	1	1
۴	كسب بصيرت و ثقافت عالی نسبت به قرآن و علوم قرآني.	1	1	3	3	1	3
۵	كسب مهارت براي رد ايرادهاي منكران قرآن و پاسخ قوی به شبهات آنها.	1	1	3	3	1	2
	مجموع						

۳= اعظمي ترين اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= كمترين اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	قرآن شناسی (علوم قرآن)	تعلیمات اسلامی	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسي	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشي	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابي روزمره
اول	1	ظهور ومراحل تكاملي علوم القرآن	آشنايي محصلان با تمام مباحث ومسايلي كه در فهم و توضيح آيات قرآنی نقش مباشر و مهم دارد و كسب بصيرت و ثقافت عالی نسبت به قرآن و علوم قرآني.	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته
	2	علوم القرآن در عصر صحابه و عصر تدوين					
دوم	3	تأليفات مستقل در علوم القرآن	//	//	//	//	//
	4	تعريف قرآن و نامهاي آن					
سوم	5	وحی و اقسام آن	//	//	//	//	//
	6	رد شبهات منكران وحي					
چهارم	7	مکی و مدني در قرآن كريم	//	//	//	//	//
	8	ويژگي هاي سوره هاي مكي و مدني					
پنجم	9	شناخت نخستين آيه	//	//	//	//	//
	10	شناخت آخرين آيه					
ششم	11	سباب نزول	//	//	//	//	//
	12	صيغه های سبب نزول					
هفتم	13	شيوۀ نـزول قرآن	//	//	//	//	//
	14	حكمت نزول تدريجی قرآن					
هشتم	15	جمع آوري قرآن در عهد رسالت	//	//	//	//	//
	16	مشهورترين قاريان قرآن در عصر نبوت					
نهم	17	گردآوري قرآن در عصر صديق	//	//	//	//	//
	18	گردآوري قرآن در عصر عثمان					
دهم	19	ترتيب آيات	//	//	//	//	//
	20	ترتيب سوره ها					
يازدهم	21	محكم ومتشابه در قرآن	//	//	//	//	//

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	22	تشابه عام و خاص					
دوازدهم	23	نسخ در قرآن	//	//	//	//	//
	24	اقسام نسخ					
سیزدهم	25	حقیقت اعجاز و معجزه	//	//	//	//	//
	26	اعجاز لغوي وتشريعي قرآن					
چهاردهم	27	اخبار قرآن از حوادث گذشته	//	//	//	//	//
	28	حقائق غيبي مربوط به حال و مستقبل					
پانزدهم	29	امثال در قرآن	//	//	//	//	//
	30	انواع امثال قرآني					
شانزدهم	31	قصص در قرآن و انواع قصص قرآني	//	//	//	//	//
	32	حکمت تکرار داستان					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسي	راجي، عبد القدوس(1396). علوم القرآن. کابل: انتشارات خراسان.
مآخذ کمکي	1- ابوشهبه، محمد محمد(1987م). المدخل لدراسة القرآن الکریم. الریاض: دار اللواء. زرقانی، محمد عبد العظیم.مناهل العرقان فی علوم القرآن.ج 1، بیروت: دار الفکر، (ب ت). 2- زرکشی، بدر الدین محمد بن عبد الله. البرهان فی علوم القرآن.ج1، تحقیق محمد ابو الفضل ابراهیم، بیروت: دار المعرفة، (ب ت). 3- سیوطی، جلال الدین عبد الرحمن بن أبی بکر. الاتقان فی علوم القرآن. ج1، بیروت: دار المعرفة، 1997م. 4- المدخل لدراسه علوم القرآن 5- قطان، مناع خلیل. مباحث فی علوم القرآن. المدینة المنورة: طبع سوم، 2000م.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون علوم الحدیث 1

مقطع تحصیلی	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	علوم الحدیث (1) مصطلحات
کود مضمون:	SL - IS 106
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون:
با توجه به اینکه مدار اکثر احکام شرعی همچنان حل وحرمت بر حدیث رسول الله استوار می باشد، لذا علم مصلصح الحدیث که توسط آن صحت وعدم صحت حدیث قبولیت وعدم مقبولیت راوی وروایات وی را دانسته می شود از اهمیت خاص وویژه برخوردار می باشد. علوم الحدیث از جمله مضامین اساسی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل مباحث مختلف علوم الحدیث ازجهات مختلف می باشد. پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با معتبرترین کتاب ازکتاب های علوم الحدیث(تیسیر مصطلح الحدیث) وهمچنان آگاه نمودن ایشان از سایر کتاب های علوم حدیث ومختصراتیکه پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی:
- علم مصطلح مهمترین وسیله ی محفوظ ماندن حدیث نبوی به شمار می رود.
- بوسیله قواعد واساسات شناخته شده مصطلح وفروع آن مانند جرح وتعدیل میتوان حدیث نبوی را از هر نوع دستبرد وتغییر جعل وتزویر حفاظت نمود.
- همچنان بوسیله علوم حدیث میتوان حدیث صحیح را از ضعیف، مقبول را از مردود ناسخ را از منسوخ تفکیک نمود.
- علوم حدیث وسیله برای شناخت انواع حدیث می باشد.
- علوم حدیث وسیله برای درجه بندی احادیث می باشد.

شیوه های تدریس و آموزش:
مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- نشأة علم المصطلح، وأشهر المصنفات فيه:
- نبذة تاريخية: نشأة علم المصطلح، والأطوار التي مر بها
- أشهر المصنفات في علم المصطلح:
- تعريفات أولية:
- الباب الأول: الخبر
- الفصل الأول: تقسيم الخبر بالنسبة لوصوله إلينا
- الفصل الثاني: تقسيم خبر الآحاد
- المبحث الأول: تقسيم خبر الآحاد بالنسبة إلى عدد طرقه
- المبحث الثاني: تقسيم خبر الآحاد بالنسبة إلى قوته وضعفه
- المطلب الثاني: الخبر المردود
  - المقصد الأول: الضعيف.
  - المقصد الثاني: المردود بسبب سقط من الإسناد.
  - المقصد الثالث: المردود بسبب طعن في الراوي.
- الفصل الثالث: خبر الأحاد المشترك بين المقبول والمردود:
- المبحث الأول: تقسيم الخبر بالنسبة إلى من أسند إليه:
- المبحث الثاني: أنواع أخرى مشتركة بين المقبول والمردود:

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فهمی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت مبانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، کارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر.1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	علم مصطلح مهمترین وسیله ی محفوظ ماندن حدیث نبوی به شمار می رود.	2	3	3	3	3	3
۲	بوسیله قواعد واساسات شناخته شده مصطلح وفروع آن مانند جرح وتعدیل میتوان حدیث نبوی را از هر نوع دستبرد وتغییر جعل وتزویر حفاظت نمود.	3	2	3	3	3	3
۳	همچنان بوسیله علوم حدیث میتوان حدیث صحیح را از ضعیف، مقبول را از مردود ناسخ را از منسوخ تفکیک نمود.	3	3	3	۳	3	3
۴	علوم حدیث وسیله برای شناخت انواع حدیث می باشد.	3	3	3	3	2	3
۵	علوم حدیث وسیله برای درجه بندی احادیث می باشد.	3	3	3	3	3	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	علوم الحدیث 1	تعلیمات اسلامی	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روز مره
اول	1	تعارف با محصلان و توضیح مضمون					
	2	نشأة علم المصطلح، وأشهر المصنفات فيه و تعريفات أولية					
دوم	3	أنواع الخبر: الخبر المتواتر					
	4	أنواع خبر الآحاد					
سوم	5	معرفة الخبر المقبول 1- صحيح لذاته.					
	6	2- صحيح لغيره. 3- حسن لذاته. 4- حسن لغيره.					
چهارم	7	المحتف بالقرائن والمحكم					
	8	مختلف الحديث وطرق دفع التعارض.					
پنجم	9	الحديث الضعيف					
	10	حكم العمل بالحديث الضعيف					
ششم	11	الخبر المردود بالسقط في الاسناد 1- المعلق.					
	12	الخبر المردود بالسقط في الاسناد 2- المرسل.					
هفتم	13	الخبر المردود بالسقط في الاسناد 3- المعضل.					
	14	الخبر المردود بالسقط في الاسناد 4- المنقطع.					
هشتم	15	السقط الخفي: 1 - التدليس					
	16	السقط الخفي: 2- الارسال الخفي					
نهم	17	الحديث الموضوع					
	18	أسباب الوضع فى الحديث					
دهم	19	الحديث المتروك					
	20	الحديث المنكر والشاذ					
یازدهم	21	الحديث المعلل					
	22	الحديث المدرج، المقلوب.					
دوازدهم	23	المزيد في متصل الأسانيد.					

	24	الحديث المضطرب، المصحف					
سیزدهم	25	الحديث المجهول					
	26	أنواع الجهالة وأحكامها					
چهاردهم	27	البدعة وأحكامها					
	28	سوء الحفظ					
پانزدهم	29	تقسيم الخبر بالنسبة إلى من أسند إليه: 1 - الحديث القدسي					
	30	2- الحديث المرفوع 3- الحديث الموقوف 4- الحديث المقطوع					
شانزدهم	31	أنواع أخرى مشتركة بين المقبول والمردود: المسند، المتصل و زيادات الثقات.					
	32	الاعتبار والمتابع والشاهد					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	الطحان، الدكتور محمود. 2004م تيسير مصطلح الحديث، ناشر: مكتبة المعارف للنشر والتوزيع.
ماخذ کمکی	کتب ممد درسی مضمون که محصلان در اجرای کار خانگی و ازدیاد معلومات از آنها استفاده کرده میتوانند: 1- ابن الصلاح، أبو عمرو عثمان بن عبد الرحمن الشهرزوري،2002 م. مقدمة ابن الصلاح، ناشر: دار الكتب العلمية، الطبعة: الأولى. 2 - ابن الملقن، سراج الدين أبو حفص عمر بن علي. 1408 هـ - 1988 م. التذكرة في علوم الحديث، ناشر: دار عمّار، عمّان، الطبعة: الأولى. 3- ابن جماعة، محمد بن إبراهيم بن سعد الله. 1406 . المنهل الروي في مختصر علوم الحديث النبوي، تحقيق: د. محيي الدين عبد الرحمن رمضان. ناشر: دار الفكر - دمشق، الطبعة: الثانية. 4- ابن كثير، أبو الفداء إسماعيل بن عمر. 2002م. تحقيق: أحمد محمد شاكر، ناشر: دار الكتب العلمية، بيروت - لبنان. 5- الخطيب البغدادي، أبو بكر أحمد بن علي. 1423 هـ / 2002 م. الكفاية في علم الرواية، ناشر: المكتبة العلمية - المدينة المنورة. 6- الزركشي، أبو عبد الله بدر الدين. 1419هـ - 1998م. النكت على مقدمة ابن الصلاح ، تحقيق: د. زين العابدين بن محمد بلا فريج. ناشر: أضواء السلف - الرياض، الطبعة: الأولى. 7- السخاوي، أبو الخير محمد بن عبد الرحمن ، 1424هـ / 2003م. فتح المغيث في شرح ألفية الحديث، تحقيق: علي حسين علي، ناشر: مكتبة السنة - مصر الطبعة: الأولى. 8- السيوطي، جلال الدين. 1424هـ / 2003م . تدريب الراوي في شرح تقريب النواوي، تحقيق: أبو قتيبة نظر محمد الفاريابي، ناشر: دار طيبة. الصالح، د. صبحي إبراهيم. 1984 م. علوم الحديث ومصطلحه ، ناشر: دار العلم للملايين، بيروت - لبنان الطبعة: الخامسة عشر. 9- العراقي، أبو الفضل زين الدين عبد الرحيم بن الحسين. 1389هـ/1969م. التقييد والإيضاح شرح مقدمة ابن الصلاح، تحقيق: عبد الرحمن محمد عثمان، ناشر: المكتبة السلفية بالمدينة المنورة الطبعة: الأولى. 10- العسقلاني، ابن حجر. 1404هـ/1984م. النكت على كتاب ابن الصلاح، تحقيق: ربيع بن هادي عمير المدخلي، ناشر: عمادة البحث العلمي بالجامعة الإسلامية، المدينة المنورة، المملكة العربية السعودية، الطبعة: الأولى، 11 - العسقلاني، ابن حجر. 1421 هـ - 2000 م. نزهة النظر في توضيح نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر، ناشر: مطبعة الصباح، دمشق الطبعة: الثالثة،

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	12- القاسمي، محمد جمال الدين. (1332هـ) قواعد التحديث من فنون مصطلح الحديث، ناشر: دار الكتب العلمية -بيروت-لبنان. 13- النووي، محيي الدين يحيى بن شرف. 1985 م. التقريب والتيسير لمعرفة سنن البشير النذير، ناشر: دار الكتاب العربي، بيروت الطبعة: الأولى. 14- النيسابوري، أبو عبد الله محمد بن عبد الله الحاكم 1977م. معرفة علوم الحديث، ناشر: دار الكتب العلمية - بيروت.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عربی1 (قواعد صرف)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی / ادبیات عربی
اسم مضمون:	عربی1 (قواعد صرف)
کود مضمون:	SL IL 0110
تعداد کریدیت:	3 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون:
این مضمون در حقیقت اساس و پیش نیاز همهٔ علوم اسلامی به حساب می آید، برای عموم و به خصوص کسانیکه زبان قران را می آموزند وبالاخص محصلان پوهنځی شرعیات، مضمون بسیار ضروری بوده که بدون معلومات کافی در این بخش، ورود به علوم اسلامی دور از امکان می باشد، کسانیکه در این علم معلومات ندارند حتما به خطاهای میرسند و نیمتوانند که به طور کامل به تعریف و یا تشریح هیچ علمی موفقیت کامل پیدا کنند بناءً هر محصل باید به مضمون عربی اول آشنایی حاصل نمایند تا سبب موفقیت ایشان در باقی علوم اسلامی گردد.

اهداف آموزشی:
- آموزش نظام صوتی و ممیزات زبان عربی
- توانمند سازی محصلان به نطق اصوات عربی بشکل سلیم و از مخارج اصلی آن
- معرفت با قواعد زبان عربی و تفاوت آن با زبانهای دیگر
- تقویه و پرورش مهارت خواندن خفیه وجهری و ترکیب جملات ساده به زبان عربی
- شناخت مفاهیم عمده در زبان عربی و تاثیر آن در استنباطات علماء

شیوه های تدریس و آموزش:
مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.
مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- اهمیت مضمون و مفردات درسی
- تعریفات، موضوع، غرض،
- واضعین علم صرف و نحو و شناخت آنان
- تقسیم الکلمة و المیزان.
- شناخت کلمه و اقسام فعل
- الفعل و تقسیماته.
- تقسیم الفعل من حیث صحة و الإعلال
- الفعل بحسب التجرد و الزیادة

قرار شرح فوق نصاب درسی رشتهٔ تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- أبواب الثلاثی المجرد و المزید
- أوزان الرباعی المزید و ملحقاته

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سـرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی:

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کریدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) ٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) ٪
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) ٪
- مجموع ۱۰۰٪

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقائسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آموزش نظام صوتی و ممیزات زبان عربی	۳	2	2	3	2	3
۲	توانمند سازی محصلان به نطق اصوات عربی بشکل سلیم و از مخارج اصلی آن	2	2	3	2	2	1
۳	معرفت با قواعد زبان عربی و تفاوت آن با زبانهای دیگر	2	3	۱	3	1	2
۴	تقویه و پرورش مهارت خواندن خفیه وجهری و ترکیب جملات ساده به زبان عربی	3	2	2	2	1	1
۵	شناخت مفاهیم عمده در زبان عربی و تاثیر آن در استنباطات علماء	۲	2	2	1	1	1
	مجموع	12	11	10	11	7	9

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	عربی1 (قواعد صرف)	تعلیمات اسلامی/ ادبیات عربی	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	اهمیت مضمون و مفردات درسی وتعارف با محصلین	معرفت و شناخت محصلان با مضمون.	ارائهٔ مضمون با توجه به منابع اولیهٔ آن.	آشنایی آنان با کتاب های مرجع.	استفاده از روش تلفیقی محصل محوری و استاد محوری	به صورت دوامدار.
	2	تعریفات، موضوع، غرض،					
	3	واضعین علم صرف و نحو و شناخت آنان					
دوم	4	تقسیم الکلمة و المیزان الصرفی.	شناخت کلمه و اقسام فعل	تقدیم و شرح موضوع.	مناقشه و حل تمارین.	//	//
	5	الفعل و تقسیماته.					
	6	التمارین.					
سوم	7	تقسیم الفعل من حیث الصحة و الإعلال	شناخت فعل از حیث صحت و اعلال و ...	/ /	/ /	/ /	/ /
	8	الفعل بحسب التجرد و الزیادة					
	9	التمارین					
چهارم	10	أبواب الثلاثی المجرد و المزید	شناخت ابواب الفعل	// //	// //	// //	// //
	11	// // //					
	12	التمارین					
پنجم	13	أوزان الرباعی المزید و ملحقاته	شناخت أوزان رباعی	// //	// //	// //	// //
	14	/ /					
	15	التمارین					
ششم	16	الجملة المفیدة و أجزائها	شناخت کلمه	// //	// //	// //	// //
	17	الإسم و الفعل و الحرف					

	18	التمارين					
هفتم	19	تقسم الفعل بإعتبار زمنه الى ماض و مضارع و امر .	شناخت فعل و فاعل انواع آن	// //	// //	// //	// //
	20	اسم الفاعل					
	21	التمارين.					
هشتم	22	المفاعيل الخمسة	شناخت مفاعيل	// //	// //	// //	// //
	23	// //					
	24	التمارين					
نهم	25	جر الاسم	شناخت مبتدأ	// //	// //	// //	// //
	26	التمارين					
	27	امتحان20%					
دهم	28	تقسيم الفعل إلى صحيح الآخر	شناخت خبر	// //	// //	// //	// //
	29	ومعتل الآخر					
	30	التمارين					
يازدهم	31	المبنى والمعرب	شناخت جملة	// //	// //	// //	// //
	32	أنواع البناء					
	33	التمارين					
دوازدهم	34	أنواع الإعراب	شناخت نواصب فعل المضارع	// //	// //	// //	// //
	35	نواصب فعل المضارع					
	36	التمارين					
سيزدهم	37	جوازم الفعل المضارع	شناخت جوازم فعل المضارع	// //	// //	// //	// //
	38	// //					
	39	التمارين					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

چهاردهم	40	المقصور وأحوال إعرابه	شناخت إنّ و أخواتها	// //	// //	// //	// //
	41	المنقوص واحوال إعرابه					
	42	التمارين					
پانزدهم	43	الأفعال الخمسة وإعرابها		// //	// //	// //	// //
	44	// //					
	45	التمارين					
شانزدهم	46	المعتل الآخر وأحوال إعرابه	شناخت لا نافی للجنس	// //	// //	// //	// //
	47	تقسيم الاسم إلى مفرد ومثنى وجمع					
	48	التمارين					

لکچر نوت/ کتاب درسی:	(به اساسی سیستم ماخذ نویسی APA یا MLA نوشته شود)
1- ماخذ اساسی	1. ابن عقيل، بهاء الدين عبد الله بن عقيل العقيلي المصري الهمذاني (1985م) شرح ابن عقيل. دمشق: دارالفكر. 2. الحربي، عبدالعزيز بن على (1396هـ) شرح الميسر على ألفية ابن مالك.بيروت - لبنان: دار ابن الحزم. 3. حسن، عباس حسن (1398هـ)، النحو الوافى. القاهرة: دارالمعارف.
2- ماخذ کمکی	1. الجازم، علي الجازم و مصطفي أمين (1395م). النحوالواضح. الدار المصرية السعودية للنشر والتوزيع. 2. حميد محمدى، (1397هـ ش) زبان قرآن. ،قم، خيابان معلم، انتشارات: دار العلم. 3. الحملاوى، احمد بن محمد بن احمد الحملاوى (2015م). شذالعرف فى فن الصرف. الجزائر: المكتبة الكتب التعليمية. 4. النادرى، محمد اسعد النادرى (1392هـ) نحواللغة العربية. القاهرة: مكتبة المنارة الازهرية.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون محاوره عربی

مقطع تحصیلی	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	محاوره عربی
کود مضمون:	SL IL
تعداد کریدیت:	2کریدیت (1 کریدیت تیوری و 1 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	----------
پیشنیاز مضمون:	قواعد صرف
صنف:	----------
سمستر:	----------

شرح مختصر مضمون:

این مضمون در حقیقت اساس و پیش نیاز همهٔ علوم اسلامی به حساب می آید، برای عموم و به خصوص کسانیکه زبان قران را می آموزند وبالاخص محصلان پوهنحی شرعیات، مضمون بسیار ضروری بوده که بدون معلومات کافی در این بخش برای ورود به علوم اسلامی دور از امکان می باشد، کسانیکه در این علم معلومات ندارند حتما به خطاهای میرسند ونمتوانند که به طور کامل به تعریف و یا تشریح هیچ علمی موفقیت کامل پیدا کنند بناءهر محصل باید به مضمون عربی اول آشنایی حاصل نمایند تا سبب موفقیت ایشان در باقی علوم اسلامی گردد. محاوره در آموزش زبان نهایت مهم بوده که بدون آن نمیتوان هیچ زبانی را آموخت.لذا این مضمون مهم و ارزنده بوده از اهمیت ویژه برخوردار است.

اهداف آموزشی:

- آشنائی با مفاهیم واصطلاحات زنده زبان عربی
- قدرت تکلم به زبان عربی را خواهند پیدا نمود
- معرفت با قواعد معمول زبان عربی و تفاوت آن با زبانهای دیگر
- تفاوت میان عربی فصیح و غیر آن را خواهند دانست
- خواهند آموخت که چطور میتوانند از مقالات و نصوص بگونه لازم آن استفاده نمود

شیوه های تدریس و آموزش:

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- الوحدة الاولى: التحية و التعارف
- الوحدة الثانية: الأسرة
- الوحدة الثالثة: السكن
- الوحدة الرابعة: الحياة اليومية
- الوحدة الخامسة: الطعام و الشراب
- الوحدة السادسة: الصلاة
- الوحدة السابعة: الدراسة
- الوحدة الثامنة: العمل
- الوحدة التاسعة: التسوق
- الوحدة العاشرة: الجو
- الوحدة الحادية عشر: الناس و الاماكن
- الوحدة الثانية عشر: الهوايات
- الوحدة الثالثة عشر: السفر
- الوحدة الرابعة عشر: الحج و العمرة
- الوحدة الخامسةعشر: الصحة
- الوحدة السادسةعشر: العطلة

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنائی با مفاهیم واصطلاحات زنده زبان عربی	3	2	2	2	1	1
۲	قدرت تکلم به زبان عربی را خواهند پیدا نمود	2	2	2	1	2	1
۳	معرفت با قواعد معمول زبان عربی و تفاوت آن با زبانهای دیگر	2	3	2	2	1	2
۴	تفاوت میان عربی فصیح و غیر آن را خواهند دانست	3	2	2	2	3	2
۵	خواهند آموخت که چطور میتوانند از مقالات و نصوص بگونه لازم آن استفاده نمود	2	3	2	1	2	1
	مجموع	12	12	10	8	9	7

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	شرعیات	عربی (محاوره)	تعلیمات اسلامی	اول	دوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	التحیة والتعارف	شناخت تحیه و تعارف	تقدیم و شرح مفصل موضوع.	آشنایی محصل با تصریف فعل.	استفاده از روش تلفیقی محصل محوری و استاد محوری	به صورت دوامدار
	2	التمارین					
دوم	3	الاسرة	شناخت خانواده و اعضای آن	تقدیم و شرح موضوع	مناقشه و حل تمارین.	// //	// //
	4	التمارین					
سوم	5	السکن	شناخت منزل و محل اقامت	// //	// //	// //	// //
	6	التمارین					
چهارم	7	الحیاة الیومیة	شناخت زندگی روزمره	// //	// //	// //	// //
	8	التمارین					
پنجم	9	الطعام والشراب	معرفت با خوردن و نوشیدن	// //	// //	// //	// //
	10	التمارین					
ششم	11	الصلاة	شناخت نمازها در زبان عربی	// //	// //	// //	// //
	12	التمارین					
هفتم	13	الدراسة	شناخت آموزش	// //	// //	// //	// //
	14	التمارین					
هشتم	15	العمل	شناخت کار و عمل	// //	// //	// //	// //
	16	المثنی					
نهم	17	التسوق	شناخت خریداری اشیاء در بازار	// //	// //	// //	// //
	18	التمارین					
دهم	19	الجو	شناخت وضعیت آب وهوا	// //	// //	// //	// //
	20	التمارین					
یازدهم	21	الناس والاماکن	شناخت مردم و مناطق	// //	// //	// //	// //
	22	التمارین					
دوازدهم	23	الهوایات		// //	// //	// //	// //

	24	التمارین	شناخت دوست داشته ها				
سیزدهم	25	السفر	معرفت با سیر وسفر	// //	// //	// //	// //
	26	التمارین					
چهاردهم	27	الحج والعمرة	شناخت حج و عمره	// //	// //	// //	// //
	28	التمارین					
پانزدهم	29	الصحة	معرفت با صحت و اهمیت آن	// //	// //	// //	// //
	30	التمارین					
شانزدهم	31	العطلة	شناخت روزهای				
	32	التمارین					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1- مجموعة من الباحثین (2013)، العربیة بین یدیک
ماخذ کمکی	1- مجموعة من الباحثین، کتاب الحوار فی اللغة العربیة. 2- مجموعة من الباحثین، کتاب المحادثة العربیة. 3- مجموعة من الباحثین، حوار یومی فی اللغة العربیة الفصحی و أشیاء أخری.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه احوال شخصی (نکاح)

مقطع تحصیلی	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه واصول فقه
اسم مضمون:	فقه احوال شخصی 1
کود مضمون:	----------
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری و تعداد کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	----------
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون:

این مضمون مسائل مربوط به حقوق فامیل و نظام خانواده را بگـونه مقایسوی (میان احکام فقه اسلامی وقانون مدنی کـشور) بیان می کـند و بر موضوعات مهمی چون: نکاح و مقـدمات آن، شروط و ارکان عقد ازدواج، ولایت، وکالت درین عقـد ومسایل مهـر و نفقه زوجیت مشتمل می باشد.

اهداف آموزشی:

- شناخت مسائل مربوطه نظام خانواده
- کسب مهارتهای مقارنه یی میان نصوص شرعی و مواد قانون
- آگاهی از نظریات فقهی درقسمت عقد ازدواج و مسائل مربوطه آن
- توانمندی تجزیه و تحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در رابطه به حقوق فامیل
- توانمدی تحلیل مواد مربوطه قانون مدنی و دریافت اصول و مبانی فقهی برای احکام مندرج در آن

شیوه های تدریس و آموزش:

به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

1. معرفی نکاح
2. خطبه یا خواستگاری، احکام و مسایل مربوط به آن.
3. حکم عقد نکاح
4. ارکان عقد ازدواج
5. شروط عقد نکاح
6. محرمات نکاحی
7. ولایت در ازدواج
8. نیابت یا وکالت درعقد نکاح
9. کفائت درنکاح
10. حقوق و تکالیف معنوی زوجین
11. حقوق و تکالیف مادی زوجین

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر.1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شناخت مسائل مربوطه نظام خانواده	3	2	2	3	2	2
۲	کسب مهارتهای مقارنه یی میان نصوص شرعی و مواد قانون	2	3	2	2	2	2
۳	آگاهی از نظریات فقهی درقسمت عقد ازدواج و مسائل مربوطه آن	3	2	1	3	2	2
۴	توانمندی تجزیه و تحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در رابطه به حقوق فامیل	2	1	2	2	3	2
۵	توانمدی تحلیل مواد مربوطه قانون مدنی و دریافت اصول و مبانی فقهی برای احکام مندرج در آن	2	3	2	2	2	1
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون فقه احوال شخصی(نکاح)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	فقه احوال شخصی 1	فقه و قانون	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعارف با محصلان موضوعات مقدماتی، معرفی اجمالی مضمون، بیان اهمیت مضمون و معرفی مواد درسی					
	2	بیان مفهوم زواج، نکاح، اهمیت عقد ازدواج، مشروعیت عقد نکاح و حکمت آن، بیان حکم تکلیفی ازدواج، جایگاه قرابت در عقد ازدواج و محاسبه درجات قرابت.					
دوم	3	خِطبه یا خواستگاری: تعریف و جایگاه آن در فقه و قانون مدنی، نامزدی، تعریف و جایگاه، هدف از مشروعیت نامزدی در فقه اسلامی و قانون مدنی					
	4	احکام و آثار مرتب بر خواستگاری و نامزدی، مسایل مالی مربوط به و مسئله جبران خساره ناشی از انصراف از نامزدی					
سوم	5	ارکان عقد و مباحث مربوط به رکن بطور عام و مسایل مربوطه					
	6	و ارکان عقد ازدواج بطور خاص و مباحث مربوط به آن					
چهارم	7	شروط عقد ازدواج (معرفی انواع شروط عقد ازدواج و تاثیر آنها بر عقد)					
	8	شروط قانونی عقد ازدواج و اصل فقهی آن ها و شروط ضمن عقد ازدواج در فقه و قانون مدنی					
پنجم	9	مسلئه اقتران و تعلیق عقد ازدواج به شرط و حکم آن					
	10	حکم وضعی عقد ازدواج و احکام و آثار شرعی و قانونی مرتب بر آن.					
ششم	11	محرمات نکاحی: تقسیمات کلی محرمات نکاحی: بیان محرمات نسبی و محرمات به سبب مصاهرت					
	12	بیان محرمات به سبب رضاعت و تکمیل مباحث مربوط به محرمات دائمی					
هفتم	13	بیان محرمات نکاحی مؤقتی در فقه و قانون					
	14	ادامه بحث محرمات نکاحی مؤقتی در فقه و قانون و تکمیل مباحث مربوطه					
هشتم	15	امتحان وسط سمستر					
	16	// // //					
نهم	17	ولایت در ازدواج، تعریف، اقسام، بیان من علیه الولایة و من له الولایة، شروط ولی.					
	18	ادامه بحث ولایت در نکاح: غیابت ولی قریب و ممانعت وی از ازدواج مولی علیها اش.					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

		احکام و آثار تزویج اولیا در اشکال و حالات مختلف آن.					
دهم	19	وکالت در عقد ازدواج: تعریف، بیان قاعده و حکم توکیل در فقه و قانون					
	20	انواع توکیل در عقد ازدواج و حکم آنها و صلاحیت وکیل و بیان تفاوت توکیل و تفویض در باب نکاح					
یازدهم	21	کفائت در عقد ازدواج: تعریف، دیدگاه فقهاء در اعتبار و عدم اعتبار کفائت و دلایل آنها					
	22	امور معتبر در کفائت از نظر مذاهب فقهی، کفائت حق کیست؟ و بیان زمان اعتبار کفائت.					
دوازدهم	23	حقوق و تکالیف زوجیت در فقه و قانون - حقوق مشترک بین زوجین					
	24	حقوق زوجه بالای زوج و حقوق زوج بالای زوجه					
سیزدهم	25	مباحث مهر: تعریف مهر، حکم، سبب وجوب، و انواع مهر					
	26	مقدارمهر، آنچه مهر شده می تواند، مهر حق کیست؟ تزیید و تنقیص مهر تعیین شده.					
چهاردهم	27	مهر قابل پرداخت: مهر مسمی، مهرمثل، نصف مهر مسمی، و اقل از نصف و مسمی					
	28	نحوه پرداخت مهریه و حالت کاهش ارزش پول بعد از تعیین اختلاف ناشی از تعیین و قبض مهر و مسایل دیگر.					
پانزدهم	29	نفقه زوجیت: تعریف، حکم، سبب وجوب آن، و شروط وجوب نفقه و معیار تعیین و پرداخت نفقه در فقه و قانون					
	30	کوتاهی در پرداخت نفقه، اسباب سقوط نفقه زوجیت، اختلاف در پرداخت نفقه زوجه و مسایل دیگر					
شانزدهم	31	مرور به درس های گذشته و تکمیل موارد باقیمانده.					
	32	پاسخ به سوالات محصلان رهنمای امتحان نهائی					

منابه یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• خلاف، عبد الوهاب خلاف. (1357هـ - 1938م). أحكام الأحوال الشخصية في الشريعة الإسلامية. مطبعة دارالكتب المصرية بالقاهرة. • عمر، عبدالله(ب.ت). أحكام الشريعة الاسلامية فی الأحوال الشخصية. مطبعة دارالكتب المصرية بالقاهرة. • وزارت عدلیه، قانون مدنی افغانستان. جریده رسمی.

ماخذ کمکی	1. نائل، عبدالقادر.(1396)، حقوق فامیل(فقه احوال شخصیه). انتشارات تمدن شرق، کابل. 2. نذیر، داد محمد.(1385ه). حقوق فامیل. انتشارات سعید، کابل افغانستان. 3. وزارت عدلیه، جریده رسمی، قانون احوال شخصیه اهل تشیع، 1387هـ ش. 4. قانون اساسی افغانستان (مواد مربوط به خانواده، طفل و مادر). 5. زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. 1. مغنیه، محمد جواد، (ب-ت)، الفقه علی المذاهب الخمسة ج 2، (احوال شخصیة)، بیروت.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی مضمون مبادی فقه برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مبادی فقه

مقطع تحصیلی:	**لیسانس**
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه قانون
اسم مضمون:	مبادی فقه وتاریخ تشریع اسلامی
کود مضمون:	**SL_IL 0107**
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

این مضمون مبادی فقه اسلامی و سیر تاریخی تشریع اسلامی را روشن میسازد. هدف از این مضمون شناساندن فلسفه و هدف فقه، اهمیت و جایگاه آن برای محصل و معرفی ساحه و قلمرو فقه می باشد. محصل می تواند از طریق این مضمون بفهمد که چگونه در آینده از ظرفیت بزرگ فقه اسلامی برای حل مشکلات و مسائل فقهی و حقوقی خود استفاده نماید. علاوه بر آن، اصطلاحات کلیدی ومهم فقه و تشریع اسلامی را نیز مشتمل میباشد، علاوه براینکه فقهایی مشهور جهان اسلام و تحولات علمی و سیاسی را در هر دور را بگونه واضح ومختصر بیان میکند.

شیوه های تدریس و آموزش

اهداف آموزشی:

- آشنایی با اصطلاحات ومباحث اساسی فقه اسلامی
- شناخت ومعرفت با سیر تاریخی فقه و تشریع اسلامی
- حصول معرفت با فقهایی مشهور وتحولات علمی تاریخی
- توانمندی تجزیه و تحلیل ادوار مختلفه تشریع اسلامی
- کسب مهارت مقایسه نمودن میان تشریع اسلامی وتقنین

شیوه های تدریس و آموزش

به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

1. معرفی اصطلاحات
2. تقسیم بندی أدوار تاریخی تشریع اسلامی
3. معرفی دور اول
4. مشخصات دور دوم
5. دور سوم ومسائل مربوطه آن
6. معرفی دور چهارم
7. دور پنجم ومشخصات آن

8. دور ششم ومسائل مربوطه آن
9. دور تطور وتجدد گرائی

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلین با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صـــورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصـــل قبل از ختم معیاد معین، اســـتاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی:

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کریدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) ٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) ٪
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) ٪
- - مجموع ۱۰۰٪

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با اصطلاحات ومباحث اساسی فقه اسلامی	3	2	3	2	2	2
۲	شناخت ومعرفت با سیر تاریخی فقه و تشریع اسلامی	3	2	3	3	3	2
۳	حصول معرفت با فقهایی مشهور وتحولات علمی تاریخی	2	3	1	3	2	2
۴	توانمندی تجزیه و تحلیل ادوار مختلفه تشریع اسلامی	3	2	2	2	3	2
۵	کسب مهارت مقایسه نمودن میان تشریع اسلامی وتقنین	3	2	3	2	2	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

پلان درسی هفته وار مضمون مبادی فقه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	مبادی فقه (تاریخ تشریع اسلامی)	فقه و قانون	اول	اول	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف فقه، شریعت اسلام، و جایگاه آن ها بین علوم اسلامی، نزد اصولیین و فقهاء					
	2	مفاهیم مشابه و مرتبط به فقه (فقیه، مفتی، دین، شرع و...)					
دوم	3	اقسام فقه اسلامی و یژگی های آن					
	4	اساسات فقه اسلامی (رفع حرج، قلت تکالیف، تدرج در تشریع...)					
سوم	5	اصطلاحات فقهی عام (فرض، واجب، مندوب، حرام و...)					
	6	اصطلاحات فقهی عام (سبب، شرط، رکن، مانع و...)					
چهارم	7	ادوار فقه اسلامی (وضعیت اجتماعی، اقتصادی و قانونی پیش از اسلام)					
	8	تشریع در عصر نبوت (درعهد مکی)					
پنجم	9	تشریع در عصر نبوت (در عهد مدنی، منهج و مصادر تشریع و...)					
	10	اجتهاد و ویژگی های تشریع در عصر نبوت					
ششم	11	فقه در عصر خلفای راشدین					
	12	اختلافات و ویژگی های عملکرد فقهی صحابه					
هفتم	13	فقه در عصر صغار صحابه و تابعین (عصر اموی)					
	14	ویژگی های این عصر و تأثیر آن بر فقه اسلامی					
هشتم	15	امتحان وسط سمستر					
	16	// // //					
نهم	17	اسباب شیوع روایت، حدیث، ظهور موالی در عرصه فقه و دیگر علوم اسلامی و مدارس فقهی عصر صغار صحابه					
	18	فقه در عصر تدوین و ظهور مذاهب فقهی جمعی و فقه در عصر تقلید همراه اجتهاد در مذاهب					
دهم	19	فقه در عصر تقلید محض و جمود فقهی					
	20	فقه در عصر نهضت فقهی معاصر (اهداف، حرکت اصلاحی، مظاهر نهضت فقهی و...)					
یازدهم	21	معرفی مذاهب فقهی (حنفی، مالکی)					
	22	معرفی مذاهب فقهی (شافعی، حنبلی)					
دوازدهم	23	معرفی مذاهب فقهی (جعفری، زیدی، اسماعیلی)					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشتهٔ تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	24	مذاهب فقهی منقرضه					
سیزدهم	25	طبقات فقهای حنفی					
	26	مسائل فقه حنفی					
چهاردهم	27	اسباب اختلاف فقهاء					
	28	اسباب کثرت اقوال و نظریات در مذهب احناف					
پانزدهم	29	مصادر فقه متفق علیها بین تمام فقهاء					
	30	مصادر نقلی و عقلی اختلافی					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته و جمع بندی کل سمستر					
	32	رهنمایی برای امتحان نهایی سمستر وپاسخ به سوالات					

منابع یا مآخر:	
ماخذ اساسی	• خضری بک، شیخ محمد.(1387هـ) تاریخ التشریع الاسلامی. سیرت، پیشاور پاکستان. • زیدان، عبدالکریم، (1388ق). المدخل لدراسة الشریعة الاسلامیة. بغداد: مکتبة القدس. • فائق، عبداللطیف. (1394ش). مبادی فقه. هرات نشر قلم.
ماخذ کمکی	• ابن خلدون، عبدالرحمان ابن خلدون.(1375هـ) مقدمه ابن خلدون. انتشارات علمی وفرهنگی: تهران - ایران. • اشقر، عمرسلیمان عبدالله، (1433ق) المدخل الی الشریعة و الفقه الاسلامی. عمان. دار النفائس. • زرقاء، مصطفی احمد (1425ق). المدخل الفقهی العام. بیروت: دارالقلم. • سائس، محمدعلی (1433ق). تاریخ الفقه الاسلامی. بیروت: دارالکتب العلمیة. • صلابی، دکتورعلی.(1388هـ.ش) بررسی وتجزیه وتحلیل زندگی خلفای راشدین. دارالکتب اسلامی: بیروت لبنان. • عبدالمنعم، محمود عبدالرحمن. (1419ق). معجم المصطلحات و الالفاظ الفقهیة. قاهره: دارالمعرفة. • علی جمعه، محمد. (1433ق). المدخل الی دراسة المذاهب الفقهیة. قاهره . • مطلوب، عبدالمجید محمود. (1424ق) المدخل الی الفقه الاسلامی. مصر. موسسة المختار. • نذیر، دادمحمد، (1390ش). اساسات حقوق اسلام. کابل: نشر نعمانی. • وهبی، سلیمان (1382ق) ابوحنیفه النعمان امام الائمة الفقهاء. ترجمه امین الله کریمی، تهران: نشر احسان

پوهنځی شرعیات

رشته فقه و قانون

مفردات درسی

صنف اول - سمستر دوم

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عقاید (نبوات)

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	- - - - - - - - - -
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	عقاید اسلامی (نبوات)
کود مضمون:	- - - - - - - - - -
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	عقاید (الهیات)
صنف:	صنف اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:

عقاید اسلامی از جمله مضامین اختصاصی بوده و موضوع مورد بحث این مضمون، بعثت انبیاء علیهم السلام جهت تبشیر و انذار بشر، مطالعه حیات، صفات، ویژگی های دعوت آنها ودیگر موضوعات مهم است که بر هر فرد مؤمن بخصوص فارغ پوهنحی شرعیات لازم است که با مسائل بنیادی و اساسی در این زمینه آشنابی پیدا کند.

اهداف آموزشی:

- تقویه ایمان و باور به همه مؤمن به های دین مقدس اسلام.
- توسعه بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.
- بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی.
- تقویه امتثال و پیروی از ارشادات و رهنمایی¬های پیامبران علیهم السلام.
- تقویه اعتقاد و اعتماد به نفس در برابر اعمال نفوذ غیر قانونی دیگران، رشوت و فساد مالی.
-

شیوه های تدریس و آموزش:

تدریس مضمون مربوط مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سائر روش های مفید تدریس. و با استفاده از وسایل و مواد جدید درسی، انتقال تجارب کارهای عملی، تدویر کنفرانس های علمی، آشنا ساختن محصلین با مصادر و مراجع قدیم و جدید، رهنمایی محصلان در ترتیب نمودن مقاله های علمی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها).

بخش اول

نبوت عامه

- بعثت پیامبران
- ضرورت انسان به بعثت پیامبران
- سایرمسائل مربوط به ارسال پیامبران

صفات پیامبران

وحی وانواع آن

عصمت پیامبران ورد شبهات وارده برآن

معجزه

- تعریف وحکمت معجزه
- شروط معجزه
- داستان پیامبران
- داستانهای انبیاء اولو العزم
- داستانهای مختصربرخی انبیاء دیگر.

بخش دوم

نبوت خاصه

- حضرت محمد صلی الله علیه وسلم ودلایل اثبات نبوت وی.
- معجزات حضرت محمد صلی الله علیه وسلم .
- قرآنکریم
- معجزات حسی حضرت محمد صلی الله علیه وسلم
- ختم نبوت ومسألۀ خلافت .
- حضرت محمد صلی الله علیه وسلم وختم نبوت .
- مسألۀ خلافت .

نوت: بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی در ضمن دروس صورت میگیرد.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر. 1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	تقویه ایمان و باور به همه مؤمن به های دین مقدس اسلام.	1	1	1	1	1	3
۲	توسعه بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.	2	2	2	3	2	2
۳	بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی.	1	3	1	3	1	1
۴	تقویه امتثال و پیروی از ارشادات و رهنمایی‌های پیامبران علیهم السلام.	1	1	1	2	2	2
۵	تقویه اعتقاد و اعتماد به نفس در برابر اعمال نفوذ غیر قانونی دیگران، رشوت و فساد مالی.	2	1	1	2	3	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون عقاید (نبوات)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	عقاید (نبوات)	عقیده و فلسفه	اول	دوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	موضوعات مقدماتی در بخش نبوات	انتقال دانش، مهارت، اخلاق و سلوک نیک	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	اشتراک فعالانه سوال و جواب در صنف	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته
	2	ضرورت انسان به بعثت پیامبران حکم بعثت پیامبران					
دوم	3	ایمان به بعثت پیامبران	//	//	//	//	//
	4	مقایسه رسول ونبی سایر مسائل مربوط به ارسال پیامبران					
سوم	5	آیا زن پیامبرشده میتواند ؟	//	//	//	//	//
	6	برتری برخی پیامبران بربرخی دیگر وحی وانواع آن					
چهارم	7	عصمت پیامبران ورد شبهات وارده برآن	//	//	//	//	//
	8	عصمت حضرت آدم علیه السلام عصمت حضرت نوح علیه السلام					
پنجم	9	عصمت حضرت ابراهیم علیه السلام عصمت حضرت یوسف علیه السلام	//	//	//	//	//
	10	عصمت حضرت یونس علیه السلام					
ششم	11	عصمت حضرت خاتم النبیین محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم	//	//	//	//	//
	12	معجزه و مسائل مقدماتی تعریف وحکمت معجزه					
هفتم	13	شروط معجزه	//	//	//	//	//
	14	موقف علم دربرابرمعجزه معجزه وسایرخوارق عادات					
هشتم	15	معجزه وایجابات زمان	//	//	//	//	//
	16	داستان پیامبران حکمت بیان داستانهای پیامبران درقرآنکریم					
نهم	17	داستانهای انبیاء اولو العزم	//	//	//	//	//
	18	داستانهای مختصربرخی انبیاء دیگر: واقعات مربوط به حضرت شیث (ع)					
دهم	19	واقعات مربوط به حضرت ادریس (ع)	//	//	//	//	//
	20	واقعات مربوط به حضرت یعقوب (ع) و یوسف (ع)					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

یازدهم	21	آشنایی با کارنامه های پیامبران (ع)	//	//	//	//	//
	22	ادامه					
دوازدهم	23	قبل از ظهور پیامبر اسلام ص	//	//	//	//	//
	24	وضع عرب جاهلیت ظهورحضرت محمد صلی الله علیه وسلم					
سیزدهم	25	دلائل اثبات نبوت پیامبر اسلام ص	//	//	//	//	//
	26	ادامه					
چهاردهم	27	شخصیت و اخلاق حضرت محمد صلی الله علیه وسلم	//	//	//	//	//
	28	معجزات حضرت محمد صلی الله علیه وسلم					
پانزدهم	29	قرآنکریم	//	//	//	//	//
	30	معجزات حسی حضرت محمد صلی الله علیه وسلم					
شانزدهم	31	ختم نبوت ومسألۀ خلافت	//	//	//	//	//
		حضرت محمد صلی الله علیه وسلم وختم نبوت و مسألۀ خلافت					
	32	نوت: بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی در ضمن دروس صورت میگیرد.					

منابع یا مآخذ:	
مأخذ اساسی	1. ابراهیمی، محمد ابراهیم. (1396 ش). نبوات در عقاید اسلامی. کابل: انتشارات سعید. 2. الخمیس، محمد بن عبد الرحمن. (1419 ق). شرح العقیدة الطحاویة المیسر. الریاض، مکتبة الملک فهد الوطنیة.
مآخذ کمکی	1. البغدادی، عبدالمحی الشیخلی. (ب، ت). شرح العقیدة الطحاویة، بیروت: دارالفکر العربی. 2. التفتا زانی، سعد الدین. (1323 هق). شرح العقاید النسفیة، بیروت: دارالفکر العربی. 3. التفتا زانی، سعدالدین. (1989). شرح المقاصد. ایران: قم. 4. تونجی، عبدالسلام. (ب، ت). العقیدة فی القرآن، طرابلیس: منشورات جمعیة الدعوة الاسلامیة العالمیة. 5. زمرمان، لستر جون.(1968). الله یتجلی فی عصر العلم، ترجمه الدمرداش عبدالمجید سرحان، القاهرة . 6. شهرستانی، ابوالفتح محمد بن عبدالکریم.(1335 هـ .ش). الملل والنحل. ترجمه افضل الدین صدر ترکه اصفهانی، تهران: چاپخانه تهران. 7. محسنی، محمد آصف.(1373 هـ . ش). متافزیک از نظر ریالیزم، ایران: انتشارات ولایت.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تفسیر 1 (أیسر التفاسیر)

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تفسیر
اسم مضمون:	تفسیر 1 (أیسر التفاسیر)
کود مضمون:	IS_SL 212
تعداد کریدیت:	3 کریدیت (3 کریدیت تیوری و 0 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	علوم القرآن
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:

تفسير از مضامين اختصاصي بوده و بخاطر اينكه شرح كتاب الله است، نخستين مصدر تشريع اسلامي محسوب ميگردد.

تفسير بنابر اهميت موضوع آن كه تبيين و توضيح كلام الله، استخراج احكام و مسايل عقيدتي، عملي و اخلاقي از قرآن و حلقه اتصال بنده با كلام الله است مقام نخست و جايگاه ويژه اي در ميان ساير علوم شرعي دارد.

اهداف آموزشی:

- تقویه ایمان و باور به عظمت قرآن کریم و إیجاد روحیه افتخار به قرآن و دفاع از آن.
- استخراج احکام از قرآن وبیان حکمتهای آن.
- بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخشهای مختلف زندگی.
- کسب مهارت در تفسير و معاني قرآن.
- آراستن محصل به اخلاق و آداب قرآني

شيوه هاي تدريس و آموزش:

از شیوه و منهج فعال محصل محوری ذیل در تدریس این مضمون استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس و مباحث نظري.
- مناقشه و جرو بحث بين محصلان و پاسخ به پرسشهاي مطرح از جانب محصلان.
- كارهاي انفرادي، كارهاي خانگي، گروپي، سوال و جواب و ساير مهارت ها.

مفردات درسي مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- سوره فاتحه
- سوره بقره: آیات (1-20)
- سوره بقره: آیات (30-39)
- سوره بقره: آیات (40-60)
- سوره بقره: آیات (97-103)
- سوره بقره: آیات (275-281)
- سوره آل عمران: آیات(1-9)
- سوره آل عمران: آیات (102- 110)
- سوره نساء: آیات (1-4)
- سوره نساء: آیات (5-10)
- سوره نساء: آیات (15-23)
- سوره نساء: آیات (26-33)
- سوره نساء: آیات (43-42)
- سوره نساء: آیات (92-96)
- سوره نساء: آیات (105-113)
- سوره نساء: آیات (171-176)

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته:

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر. 1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	تقویه ایمان و باور به عظمت قرآن کریم و إیجاد روحیه افتخار به قرآن و دفاع از آن.	2	3	1	2	3	2
۲	استخراج احکام از قرآن وبیان حکمتهای آن.	2	2	1	2	3	2
۳	بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخشهای مختلف زندگی.	2	3	2	2	3	2
۴	کسب مهارت در تفسیر و معاني قرآن.	2	3	3	1	3	2
۵	آراستن محصل به اخلاق و آداب قرآني.	2	3	2	3	3	3
	مجموع						

۳= اعظمي ترين اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترين اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	تفسیر (1) (أیسر التفاسیر)	تفسیر	اول	دوم	3	اساسی

هفته	ساعات درسي	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشي	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابي روزمره
اول	1	سوره فاتحه معرفی و تسمیه سوره، تفسیر استعاذه و بسمله	آراستن محصلان به اخلاق و آداب قرآنی، کسب مهارت در تفسیر و معانی قرآن و بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخش های مختلف زندگی	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته
	2	انواع توحید، توضیح واژه ها و تفسیر آیات					
	3	احکام و فواید					
دوم	4	سوره بقره: آیات (1-20) معرفی، تسمیه، فضایل و محتوی سوره	//	//	//	//	//
	5	عظمت قرآن، طبقات و پاداش پرهیزگاران					
	6	ویژگی های منافقان					
سوم	7	سوره بقره: آیات (30-39) خلافت آدم در زمین	//	//	//	//	//
	8	حکمت ضرب المثل و مظاهر قدرت الهی در جهان هستی					
	9	ارتقای ارزشهای علمی					
چهارم	10	سوره بقره: آیات (40-60) تاریخ بنی اسرائیل	//	//	//	//	//
	11	پیمان خداوند (ج) با بنی اسرائیل					
	12	نعمت های خداوند (ج) به بنی اسرائیل					
پنجم	13	سوره بقره: آیات (97-103) شبهات اهل کتاب در باره رسالت	//	//	//	//	//
	14	سحر از دیدگاه قرآن					
	15	احکام، فواید و نکات بلاغی					
ششم	16	سوره بقره: آیات (275-281) نظام اقتصادی اسلام	//	//	//	//	//
	17	تحریم ربا و مجازات ربا خواران					

	18	حق مدیون تنگدست بردائن					
هفتم	19	سوره آل عمران: آیات(1-9) معرفی، تسمیه، محتوی سوره	//	//	//	//	//
	20	توحید خالص، ضروریات و پیامدهای آن					
	21	تفسیر حروف مقطعات					
هشتم	22	سوره آل عمران: آیات (102-110) دعوت به سوی وحدت و یک پارچگی	//	//	//	//	//
	23	مسئوولیت مسلمانان در قبال اصلاح جامعه					
	24	ویژه گی های مسلمانان					
نهم	25	سوره نساء: آیات (1-4) معرفی، تسمیه و محتوی سوره	//	//	//	//	//
	26	تساوی بشر در اصل آفرینش					
	27	حقوق یتیمان و حکمت رخصت در تعدد زوجات					
دهم	28	سوره نساء: آیات (5-10) سر پرستی اموال سفهاء	//	//	//	//	//
	29	سن رشد و بازگردانیدن اموال یتیمان					
	30	حقوق میراث					
یازدهم	31	سوره نساء: آیات (15-23) پاک کردن جامعه از زشتی ها	//	//	//	//	//
	32	جایگاه زن در اسلام					
	33	زنان محارم					
دوازدهم	34	سوره نساء: آیات (26-33) تحریم خوردن اموال به ناحق	//	//	//	//	//
	35	آثار خوردن اموال به ناحق					
	36	حق مالکیت فردی زن					
سیزدهم	37	سوره نساء: آیات (42-43) سر پرستی و مدیریت در خانواده	//	//	//	//	//
	38	معالجه اختلاف بین زن و شوهر					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	39	احسان و نیکوکاری در حق محتاجان دور و نزدیک					
چهاردهم	40	سوره نساء: آیات (92-96) حرمت خون مؤمنین	//	//	//	//	//
	41	حکم قتل خطاء					
	42	حکم قتل عمدی					
پانزدهم	43	سوره نساء: آیات (105-113) تأمین عدالت اجتماعی	//	//	//	//	//
	44	قاعده مجازات					
	45	فردی و شخصی بودن مسوولیت					
شانزدهم	46	سوره نساء: آیات (171-176) نهی از افراطیت در دین	//	//	//	//	//
	47	بیان بنده گی عیسی بن مریم علیه السلام					
	48	احکام کلاله					

لکچر نوت/ کتاب درسي:	(به اساس سیستم ماخذ نویسي APA یا MLA نوشته شود)
مأخذ اساسي	الجزائري، أبو بكر جابر بن موسى(2003م).أيسر التفاسير لكلام العلي الكبير. المدينة المنورة،:مكتبة العلوم والحكم.

مآخذ كمكي	مآخذ ممد درسي: 1. ابن سعدي، عبد الرحمن بن ناصر(1420هـ ق-2000 م) تيسير الكريم الرحمن في تفسير كلام المنان. مؤسسة الرسالة. 2. ابن عاشور، محمد الطاهر بن محمد تونسي(2000م) التحرير و التنوير، ج4. بيروت: مؤسسة التاريخ العربي. 3. ابن كثير، ابو الفداء عماد الدين اسماعيل(1994م) تفسير القرآن العظيم، ج2. بيروت: دار الفكر. 4. ابو سعود، محمد بن محمد العمادي(ب ت) إرشاد العقل السليم إلى مزايا القرآن الكريم. بيروت: دار إحياء التراث العربي. 5. طبري، محمد بن جرير ابو جعفر (2000 م)جامع البيان في تأويل القرآن. تحقيق: احمد محمد شاكر. بيروت: مؤسسة الرسالة. 6. ياسين، حكمت بشير (1420هـ ق) موسوعة التفسير الصحيح.ج2. المدينة المنورة: دار المآثر. 7. الزحيلى، وهبه (1418 ق). التفسير المنير فى العقيدة والشريعة والمنهج. دارالفكر المعاصر، دمشق.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث 2 (عبادات)

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	حدیث (2) سنن الترمذی {عبادات} بقية أبواب الصلاة، الزكاة ، الصوم والحج والجنائز
کود مضمون:	213SL - IS
تعداد کریدیت:	3 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون از جمله مضامین اختصاصی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل احادیث نبوی ازجهات مختلف سندی، متنی وشرح وتحلیل مسائل واحکام مختلف درروشنایی احادیث،وبالآخره استنباط احکام جهت رفع نیازمندی های جامعه؛پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با معتبرترین کتاب ازکتاب های حدیث (سنن الترمذی) ونیز دانستن شیوه تألیف،اصطلاحات وشروط مؤلف آن وجود داشته باشد، وهمچنان آگاه نمودن ایشان از شروح ومختصراتیکه پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی:

- آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم
- آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله درعرصه ها وابواب مختلف حدیث
- شرح وتحلیل تراجم ابواب وتطبیق آن با احادیث منتخب ازابواب مختلف.
- کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.
- وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.

شیوه های تدریس و آموزش:

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- أبواب الجمعة: باب فضل يوم الجمعة،
- باب ما جاء في ترك الجمعة من غير عذر،
- من كم تؤتى الجمعة. في وقت الجمعة.
- باب ما جاء في أذان الجمعة
- أبواب السفر: التقصير في السفر، باب ما جاء في الجمع بين الصلاتين،
- باب ما جاء في صلاة الاستسقاء،
- باب في صلاة الكسوف، باب ما جاء في سجود القرآن،
- أبواب الزكاة عن رسول الله صلى الله عليه وسلم: باب ما جاء عن رسول الله في منع الزكاة من التشديد
- باب ما جاء في زكاة الذهب والورق،
- باب ما جاء في زكاة الإبل والغنم،باب ما جاء في زكاة البقر،
- باب ما جاء في زكاةالخضراوات،
- باب ما جاء في إعطاء المؤلفة قلوبهم،
- باب ما جاء في صدقة الفطر
- أبواب الصوم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم: باب ما جاء في الاعتكاف إذا خرج منه،
- أبواب الحج عن رسول الله صلى الله عليه وسلم
- أبواب الجنائز عن رسول الله صلى الله عليه وسلم
- باب ما جاء في عيادة المريض
- باب ما جاء في النهي عن التمني للموت.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر. 1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم	2	2	2	3	2	1
۲	آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله درعرصه ها وابواب مختلف حدیث	3	3	3	3	3	3
۳	شرح وتحلیل تراجم ابواب وتطبیق آن با احادیث منتخب ازابواب مختلف.	3	3	3	۳	3	3
۴	کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.	3	3	3	3	3	3
۵	وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.	3	3	3	3	3	3
مجموع							

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	حدیث 2	تعلیمات اسلامی	اول	دوم	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روز مره
اول	1	أبواب الجمعة: باب فضل يوم الجمعة، باب في الساعة التي ترجى في يوم الجمعة، باب ما جاء في الاغتسال، فضل الغسل يوم الجمعة، في الوضوء يوم الجمعة في التبكير إلى الجمعة.					
	2	باب ما جاء في ترك الجمعة من غير عذر، من كم تؤتى الجمعة. في وقت الجمعة. في الخطبة على المنبر. باب ما جاء في الجلوس بين الخطبتين					
	3	باب ما جاء في قصر الخطبة باب ما جاء في القراءة على المنبر. باب في استقبال الإمام إذا خطب. باب ما جاء في الركعتين إذا جاء الرجل والإمام يخطب. باب ما جاء في كراهية الكلام والإمام يخطب					
دوم	4	باب ما جاء في كراهية التخطي يوم الجمعة باب ما جاء في كراهية الاحتباء والإمام يخطب. باب ما جاء في كراهية رفع الأيدي على المنبر.					
	5	باب ما جاء في أذان الجمعة باب ما جاء في الكلام بعد نزول الإمام من المنبر. باب ما جاء في القراءة في صلاة الجمعة باب ما جاء فيما يقرأ في صلاة الصبح يوم الجمعة باب ما جاء في الصلاة قبل الجمعة وبعدها					
	6	باب فيمن أدرك من الجمعة ركعة باب في القائلة يوم الجمعة باب فيمن ينعس يوم الجمعة أنه يتحول من مجلسه باب ما جاء في السفر يوم الجمعة باب في السواك والطيب يوم الجمعة					
سوم	7	أبواب السفر: التقصير في السفر، باب ما جاء في الجمع بين الصلاتين، باب ما جاء في صلاة الاستسقاء،					
	8	باب في صلاة الكسوف، باب ما جاء في سجود القرآن،					
	9	باب في خروج النساء إلى المساجد، باب ما جاء في التشديد في الذي يرفع رأسه قبل الإمام.					
چهارم	10	باب ما جاء في الذي يصلي الفريضة ثم يؤم الناس بعد ذلك، باب ما ذكر في الرجل يدرك الإمام وهو ساجد كيف يصنع،					
	11	باب: أن صلاة الليل والنهار مثنى مثنى. باب ما ذكر في فضل المشي إلى المسجد وما يكتب له من الأجر في خطاه،					
	12	باب ما ذكر في الصلاة بعد المغرب أنه في البيت أفضل.					
پنجم	13	أبواب الزكاة عن رسول الله صلى الله عليه وسلم: باب ما جاء عن رسول الله في منع الزكاة من التشديد،باب ما جاء إذا أديت الزكاة فقد قضيت ما عليك،					
	14	باب ما جاء في زكاة الذهب والورق،باب ما جاء في زكاة الإبل والغنم،باب ما جاء في زكاة البقر،كراهية أخذ خيار المال في الصدقة،					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشتهٔ تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	15	باب ما جاء في صدقة الزرع والتمر والحبوب،باب ما جاء في زكاة العسل.					
ششم	16	باب ما جاء لا زكاة على المال المستفاد حتى يحول عليه الحول،باب ما جاء في زكاة الحلي					
	17	باب ما جاء في زكاةالخضراوات، باب ما جاء في الصدقة فيما يسقى بالأنهار وغيرها، باب ما جاء في زكاة مال اليتيم، باب ما جاء في رضا المصدق.					
	18	باب ما جاء أن الصدقة تؤخذ من الأغنياء فترد في الفقراء. باب من تحل له الزكاة، باب من لا تحل له الصدقة، باب من تحل له الصدقة من الغارمين وغيرهم.					
هفتم	19	كراهية الصدقة للنبي صلى الله عليه وسلم وأهل بيته ومواليه. الصدقة على ذي القرابة، باب ما جاء أن في المال حقا سوى الزكاة، فضل الصدقة، باب ما جاء في حق السائل،					
	20	باب ما جاء في إعطاء المؤلفة قلوبهم، باب ما جاء في كراهية العود في الصدقة، باب ما جاء في الصدقة عن الميت، باب في نفقة المرأة من بيت زوجها،					
	21	باب ما جاء في صدقة الفطر، باب ما جاء في تقديمها قبل الصلاة، باب ما جاء في تعجيل الزكاة، باب ما جاء في النهي عن المسألة.					
هشتم	22	أبواب الصوم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم: باب ما جاء في فضل شهر رمضان، باب ما جاء لا تقدموا الشهر بصوم، باب ما جاء في كراهية صوم يوم الشك،					
	23	باب ما جاء أن الصوم لرؤية الهلال والإفطار له، باب ما جاء لكل أهل بلد رؤيتهم، باب ما جاء ما يستحب عليه الإفطار، باب ما جاء إذا أقبل الليل، وأدبر النهار فقد أفطر الصائم،					
	24	باب ما جاء في تعجيل الإفطار، باب ما جاء في تأخير السحور، باب ما جاء في التشديد في الغيبة للصائم.					
نهم	25	اب ما جاء في فضل السحور، كراهية الصوم في السفر و الرخصة في الصوم في السفر، الرخصة في الإفطار للحبلى والمرضع، الصوم عن الميت،					
	26	باب ما جاء من الكفارة، باب ما جاء في الصائم يذرعه القيء، باب ما جاء فيمن استقاء عمدا، باب ما جاء في الصائم يأكل أو يشرب ناسيا، باب ما جاء في الإفطار متعمدا،					
	27	باب ما جاء في كفارة الفطر في رمضان، السواك للصائم، القبلة للصائم، باب ما جاء في مباشرة الصائم، باب ما جاء لا صيام لمن لم يعزم من الليل.					
دهم	28	باب ما جاء في إفطار الصائم المتطوع، باب صيام المتطوع بغير تبييت، باب ما جاء في إيجاب القضاء عليه، باب ما جاء في وصال شعبان برمضان،					
	29	باب ما جاء في ليلة النصف من شعبان، باب ما جاء في صوم المحرم، باب ما جاء في صوم يوم الجمعة، باب ما جاء في كراهية صوم يوم الجمعة وحده، كراهية صوم يوم السبت،					
	30	باب ما جاء في صوم يوم الاثنين والخميس،و صوم يوم الأربعاء والخميس و فضل صوم يوم عرفة و الحث على صوم يوم عاشوراء و الرخصة في					

		ترك صوم يوم عاشوراء، باب ما جاء عاشوراء أي يوم هو؟.					
يازدهم	31	باب ما جاء في العمل في أيام العشر، صيام ستة أيام من شوال، صوم ثلاثة أيام من كل شهر، باب ما جاء في صوم الدهر، سرد الصوم،					
	32	كراهية الصوم يوم الفطر والنحر، كراهية الصوم في أيام التشريق، كراهية الوصال للصائم، باب ما جاء في الاعتكاف، باب ما جاء في ليلة القدر، باب ما جاء: {وعلى الذين يطيقونه}، باب ما جاء في الاعتكاف إذا خرج منه،					
	33	باب المعتكف يخرج لحاجته أم لا، باب ما جاء في قيام شهر رمضان، باب الترغيب في قيام رمضان، وما جاء فيه من الفضل.					
دوازدهم	34	أبواب الحج عن رسول الله صلى الله عليه وسلم: باب ما جاء في حرمة مكة، باب ما جاء في ثواب الحج والعمرة، باب ما جاء في التغليظ في ترك الحج، باب ما جاء في إيجاب الحج بالزاد والراحلة، باب ما جاء كم حج و كم اعتمر النبي صلى الله عليه وسلم.					
	35	باب ما جاء في الجمع بين الحج والعمرة، باب ما جاء في مواقيت الإحرام لأهل الآفاق، باب ما جاء فيما لا يجوز للمحرم لبسه، باب ما جاء في كراهية تزويج المحرم و الرخصة في ذلك. باب ما جاء في كراهية رفع اليدين عند رؤية البيت. باب ما جاء كيف الطواف.					
	36	باب ما جاء في تقبيل الحجر، باب ما جاء في كراهية الطواف عريانا، باب ما جاء في كسر الكعبة، باب ما جاء في فضل الحجر الأسود، والركن، والمقام.					
سيزدهم	37	باب ما جاء في الوقوف بعرفات والدعاء بها.باب ما جاء أن عرفة كلها موقف، باب ما جاء في الإفاضة من عرفات، باب ما جاء فيمن أدرك الإمام بجمع فقد أدرك الحج .					
	38	باب ما جاء في الحلق والتقصير، باب ما جاء في حج الصبي، باب ما جاء في الحج عن الشيخ الكبير، والميت، باب ما جاء في العمرة أواجبة هي أم لا؟					
	39	باب ما ذكر في فضل العمرة، باب ما جاء ما تقضي الحائض من المناسك، باب ما جاء في يوم الحج الأكبر، باب ما جاء في الحجر الأسود.					
چهاردهم	40	أبواب الجنائز عن رسول الله صلى الله عليه وسلم: باب ما جاء في عيادة المريض، باب ما جاء في النهي عن التمني للموت.					
	41	باب ما جاء في تلقين المريض عند الموت، والدعاء له عنده، باب ما جاء في كراهية النعي، باب ما جاء في الطعام يصنع لأهل الميت، باب ما جاء في النهي عن ضرب الخدود، وشق الجيوب عند المصيبة، باب ما جاء في كراهية النوح.					
	42	باب ما جاء في كراهية البكاء على الميت، باب ما جاء في الرخصة في البكاء على الميت، باب ما جاء في كراهية الركوب خلف الجنازة، باب ما جاء في الإسراع بالجنازة، باب ما جاء في قتلى أحد وذكر حمزة.					
پانزدهم	43	باب فضل المصيبة إذا احتسب، باب ما جاء في القراءة على الجنازة بفاتحة الكتاب، باب ما جاء في الصلاة على الجنازة والشفاعة للميت، باب ما					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشتهٔ تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

		جاء في كراهية الصلاة على الجنازة عند طلوع الشمس وعند غروبها، باب ما جاء في الصلاة على الميت في المسجد،					
	44	باب ما جاء في ترك الصلاة على الشهيد، باب ما جاء في الصلاة على القبر، باب ما جاء في صلاة النبي صلى الله عليه وسلم على النجاشي، باب ما جاء في فضل الصلاة على الجنازة، باب ما جاء في القيام للجنازة،					
	45	باب ما جاء في تسوية القبور، كراهية المشي على القبور، والجلوس عليها، والصلاة إليها، كراهية تجصيص القبور، والكتابة عليها، باب ما يقول الرجل إذا دخل المقابر، باب ما جاء في الرخصة في زيارة القبور باب ما جاء في زيارة القبور للنساء.					
شانزدهم	46	باب ما جاء في الدفن بالليل، باب ما جاء في الثناء الحسن على الميت، باب ما جاء في الشهداء من هم؟، باب ما جاء فيمن أحب لقاء الله أحب الله لقاءه،					
	47	باب ما جاء فيمن قتل نفسه لم يصل عليه، باب ما جاء في الصلاة على المديون، باب ما جاء في عذاب القبر، باب ما جاء فيمن مات يوم الجمعة،باب ما جاء في تعجيل الجنازة،					
	48	باب ما جاء في أجر من عزى مصابا، فضل التعزية، باب ما جاء عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قال: «نفس المؤمن معلقة بدينه حتى يقضى عنه»					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	الترمذي، محمد بن عيسى بن سَوْرة أبو عيسى.(1395 هـ - 1975 م) سنن الترمذی، تحقيق: أحمد محمد شاكر. ناشر: مطبعة مصطفى البابي الحلبي - مصر
ماخذ کمکی	کتب ممد درسی مضمون که محصلان در اجرای کار خانگی و ازدیاد معلومات از آنها استفاده کرده میتوانند: 1 - ابن العربي محمد بن عبد الله المالكي القرطبي.(2005م) عاضة الأحوذي بشرح جامع الترمذي. دار الكتب العلمية. 2- ابن سيد الناس، محمد بن محمد،(1409 هـ) النفح الشذي في شرح جامع الترمذي. دار العاصمة، الرياض - المملكة العربية السعودية. 3- الإسعردي. تقي الدين أبو القاسم عُبيد بن محمد بن عباس.(1989م) فضائل الكتاب الجامع لأبي عيسى الترمذي. ناشر: عالم الكتب , مكتبة النهضة العربية - بيروت. 4- البنوري، محمد يوسف بن محمد زكريا الحسيني. (2010م) معارف السنن شرح سنن الترمذي. ناشر: ایچ ایم سعید کراچی پاکستان. 5- الخضير. عبد الكريم بن عبد الله بن عبد الرحمن بن حمد. شرح سنن الترمذي. 6- الدّخيل. يوسف بن محمد. (1424هـ/2003م) سؤالات الترمذي للبخاري حول أحاديث في جامع الترمذي. ناشر: عمادة البحث العلمي بالجامعة الإسلامية، المدينة المنورة، المملكة العربية السعودية. 7- الراجحي. عبد العزيز بن عبد الله. شرح جامع الترمذي. 8- السيوطي عبد الرحمن بن أبي بكر،(1424 هـ) قوت المغتذي على جامع الترمذي. ناشر: جامعة أم القرى، مكة المكرمة. 9- الكشميري محمد أنور شاه بن معظم شاه.(1425 هـ - 2004 م) العرف الشذي شرح سنن الترمذي. ناشر: دار التراث العربي -بيروت، لبنان. 10- المباركفوری. محمد عبد الرحمن.(1999م) تحفة الأحوذي بشرح جامع الترمذي. ناشر: دار الكتب العلمية - بيروت.

مبادی حقوق د رسی و کورس پالیسی مضمون

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	- - - - - - - - - -
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون/ پوهنځی حقوق
اسم مضمون:	مبادی حقوق
کود مضمون:	SL_IL 0109
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (2 کریدیت تیوری و 0 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

مبادی علم حقوق، از مضامین اساسی در پوهنځی های شرعیات و پوهنځی شرعیات می باشد که در دو سمستر تدریس می گردد (در شرعیات فقط در یک سمستر تدریس می شود) و محصلان را با مفاهیم و اساسات علم حقوق آشنا می‌سازد . این مضمون در واقعیت مدخلی برای سایر رشته های حقوقی شناخته میشود و محصلان در ختم سمتسر با مطالعه این مضمون قادر خواهند بود که در رابطه به مفهوم و محتوی علم حقوق، رابطه قاعده حقوقی با سایر قواعد تنظیم کننده جامعه ،خصوصیات و مبنای قواعد حقوقی و همچنان تقسیمات رایج در آن شناخت کلی و جامع پیدا نمایند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم حق، قاعده حقوقی، حقوق و سایر اصطلاحات حقوقی
- شناخت مفهوم ، مبانی، ساختار، منابع و چگونگی تصنیف حقوق
- آشنایی با منابع و مبانی حقوق در افغانستان
- کسب مهارت به ارتباط تشخیص متون عادی از متون حقوقی
- کسب مهارت به ارتباط کاربرد واژه های حقوقی در حین بیان و نگارش

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم لغوی و اصطلاحی حقوق
- تقسیم حقوق به حقوق آفاقی و حقوق عندی
- رابطه حقوق با قواعد تنظیم کننده اجتماع
- رابطه حقوق با علوم اجتماعی و علوم طبیعی

قرار شرح فوق رئیس درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شریعت مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- بخش اول: حقوق آفاقی(صفات قاعده حقوقی)
- مبنای قاعده حقوقی
- عناصر سازنده قاعده حقوقی
- هدف قاعده حقوقی
- تقسیم حقوق بر اساس منبع
- تقسیم حقوق بر اساس قلمرو
- تقسیم حقوق بر اساس موضوع
- تقسیم حقوق از حیث نوع
- معرفی مختصر نظام های حقوقی بزرگ
- رومن ژرمن و نظام کامن لا
- اسلام و نظام حقوقی افغانستان.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون "مبادی حقوق 1 " در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	**2.** کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضایی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	**6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.**
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با مفاهیم حق، قاعده حقوقی، حقوق و سایر اصطلاحات حقوقی	3	1	1	1	1	1
۲	شناخت مفهوم ، مبانی، ساختار، منابع و چگونگی تصنیف حقوق	3	1	2	3	1	1
۳	آشنایی با منابع و مبانی حقوق در افغانستان	3	1	3	2	1	2
۴	کسب مهارت به ارتباط تشخیص متون عادی از متون حقوقی	3	1	1	2	1	2
۵	کسب مهارت به ارتباط کاربرد واژه های حقوقی در حین بیان و نگارش	۲	1	1	1	1	2
	مجموع	1.6	2.8	1	1.6	1.8	1
	اوسط عمومی	1.7/3					
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی هفته واری مضمون مبادی فقه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	مبادی حقوق	فقه و قانون/پوهنځی حقوق	اول	اول	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و کورس پالیسی					//
	2	تعریف، بیان اهمیت، موضوع و قلمرو					
دوم	3	مفهوم لغوی و اصطلاحی حقوق تقسیم حقوق به آفاقی و عندی					//
	4	رابطه حقوق با قواعد تنظیم کننده اجتماع رابطه حقوق با اخلاق و عرف					
سوم	5	رابطه حقوق و مذهب و نکات افتراق آن ها					//
	6	رابطه حقوق با علوم اجتماعی رابطه حقوق با سیاست و اقتصاد					
چهارم	7	رابطه علم حقوق با روانشناسی و جامعه شناسی					//
	8	رابطه حقوق با علوم طبیعی رابطه علم حقوق با طب و ریاضی					
پنجم	9	رابطه علم حقوق با تخنیک و کیمیا					//
	10	بخش اول: حقوق آفاقی صفات قاعده حقوقی صفت عمومی بودن و مجرد بودن و الزامی قاعده حقوقی					
ششم	11	صفت کتبی بودن و صفت مؤیده ای بودن قاعده حقوقی					//
	12	صفت هدفمند بودن قاعده حقوقی					
هفتم	13	مبنای قاعده حقوقی مکتب حقوق فطری و دوره های آن، عصر مذهبی، عصر خرد گرایی، عصر تجربی					//
	14	حقوق فطری در شریعت اسلام					
هشتم	15	مکتب حقوق تحققی (پوزیتویست ها) مکتب تحققی دولتی					//
	16	مکتب تحققی اجتماعی مکتب تاریخی					
نهم	17	امتحان 20 %					//
	18	امتحان 20 %					
دهم	19	عناصر سازنده قاعده حقوقی، عنصر دینی، عنصر اخلاقی عنصر سیاسی و عنصر اقتصادی					//
	20	عنصر اجتماعی و عنصر جغرافیایی و هدف قاعده حقوقی					
یازدهم	21	مکتب اصالت فرد و مکتب اصالت جمع					//
	22	مکتب اعتدالیون یا آشتی گرایان، مکتب حقوق اسلامی					
دوازدهم	23	تقسیم حقوق بر اساس منبع تقسیم حقوق بر اساس قلمرو حقوق ملی ، حقوق بین المللی					//

	24	تقسیم حقوق بر اساس موضوع: حقوق عمومی و حقوق خصوصی . معرفی رشته های حقوق عمومی: اساسی، اداری، کار، مالی، و جزاء					
سیزدهم	25	معرفی رشته های حقوق خصوصی حقوق وجایب و حقوق عینی					//
	26	حقوق فامیل، حقوق تجارت و حقوق میراث					
چهاردهم	27	معرفی حقوق بین الملل و رشته های آن حقوق بین الملل عمومی					//
	28	حقوق بین الملل خصوصی و جزای بین الملل					
پانزدهم	29	تقسیم حقوق از حیث نوع حقوق تعیین کننده و حقوق تضمین کننده(قواعد ماهوی و قواعد شکلی) اصول محاکمات مدنی، جزایی، تجارتی و اداری					//
	30	معرفی مختصر نظام های حقوقی بزرگ رومن ژرمن و کامن لا و اسلام					
شانزدهم	46	جمع بندی کلی دروس سمستر					جمع بندی
	48	پاسخ به سوالات راهنمایی امتحان نهایی					

منابع یا مآخذ:	
1. ماخذ اساسی	• ستانکزی، نصرالله. 1387. مبادی حقوق. انتشارات میوند.
2. ماخذ کمکی	• کاتوزیان، ناصر. 1383. مقدمه علم حقوق. تهران: شرکت سهامی انتشار. • کاتوزیان، ناصر. 1387. کلیات حقوق. تهران: گنج دانش. • مدنی، سید جلال الدین. 1386. مبانی و کلیات علم حقوق. تهران: انتشارات پایدار. • واحدی، قدرت الله . 1395. مقدمه علم حقوق. تهران: نشر میزان.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه احوال شخصی(انحلال نکاح)

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه واصول فقه
اسم مضمون:	فقه احوال شخصی 2
کود مضمون:	----------
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری و تعداد کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	----------
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون مسائل مربوط به حقوق فامیل و نظام خانواده را طور مقایسوی میان فقه وقانون بیان میکند و بر موضوعات مهم از قبیل نکاح و مقدمات آن و انحلال یا فسخ نکاح و اسباب آن مشتمل می باشد

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

1. انحلال عقد ازدواج واسباب آن
2. شناخت طلاق
3. اقسام و احکام طلاق
4. خلع و احکام آن
5. تفریق قضایی و اسباب آن
6. عدت وحکمت آن
7. نسب و طرق ثبوت آن
8. رضاعت واحکام آن
9. حضانت طفل
10. ولایت و و صایت و دیگر مباحث.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، کارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	3. استفاده از تجارب نظری و عملی به دست آمده در امر بهبود سیستم عدلی و قضاییی کشور.	4. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.	5. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	6. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسیهای مربوط به سیستم عدلی و قضاییی.
		ن.م.ر. 1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شناخت مسائل مربوطه نظام خانواده	3	2	2	3	2	2
۲	کسب مهارتهای مقارنه میان نصوص شرعی و مواد قانون	2	3	2	2	2	2
۳	آگاهی از نظریات فقهی درقسمت نکاح و مسائل مربوطه آن	3	2	1	3	2	2
۴	توانمندی تجزیه و تحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در رابطه به فامیل	2	1	2	2	3	2
۵	ایجاد تغییر دراخلاق وسلوک هرمحصل به حیث افراد سالم و دانشمند جامعه	2	3	2	2	2	1
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون فقه احوال شخصی(انحلال نکاح)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	فقه احوال شخصی 2	فقه و اصول فقه	اول	دوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مرور مختصر به دورس قبلی و ارتباط دهی آن با دروس بعدی					
	2	انحلال عقد ازدواج فرقت و جدائی بین زوجین و معرفی اجمالی اسباب انحلال عقد ازدواج در فقه و قانون طلاق بحیث یکی از اسباب انحلال رابطه زوجیت در فقه و قانون					
دوم	3	تعریف طلاق، بیان مشروعیت طلاق و حکمت تشریع آن. طلاق کی واقع می شود؟ طلاق بالای کی واقع می شود؟ آنچه طلاق به آن واقع می شود.					
	4	ادامه بحث طلاق: عدد طلاق، صیغه و الفاظ طلاق (منجزة، معلقة، مضافة و یمین) طلاق بائن و رجعی و حالات مربوط به هریک.					
سوم	5	حکم طلاق به اعتبار حالات و اشخاص مختلف حکم و آثار مرتب بر طلاق رجعی					
	6	حکم و آثار مرتب بر طلاق بائن (بینونت صغری و کبری)					
چهارم	7	حکم طلاق مریض در مرض موت و حکم آن، تفویض طلاق به زوجه و مسایل آن.					
	8	خلع (مباحث، مسایل و احکام مربوط به آن) در فقه و قانون بیان فسخ موارد فسخ و تفاوت های آن با طلاق					
پنجم	9	تفریق قضائی معرفی اسباب عمومی تفریق قضائی در فقه و قانون (تفریق به سبب عدم پرداخت نفقه، به سبب عیب).					
	10	تفریق به سبب ضرر، تفریق به سبب غیابت شوهر و محبوس شدن وی و مطالب دیگر مربوط به تفریق.					
ششم	11	عدت زوجه: تعریف، مشروعیت، حکمت تشریع، سبب وجوب عدت و معرفی انواع عدت.					
	12	معیارهای سنجش عدت، مسئولیت های معتده، نفقه معتده، سبب وجوب آن و معرفی مستحقین نفقه عـدت.					
هفتم	13	نسبت، ثبوت و اسباب ثبوت آن در فقه و قانون ادامه بحث مربوط به نسب (لقیط یا طفل یافت شده)					

	14	رضاعت و شیردهی و مسایل مربوط به آن در فقه و قانون					
هشتم	15	حضانت طفل: تعریف حضانت، حضانت حق کیست و ترتیب مستحقین حضانت طفل					
	16	شروط حضانت، مزد و اجرت حضانت، مدت حضانت و مسایل مربوط به انتهای وقت حضانت					
نهم	17	امتحان وسط سمستر (گروپ 1)					
	18	امتحان وسط سمستر (گروپ 2)					
دهم	19	نفقه اقارب نفقه واجبه اولاد نفقه واجبه اصول بالای فروع					
	20	نفقه ذوی الارحام مقارنه بین مباحث و احکام نفقه زوجه و نفقه اقارب					
یازدهم	21	حجر یا منع تصرف، تعریف، دلیل مشروعیت و حکمت تشریع آن اسباب حجر یا منع تصرف در فقه و قانون					
	22	تصرفات اشخاص محجور علیه. رفع حجر، زمان و اسباب آن در فقه و قانون					
دوازدهم	23	ولایت بر مال: من له الولایة و من علیه الولایة ولایت پدر، وصی پدر... ولایت قاضی و وصی قاضی					
	24	مقارنه بین آنچه امروزه در باب وصیت معمول است و آنچه در گذشته بوده است. و اجرت وصی در فقه و قانون					
سیزدهم	25	مفقود: تعریف مفقود، وکالت و ولایت بر مال مفقود، احکام مفقود در فقه و قانون					
	26	زمان حکم به مرگ مفقود وچگونگی آن. مرض الموت، احکام و مسایل مربوط به آن در فقه و قانون					
چهاردهم	27	هبه: تعریف، رکن و شروط هبه در واهب، موهوب له، در صیغه هبه، در چیز هبه شده					
	28	هبه مشاع و مفرز و احکام مربوط به آن، حکم هبه و موانع رجوع از هبه و هبه به شرط عوض					
پانزدهم	29	وصیت: تعریف، رکن و شروط وصیت (موصی، موصی له ...).					
	30	نفاذ وصیت، مالیکه وصیت در آن نافذ می می شود، حکم وصیت و مسایل دیگر آن در فقه و قانون					
شانزدهم	31	مرور اجمالی به درس های گذشته و توضیح مجدد موارد مشکل					
	32	پاسخ به سوالات محصلان و رهنمای آنها برای امتحان نهائی					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• خلاف، عبد الوهاب خلاف. (1357هـ - 1938م). أحكام الأحوال الشخصية في الشريعة الإسلامية. مطبعة دارالكتب المصرية بالقاهرة. • عمر، عبدالله(ب.ت). أحكام الشريعة الاسلامية في الأحوال الشخصية. مطبعة دارالكتب المصرية بالقاهرة. • وزارت عدلیه، قانون مدنی افغانستان. جریده رسمی.
ماخذ کمکی	1. نائل، عبدالقادر.(1396)، حقوق فامیل (فقه احوال شخصیه). انتشارات تمدن شرق، کابل. 2. نذیر، داد محمد.(1385ه). حقوق فامیل. انتشارات سعید، کابل افغانستان. 3. وزارت عدلیه، جریده رسمی، قانون احوال شخصیه اهل تشیع، 1387هـ ش. 4. قانون اساسی افغانستان (مواد مربوط به خانواده، طفل و مادر). 5. زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. 6. مغنیه، محمد جواد، (ب-ت)، الفقه علی المذاهب الخمسة ج 2، (احوال شخصیة)، بیروت.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون منطق قدیم و جدید

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده وفلسفه
اسم مضمون:	منطق قدیم و جدید
کود مضمون:	----------
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:

از جمله مضامین اساسی بوده و موضوع مورد بحث این مضمون بیان یک سلسله قواعدی است که ذهن انسان را از وقوع خطاء در تفکر، مصون نگاه می دارد. علم منطق برای بهتر اندیشیدن و فکر کردن کمک می کند و استعداد انسان را بالا می برد. بنابراین هر انسان به ویژه اهل علم به آن نیازمند اند. و هدف آن صیانت ذهن از خطاء در اندیشیدن وتفکر بنابر رعایت قواعد منطقی، انتقال ذهن به جمیع ساحات علوم به افکار و اندیشه های سالم. ارائه دلایل، براهین وحجج منطقی جهت قناعت دادن به طرف گفتگو.

اهداف آموزشی:

- صیانت ذهن از خطاء در اندیشیدن و تفکر بنابر رعایت قواعد منطقی.
- تقویه ارائه دلایل، براهین وحجج منطقی جهت قناعت دادن به طرف گفتگو.
- تقویه استدلال حقوقی جهت پیشبرد فن قضاء، سارنوالی و وکالت دفاع.
- بررسی نفوذ مباحث منطقی در تمام علوم شرعی و قانونی. آشنایی محصلان با روش های تحقیق در علوم مختلف طبیعی و اجتماعی.
- آماده ساختن محصلان در امر تهیه متن اسناد تقنینی، تحلیل و تفسیر منطقی مبهمات قوانین.

شیوه های تدریس و آموزش:

تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سائر روش های مفید صورت میگیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

مقدمه

فصل اول
- تعریف، موضوع و غرض منطق
- اهمیت علم منطق
- تاریخچهٔ علم منطق
- اقسام علم منطق
- منطق و علوم انسانی

فصل دوم
- علم و اقسام دلالت
- تقسیمات الفاظ
- کلی و نسبتهای چهارگانه
- کلیات پنجگانه
- تعریف و تقسیم

فصل سوم
- تعریف و اجزای قضیهٔ حملیه
- تقسیمات قضیهٔ حملیه

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

قضیهء شرطیه و اقسام آن

فصل چهارم

حجت و اقسام آن

قیاس اقترانی حملی

قیاس اقترانی شرطی و قیاس استثنائی

لواحق قیاس

فصل پنجم

مبادی اولی

پیشینه تاریخی و نقد منطق صوری توسط فلاسفه و منطقیان قرون جدی

نقدِ نقد منطق صوری.

فصل ششم

تصنیف بندی علوم

روشهای علوم و تفکر انسانی

نوت: تقویه استدلال حقوقی جهت پیشبرد فن قضاء، سارنوالی و وکالت دفاع در ضمن دروس صورت می گیرد.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، سارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقایسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر. 1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	صیانت ذهن از خطاء در اندیشیدن و تفکر بنابر رعایت قواعد منطقی.	2	1	1	1	3	3
۲	تقویه ارائه دلایل، براهین وحجج منطقی جهت قناعت دادن به طرف گفتگو.	2	1	1	1	3	3
۳	تقویه استدلال حقوقی جهت پیشبرد فن قضاء، سارنوالی و وکالت دفاع.	2	1	1	1	3	3
۴	بررسی نفوذ مباحث منطقی در تمام علوم شرعی و قانونی. آشنایی محصلان با روش های تحقیق در علوم مختلف طبیعی و اجتماعی.	2	1	2	2	3	3
۵	آماده ساختن محصلان در امر تهیه متن اسناد تقنینی، تحلیل و تفسیر منطقی مبهمات قوانین.	2	2	2	2	3	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون منطق قدیم

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	منطق قدیم و جدید	عقیده و فلسفه	اول	دوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف، موضوع و غرض علم منطق.	انتقال دانش در مورد منطق قدیم	ارائه لکچر و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سوال و جواب	محصل محور	دوامدار
	2	هدف و غرض علم منطق					
دوم	3	اهمیت و تاریخچه علم منطق	//	//	//	//	//
	4	اقسام علم منطق					
سوم	5	رابطه علم منطق با سایر علوم	//	//	//	//	//
	6	علم و اقسام آن					
چهارم	7	دلالت و اقسام آن	//	//	//	//	//
	8	تقسیمات الفاظ					
پنجم	9	اقسام کلی	//	//	//	//	//
	10	نسبت های چهارگانه بین دو کلی					
ششم	11	کلیات پنجگانه جنس و نوع	//	//	//	//	//
	12	فصل و عرض عام و خاص					
هفتم	13	تعریف (حد تام، حدناقص، رسم تام و رسم ناقص)	//	//	//	//	//
	14	(تقسیم) شرایط و خصوصیات تقسیم منطقی					
هشتم	15	قضایا تعریف قضیه، قضیه حملیه و اجزای آن	//	//	//	//	//
	16	امتحان 20 فیصد					
نهم	17	تقسیمات قضیه حملیه	//	//	//	//	//
	18	سور و اقسام آن در قضایای حملیه					

دهم	19	قضیه شرطیه	//	//	//	//	//
	20	اقسام قضیه شرطیه					
یازدهم	21	سور و اقسام آن در قضایای شرطیه	//	//	//	//	//
	22	حجت و اقسام آن					
دوازدهم	23	قیاس اقترانی و قیاس استثنائی	//	//	//	//	//
	24	لواحق قیاس منطقی و مبادی اولیه					
سیزدهم	25	صناعات پنجگانه: برهان، خطابه و... .	//	//	//	//	//
	26	پیشینه تاریخی و نقد منطق صوری توسط فلاسفه و منطقیان قرون جدید					
چهاردهم	27	تصنیف بندی علوم روشهای علوم و تفکر انسانی	//	//	//	//	//
	28	معرفت و شناسائی علمی عقل، تجربه و اسباب وقوع در خطاء					
پانزدهم	29	روش تحقیق در علوم ریاضی	//	//	//	//	//
	30	روش تحقیق در علوم طبیعی					
شانزدهم	31	روش تحقیق در علوم بشری	//	//	//	//	//
	32	نوت: تقویه استدلال حقوقی جهت پیشبرد فن قضاء، سارنوالی و وکالت دفاع در ضمن دروس صورت می گیرد.					

منابع یا »اخذ:	
مأخذ اساسی	**ابراهیمی، محمد ابراهیم. (۱۳۹۴ ش). منطق قدیم و جدید. کابل: انتشارات جهان اسلام.**

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

مآخذ کمکی	1. الشامی، محمد السید. (1960). دراسات فی علم المنطق، مصر. 2. الشنیطی، فتحی محمد. (ب، ت). اسس المنطق و منهج البحث العلم. 3. عبدالفتاح وحسن الغزالی. (1981). المنطق و مناهج البحث العلمی، جمهورية العربية الليبية، امانة التعليم. 4. عفیفی، ابوالعلا. (1944). المنطق التوجیهی، القاهرة: المکتبة الامیریة. 5. کاوش، سید نورالحق. (1369 ش). منطق ارسطو، کابل: مطبعهٔ وزارت تحصیلات عالی و مسلکی. 6. ملاحسن. (ب، ت). شرح سلم العلوم، پشاور: مکتبهٔ حقانیه. 7. ناصرالدین، صاحب الزمانی. (1337 ش). منطق برای همه، تهران: بنگاه مطبوعاتی عطائی. 8. یوجل، حسن عالی. (1328 ش).کتاب منطق، ترجمه غلام حسن مجددی، کابل: مطبعهٔ عمومی.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تاریخ معاصر افغانستان

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	حقوق و علوم سیاسی
اسم دیپارتمنت:	روابط بین الملل
اسم مضمون:	2تاریخ معاصر افغانستان
کود مضمون:	LA107
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری)
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

تاریخ، امروز در کلیه زمینه‌ها و رشته‌های علمی مورد توجه قرار گرفته است، و شاهد به‌وجود آمدن عنوان‌های گوناگونی در ارتباط با تاریخ و علوم دیگر هستیم؛ تاریخ اندیشه‌های اقتصادی، تاریخ اندیشه‌های سیاسی، تاریخ جنبش‌ها، تاریخ علم و فلسفه و ده‌ها عنوان دیگر توجه به پیشینه‌های تاریخی نه تنها نقطه‌ی شروع و هسته‌های نخستین هر علمی را روشن می‌سازد؛ بلکه این توجه سیر تحولات و کاستی‌ها و فزونی‌های موضوعی و علمی و مساله سازی‌های بعدی را در هررشته تا روزگار ما را معلوم می‌دارد .بنابراین رشته تاریخ و توجه به رویدادهای گذشته و توجه به اوضاع اجتماعی و فرهنگی گذشته از جمله مواردی است که بسیار مورد توجه بوده و از گذشته تا به امروز مکاتب گوناگون تاریخ‌نگاری شکل یافته است. تا بتواند حوادث گذشته را تحلیل و بررسی نماید. از جانبی شناخت تحولات و حوادث تاریخی یک کشور بر تمام افراد ان حتمی بوده بدون شک محصل رشته های حقوق و علوم سیاسی باید با رویدادها و شواهد تاریخی کشور خویش آشنا بوده و بتواند آن در تجزیه و تحلیل نماید از طرفی درک رویدادهای گذشته این مرز و بوم می تواند در تحلیل شرایط روز نیز تاثیرگذار باشد. با توجه به همین موضوع مضمون تاریخ معاصر افغانستان در سمستر اول سال اول در نصاب جدید در نظرگرفته شده است.

شیوه های تدریس و آموزش:

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- تمرین های داخل صنف؛
- دادن کارخانگی به محصلان و تصحیح آن در داخل صنف؛
- کارهای گروهی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- افغانستان از لحاظ شکل و محتوا در آغاز مرحله ی معاصر
- احمد شاه ابدالی موسس امپراتوری افغانی
- تیمور شاه
- شاه زمان در احیای امپراتوری ناکام
- دوست محمد خان (امیرالمومنین)
- شیر علی خان و سرگشی او در مقابل بفر و تجرید

- تصمیم انگلستان مبنی بر آغاز جنگ
- امیر محمد یعقوب خان
- امیر عبدالرحمان خان
- امیر حبیب الله خان
- امان الله خان
- سلطنت نادر شاه
- محمد ظاهر شاه
- صدرات سردار محمد داود خان
- نورمحمد تره‌کی
- حفیظ الله امین
- حکمرنی داکتر نجیب الله
- آغاز حکومت طالبان در افغانستان
- تشکیل حکومت موقت برای شش ماه
- شروع ریاست جمهوری حامد کرزی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. شنا بررسی و ارزیابی چگونگی مطابقت قوانین کشور با معتقدات اسلامی بنا بر حکم ماده سوم قانون اساسی.	2. کسب مهارت در آگاهی دهی عامه حقوقی و شرعی، تعلیم ارزش ها و مسایل شرعی، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان فعال جهان، نقد پلورالیزم دینی و تحلیل اصول اعتقادی مذاهب کلامی اسلامی.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب مهارت تفسیر، تحلیل و برداشت میانه رو و معتدل از قرآن و سنت، آشنایی با شیوه های درست تفسیر قرآنکریم، تخریج احادیث و تحلیل مطلوب نصوص قانونی و کسب مهارت در استدلال منطقی و حقوقی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب توانایی در تحلیل فلسفه حقوق، مقارنه و مقائسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی، قوانین نافذه کشور و عرف پسندیده.
		ن.م.ر. 1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با تاریخ و رویدادهای گذشته افغانستان و اهمیت این رویدادها در ملت سـازی در این کشور	2	1	2	1	1	1
۲	بررسی حوادث و رویدادها تارخی افغانستان و شناختساختار سیاسی، نظام سیاسی، و روابط افغانستان در ادوار مختلف	2	2	1	1	1	2
۳	بالا رفتن قدرت تجیریه و تحلیل شرایط سیاسی کشور با توجه به سیاست های اتخاذ شده از جانب حکمرانان گذشته	1	2	2	2	1	1
۴	آشنایی با نحوی سیاستگذاری در ادوار مختلف و الگو قرار دادن آنها در شرایط کنونی	2	2	3	2	1	2
۵	آشنایی با حوادث گذشته، عوامل شکست ها و ناکامی ها، پیروزی ها و کامیابی ها، شکوفایی تمدّن ها، سقوط و انقراض حکومت ها، سرانجام ظلم و بیدادگری، عاقبت عدل و داد، آثار اتحاد کلمه و حرکت و تلاش و کوشش،	1	2	3	2	1	3
	مجموع	1.6	2.2	2.2	1.6	1	1.8
	اوسط عمومی	1.7					
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون تاریخ معاصر افغانستان

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	حقوق	تاریخ معاصر افغانستان	روابط بین الملل	اول	اول	2	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	افغانستان از لحاظ شکل و محتوا در آغاز مرحله ی معاصر احمد شاه ابدالی موسس امپراتوری افغانی جامعه در سایه ی قبیله تمثیل دولت خانخانی					پرسش وپاسخ
	2	دولت احمد شاهی لشکر کشی به خاطر توسعه امپراتوری روابط با دیار خلافت عثمانی چهره فرهنگی جامعه در عصر احمد شاهی					
دوم	3	تیمور شاه در چنگال دشمنی قومی عوامل انتقال پایتخت به کابل					پرسش وپاسخ
	4	پیشاور محراق اختلافات و توطئه ها					
سوم	5	قیام و بغاوت های سکها در پنجاب مرگ					پرسش وپاسخ
	6	تیمور شاه و آغاز جنگ های داخلی					
چهارم	7	شاه زمان در احیای امپراتوری ناکام					پرسش وپاسخ
	8	اولین کودتا و عواقب تلخ ان قدرت گرفتن محمدزائیان و سقوط سدوزائیان					
پنجم	9	دوست محمد خان (امیرالمومنین)					پرسش وپاسخ
	10	انگلستان و دوست محمد خان					
ششم	11	جنگ اول افغان و انگلیس قراردادهای افغانستان و انگلستان مساله هرات وفات امیر دوست محمد خان					پرسش وپاسخ
	12	بازی بزرگ و دست آورد آن برای افغانستان خطر رودر روی روسیه و انگلستانطرح بفر					
هفتم	13	شیر علی خان و سرگشی او در مقابل بفر و تجرید					پرسش وپاسخ
	14	نقش سید جمال الدین خان در رفوورم های شیر علی خان					
هشتم	15	ساختار دولت، مطبوعات و فعالیت های عمرانی در زمان شیر علی خان					پرسش وپاسخ
	16	بحران و برهم خوردن توازن سیاسی اشغال خیوا توسط روسیه مذاکرات پیشاور					

نهم	17	امتحان میان سمستر					پرسش وپاسخ
	18	امتحان میان سمستر					
دهم	19	آمدن هیئت روسیه به کابل و اوج گرفتن بحران تصمیم انگلستان مبنی بر آغاز جنگ					پرسش وپاسخ
	20	تفاوت جنگ اول و دوم افغانستان و انگلیس					
یازدهم	21	امیر محمد یعقوب خان معاهده گندمک قیام کابل					پرسش وپاسخ
	22	امیر عبدالرحمان خان استراتژی سیاست داخلی و خرجی امیر					
دوازدهم	23	امیر حبیب الله خان معاهداه 1907 روس و انگلیس جنگ اول جهانی و افغانستان فاجعه قتل امیر					پرسش وپاسخ
	24	امان الله خان مذاکرات صلح امان الله خان اصلاحات در مان امیر امان الله خان					
سیزدهم	25	سلطنت نادر شاه در کابل مشکلات امنیتی در زمان نادر					پرسش وپاسخ
	26	تشکیلات اداری و سیاسی در زمان نادر سیاست خارجی دولت قتل محمد نادر شاه					
چهاردهم	27	محمد ظاهر شاه کابینه و ساختار سیاسی ظاهر شاه عضویت افغانستان در معاهده سعد اباد					پرسش وپاسخ
	28	صدرات سردار محمد داود خان اولین تشکیلات دولتی نظام جمهوری لویه جرگه قانون اساسی و انتخاب رئیس جمهور افغانستان سقوط جمهوریت کودتای 7 ثور					
پانزدهم	29	نورمحمد تره‌کی حفیظالله امین ببرک کارمل					پرسش وپاسخ
	30	حکمرنی داکتر نجیب الله مجاهدین و چگونگی قدرت گرفتن آنها					
شانزدهم	31	آغاز حکومت طالبان در افغانستان					پرسش وپاسخ
	32	تشکیل حکومت موقت برای شش ماه شروع ریاست جمهوری حامد کرزی					

منابع یا مآخذ:

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

ماخذ اساسی	عطایی، محمد ابراهیم.(بی تا). تایخ معاصر افغانستان،مترجم : جمیل الرحمن کامگار، کابل: انتشارات میوند.
ماخذ کمکی	1. غبار، میر غلام محمد.(بی تا). افغانستان در مسیر تاریخ . 2. مصباح زاده، سید محمد.(1388). تاریخ سیاسی مختصر افغانستان، کابل: چاپ دقت. 3. رفیع، حبیب الله.(1390). تاریخ افغانستان،کابل. 4. موسوی، سیدعلی .(1392). تاریخ افغانستان از ظاهرشاه تا کرزی، پاکستان: (بی جا). 5. لکهارت، لارنس(1375) .نادرشاه .تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۵. 6. پهلوان، چنگی.(1377). فغانستان عصر مجاهدین و برآمدن طالبان، دارالنشر کابل. 7. اندیشمند، اکرام.(1383). سالهای تجاوز و مقاومت، کابل: نشر پیمان. 8. مبارز، عبدالحمید.(1387). از سقوط سلطنت تا ظهور و اجراآت طالبان، مرکز نشر میوند- پیشاور - پاکستان. 9. یمین، محمد حسین.(1392). افغانستان تاریخی، کابل: انتشارات سعید. 10. محمدی، غلام محمد.(1389). باتلاق تاریخ معاصر، چ 2، کابل: انتشارات سعید. 11. پیری.فیریر، ژوسیف.(1391). تاریخ افغانها، کابل: انتشارات سعید.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون علوم الحدیث (2)

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	علوم الحدیث (2) قواعد وأداب
کود مضمون:	SL - IS 217
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:

با توجه به اینکه مدار اکثر احکام شرعی همچنان حل وحرمت بر حدیث رسول الله استوار می باشد، لذا علم مصلصح الحدیث که توسط آن صحت وعدم صحت حدیث قبولیت وعدم مقبولیت راوی وروایات وی را دانسته می شود از اهمیت خاص وویژه برخوردار می باشد.

علوم الحدیث از جمله مضامین اساسی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل مباحث مختلف علوم الحدیث ازجهات مختلف می باشد.

پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با معتبرترین کتاب ازکتاب های علوم الحدیث(تیسیر مصطلح الحدیث) وهمچنان آگاه نمودن ایشان از سایر کتاب های علوم حدیث ومختصراتیکه پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی:

- علم مصطلح مهمترین وسیله ی محفوظ ماندن حدیث نبوی به شمار می رود.
- بوسیله قواعد واساسات شناخته شده مصطلح وفروع آن مانند جرح وتعدیل میتوان حدیث نبوی را از هر نوع دستبرد وتغییر جعل وتزویر حفاظت نمود.
- همچنان بوسیله علوم حدیث میتوان حدیث صحیح را از ضعیف، مقبول را از مردود ناسخ را از منسوخ تفکیک نمود.
- علوم حدیث وسیله برای شناخت انواع حدیث می باشد.
- علوم حدیث وسیله برای درجه بندی احادیث می باشد.

شیوه های تدریس و آموزش:

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- الباب الثاني: صفة من تقبل روايته، وما يتعلق بذلك من الجرح والتعديل
- الفصل الأول: في الراوي وشروط قبوله.
- الفصل الثاني: فكرة عامة عن كتب الجرح والتعديل.
- الفصل الثالث: مراتب الجرح والتعديل.
- الباب الثالث: الرواية وآدابها وكيفية ضبطها
- الفصل الأول: كيفية ضبط الرواية وطرق تحملها، وفيه أربعة مباحث
- المبحث الأول: كيفية سماع الحديث وتحمله وصفة ضبطه.
- المبحث الثاني: طرق لتحميل وصيغ الأداء.
- المبحث الثالث: كتابة الحديث وضبطه والتصنيف فيه.
- المبحث الرابع: صفة رواية الحديث.
- الفصل الثاني: آداب الرواية، وفيه مبحثان:
- المبحث الأول: آداب المحدث.
- المبحث الثاني: آداب طالب الحديث.
- الباب الرابع: الإسناد وما يتعلق به، وفيه فصلان
- الفصل الأول: لطائف الإسناد
- الفصل الثاني: معرفة الرواة، وفيه واحد وعشرون نوعا من أنواع علوم الحديث.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع علوم اسلامی، نظام حقوقی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد احکام مقدس شرع اسلام در حوزه هایی مختلف زندگی فردی و اجتماعی.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای شرعی مردم و دولت و مشارکت در فرایند اعمال حاکمی قانون،حکومت داری خوب ؛	3. شناخت قواعد حاکم بر علوم تفسیر، حدیث، فن بیان واستدلال عقلی، زبان عربی و فقه اسلامی، به منظور تربیه کادر های مسلکی که صلاحیت افتاء و اظهار نظر علمی شرعی را در زمینه های مورد تقاضا را داشته باشند	4. شناخت قواعد تفسیر، علوم حدیث و درایه، اصول حقوقی و اخلاقی حاکم بر رفتار اجتماع و دولت به خصوص در حوزه های احوال شخصی، معاملات، جنایات، و قضا؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تدریس و تعلیم امور دینی، ارشاد و دعوت اسلامی، ترویج اعتدال گرایی و تعامل سازنده اجتماعی و همکاری در پیش برد دوسیه های قضایی؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی شرعی، نگارش متون فقهی، تحلیل فقهی و شرعی قضایا، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان بزرگ جهان، بررسی و نقد پلورالیزم دینی مذاهب کلامی اسلامی
		ن.م.ر. 1	ن.م.ر.2	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	علم مصطلح مهمترین وسیله ی محفوظ ماندن حدیث نبوی به شمار می رود.	2	3	3	3	3	3
۲	بوسیله قواعد واساسات شناخته شده مصطلح وفروع آن مانند جرح وتعدیل میتوان حدیث نبوی را از هر نوع دستبرد وتغییر جعل وتزویر حفاظت نمود.	3	2	3	3	3	3
۳	همچنان بوسیله علوم حدیث میتوان حدیث صحیح را از ضعیف، مقبول را از مردود ناسخ را از منسوخ تفکیک نمود.	3	3	3	۳	3	3
۴	علوم حدیث وسیله برای شناخت انواع حدیث می باشد.	3	3	3	3	2	3
۵	علوم حدیث وسیله برای درجه بندی احادیث می باشد.	3	3	3	3	3	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	علوم حدیث 2	تعلیمات اسلامی	اول	دوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روز مره
اول	1	صفة من تقبل روايته					
	2	فكرة عامة عن كتب الجرح والتعديل					
دوم	3	مراتب التعديل وبعض ألفاظها					
	4	مراتب الجرح وألفاظها					
سوم	5	كيفية سماع الحديث					
	6	تحمل الحديث ، وصفة ضبطه					
چهارم	7	طرق التحمل، وصيغ الأداء،					
	8	كتابة الحديث، وضبطه، والتصنيف فيه					
پنجم	9	آداب المحدث					
	10	آداب طالب الحديث					
ششم	11	الإسناد العالي والنازل، المسلسل،					
	12	ورواية الأكابر عن الأصاغر.					
هفتم	13	رواية الآباء عن الأبناء رواية الأبناء عن الآباء					
	14	رواية المديج والأقران والسابق واللاحق.					
هشتم	15	معرفة الصحابة والتابعين					
	16	معرفة الإخوة والأخوات					
نهم	17	معرفة المتفق والمفترق، المؤتلف والمختلف					
	18	معرفة المتشابه والمهمل والمبهمات.					
دهم	19	معرفة الوحدان، و معرفة من ذكر بأسماء أو صفات مختلفة					
	20	معرفة المفردات من الأسماء والكنى والألقاب					
یازدهم	21	معرفة أسماء من اشتُهِرُوا بكناهم معرفة الألقاب					
	22	معرفة المنسوبين إلى غير آبائهم					
دوازدهم	23	معرفة النسب التي على خلاف ظاهرها					

	24	معرفة تواريخ الرواة					
سیزدهم	25	معرفة من اختلط من الثقات					
	26	معرفة طبقات العلماء والرواة					
چهاردهم	27	معرفة الموالي من الرواة					
	28	معرفة الموالي من العلماء					
پانزدهم	29	معرفة الثقات من الرواة					
	30	معرفة الضعفاء من الرواة					
شانزدهم	31	معرفة أوطان الرواة					
	32	معرفة بلدانهم					

لکچر نوت / کتاب درسی	
ماخذ اساسی	الطحان، الدكتور محمود. 2004م تيسير مصطلح الحديث، ناشر: مكتبة المعارف للنشر والتوزيع.
ماخذ کمکی	کتب ممد درسی مضمون که محصلان در اجرای کار خانگی و ازدیاد معلومات از آنها استفاده کرده میتوانند: 1- ابن الصلاح، أبو عمرو عثمان بن عبد الرحمن الشهرزوري،2002 م. مقدمة ابن الصلاح، ناشر: دار الكتب العلمية، الطبعة: الأولى. 2 - ابن الملقن، سراج الدين أبو حفص عمر بن علي. 1408 هـ - 1988 م. التذكرة في علوم الحديث، ناشر: دار عمَّار، عمَّان، الطبعة: الأولى. 3- ابن جماعة، محمد بن إبراهيم بن سعد الله. 1406 . المنهل الروي في مختصر علوم الحديث النبوي، تحقيق: د. محيي الدين عبد الرحمن رمضان. ناشر: دار الفكر - دمشق، الطبعة: الثانية. 4- ابن كثير، أبو الفداء إسماعيل بن عمر. 2002م. تحقيق: أحمد محمد شاكر، ناشر: دار الكتب العلمية، بيروت - لبنان. 5- الخطيب البغدادي، أبو بكر أحمد بن علي. 1423 هـ / 2002 م. الكفاية في علم الرواية، ناشر: المكتبة العلمية - المدينة المنورة. 6- الزركشي، أبو عبد الله بدر الدين. 1419هـ - 1998م. النكت على مقدمة ابن الصلاح ، تحقيق: د. زين العابدين بن محمد بلا فريج. ناشر: أضواء السلف - الرياض، الطبعة: الأولى. 7- السخاوي، أبو الخير محمد بن عبد الرحمن ، 1424هـ / 2003م. فتح المغيث في شرح ألفية الحديث، تحقيق: علي حسين علي، ناشر: مكتبة السنة - مصر الطبعة: الأولى. 8- السيوطي، جلال الدين. 1424هـ / 2003م . تدريب الراوي في شرح تقريب النواوي، تحقيق: أبو قتيبة نظر محمد الفاريابي، ناشر: دار طيبة. الصالح، د. صبحي إبراهيم. 1984 م. علوم الحديث ومصطلحه ، ناشر: دار العلم للملايين، بيروت - لبنان الطبعة: الخامسة عشر. 9- العراقي، أبو الفضل زين الدين عبد الرحيم بن الحسين. 1389هـ/1969م. التقييد والإيضاح شرح مقدمة ابن الصلاح، تحقيق: عبد الرحمن محمد عثمان، ناشر: المكتبة السلفية بالمدينة المنورة الطبعة: الأولى. 10- العسقلاني، ابن حجر. 1404هـ/1984م. النكت على كتاب ابن الصلاح، تحقيق: ربيع بن هادي عمير المدخلي، ناشر: عمادة البحث العلمي بالجامعة الإسلامية، المدينة المنورة، المملكة العربية السعودية، الطبعة: الأولى، 11 - العسقلاني، ابن حجر. 1421 هـ - 2000 م. نزهة النظر في توضيح نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر، ناشر: مطبعة الصباح، دمشق الطبعة: الثالثة، 12- القاسمي، محمد جمال الدين. (1332هـ) قواعد التحديث من فنون مصطلح الحديث، ناشر: دار الكتب العلمية -بيروت-لبنان. 13- النووي، محيي الدين يحيى بن شرف. 1985 م. التقريب والتيسير لمعرفة سنن البشير النذير، ناشر: دار الكتاب العربي، بيروت الطبعة: الأولى. 14- النيسابوري، أبو عبد الله محمد بن عبد الله الحاكم 1977م. معرفة علوم الحديث، ناشر: دار الكتب العلمية - بيروت.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عربی 2 (قواعد نحو)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی/ ادبیات عرب
اسم مضمون:	عربی2 (قواعد نحو)
کود مضمون:	SL IL 0210
تعداد کریدیت:	3 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	قواعد صرف
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون در حقیقت اساس و پیش نیاز همهٔ علوم اسلامی به حساب می آید، برای عموم و به خصوص کسانیکه زبان قران را می آموزند وبالاخص محصلان پوهنځی شرعیات، مضمون بسیار ضروری بوده که بدون معلومات کافی در این بخش برای ورود به علوم اسلامی دور از امکان می باشد، کسانیکه در این علم معلومات ندارند حتما به خطاهای میرسند ونمتوانند که به طور کامل به تعریف و یا تشریح هیچ علمی موفقیت کامل پیدا کنند بناءهر محصل باید به مضمون عربی اول آشنایی حاصل نمایند تا سبب موفقیت ایشان در باقی علوم اسلامی گردد.

اهداف آ»وزشی مضمون:
- آشنائی با قواعد صرفی ونحوی تعین شده درین سمستر
- تقویه و رشد توانائی محثل به ترجمه نمودن نصوص ساده به زبانهای محلی
- تقویه شناخت محصل به زبان عربی ثدیم و جدید
- توانمند سازی محصل به وسایل و شیوه نوشتاری و استعمال آن ضمن الفباء و خط عربی
- تزوید محصل به شناخت یک لهجه بیشتر منتشر شده این زبان

شیوه های تدریس و آموزش:
مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.
مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- عریفات، موضوع، غرض،
- الکلام و ما یتألف منها
- اقسام الکلام
- اقسام التنوین و احکامه
- الفعل و اقسامه
- الحرف
- الاعراب والبناء
- انواع البناء والاعراب
- الأسماء الستة
- المثنی

- جمع المذكر والمؤنث السالم
- جمع المؤنث السالم
- الملحق بجمع المذكر السالم و المؤنث السالم
- اعراب ما لا ينصرف
- الافعال الخمسة
- المضارع المعتل الآخر
- النكرة والمعرفة
- الضمير
- العلم
- أقسام العلم
- اسم الإشارة
- الموصول
- الموصولات الحرفية
- المعرف بأل
- أل الزائدة
- العلم بالغلبة

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شناخت مبانی، ساختار و منابع علوم اسلامی، نظام حقوقی افغانستان و تشخیص جایگاه و کاربرد احکام مقدس شرع اسلام در حوزه هایی مختلف زندگی فردی و اجتماعی.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای شرعی مردم و دولت و مشارکت در فرایند اعمال حاکمی قانون،حکومت داری خوب ؛	3. شناخت قواعد حاکم بر علوم تفسیر، حدیث، فن بیان واستدلال عقلی، زبان عربی و فقه اسلامی، به منظور تربیه کادر های مسلکی که صلاحیت افتاء و اظهار نظر علمی شرعی را در زمینه های مورد تقاضا را داشته باشند	4. شناخت قواعد تفسیر، علوم حدیث و درایه، اصول حقوقی و اخلاقی حاکم بر رفتار اجتماع و دولت به خصوص در حوزه های احوال شخصی، معاملات، جنایات، و قضا؛	5. کسب مهارت های لازم در زمینه تدریس و تعلیم امور دینی، ارشاد و دعوت اسلامی، ترویج اعتدال گرایی و تعامل سازنده اجتماعی و همکاری در پیش برد دوسیه های قضایی؛	6. انکشاف مهارت انجام تحقیقات علمی شرعی، نگارش متون فقهی، تحلیل فقهی و شرعی قضایا، کسب توانایی در امر مقارنه میان ادیان بزرگ جهان، بررسی و نقد پلورالیزم دینی مذاهب کلامی اسلامی
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنائی با قواعد صرفی ونحوی تعین شده درین سمستر	۳	2	2	2	2	1
۲	تقویه و رشد توانائی محثل به ترجمه نمودن نصوص ساده به زبانهای محلی	2	2	۲	2	1	2
۳	تقویه شناخت محصل به زبان عربی ثدیم و جدید	2	2	2	۳	1	2
۴	توانمند سازی محصل به وسایل و شیوه نوشتاری و استعمال آن ضمن الفباء و خط عربی	3	2	1	2	1	1
۵	تزوید محصل به شناخت یک لهجه بیشتر منتشر شده این زبان	۲	2	2	1	2	2
	مجموع	12	10	9	10	7	8

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

پلان هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	عربی 2 (قواعد نحو)	فقه و قانون	دوم	دوم	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	اهمیت مضمون و مفردات درسی	معرفت و شناخت محصلان با مضمون.	ارائهٔ مضمون با توجه به منابع اولیهٔ آن.	آشنایی آنان با کتاب های مرجع.	استفاده از روش تلفیقی محصل محوری و استاد محوری	به صورت دوامدار.
	2	تعریفات، موضوع، غرض،					
دوم	3	الکلام و ما یتألف منها	شناخت کلام و از آنچه ترکیب میشود	تقدیم و شرح موضوع	مناقشه و حل تمارین.	// //	// //
	4	اقسام الکلام					
سوم	5	اقسام التنوین و احکامه	شناخت تنوین واقسام آن	// //	// //	// //	// //
	6	التمارین					
چهارم	7	الفعل و اقسامه	شناخت فعل و اقسام آن	// //	// //	// //	// //
	8	الحرف					
پنجم	9	الاعراب والبناء	شناخت معرب ومبنی	// //	// //	// //	// //
	10	التمارین					
ششم	11	انواع البناء والاعراب	شناخت اقسام معرب و مبنی	// //	// //	// //	// //
	12	الأسماء الستة المثنی					
هفتم	13	جمع المذکر جمع المؤنث السالم	شناخت جمع مذکر ومؤنث سالم	// //	// //	// //	// //
	14	التمارین					
هشتم	15	الملحق بجمع المذکر السالم و المؤنث السالم	اعراب غیر منصرف	// //	// //	// //	// //
	16	اعراب ما لا ینصرف					
نهم	17	الافعال الخمسة	شناخت افعال خمسه	// //	// //	// //	// //
	18	التمارین					
دهم	19	المضارع المعتل الآخر	شناخت نکره ومعرفه	// //	// //	// //	// //
	20	النکرة والمعرفة					
یازدهم	21	الضمیر العلم	شناخت ضمیر علم	// //	// //	// //	// //
	22	التمارین					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

دوازدهم	23	أقسام العلم	شناخت اقسام علم	// //	// //	// //	// //
	24	اسم الإشارة					
سیزدهم	25	الموصول	شناخت موصولات	// //	// //	// //	// //
	26	التمارين					
چهاردهم	27	الموصولات الحرفية	شناخت موصولات حرفی	// //	// //	// //	// //
	28	المعرف بأل					
پانزدهم	29	أل الزائدة	شناخت أل الزائدة	// //	// //	// //	// //
	30	التمارين					
شانزدهم	31	العلم بالغلبة	شناخت علم بالغلبة				
	32	التمارين					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• ابن عقيل، بهاء الدين عبد الله بن عقيل العقيلي المصري الهمذاني (1985م) شرح ابن عقيل. دمشق: دارالفكر. • الحربي، عبدالعزيز بن على (1396هـ) شرح الميسر على ألفية إبن مالك. بيروت - لبنان: دار ابن الحزم. • حسن، عباس حسن (1398هـ)، النحو الوافى. القاهرة: دارالمعارف.
ماخذ کمکی	• الجازم، علي الجازم و مصطفي أمين (1395م). النحوالواضح. الدار المصرية السعودية للنشر والتوزيع. • حميد محمدى، (1397هـ ش) زبان قرآن. ،قم، خيابان معلم، انتشارات: دار العلم. • الحملاوى، احمد بن محمد بن احمد الحملاوى (2015م). شذالعرف فى فن الصرف. الجزائر: المكتبة الكتب التعليمية. • النادرى، محمد اسعد النادرى (1392هـ) نحواللغة العربية. القاهرة: مكتبة المنارة الازهرية.

پوهنځی شرعیات

رشته فقه و قانون

مفردات درسی

صنف دوم - سمستر سوم

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عقاید (سمعیات)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	عقاید (سمعیات)
کود مضمون:	SL_IL 0319
تعداد کریدیت:	3 کریدیت (نظری)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0204
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

این مضمون از جمله مضامین اساسی بوده و موضوع مورد بحث آن مسایل اعتقادی معطوف به آخرت است که با آن مسایلی چون: شیوه‌های اثبات امور سمعی، ماهیت ایمان، مرگ و احوال رستاخیز مورد بحث و کنکاش قرار می‌گیرد. عقیده به معاد نقش قابل ملاحظه‌یی به‌لحاظ معرفتی، روانی و اخلاقی بر آدمیان می‌گذارد و از این‌جهت، مضمون سمعیات سهم به‌سزایی در شناخت عالم آخرت و زنده گی پس از مرگ که یکی از مهم‌ترین پرسش‌های بشری شمرده می‌شود، بازی مي کند.

اهداف آموزشی:

- تقویه ایمان و باور به همه مؤمن به های دین مقدس اسلام.
- توسعه بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.
- بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی.
- توسعه‌ی افق فکری محصل و آشنایی با مسایل اعتقادی اخروی و معاد شناسی.
- تقویه اعتقاد و اعتماد به نفس در برابر اعمال نفوذ غیر قانونی دیگران، رشوت و فساد مالی.

شیوه های تدریس و آموزش

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثه‌یی، پرسش و پاسخ و سایر روش‌های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مقـــدمه
- فصل اول- امورسمعی وطرق ایمان به آنها
- فصل دوم- ایمان ومسایل مربوط به آن
- فصل سوم- جبر، اختیار وشرور دراسلام
- فصل چهارم- انسان ومسأله مرگ
- فصل پنجم- انسان بعد ازمرگ
- فصل ششم- فرجام جهان طبیعت
- فصل هفتم- نفخ صور ومراحل حسابرسی
- فصل هشتم- اعراف وامور مربوط به بهشت ودوزخ

- فصل نهم- برخی از میتافیزیک اسلام
- فصل دهم- شفاعت ومسأله رویت خداوند(ج) درآخرت

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون عقاید (سمعیات)	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	5. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	6. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	تقویه ایمان و باور به همه مؤمن به های دین مقدس اسلام.	1	1	1	1	1	3
۲	توسعه بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.	2	2	2	3	2	2
۳	بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی.	1	3	1	3	1	1
۴	توسعه‌ی افق فکری محصل و آشنایی با مسایل اعتقادی اخروی و معاد شناسی.	2	1	1	2	2	3
۵	تقویه اعتقاد و اعتماد به نفس در برابر اعمال نفوذ غیر قانونی دیگران، رشوت و فساد مالی.	2	1	1	2	3	2
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون عقاید (سمعیات)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	عقاید (سمعیات)	عقیده و فلسفه	اول	سوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفته دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

اول	1	موضوعات مقدماتی	استحکام عقیده اسلامی و مبارزه با اندیشه های انحرافی	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب، خواندن برخی عبارات	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته، کارخانگی، پروژه ها و سیمینارها
	2	امورسمعی وطرق ایمان به آنها منابع واسباب علم از نظر قرآن کریم					
دوم	3	طرق علم به امور سمعی	//	//	//	//	//
	4	طرق ایمان به امور سمعی ایمان، اسلام ورابطه آنها بایکدیگر					
سوم	5	آیا ایمان زیادت ونقصان را می پذیرد؟	//	//	//	//	//
	6	گناهان صغیره وکبیره ورابطه آنها با ایمان چگونگی افعال اختیاری انسان واستطاعت او					
چهارم	7	افعال اختیاری انسان ومسأله علم، اراده ومشیت خداوند(ج)	//	//	//	//	//
	8	مسأله خیر وشر دراندیشه اسلامی انسان وحقیقت آن ازدیدگاه نقل وعقل					
پنجم	9	آیا روح قبل از بدن آفریده شده است ویا بدن قبل از روح؟	//	//	//	//	//
	10	مرگ وانواع آن جهان برزخ					
ششم	11	معاد(رستاخیز)	//	//	//	//	//
	12	شبهات وارد برمعاد ودفع آنها فنای جهان طبیعت ودلایل آ					
هفتم	13	دلایل وقوع رستاخیز	//	//	//	//	//
	14	اشراط الساعه(علامات قیامت) نفخ صور ازدیدگاه قرآن وسنت					
هشتم	15	نامه اعمال وشاهدان اخروی	//	//	//	//	//
	16	میزان، حسابرسی اعمال، صراط وحوض امتحان 20 فیصد					
نهم	17	اعراف از دیدگاه قرآن کریم وسنت نبوی	//	//	//	//	//
	18	بهشت ودوزخ از دیدگاه قرآن کریم وسنت نبوی انواع و مراتب تنعیم دربهشت و تعذیب در دوزخ					

دهم	19	فرشتگان از دیدگاه دین اسلام	//	//	//	//	//
	20	جن ازنظر قرآن وسنت					
یازدهم	21	شیطان از دیدگاه نصوص دینی	//	//	//	//	//
	22	عرش					
دوازدهم	23	کرسی	//	//	//	//	//
	24	ادامه					
سیزدهم	25	قلم ولوح	//	//	//	//	//
	26	نظریات علما در مورد خلقت بهشت و دوزخ					
چهاردهم	27	نعمت های بهشتی	//	//	//	//	//
	28	عذاب های دوزخی					
پانزدهم	29	ملائکه وظایف و اعمال ایشان	//	//	//	//	//
	30	مسأله رویت خداوند(ج) درآخرت توسل و آنواع آن					
شانزدهم	31	شفاعت در روز آخرت از نظر اسلام	//	//	//	//	//
	32	نوت: بررسی چگونگی مطابقت اسناد تقنینی کشور با معتقدات اسلامی در ضمن دروس صورت میگیرد.					

منابع یا مآخذ:	
1 . مآخذ اساسی	1. نذیر، داد محمد. (1397 ش). سمعیات در عقاید اسلامی. کابل، انتشارات حامد رسالت. 2. الخمیس، محمد بن عبد الرحمن. (1419 ق). شرح العقیدة الطحاویة المیسر. الریاض، مکتبة الملک فهد الوطنیة.
2 . مآخذ کمکی	7. البغدادی، عبدالمحی الشیخلی. (ب، ت). شرح العقیدة الطحاویة، بیروت: دارالفکر العربی. 8. التفتا زانی، سعد الدین. (1323 هق). شرح العقاید النسفیة، بیروت: دارالفکر العربی. 9. التفتا زانی، سعدالدین. (1989). شرح المقاصد. ایران: قم. 10. تونجی، عبدالسلام. (ب، ت). العقیدة فی القرآن، طرابلیس: منشورات جمعیة الدعوة الاسلامیة العالمیة.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	11. زمرمان، لستر جون.(1968). الله یتجلی فی عصر العلم، ترجمه الدمرداش عبدالمجید سرحان، القاهرة . 12. شهرستانی، ابوالفتح محمد بن عبدالکریم.(1335 هـ .ش). الملل والنحل. ترجمه افضل الدین صدر ترکه اصفهانی، تهران: چاپخانه تهران. 13. محسنی، محمد آصف.(1373 هـ . ش). متافزیک از نظر ریالیزم، ایران: انتشارات ولایت.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تفسیر (2) (صفوة التفاسیر)

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	- - - - - - - - - -
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تفسیر
اسم مضمون:	تفسیر (2) (صفوة التفاسیر)
کود مضمون:	SL_IS 321
تعداد کریدیت:	3 کریدیت (3 کریدیت تیوری و 0 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	تفسیر (1) (أیسر التفاسیر)
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون:

- تفسير از مضامين اختصاصي بوده و بخاطر اينكه شرح كتاب الله است و كتاب الله نخستين مصدر تشريع اسلامي محسوب ميگردد.
- تفسير بنابر اهميت موضوع آن كه تبيين و توضيح كلام الله، استخراج احكام و مسايل عقيدتي، عملي و اخلاقي از قرآن و حلقه اتصال بنده با كلام الله است مقام نخست و جايگاه ويژه اي در ميان ساير علوم شرعي دارد.

.

اهداف آموزشی

- تقویه ایمان و باور به عظمت قرآن کریم و إیجاد روحیه افتخار به قرآن و دفاع از آن.
- استخراج احکام از قرآن وبیان حکمتهای آن.
- بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخشهای مختلف زندگی.
- کسب مهارت در تفسیر و معاني قرآن.
- آراستن محصل به اخلاق و آداب قرآني.

شیوه هاي تدریس و آموزش:

از شیوه و منهج فعال محصل محوری ذیل در تدریس این مضمون استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس و مباحث نظري.
- مناقشه و جرو بحث بین محصلان و پاسخ به پرسشهاي مطرح از جانب محصلان.
- کارهاي انفرادي، کارهاي خانگي، گروپي، سوال و جواب و سایر مهارت ها.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

مفردات درسي مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- سوره مائده: آیات (1-3)
- سوره مائده: آیات (4-6)
- سوره مائده: آیات (7-11)
- سوره مائده: آیات (27-35)
- سوره مائده: آیات (44-50)
- سوره مائده: آیات (78-93)
- سوره مائده: آیات (99-108)
- سوره انعام: آیات (11-20)
- سوره انعام: آیات (90-100)
- سوره انعام: آیات (101-110)
- سوره انعام: آیات (151-154)
- سوره انعام: آیات (155-165)
- سوره انفال: آیات (1-10)
- سوره انعام: آیات (11-19)
- سوره انعام: آیات (20-30)
- سوره انعام: آیات (70-75)

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته:

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	5. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	6. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	تقویه ایمان و باور به عظمت قرآن کریم و إیجاد روحیه افتخار به قرآن و دفاع از آن.	2	3	1	2	3	2
۲	استخراج احکام از قرآن وبیان حکمتهای آن.	2	2	1	2	3	2
۳	بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخشهای مختلف زندگی.	2	3	2	2	3	2
۴	کسب مهارت در تفسیر و معاني قرآن.	2	3	3	1	3	2
۵	آراستن محصل به اخلاق و آداب قرآني.	2	3	2	3	3	3
	مجموع						

۳= اعظمي ترين اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	تفسیر (2) (صفوة التفاسیر)	تفسیر	دوم	سوم	3	اساسی

هفته	ساعات درسي	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشي	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابي روزمره
اول	1	سوره مائده: آیات (1-3) معرفی و بیان محتوی سوره	آراستن محصلان به اخلاق و آداب قرآنی، کسب مهارت در تفسیر و معانی قرآن و بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخش های مختلف زندگی	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته
	2	لزوم وفا به عهد و منع از ظلم و تعدی					
	3	اکمال دین و بیان محرمات					
دوم	4	سوره مائده: آیات (4-6) خوردنی های حلال	//	//	//	//	//
	5	حکم نکاح با زنان اهل کتاب					
	6	فرضیت وضوء، غسل از جنابت و تیمم					
سوم	7	سوره مائده: آیات (7-11) عقد ایمان به خداوند (ج)	//	//	//	//	//
	8	اجرای عدالت اجتماعی					
	9	مفهوم شرعی توکل					
چهارم	10	سوره مائده: آیات (27-35) داستان دو فرزند آدم علیه السلام	//	//	//	//	//
	11	مجازات رهزنان					
	12	اصول نجات و مجازات کفر در آخرت					
پنجم	13	سوره مائده: آیات (44-50) بیان هدف نزول تورات و انجیل	//	//	//	//	//
	14	نمونه های از احکام تورات					
	15	جایگاه قرآن در میان کتب پیشین و وجوب حکم به آن					
ششم	16	سوره مائده: آیات (78-93) رابطه مسلمانان با اهل کتاب	//	//	//	//	//
	17	تحریم های سختگیرانه و احکام سوگند					

	18	تحریم نهایی شراب					
هفتم	19	سوره مائده: آیات (99-108) نهی از سوالات بی مورد	//	//	//	//	//
	20	رد تحریم های جاهلیت					
	21	وصیت در سفر					
هشتم	22	سوره انعام: آیات (11-20) خداوند (ج) مالک جهان است	//	//	//	//	//
	23	رحمت قاعده و اصل داوری و قضاوت خداوند در میان آفریدگانش					
	24	اعلام بیزاری پیامبر خدا (ص) از مشرکان					
نهم	25	سوره انعام: آیات (95-100) جهان هستی کتاب گشوده خداوند است	//	//	//	//	//
	26	معجزه حیات					
	27	راز آفرینش انسان از یک نفس					
دهم	28	سوره انعام: آیات (101-110) اثبات توحید الوهیت و ربوبیت و ابطال شرک	//	//	//	//	//
	29	دلائل و براهین روشن قرآن					
	30	ادب و وقار اسلام در بی اعتناء بودن و روی گردانی از مشرکان					
یازدهم	31	سوره انعام: آیات (151-154) محرمات در دین	//	//	//	//	//
	32	عدالت در گفتار					
	33	خصائص و ویژه گی های کتاب موسی علیه السلام					
دوازدهم	34	سوره انعام: آیات (155-165) دلائل بر صدق قرآنکریم	//	//	//	//	//
	35	توجه به سوی خداوند (ج) با بنده گی خالص و کامل					
	36	ربوبیت مطلق از آن خداوند است					
سیزدهم	37	سوره انفال: آیات (1-10) معرفی، تسمیه و محتوی سوره	//	//	//	//	//

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	38	نظریات اهل بدر در مورد انفال					
	39	تصویر ایمان					
چهاردهم	40	سوره انعام: آیات (11-19) واقعه غزوه بدر	//	//	//	//	//
	41	شرکت فرشتگان در غزوه بدر					
	42	فرار از زحف					
پانزدهم	43	سوره انعام: آیات (20-30) اسلام اعتقادی و تقلیدی	//	//	//	//	//
	44	برحذر داشتن از خیانت					
	45	تقوی و پرهیزگاری توشه راه آخرت					
شانزدهم	46	سوره انعام: آیات (70-75) وعده خداوند به اسیران	//	//	//	//	//
	47	ولایت و دوستی میان مسلمانان و دیگران					
	48	مناقب مهاجرین و انصار صدر اسلام					

لكچر نوت/ كتاب درسي:	(به اساس سيستم ماخذ نويسي APA يا MLA نوشته شود)
ماخذ اساسي	الصابونی، محمد علی(ب ت) صفوة التفاسیر. ج1. مکة المکرمة: دار الصابونی.
مآخذ كمكي	مآخذ ممد درسي: 1. ابن سعدي، عبد الرحمن بن ناصر(1420هـ ق-2000 م) تيسير الكريم الرحمن في تفسير كلام المنان. مؤسسة الرسالة. 2. ابن عاشور، محمد الطاهر بن محمد تونسي(2000م) التحرير و التنوير، ج4. بيروت: مؤسسة التاريخ العربي. 3. ابن كثير، ابو الفداء عماد الدين اسماعيل(1994م) تفسير القرآن العظيم، ج2. بيروت: دار الفكر. 4. ابو سعود، محمد بن محمد العمادي(ب ت) إرشاد العقل السليم إلى مزايا القرآن الكريم. بيروت: دار إحياء التراث العربي. 5. طبري، محمد بن جرير ابو جعفر (2000 م)جامع البيان في تأويل القرآن. تحقيق: احمد محمد شاكر. بيروت: مؤسسة الرسالة. 6. یاسین، حکمت بشیر (1420هـــ ق) موسوعة التفسیر الصحیح.ج2. المدینة المنورة: دار المآثر. 7. الزحیلی، وهبه (1418 ق). التفسیر المنیر فی العقیدة والشریعة والمنهج. دارالفکر المعاصر، دمشق.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث 3 صحیح مسلم (ایمان)

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	حدیث (3) صحیح مسلم {کتاب الایمان}
کود مضمون:	SL - IS 322
تعداد کریدیت:	3 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون از جمله مضامین اختصاصی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل احادیث نبوی ازجهات مختلف سندی، متنی وشرح وتحلیل مسائل واحکام مختلف درروشنایی احادیث،وبالآخره استنباط احکام جهت رفع نیازمندی های جامعه؛پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با معتبرترین کتاب ازکتاب های حدیث (صحیح مسلم) ونیز دانستن شیوه تألیف،اصطلاحات وشروط مؤلف آن وجود داشته باشد، وهمچنان آگاه نمودن ایشان از شروح ومختصراتیکه پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی:

- آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم
- آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله درعرصه ها وابواب مختلف حدیث
- شرح وتحلیل تراجم ابواب وتطبیق آن با احادیث منتخب ازابواب مختلف.
- کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.
- وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.

شیوه های تدریس و آموزش:

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
كتاب الإيمان: باب معرفة الإيمان، والإسلام، والقدر وعلامة الساعة،
باب بيان الصلوات التي هي أحد أركان الإسلام،
باب في بيان الإيمان بالله وشرائع الدين،
باب بيان الإيمان الذي يدخل به الجنة، وأن من تمسك بما أمر به دخل الجنة.
باب قول النبي صلى الله عليه وسلم بني الإسلام على خمس،
باب الأمر بالإيمان بالله ورسوله، وشرائع الدين، والدعاء إليه،
باب الأمر بقتال الناس حتى يقولوا: لا إله إلا الله محمد رسول الله.
باب أول الإيمان قول لا إله إلا الله. باب من لقي الله بالإيمان وهو غير شاك فيه دخل الجنة وحرم على النار.
باب ذاق طعم الإيمان من رضي بالله ربا.
باب شعب الإيمان، باب جامع أوصاف الإسلام.
باب بيان تفاضل الإسلام، وأي أموره أفضل،
باب بيان خصال من اتصف بهن وجد حلاوة الإيمان،
باب بيان كون النهي عن المنكر من الإيمان،
باب بيان خصال المنافق،
باب قول النبي صلى الله عليه وسلم: «من حمل علينا السلاح فليس منا»،
باب قول النبي صلى الله عليه وسلم: «من غشنا فليس منا»،
باب استحقاق الوالي الغاش لرعيته النار،
باب رفع الأمانة والإيمان من بعض القلوب، وعرض الفتن على القلوب،
باب وجوب الإيمان برسالة نبينا محمد صلى الله عليه وسلم إلى جميع الناس، ونسخ الملل بملته،
باب نزول عيسى ابن مريم حاكما بشريعة نبينا محمد صلى الله عليه وسلم،
باب آخر أهل النار خروجا، باب أدنى أهل الجنة منزلة فيها
باب الدليل على أن من مات على الكفر لا ينفعه عمل،
باب موالاة المؤمنين ومقاطعة غيرهم والبراءة منهم،
باب الدليل على دخول طوائف من المسلمين الجنة بغير حساب ولا عذاب،
باب كون هذه الأمة نصف أهل الجنة،
باب قوله يقول الله لآدم أخرج بعث النار من كل ألف تسعمائة وتسعة وتسعين.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	5. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	6. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم	2	2	2	3	2	1
۲	آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله درعرصه ها وابواب مختلف حدیث	3	3	3	3	3	3
۳	شرح وتحلیل تراجم ابواب وتطبیق آن با احادیث منتخب ازابواب مختلف.	3	3	3	۳	3	3
۴	کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.	3	3	3	3	3	3
۵	وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.	3	3	3	3	3	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	حدیث 3	تعلیمات اسلامی	دوم	سوم	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روز مره
اول	1	معرفی امام مسلم،					
	2	معرفی کتاب صحیح مسلم					
	3	معرفی منهج امام مسلم					
دوم	4	كتاب الإيمان: باب معرفة الإيمان، والإسلام، والقدر وعلامة الساعة،					
	5	باب بيان الصلوات التي هي أحد أركان الإسلام، باب في بيان الإيمان بالله وشرائع الدين،					
	6	باب بيان الإيمان الذي يدخل به الجنة، وأن من تمسك بما أمر به دخل الجنة.					
سوم	7	باب قول النبي صلى الله عليه وسلم بني الإسلام على خمس، باب الأمر بالإيمان بالله ورسوله، وشرائع الدين، والدعاء إليه،					
	8	باب الأمر بقتال الناس حتى يقولوا: لا إله إلا الله محمد رسول الله. باب أول الإيمان قول لا إله إلا الله. باب من لقي الله بالإيمان وهو غير شاك فيه دخل الجنة وحرم على النار.					
	9	باب ذاق طعم الإيمان من رضي بالله ربا. باب شعب الإيمان، باب جامع أوصاف الإسلام.					
چهارم	10	باب بيان تفاضل الإسلام، وأي أموره أفضل، باب بيان خصال من اتصف بهن وجد حلاوة الإيمان،					
	11	باب وجوب محبة رسول الله صلى الله عليه وسلم أكثر من الأهل والولد، والوالد والناس أجمعين.					
	12	باب الدليل على أن من خصال الإيمان أن يحب لأخيه المسلم ما يحب لنفسه من الخير.					
پنجم	13	باب بيان تحريم إيذاء الجار، باب الحث على إكرام الجار والضيف، ولزوم الصمت إلا عن الخير وكون ذلك كله من الإيمان،					
	14	باب بيان كون النهي عن المنكر من الإيمان، وأن الإيمان يزيد وينقص، وأن الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر واجبان.					
	15	باب بيان أنه لا يدخل الجنة إلا المؤمنون، وأن محبة المؤمنين من الإيمان، وأن إفشاء السلام سببا لحصولها، باب بيان أن الدين النصيحة.					
ششم	16	باب بيان نقصان الإيمان بالمعاصي ونفيه عن المتلبس بالمعصية على إرادة نفي كماله، باب بيان خصال المنافق،					
	17	باب بيان حال إيمان من قال لأخيه المسلم: يا كافر. باب بيان حال إيمان من رغب عن					

		أبيه وهو يعلم، باب بيان قول النبي صلى الله عليه وسلم: «سباب المسلم فسوق وقتاله كفر»،					
	18	باب «لا ترجعوا بعدي كفارا يضرب بعضكم رقاب بعض»، باب إطلاق اسم الكفر على الطعن في النسب والنياحة على الميت.					
هفتم	19	باب بيان كفر من قال: مطرنا بالنوء، باب الدليل على أن حب الأنصار وعلي رضي الله عنهم من الإيمان وعلاماته، وبغضهم من علامات النفاق،					
	20	باب بيان نقصان الإيمان بنقص الطاعات، وبيان إطلاق لفظ الكفر على غير الكفر بالله، ككفر النعمة والحقوق. باب بيان إطلاق اسم الكفر على من ترك الصلاة.					
	21	باب بيان كون الإيمان بالله تعالى أفضل الأعمال. باب كون الشرك أقبح الذنوب، وبيان أعظمها بعده، باب بيان الكبائر وأكبرها، باب تحريم الكبر وبيانه.					
هشتم	22	باب من مات لا يشرك بالله شيئا دخل الجنة، ومن مات مشركا دخل النار، باب تحريم قتل الكافر بعد أن قال: لا إله إلا الله،					
	23	باب قول النبي صلى الله عليه وسلم: «من حمل علينا السلاح فليس منا»، باب قول النبي صلى الله عليه وسلم: «من غشنا فليس منا»،					
	24	باب تحريم ضرب الخدود وشق الجيوب والدعاء بدعوى الجاهلية، باب بيان غلظ تحريم النميمة.					
نهم	25	باب بيان غلظ تحريم إسبال الإزار، والمن بالعطية، وتنفيق السلعة بالحلف، وبيان الثلاثة الذين لا يكلمهم الله يوم القيامة، ولا ينظر إليهم، ولا يزكيهم ولهم عذاب أليم،					
	26	باب غلظ تحريم قتل الإنسان نفسه، وأن من قتل نفسه بشيء عذب به في النار، وأنه لا يدخل الجنة إلا نفس مسلمة، باب غلظ تحريم الغلول، وأنه لا يدخل الجنة إلا المؤمنون،					
	27	باب الدليل على أن قاتل نفسه لا يكفر، باب في الريح التي تكون قرب القيامة، تقبض من في قلبه شيء من الإيمان. باب الحث على المبادرة بالأعمال قبل تظاهر الفتن.					
دهم	28	باب مخافة المؤمن أن يحبط عمله، باب هل يؤاخذ بأعمال الجاهلية؟ باب كون الإسلام يهدم ما قبله وكذا الهجرة والحج، باب بيان حكم عمل الكافر إذا أسلم بعده،					
	29	باب صدق الإيمان وإخلاصه، باب تجاوز الله عن حديث النفس والخواطر بالقلب، إذا لم تستقر باب إذا هم العبد بحسنة كتبت، وإذا هم بسيئة لم تكتب،					
	30	باب بيان الوسوسة في الإيمان وما يقوله من وجدها. باب وعيد من اقتطع حق مسلم بيمين فاجرة بالنار.					
یازدهم	31	باب الدليل على أن من قصد أخذ مال غيره بغير حق، كان القاصد مهدر الدم في حقه،					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

		وإن قتل كان في النار، وأن من قتل دون ماله فهو شهيد،					
	32	باب استحقاق الوالي الغاش لرعيته النار، باب رفع الأمانة والإيمان من بعض القلوب، وعرض الفتن على القلوب،					
	33	باب بيان أن الإسلام بدأ غريبا وسيعود غريبا، وأنه يأرز بين المسجدين. باب ذهاب الإيمان آخر الزمان.					
دوازدهم	34	باب تألف قلب من يخاف على إيمانه لضعفه، والنهي عن القطع بالإيمان من غير دليل قاطع، باب زيادة طمأنينة القلب بتظاهر الأدلة،					
	35	باب وجوب الإيمان برسالة نبينا محمد صلى الله عليه وسلم إلى جميع الناس، ونسخ الملل بملته، باب نزول عيسى ابن مريم حاكما بشريعة نبينا محمد صلى الله عليه وسلم،					
	36	باب بيان الزمن الذي لا يقبل فيه الإيمان، باب بدء الوحي إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم.					
سیزدهم	37	باب الإسراء برسول الله صلى الله عليه وسلم إلى السماوات، وفرض الصلوات، باب ذكر المسيح ابن مريم، والمسيح الدجال، باب في ذكر سدرة المنتهى،					
	38	باب معنى قول الله عز وجل: {ولقد رآه نزلة أخرى} [النجم: 13]، وهل رأى النبي صلى الله عليه وسلم ربه ليلة الإسراء، باب في قوله عليه السلام: «نور أنى أراه»، وفي قوله: «رأيت نورا»،					
	39	باب في قوله عليه السلام: إن الله لا ينام، وفي قوله: حجابه النور لو كشفه لأحرق سبحات وجهه ما انتهى إليه بصره من خلقه، باب إثبات رؤية المؤمنين في الآخرة ربهم سبحانه وتعالى، باب معرفة طريق الرؤية.					
چهاردهم	40	باب إثبات الشفاعة وإخراج الموحدين من النار					
	41	باب آخر أهل النار خروجا، باب أدنى أهل الجنة منزلة فيها					
	42	باب في قول النبي صلى الله عليه وسلم: «أنا أول الناس يشفع في الجنة وأنا أكثر الأنبياء تبعا»					
پانزدهم	43	باب اختباء النبي صلى الله عليه وسلم دعوة الشفاعة لأمته،					
	44	باب دعاء النبي صلى الله عليه وسلم لأمته، وبكائه شفقة عليهم .					
	45	باب بيان أن من مات على الكفر فهو في النار، ولا تناله شفاعة، ولا تنفعه قرابة المقربين.					
شانزدهم	46	باب في قوله تعالى: {وأنذر عشيرتك الأقربين} باب شفاعة النبي صلى الله عليه وسلم لأبي طالب والتخفيف عنه بسببه، باب أهون أهل النار عذابا.					
	47	باب الدليل على أن من مات على الكفر لا ينفعه عمل، باب موالاة المؤمنين ومقاطعة غيرهم والبراءة منهم، باب الدليل على					

		دخول طوائف من المسلمين الجنة بغير حساب ولا عذاب، باب كون هذه الأمة نصف أهل الجنة،					
	48	باب قوله يقول الله لآدم أخرج بعث النار من كل ألف تسعمائة وتسعة وتسعين.					

لکچر نوت / کتاب درسی	
ماخذ اساسی/ کتاب درسی	القشيري. مسلم بن الحجاج أبو الحسن النيسابوري.(1407) المسند الصحيح المختصر بنقل العدل عن العدل إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم (صحيح مسلم) ناشر: دار إحياء التراث العربي - بيروت
ماخذ کمکی/ مآخذ ممد درسی	1- الأُبِّي. محمد بن خليفة. إكمال إكمال المعلِم. (1405هـ). ناشر: دار المنهاج مصر. 2- الأَرَمي. محمد الأمين بن عبد الله.(1430 هـ - 2009 م) الكوكب الوهَّاج والرَّوض البَهَّاج في شرح صحيح مسلم بن الحجاج. ناشر: دار طوق النجاة، مصر. 3- السيوطي. جلال الدين، الديباج شرح صحيح الإمام مسلم. ادارة العلوم كراچی پاكستان. 4- صديق. حسن خان. (2009 م) السراج الوهاج شرح صحيح مسلم بن الحجاج. دار إحياء التراث العربي بيروت. 5- العثماني. شبير بن أحمد (ت 1369هـ) فتح الملهم. ناشر: ادارة العلوم كراچی پاكستان. 6- القرطبي. أبو العباس.(1988 م). المفهم. الدار التونسية للنشر. 7- لاشين. الدكتور موسى شاهين.(1423 هـ - 2002 م) فتح المنعم شرح صحيح مسلم. ناشر: دار الشروق مصر. 8- المازري أبو عبد الله محمد بن علي بن عمر التَّمِيمي المالكي.(1988 م) المُعْلم بفوائد مسلم. ناشر: الدار التونسية للنشر. 9- النووي. أبو زكريا محيي الدين يحيى بن شرف.(1392هـ) المنهاج في شرح صحيح مسلم بن الحجاج. ناشر: دار إحياء التراث العربي بيروت. 10- اليحصبي. القاضی عياض بن موسى (1419 هـ - 1998 م). إِكمَالُ المُعْلِمِ بفَوَائِدِ مُسْلِم. تحقيق: الدكتور يحْيَى إِسْمَاعِيل. ناشر: دار الوفاء للطباعة والنشر والتوزيع، مصر.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون سیرت النبی (فقه السیرة)

مقطع تحصیلی:	**لیسانس**
اسم پوهنتون:	- - - - - - - - - -
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	سیرت النبی (فقه السیرة)
کود مضمون:	**SL_IL 0106**
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون:
مضمون فقه السیرة از جمله مضامین اساسی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل زندگی حضرت پیامبر اسلام (ص) از جهات مختلف درروشنایی روایات صحیح، وبالآخره حل معضلات اجتماعي و رفع نیازمندی های جامعه توسط سیرت نبوی؛ پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با مهمترین موضوعات سیرت نبوی، وهمچنان آگاه نمودن ایشان از کتاب های که پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی:

- آموختن شیوه های زندگی رسول الله صلی الله علیه و سلم در عرصه های مختلف.
- فراهم نمودن زمینه آشنائی محصلین با تالیفات مختلف وبه زبان های متفاوت در عرصه سیرت نبوی.
- آشنائی محصلین درعرصه های دعوت صلح وجنگ وابواب مختلف دین
- همچنین ایجاد انگیزه اقتداء به رسول الله از طریق فهم درست سیرت نبوی.
- وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق زندگی رسول الله.

شیوه های تدریس و آموزش:
مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف علم سیرت
- ااهمیت و اهداف و منابع عمده علم سیرت نبوی
- فصل اول
- نگاهی به اوضاع دینی سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی عرب ها قبل از بعثت
- فصل دوم : از ولادت تا بعثت پیامبر اکرم
- حوادث بزرگ قبل از ولادت پیامبر اکرم
- حادثه شق الصدر
- سفر پیامبر اکرم (ص) با ابو طالب به شام و ملاقات با بحیرا راهب نصرانی
- ازدواج پیامبر اکرم (ص) با خدیجه
- فصل سوم : بعثت پیامبر اکرم (ص) تا هجرت به سوی مدینه
- آغاز دعوت پنهانی و نخستین کسانی که مشرف به دین اسلام شدند
- موضعگیری قریش در برابر دعوت ورسالت پیامبر اکرم
- هجرت مسلمانان به حبشه
- محاصرة اقتصادی و اجتماعی مسلمانان در اواخر سال هفتم بعثت (محرم سال هفتم بعثت)
- اسراء و معراج
- فصل چهارم : از هجرت تا رحلت
- بیعت عقبة اولی و بیعت عقبه دوم - کبری -
- هجرت رسول الله و مسلمانان به مدینه و استقبال انصار از مهاجران
- مشروعیت مقاومت ونبرد
- آغاز فعالیت های نظامی
- غزوات و سریه‌ها
- صلح حدیبیه (فتح مبین)
- فتح مکه (رمضان سال هشتم هجری)
- حجه الوداع در سال دهم هجری
- رحلت سید الکونین پیامبر اکرم

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	5. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	6. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آموختن شیوه های زندگی رسول الله صلی الله علیه و سلم در عرصه های مختلف.	3	3	2	3	3	3
۲	فراهم نمودن زمینه آشنائی محصلین با تالیفات مختلف وبه زبان های متفاوت در عرصه سیرت نبوی.	2	1	3	2	2	2
۳	آشنائی محصلین درعرصه های دعوت صلح وجنگ وابواب مختلف دین	3	3	3	3	3	3
۴	همچنین ایجاد انگیزه اقتداء به رسول الله از طریق فهم درست سیرت نبوی.	3	3	3	3	2	3
۵	وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق زندگی رسول الله.	3	3	3	3	2	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	سیرة النبی (ص)	تعلیمات اسلامی	دوم	سوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشي	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابي روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات درسی سمستر تعریف علم سیرت، اهمیت سیرت رسول اکرم					
	2	اهداف علم سیرت نبوی، منابع عمده سیرت رسول اکرم					
دوم	3	نگاهی به اوضاع دینی سیاسی، اقتصادی، عرب ها قبل از بعثت					
	4	نگاهی به اوضاع اجتماعی و اخلاقی عرب ها قبل از بعثت					
سوم	5	تحلیل برخی حوادث بزرگ قبل از ولادت پیامبر اکرم، نسب پیامبر اکرم، ولادت پیامبر اکرم					
	6	دوران شیرخوارگی پیامبر اکرم و دایگان آن حضرت، وحادثه شق الصدر					
چهارم	7	وفات آمنه مادر پیامبر اکرم، سفر پیامبر اکرم با ابو طالب به شام					
	8	حلف الفضول ازدواج پیامبر اکرم با خدیجه، مشارکت در بازسازی کعبه					
پنجم	9	آغاز بعثت پیامبر اکرم، انواع وحی، آغاز دعوت پنهانی و نخستین کسانی که مشرف به دین اسلام شدند					
	10	آشکار ساختن دعوت، موضعگیری قریش در برابر دعوت ورسالت پیامبر اکرم					
ششم	11	هجرت مسلمانان به حبشه، تحلیل وبررسی داستان غرانیق وابطال این افسانه					
	12	محاصرة اقتصادی و اجتماعی مسلمانان در محرم سال هفتم بعثت					
هفتم	13	وفات خدیجه وابوطالب، سفر رسول خدا به طائف					
	14	تحلیل واقعه اسراء و معراج. گشت و گذار در میان قبایل و نخستین ملاقات انصار با رسول خدا در موسم حج و عمره					
هشتم	15	بیعت عقبة اولی و دوم، و هجرت رسول الله و مسلمانان به مدینه					
	16	تحلیل پایه‌های دولت اسلام در مدینه : 1- بنای مسجد نبوی. 2- پیمان برادری میان مهاجران و انصار، 3- تحلیل میثاق مدینه					
نهم	17	پاسخ به پرسش های محصلین					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	آغاز فعالیت نظامی. جنگ بدر تحلیل غزوه بدر					
	20	درسها وفواید غزوه بدر					
یازدهم	21	تحلیل غزوه احد					
	22	درسها وفواید غزوه احد					
دوازدهم	23	حادثه المناک رجیع و بئرمعونه، اخراج یهود بنو نضیر از مدینه					
	24	غزوة ذات‌الرقاع، غزوۀ بنی مصطلق، وتحلیل واقعه افك					
سیزدهم	25	تحلیل غزوه احزاب					
	26	درسها وفواید غزوه احزاب					
چهاردهم	27	تحلیل صلح حدیبیه					
	28	درسها وفواید صلح حدیبیه					
پانزدهم	29	تحلیل فتح مکه					
	30	اندرزها از فتح مکه					
شانزدهم	31	تحلیل غزوة تبوک واقعات بعد از تبوک تا وفات رسول الله.					
	32	پاسخ به سوالات محصلین و جمع بندی کل مضامین این سمستر					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. حنیف. دکتور محمد معروف. درس های از سیرت نبوی، انتشارات تمدن شرق. 2. الغضبان، منیر محمد.(1992 م) فقه السیرة النبویه، معهد البحوث العلمیه و احیاء التراث مکه المکرمه
ماخذ کمکی /	کتب ممد درسی مضمون که محصلان در اجرای کار خانگی و ازدیاد معلومات از آنها استفاده کرده میتوانند: 1 - ابن حزم. أبو محمد علي بن أحمد.(1900 م) جوامع السيرة النبوية، دار الكتب العلمية - بيروت . 2- ابن قيم الجوزية، محمد بن أبي بكر.(1994م) زاد المعاد في هدي خير العباد، مؤسسة الرسالة، بيروت. 3- ابن كثير، أبو الفداء إسماعيل بن عمر.(2004م) السيرة النبويه، الحافظ ، دار الفكر بيروت - لبنان. 4- ابوزهره، محمد. (2009م) خاتم پیامبران، ترجمه کتاب (خاتم النبیین). کتابخانه قلم. 5- ابوشهبه، محمد.(1427 هـ) السيرة النبويه، على ضوء القرآن و السنه، دار القلم، دمشق. 6- ابوفارس، محمد. (1012م) السيرة النبوية، دراسة وتحليل، دار الفرقان عمان. الطبعة الاولى. 7- البوطی، محمد سعید رمضان. (2009م) فقه السیره، بیروت: دار الفکر. 8- الذهبي أبو عبد الله محمد بن أحمد. (2002م) السيرة النبوية، مكتبه هلال بيروت.

	9- رزق‌الله، دکتور مهدی. (**2013م**) السیرة النبویه فی ضوء المصادر الاصلیه، مرکز الملک فیصل للبحوث و الدراسات الاسلامیه، الریاض. 10- سباعی، دکتور مصطفی.(**1985 م**) السیرة النبویه، دروس و عبر،المکتب الاسلامی بیروت. 11- السهيلي. أبو القاسم عبد الرحمن بن عبد الله،(**2000م**) الروض الانف في شرح السيرة النبوية لابن هشام. دار إحياء التراث العربي، بيروت. 12- الشامی، صالح احمد. من معین السیره، المکتب الاسلامی، الطبعه الثانیه . 13- العلی، ابراهیم. صحیح السیرة النبویة، دار النفائس. 14- العمری، بریک **بن محمد.(1996 م) السرایا والبعوث النبویة حول المدینة ومکة**، دار ابن الجوزی، الطبعه الاولی. 15- العمری، دکتور اکرم ضیاء.(**1994 م**) السیرة النبویة الصحیحة. مکتبة العلوم والحکم، المدینة المنورة، الطبعه الاولی. 16- الغزالي، محمد.(**1427 هـ**) فقه السیره، دار القلم - دمشق.. 18- منصورفوري، محمد سلیمان. (1348هـ) رحمة للعالمین، دار السلام للنشر والتوزیع - الریاض. 19- ندوی، ابوالحسن.(2009 م) زندگانی پیغمبر اسلام (السیرة النبویة). مترجم محمد بهاء الدین حسینی. کتابخانه عقیده.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی مضمون

فقه 3 (احکام بیوع)

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه واصول فقه
اسم مضمون:	احکام بیوع (1)
کود مضمون:	- - - - - - - - - -
تعداد کریدیت:	3 کریدیت (تیوری)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون:
دراین مضمون تمام مسائل و معاملات تجارتی که مربوط فقه معاملات یا فقه بیوع میگردد، مورد بحث قرار میگیرد و شیوه های قدیم و جدید معاملات تجارتی از دیدگاه فقه و قانون مورد بحث قرار میگیرد.

اهداف آموزشی:
- آشنایی با بیع و اقسام مختلفه آن
- شناخت مسائل مهم و اساسی مورد بحث فقه البیوع
- درک شیوه استنباط معاملات تجارتی از مصادر شرعی
- توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوطه معاملات تجارتی
- کسب مهارتهایی مقایسه میان شیوه های معاملات تجارتی قدیم و معاصر

شیوه های تدریس و آموزش:
توسط لکچر و شرح مسائل که از طریق سلایدهای ارائه میگیردد و عندالموقع بشکل گروپی نیز کار صورت میگیرد علاوه بر شیوه سوال وجواب.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
1. **معرفی بیع**
2. **خیارات دربیع**
3. **أنواع بیع**
4. **فسخ و انحلال عقد بیع**
5. **ربا یا سود وحکم آن**
6. **بیع سلم**
7. **عقد استصناع**
8. **بیع صرف**
9. **بیع وفاء**
10. **شرکتها وأنواع آن**

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون (اهداف مضمون) در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته تعلیمات اسلامی					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	5. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	6. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.3	ن.م.ر.4	ن.م.ر.5	ن.م.ر.6
۱	آشنایی با بیع و اقسام مختلفه آن	2	3	1	2	2	3
۲	شناخت مسائل مهم و اساسی مورد بحث فقه البیوع	2	3	2	2	3	2
۳	درک شیوه استنباط معاملات تجارتی از مصادر شرعی	3	2	1	2	2	1
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوطه معاملات تجارتی	2	2	3	1	2	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان شیوه های معاملات تجارتی قدیم و معاصر	2	2	3	1	2	2
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	فقه (3) احکام بیوع	فقه و قانون	دوم	سوم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون ومفردات آن					
	2	تعریف بیع و مشروعیت آن					
	3	موضوع و ارکان بیع					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

دوم	4	شروط مختلفه بیع					
	5	حکم بیع و ترغیب شریعت بر صدافت در تجارت					
	6	حکمت وضرورت مشروعیت بیع					
سوم	7	خیارات دربیع					
	8	خیارشرط، وخیار رویت					
	9	خیار عیب و خیار تعیین					
چهارم	10	خیار مجلس و نظریات فقها دراین مورد					
	11	حکم بیع بطور مکایله و مجازفه					
	12	حکم بیع میوه جات قبل از پخته شدن					
پنجم	13	اقسام بیع: اقسام بیع از لحاظ حکم شرعی آن					
	14	اقسام بیع از لحاظ مبیعه					
	15	اقسام بیع از لحاظ ثمن					
ششم	16	امثله و احکام مربوطه به اقسام تقسیم اول بیع					
	17	امثله و احکام مربوطه به اقسام تقسیم دوم بیع					
	18	امثله و احکام مربوطه به اقسام تقسیم سوم بیع					
هفتم	19	برخی از بیوع منهی عنه:					
	20	بیع: مزابنه، محاقله، ملامسه، منابذه وغیره					
	21	بیع: مضامین، ملاقیح، حبل الحبله وغیره					
هشتم	22	بیع معدوم، بیع نجش، تلقی جلب، بیع در وقت نداء					
	23	امتحان ٪ ۲۰					
	24	// // //					
نهم	25	فسخ وانحلال عقد بیع:					

	26	اقاله: تعریف، حکم، آثار مرتبه و شروط آن					
	27	اسباب فسخ عقد بیع					
دهم	28	احکام ربا (سود)					
	29	تعریف، حکم شرعی و معیار حرمت(علت حرمت) آن					
	30	انواع ربا وحکم ربا در دارحرب					
یازدهم	31	بیع سلم:					
	32	تعریف، حکم و شروط بیع سلم					
	33	عقد استصناع و فرق آن با سلم					
دوازدهم	34	بیع وفاء					
	35	تعریف، حکم، شروط و آثار بیع وفاء					
	36	نظریات فقها درمورد بیع وفاء و رابطه آن با رهن					
سیزدهم	37	بیع صرف:					
	38	تعریف، حکم، شروط صحت و مثالهای بیع صرف					
	39	حکم بانکنوت های مروج و مسأله ثمنیت آنها					
چهاردهم	40	احکام شرکتها					
	41	تعریف ومشروعیت شرکت					
	42	انواع شرکت					
پانزدهم	43	شرکت املاک					
	44	شرکت عقود					
	45	انواع، احکام و مثالهای آن					
شانزدهم	46	مرور بر دروس گذشته،					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	47	رهنمایی برای امتحان نهایی					
	48	پاسخ به سوالات.					

منابع یا مآخذ:	
1 . ماخذ اساسی	مرغینانی، علي بن أبي بكر بن عبد الجليل الفرغاني(ب.ت). **الهداية في شرح بداية المبتدي**. داراحياء التراث العربی، بیروت: لبنان
2 . مآخذ کمکی	موصلی، عبد الله بن محمود بن مودود (1356 هـ - 1937 م). **الاختيار لتعليل المختار**. الحلبي - القاهرة زحیلی، دکتور وهبه. (ب.ت). **الفقه الاسلامی و ادلته** . دار الفكر دمشق.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول فقه 1 (کتاب الله)

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه وقانون
اسم مضمون:	اصول فقه 1
کود مضمون:	----------
تعداد کریدیت:	3 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	----------
صنف:	
سمستر:	سوم
سال تحصیلی:	دوم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون قواعد استنباط احکام شرعی از مصادر قبول شده شرعی را روشن میسازد وشیوه استنباط را بیان میکند و مشتمل بر معرفی ادله یا مصادر فقه و شریعت اسلامی میباشد، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی و بطور خلاصه ادله، احکام، چگونگی استنباط و حالت استنباط کننده را بیان میکند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن
- شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی
- درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی
- توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی
- کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر

شیوه های تدریس و آموزش:

أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد وظوابط با بیان مثالهایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروجکتور بشکل سلایدها ارائه میگردد وضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته میشود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی علم أصول فقه
- تاریخچه و شیوه بمیان آمدن قواعد اصولی
- مسالک وشیوه هایی علما درتدوین این علم
- مصدر اول شریعت: کتاب الله
- تقسمات پنجگانه کتاب الله
- خاص ومسائل مربوطه آن
- برخی از أنواع خاص(مطلق، مقید، امر ونهی)
- عام ومسائل مربوطه آن
- مشترک ومسائل مربوطه آن
- مؤل و مسائل مربوطه آن
- حقیقت ومجاز
- صریح وکنایه
- ظاهر، نص، مفسر ومحکم
- متقابلات اقسام فوق: خفی، مشکل، مجمل ومتشابه
- عبارة النص، إشارة النص، دلالة النص واقتضاء النص

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	3. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	4. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	5. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	6. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن	۳	3	3	2	3	2
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی	3	3	۲	2	2	3
۳	درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی	3	3	2	۳	3	3
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی	3	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر	۲	3	3	3	3	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون اصول فقه 1

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	اصول فقه 1	فقه و قانون	دوم	سوم	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون ومفردات آن.					
	2	تعریف علم اصول فقه به اعتبار اضافت و علمیت					
	3	موضوع و مباحث اساسی علم اصول فقه،					
دوم	4	فرق میان قواعد اصولی و فقهی و فوائد علم اصول فقه					
	5	تاریخچه علم اصول فقه:					
	6	قواعد اصولی قبل از تدوین و مراحل مختلفه آن					
سوم	7	تاریخچه علم اصول فقه: قواعد اصولی بعد از تدوین،					
	8	اولین تدوین کننده و مسالک علما در تدوین این علم					
	9	ادله اتفاقی فقه: مصدر اول شریعت: کتاب الله:					
چهارم	10	تعریف و تقسیمات اجمالی آن.					
	11	خاص و برخی انواع آن: مطلق و مقید					
	12	حالات حمل نمودن مطلق بر مقید.					
پنجم	13	برخی از انواع خاص: امر تعریف و معانی مختله آن،					
	14	حکم یا موجب امر و احتمال یا تقاضای تکرار در امر.					
	15	اسالیب شارع در طلب فعل و امثله آن،					
ششم	16	اقسام حکم یا موجب امر با امثله آنها.					
	17	امتحان وسط سمستر					

	18	// // //					
هفتم	19	مباحث تکمیلی امر: حسن مأموربه، صفت جواز و انعدام جواز مأموربه					
	20	شمولیت و عدم شمولیت کفار در خطاب شارع.					
	21	نهی: تعریف، حکم و قبح منهی عنه،					
هشتم	22	تفاوت میان افعال حسی و امور شرعی، تقاضای تکرار در نهی					
	23	اسالیب شارع در طلب منع.					
	24	عام: تعریف، الفاظ، حکم، اقسام و مثالهای تطبیقی.					
نهم	25	تخصیص عام، فرق آن با نسخ و استثناء و مثالهای تطبیقی آن،					
	26	نوعیت وحکم عام مخصوص البعض و ادله تخصیص.					
	27	آخرین حد تخصیص درعام.					
دهم	28	مشترک: تعریف، اقسام، وقوع مشترک و اسباب آن.					
	29	حکم مشترک وعموم مشترک.					
	30	مؤل، تعریف، حکم و مثالهای تطبیقی آن.					
یازدهم	31	تقسیم دوم کتاب الله: حقیقت و مجاز:					
	32	تعریف، حکم و اقسام هرکدام.					
	33	مسائل مربوط به حقیقت و مجاز: خصوصیات و تفاوتهای هرکدام،					
دوازدهم	34	موارد رجحان و ترک اسباب ترک حقیقت.					
	35	صریح: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شریعی و مواد قوانین وضعی.					
	36	کنایه: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شریعی و مواد قوانین					
سیزدهم	37	تقسیم سوم کتاب الله: ظاهر: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شریعی و مواد قوانین وضعی.					
	38	نص: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شریعی و مواد قوانین وضعی.					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	39	مفسر: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شریعی و مواد قوانین وضعی.					
چهاردهم	40	محکم: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شریعی و مواد قوانین وضعی،					
	41	تعارض و ترجیح و صورتهایی مختلفه آن.					
	42	متقابلات تقیسم سوم کتاب الله: خفی، مشکل: تعریف، حکم ومثالهای هریک.					
پانزدهم	43	مجمل و متشابه: تعریف، حکم ومثالهای هریک.					
	44	تقسیم چهارم کتاب الله: عبارة النص: تعریف، حکم ومثالهایی تطبیقی					
	45	اشارة النص: تعریف، حکم ومثالهایی آن در نصوص و مواد قانون وضعی.					
شانزدهم	46	دلالة النص و اقتضاءالنص: تعریف، حکم ومثالهای هریک.					
	47	نمونه هایی تعارض (ظاهری) میان این دلالت ها					
	48	مرور بر دروس گذشته و رهنمای					

منابع یا مآخذ:	
مآخذ اساسی	1 . بخاری، عبد العزیز بن أحمد بن محمد، علاء الدين البخاري الحنفي.(ب.ت) كشف الأسرار شرح أصول البزدوي. دار الكتاب الإسلامي، بيروت - لبنان. 2 . جیون، شیخ احمد. (2005م). نورالانوار. بشرا. کراچی: پاکستان. 3 . زهیر، محمد ابوالنور. (1428هجری - 2007م). اصول الفقه : طبع اول : دارالبصائر، قاهره. 4 . غزالی، أبی حامد محمد بن محمد. (1414هجری - 1994م). المستصفی من علم الاصول. دارالارقم - بیروت. 5 . محب الله . (ب.ت). مسلم الثبوت : مطبعه مجیدی، پیشاور: پاکستان.
مآخذ کمکی	1 . أبوزهره، محمد ابوزهره. (1427هجری - 2006م). اصول الفقه : دارالفکرالعربی- قاهره . 2 . خلاف، عبدالوهاب. (1392هجری - 1972م). علم اصول الفقه. طبع دهم: دارالقلم - کویت.

	3 . زحیلی، دکتور وهبة الزحیلی. (ب.ت). اصول الفقه الاسلامی. مکتبه رشیدیه، پیشاور- پاکستان. 4 . زرکشی. (1992م). البحرالمحیط فی اصی اصول الفقه. طبع دوم: دارالقلم، الکویت، 5 . زیدان، دکتورعبدالکریم . (2004م). الوجیزفی اصول الفقه. طبع جدید: فاروقیه، پیشاور، پاکستان. 6 . شاطبی ، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی(ب.ت). الاعتصام : دارالمعرفة - بیروت. 7 . شاطبی، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی .(ب.ت). الموافقات فی اصول الفقه : دارالمعرفة - بیروت. 8 . شوکانی، محمد بن علی بن محمد. (1349هجری). ارشاد الفحول إلی تحقیق الحق من علم الاصول. مطبعه صبیح - قاهره. 9 . قرافی، شهاب الدین احمد بن ادریس الصنهاجی. (1428هجری). تنقیح الفصول . فاروقیه، پیشاور- پاکستان.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق اساسی

مقطع تحصیلی:	**لیسانس**
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	حقوق/ فقه و قانون
اسم مضمون:	حقوق اساسی
کود مضمون:	SL IL 0319
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0109
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون:

حقوق اساسی شاخه ی از علم حقوق است که در آن به ساختار حکومت و روابط دولت با شهروندان پرداخته می شود.حقوق اساسی که حقوق سیاسی نیز خوانده می شود، کلیه قواعدی است که ساختار و صلاحیت های نظام سیاسی یک کشور مشتمل بر قوای سه گانه را معین و روابط متقابل قوای مزبور را بیان کرده و حدود اقتدار آنها را نسبت به افراد ملت معلوم می‌کند. حقوق اساسی در پوهنځی حقوق منحیث یک مضمون اساسی در نظر گرفته شده است و در سمستر اول صنف دوم در دو کریدیت به مسائلی همچون: معلومات عمومی در مورد جامعه سیاسی، قدرت سیاسی، تعاریفی در ارتباط به حقوق اساسی ، منابع، قانون اساسی، دولت، گونه های مختلف مشارکت مردم در اعمال قدرت، اصل تفکیک قوا، ساختار قوای سه گانه، احزاب سیاسی و غیره می پردازد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم ، مبانی و منابع حقوق اساسی
- آشنایی با عنوان قوانین و اهمیت وجود قوانین در افغانستان
- درک و تحلیل مواد قانون و بالا رفتن توان تطابق بین قوانین عادی و قانون اساسی
- شناخت مراجع تشخیص، تصویب، تجدیدنظر و توشیح قانون اساسی
- آشنایی با تئوری های تشکیل دولت و درک شخصیت حقوقی و مسئولیت دولت

شیوه های تدریس و آموزش

در تدریس این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی، تدویر سمینار های تحقیقی از جانب محصلین و ارائه آن در صنف.

شیوه های تدریس و آموزش:

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

قانون اساسی گرایی اسلامی و نهضت قانون اساسی در افغانستان
معرفی مختصر قوانین اساسی در افغانستان در قرن 20
تصویب، تعدیل و توشیح قانون اساسی
صیانت و نظارت بر قانون اساسی
مفهوم و اقسام دولت
شخصیت حقوقی دولت
مبانی نظری تشکیل دولت در غرب
مبانی نظری تشکیل دولت در اسلام
عناصر متشکله دولت
اشکال دولت
مفهوم و انواع رژیم های سیاسی
مفهوم و ماهیت تفکیک قوا
نظریه پیدایش و انکشاف تفکیک قوا
تائید تفکیک قوا بر نوع نظام سیاسی
تفکیک قوا در نظام افغانستان
معرفی قوای سه گانه در افغانستان:
نظام کنترول ها و تعادل ها در قانون اساسی افغانستان
صلاحیت های مشترک قوه مجریه و قضائیه
صلاحیت های مشترک قوه مجریه و مقننه

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با مفاهیم ، مبانی و منابع حقوق اساسی	3	2	2	3	2	3
۲	آشنایی با عنوان قوانین و اهمیت وجود قوانین در افغانستان	2	2	3	2	2	1
۳	درک و تحلیل مواد قانون و بالا رفتن توان تطابق بین قوانین عادی و قانون اساسی	2	3	1	3	1	2
۴	شناخت مراجع تشخیص، تصویب، تجدیدنظر و توشیح قانون اساسی	3	2	2	2	1	1
۵	آشنایی با تئوری های تشکیل دولت و درک شخصیت حقوقی و مسئولیت دولت	2	2	2	1	1	1
	مجموع	12	11	10	11	7	9
	۳= اعظمی ترین اشتراک	۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک			

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	حقوق اساسی عمومی	حقوق / فقه و قانون	دوم	سوم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	قانون اساسی گرایی اسلامی و نهضت قانون اساسی در افغانستان					
	2	ادامه بحث					
دوم	3	معرفی مختصر قوانین اساسی در افغانستان در فرن 20					
	4	تصویب، تعدیل و توشیح قانون اساسی					
سوم	5	صیانت و نظارت بر قانون اساسی					
	6	ادامه بحث					
چهارم	7	مفهوم و اقسام دولت					
	8	شخصیت حقوقی دولت					
پنجم	9	مبانی نظری تشکیل دولت در غرب					
	10	مبانی نظری تشکیل دولت در اسلام					
ششم	11	عناصر متشکله دولت					
	12	ادامه بحث					
هفتم	13	اشکال دولت: انتخابی					
	14	غیر انتخابی					
هشتم	15	مفهوم و انواع رژیم های سیاسی					
	16	ادامه بحث					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	مفهوم و ماهیت تفکیک قوا					
	20	نظریه پیدایش و انکشاف تفکیک قوا					
یازدهم	21	تائید تفکیک قوا بر نوع نظام سیاسی					
	22	تفکیک قوا در نظام افغانستان					
دوازدهم	23	معرفی قوای سه گانه در افغانستان: قوه مجریه وظایف صلاحیت ها ساختار تشکیلاتی					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشتهٔ تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	24	ادامه بحث					
سیزدهم	25	قوه مقننه وظایف صلاحیت ساختار تشکیلاتی					
	26	ادامه بحث					
چهاردهم	27	قوه قضائیه استقلال قضائی وظایف صلاحیت های اداری، قضائی و سیاسی					
	28	ادامه بحث					
پانزدهم	29	نظام کنترول ها و تعادل ها در قانون اساسی افغانستان					
	30	ادامه بحث					
شانزدهم	31	صلاحیت های مشترک قوه مجریه و قضائیه					
	32	صلاحیت های مشترک قوه مجریه و مقننه					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. ابن عقیل، بهاء الدین عبد الله بن عقیل العقیلي المصري الهمذاني (1985م) شرح ابن عقیل. دمشق: دارالفکر. 2. الحربي، عبدالعزیز بن علی (1396هـ) شرح المیسر علی ألفیة ابن مالک.بیروت - لبنان: دار ابن الحزم. 3. حسن، عباس حسن (1398هـ)، النحو الوافی. القاهرة: دارالمعارف.
ماخذ کمکی	1. الجازم، علي الجازم و مصطفي أمین (1395م). النحوالواضح. الدار المصریة السعودیة للنشر والتوزیع. 2. حمید محمدی، (1397هـ ش) زبان قرآن. ،قم، خیابان معلم، انتشارات: دار العلم. 3. الحملاوی، احمد بن محمد بن احمد الحملاوی (2015م). شذالعرف فی فن الصرف. الجزائر: المکتبة الکتب التعلیمیة. 4. النادری، محمد اسعد النادری (1392هـ) نحواللغة العربیة. القاهرة: مکتبة المنارة الازهریة.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون عربی 3 (قواعد نحو)

اسم پوهنتون:	
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	عربی
کود مضمون:	- - - - - - - - - -
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری و تعداد کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	
پیشنیاز مضمون:	- - - - - - - - - -
صنف:	دوم
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون:
این مضمون در حقیقت اساس و پیش نیاز همهٔ علوم اسلامی به حساب می آید، برای عموم و به خصوص کسانیکه زبان قران را می آموزند وبالاخص محصلان پوهنحی شرعیات، مضمون بسیار ضروری بوده که بدون معلومات کافی در این بخش برای ورود به علوم اسلامی دور از امکان می باشد، کسانیکه در این علم معلومات ندارند حتما به خطاهای میرسند ونمتوانند که به طور کامل به تعریف و یا تشریح هیچ علمی موفقیت کامل پیدا کنند بناءهر محصل باید به مضمون عربی اول آشنایی حاصل نمایند تا سبب موفقیت ایشان در باقی علوم اسلامی گردد.

اهداف آموزشی:
- آشنائی با قواعد صرفی ونحوی تعین شده درین سمستر
- تقویه و رشد توانائی محثل به ترجمه نمودن نصوص ساده به زبانهای محلی
- تقویه و رشد توانائی محثل به ترجمه نمودن نصوص ساده به زبانهای محلی
- توانمند سازی محصل به وسایل و شیوه نوشتاری و استعمال آن ضمن الفباء و خط عربی
- تزوید محصل به شناخت یک لهجه بیشتر منتشر شده این زبان

شیوه های تدریس و آموزش:
مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- المبتدأ والخبر وما يتصل بهما
- تطابق المبتدأ الوصف وما يتصل بهما
- اقسام الخبر
- المبتدأ المعرفة والمبتدأ النكرة
- تقديم الخبر وجوباً
- حذف المبتدأ والخبر
- نواسخ الابتدأ
- الحروف التى تشبه ليس (ما- لا- لات -إن)
- الحروف الناسخة (إن و أخواتها)

قرار شرح فوق نصاب درسی درسته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- ظن وأخواتها
- أعلم ... أرى
- الفاعل
- النائب عن الفاعل
- اشتغال العامل عن المعمول
- تقديم الفعل ولزومه
- المفعول به و احكامه
- المفعول له
- ظرف الزمان والمكان
- المفعول معه
- الاستثناء
- الحال
- شروط الحال
- التمييز
- انواع التمييز

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون "عربی - صرف و نحو" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاعیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنائی با قواعد صرفی ونحوی تعین شده درین سمستر	۳	2	2	2	2	1
۲	تقویه و رشد توانائی محثل به ترجمه نمودن نصوص ساده به زبانهای محلی	2	2	۲	2	1	2
۳	تقویه و رشد توانائی محثل به ترجمه نمودن نصوص ساده به زبانهای محلی	2	2	2	۳	1	2
۴	توانمند سازی محصل به وسایل و شیوه نوشتاری و استعمال آن ضمن الفباء و خط عربی	3	2	1	3	1	1
۵	تزوید محصل به شناخت یک لهجه بیشتر منتشر شده این زبان	۲	2	2	2	2	2
	مجموع	12	10	9	12	7	8

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	عربی 3 (قواعد نحو)	ادبیات عربی / تعالیمات اسلامی	دوم	سوم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	المبتدأ والخبر وما يتصل بهما	شناخت مبتدأ و خبر	تقدیم و شرح مفصل موضوع.	آشنایی محصل با تصریف فعل.	استفاده از روش تلفیقی محصل محوری و استاد محوری	به صورت دوامدار
	2	تطابق المبتدأ الوصف وما يتصل بهما					
دوم	3	اقسام الخبر	شناخت خبر و اقسام آن	تقدیم و شرح موضوع	مناقشه و حل تمارین.	// //	// //
	4	التمارين					
سوم	5	المبتدأ المعرفة والمبتدأ النكرة	شناخت مبتدأ معرفه ونکره	// //	// //	// //	// //
	6	تقديم الخبر وجوباً					
چهارم	7	حذف المبتدأ والخبر	شناخت حذف مبتدأ و خبر	// //	// //	// //	// //
	8	التمارين					
پنجم	9	نواسخ الابتدأ	شناخت نواسخ مبتدأ	// //	// //	// //	// //
	10	الحروف التى تشبه ليس (ما- لا- لات -إن)					
ششم	11	الحروف الناسخة (إن و أخواتها)	شناخت حروف ناسخه	// //	// //	// //	// //
	12	التمارين					
هفتم	13	ظن وأخواتها	شناخت افعال ظن و اخوات آن	// //	// //	// //	// //
	14	أعلم ... أرى					
هشتم	15	الفاعل	شناخت فاعل	// //	// //	// //	// //
	16	التمارين					
نهم	17	النائب عن الفاعل	شناخت نائب فاعل	// //	// //	// //	// //
	18	اشتغال العامل عن المعمول					
دهم	19	تقديم الفعل ولزومه	شناخت مواضع تقدیم فعل	// //	// //	// //	// //
	20	التمارين					
یازدهم	21	المفعول به و احكامه	شناخت مفعول به ومفعول له	// //	// //	// //	// //
	22	المفعول له					
دوازدهم	23	ظرف الزمان والمكان	شناخت ظروف زمان ومکان	// //	// //	// //	// //
	24	التمارين					

سیزدهم	25	المفعول معه	شناخت مفعول معه	// //	// //	// //	// //
	26	الاستثناء					
چهاردهم	27	الحال	شناخت حال	// //	// //	// //	// //
	28	التمارین					
پانزدهم	29	شروط الحال	شناخت تمییز	// //	// //	// //	// //
	30	التمییز					
شانزدهم	31	انواع التمییز	شناخت انواع تمییز	// //	// //	// //	// //
	32	التمارین					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. ابن عقيل، بهاء الدين عبد الله بن عقيل العقيلي المصري الهمذاني (1985م) شرح ابن عقيل. دمشق: دارالفكر. 2. الحربي، عبدالعزيز بن على (1396هـ) شرح الميسر على ألفية إبن مالك. بيروت - لبنان: دار ابن الحزم. 3. حسن، عباس حسن (1398هـ)، النحو الوافى. القاهرة: دارالمعارف.
ماخذ کمکی	1. الجازم، علي الجازم و مصطفي أمين (1395م). النحوالواضح. الدار المصرية السعودية للنشر والتوزيع. 2. حمید محمدی، (1397هـ ش) زبان قرآن. ،قم، خیابان معلم، انتشارات: دار العلم. 3. الحملاوی، احمد بن محمد بن احمد الحملاوی (2015م). شذالعرف فی فن الصرف. الجزائر: المكتبة الكتب التعليمية. 4. النادری، محمد اسعد النادری (1392هـ) نحواللغة العربية. القاهرة: مكتبة المنارة الازهرية.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تمدن اسلامی

مقطع تحصیلی:	لسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنحی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	تمدن اسلامی
کود مضمون:	----------
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون:

تمدن اسلامی از جمله مضامین اختیاری بوده و موضوع مورد بحث آن اولا معرفی تاریخ مختصر تمدن انسانی و بعد معرفی مفصل تمدن اسلامی در عرصه های مختلف آن میباشد، ارکان و خصوصیات تمدن اسلامی، بحث تاریخی تمدن اسلامی از عصر پیامبر اکرم ص و خلفای راشدین شروع تا مراحل و عصور بعدی آن، پیشرفت ها و ابتکارات علمی دانشمندان مسلمان، شهرسازی، اعمار ساختمانها توسط مسلمانان در سرزمین های مربوطه، مساعد ساختن زمینه گفتگوها بین مدنیت ها توسط مسلمانان، رکود و کمرنگ شدن این مدنیت. بر هر محصل شرعیات لازم است که تاریخ گهربار مدنیت اسلامی را با تفصیلات لازم آن بداند.

اهداف آموزشی:

- فهم دقیق محصل از تاریخ مفصل مدنیت اسلامی و انتقال دانش معین به او در این زمینه.
- آشنایی محصل با چگونگی ایجاد تمدن ها و از جمله تمدن اسلامی.
- بررسی تاثیر تمدن اسلامی بر عصر تجدید علوم و فنون اروپا.
- بررسی وجود خصلت تاثیر و تاثر در تمدن اسلامی.
- تقویه فکر جستجوی طرق احیای مجدد تمدن اسلامی.

شیوه های تدریس و آموزش:

تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید صورت میگیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معانی تمدن و اختلاف نظریات در این مورد
- سیر تاریخی تمدن انسانی
- ارکان مهم شکل گیری تمدن ها
- چگونگی ایجاد تمدن های انسانی
- تمدن اسلامی، خصوصیات تمدن اسلامی
- عصر پیامبر صلی الله علیه وسلم
- عصر خلفای راشدین ابوبکر الصدیق رضی الله عنه اجتماع، سیاست و عرصه های دیگر
- مسلمانان و پیشرفت علوم مختلف
- راه یافتن مسلمانان به علوم وفنون ملل دیگر از طریق ترجمه
- نهضت ترجمه علوم غیر اسلامی
- شهر سازی و امور ساختمانی اسلامی
- نقش مسلمانان در گفتگو میان تمدنها
- تأثیرات تمدن اسلامی بر عصر تجدید علوم و فنون اورپا
- تآثیر علوم عقلی، فلسفه اسلامی و هنر های اسلامی بر تمدن غرب
- ویژگی تأثیر و تأثر در تمدن اسلامی
- علل رکود تمدن اسلامی
- امیدی به احیای مجدد تمدن اسلامی
- بیداری اسلامی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاییه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	فهم دقیق محصل از تاریخ مفصل مدنیت اسلامی و انتقال دانش معین به او در این زمینه.	1	1	1	1	1	2
۲	آشنایی محصل با چگونگی ایجاد تمدن ها و از جمله تمدن اسلامی.	1	1	1	1	1	1
۳	بررسی تاثیر تمدن اسلامی بر عصر تجدید علوم و فنون اروپا.	1	1	1	1	2	2
۴	بررسی وجود خصلت تاثیر و تاثر در تمدن اسلامی.	1	1	1	1	1	2
۵	تقویه فکر جستجوی طرق احیای مجدد تمدن اسلامی.	1	1	1	1	1	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون تمدن اسلامی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	تعلیمات اسلامی	تمدن اسلامی	عقیده و فلسفه	دوم	سوم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مقدمه، معانی تمدن و اختلاف نظریات در این مورد	انتقال دانش در مورد منطق قدیم	ارائه لکچر و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سوال و جواب	محصل محور	دوامدار
	2	ارتباط تمدن و فرهنگ					
دوم	3	سیر تاریخی تمدن انسانی	//	//	//	//	//
	4	ارکان مهم شکل گیری تمدن ها					
سوم	5	چگونگی ایجاد تمدن های انسانی	//	//	//	//	//
	6	تمدن اسلامی، خصوصیات تمدن اسلامی					
چهارم	7	عصر پیامبر صلی الله علیه وسلم	//	//	//	//	//
	8	اجتماع، اقتصاد، سیاست و عرصه های دیگر					
پنجم	9	عصر خلفای راشدین ابوبکر الصدیق رضی الله عنه اجتماع، سیاست، و عرصه های دیگر	//	//	//	//	//
	10	حضرت عمر ابن خطاب رضی الله عنه اجتماع، سیاست، و عرصه های دیگر					
ششم	11	حضرت عثمان ابن عفان رضی الله عنه اجتماع، سیاست، و عرصه های دیگر	//	//	//	//	//
	12	حضرت علی رضی الله عنه رضی الله عنه اجتماع، سیاست، و عرصه های دیگر					
هفتم	13	مسلمانان و پیرفت علوم مختلف	//	//	//	//	//
	14	راه یافتن مسلمانان به علوم وفنون ملل دیگر از طریق ترجمه					
هشتم	15	نهضت ترجمه علوم غیر اسلامی	//	//	//	//	//
	16	امتحان 20 فیصد					
نهم	17	شهر سازی و امور ساختمانی اسلامی	//	//	//	//	//
	18	نقش مسلمانان در گفتگو میان تمدنها					
دهم	19	تأثیرات تمدن اسلامی بر عصر تجدید علوم و فنون اورپا	//	//	//	//	//
	20	تأثیر علوم عقلی، فلسفه اسلامی بر تمدن غرب					
یازدهم	21	تأثیر هنر های اسلامی در تمدن غرب	//	//	//	//	//

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	22	ویژگی تأثیر و تأثر در تمدن اسلامی					
دوازدهم	23	اسباب شگوفایی تمدن اسلامی در عصر اول	//	//	//	//	//
	24	ادامه اسباب شگوفایی ...					
سیزدهم	25	علل رکود تمدن اسلامی	//	//	//	//	//
	26	علل بیرونی رکود تمدن اسلامی					
چهاردهم	27	علل درونی رکود تمدن اسلامی	//	//	//	//	//
	28	علل متأخر رکود تمدن اسلامی					
پانزدهم	29	امیدی به احیای مجدد تمدن اسلامی	//	//	//	//	//
	30	بیداری اسلامی					
شانزدهم	31	ادامه	//	//	//	//	//
	32	امتحان نهایی					

منابع یا مآخذ:	
مأخذ اساسی	1. حلبی، اصغر. (ب، ت). تاریخ تمدن در اسلام. 2. المیدانی، دوکتور عبدالرحمن حسن. (1425هـ ق) الحضارة الاسلامیة. اسسها و وسائلها و صور من تطبیقات المسلمین لها و لمحات من تاثیر ها فی سائر الامم. دارالقلم. دمشق 3. شبلی، ابو زید.تاریخ الحضارة الاسلامیة و الفکر الاسلامی.
مآخذ کمکی	1 . علوان، عبد الله ناصح. (ب، ت). دستاوردهای تمدن اسلامی و نقش آن در رنسانس. 2 . لوبون، گوستاو. (ب، ت). حضارة الاسلام و العرب. 3 . دورانت، ویل. (ب، ت). تاریخ تمدن. 4 . رحائم، سعاد. (ب، ت). الحضارة الاسلامیة جذور و امتدادات. 5 . القصص، احمد. (ب، ت). نشوء الحضارة الاسلامیة. 6 . جمشیدی، محمد صادق غلام. (ب، ت). فرهنگ و تمدن اسلامی. 7 . زیدان، جرجی. (ب، ت). تاریخ تمدن اسلام. 8 . ولایتی، علی اکبر. (ب، ت). پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران.

برنامه درسی مضمون بلاغت

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون (بلاغت) از جناب استاد حنیف بروز دو شنبه یعنی فردا اخذ گردد مورخ 22 جولای 2019

اسم پوهنتون:	-
اسم پوهنحی:	شرعیات -
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی -
اسم مضمون:	بلاغت1 -
کود مضمون:	5197 -
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری و تعداد کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	اساسی -
پیشنیاز مضمون:	- - - - - - - - - - -
صنف:	---
سمستر:	--- -
سال تحصیلی:	- - - - - - - - - - -
آدرس دفتر:	- - - - - - - - - - -
ساعات پذیرش محصلان:	- - - - - - - - - - -
اسم و رتبه استاد:	- - - - - - - - - - -
ایمیل آدرس استاد:	- - - - - - - - - - -

شرح مختصر مضمون: این مضمون که در حقیقت مضمون اساسی است برای همه مردم خاصتا کسانیکه تفسیر قران را می اموزند وبالاخص محصلان پوهنحی شرعیات یک ماده بسیار ضروری بوده که بدون معلومات کافی درین بخش به علوم اسلامی داخل شدن دور از امکان است وکسانیکه در این علم معلومات ندارند حتما به خطاها میرسند ونمیتوانند که بطور کامل به تعریف ویا تشریح هیچ علمی موفقیت کامل پیدا کنند بناءهر محصل باید به مضمون بلاغت اول اشنایی حاصل نمایند تا سبب موفقیت ایشان در باقی علوم اسلامی گردد . وضمنا توسط بلاغت اعجاز قران کریم ونکات بلاغی آن شناخته می شود .

شیوه های تدریس و آموزش:

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اهمیت مضمون بلاغت ومفردات درسی
- تا ریخچه علم بلاغت
- تعریف فصاحت و بلاغت
- تعریف أسلوب أنواع و صفات آن
- تعریف علم بیان تشبیه وارکان آن.
- تقسیم تشبیه به اعتبار ادات و وجه شبه
- تقسیم تشبیه به اعتبار ادات و وجه شبه
- تقسیم تشبیه به حسی وعقلی و مفرد و مرکب
- تشبیه تمثیل وغیر تمثیل و ضمنی
- تشبیه مقلوب واغراض تشبیه
- حقیقت و مجاز و اهمیت آن
- اقسام مجاز
- استعاره و اقسام آن .
- تقسیم استعاره از لحاظ طرفین.

- استعاره تمثیلیه
- تعریف کنایه وارکان ان.
- اقسام کنایه

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
	در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	معرفت و شناخت محصلان با مبانی و اساسات وجایگاه این مضمون در عرصه آموزش علوم دینی و شرعی	پی بردن به نکات بلاغی و معانی مختلفه آن در کلام الله و سنت نبوی	تربیه منابع بشری متخصص و متعهد که توانمندی درک و فهم نصوص را با مقتضیات زمان ومکان آن داشته باشند	توانمند ساختن محصلان به خواندن و نوشتن درست و تعبیر نمودن از آراء و افکارشان به زبان عربی فصیح	آسان شدن ورود به سائر علوم شرعی از طریق این مضمون	پی بردن به اشتباهاتی شائعه میان خبرنگاران رسانه ها
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر3	ن.م.ر4	ن.م. ر 5	ن. م. ر 6
۱	فهمیدن نکات بلاغی قرآن و سنت	۳	2	2	2	2	1
۲	معرفت با قواعد فصاحت و بلاغت زبان عربی	3	2	۲	2	1	1
۳	با رعایت این علم میتوان گوینده موفق گردید.	1	2	۱	۳	2	1
۴	توانمند سازی محصلان به تفریق میان کلام فصیح از غیر آن	2	2	2	1	۳	2
۵	پی بردن به محسنات لفظی و معنوی کلام	۲	2	2	1	1	2
	مجموع	11	10	9	9	9	7
	۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

رشته : دیپارتمنت:

مضمون: صنف : سمستر: تعداد کریدیت 2

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	اهمیت مضمون بلاغت و مفردات درسی	دانش، آموزش	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار،سوال وجواب،خواندن برخی عبارات	استماع به درس و پرسش از نکات مبهم	تلفیقی میان محصل محوری و استاد محوری	دوامدار
	2	تمارین					
دوم	3	تعریف ، موضوع ، غرض ، واضع علم معا نی، جمله خبری وانشایی	دانش، آموزش	// //	// //	// //	// //
	4	تمارین					
سوم	5	مسند و مسند الیه و مواضع آن	// //	// //	// //	// //	// //
	6	تمرینات					
چهارم	7	مقاصد واغراض کلام	// //	// //	// //	// //	// //
	8	تمارین					
پنجم	9	أنواع کلام ومثال های تطبیقی آن	// //	// //	// //	// //	// //
	10	تمارین					
ششم	11	انشایی طلبی وغیر طلبی	// //	// //	// //	// //	// //
	12	تمارین					
هفتم	13	تعریف امر واغراض فرعی آن	// //	// //	// //	// //	// //
	14	تمارین					
هشتم	15	تعریف امر واغراض فرعی آن	// //	// //	// //	// //	// //
	16	تمارین					
نهم	17	امر ونهی	// //	// //	// //	// //	// //
	18	تمارین					

دهم	19	تعریف تمنی وندا	// //	// //	// //	// //	// //
	20	تمارین					
یازدهم	21	قصروانواع آن .	// //	// //	// //	// //	// //
	22	تمارین					
دوازدهم	23	وصل وفصل وموارد آن	// //	// //	// //	// //	// //
	24	تمارین					
سیزدهم	25	اطناب،ایجازومساوات	// //	// //	// //	// //	// //
	26	تمارین					
چهاردهم	27	علم بدیع و تعریف محسنات لفظی و معنوی.	// //	// //	// //	// //	// //
	28	تمارین					
پانزدهم	29	بیان محسنات لفظی	// //	// //	// //	// //	// //
	30	تمارین					
شانزدهم	31	بیان محسنات معنوی	// //	// //	// //	// //	// //
	32						

نوت: جدول فوق در کتاب نصاب درسی رشته گنجانیده نشده بلکه توسط استاد مضمون تهیه و در اول سمستر به دسترس محصلین قرار .

لکچر نوت/ کتاب درسی:	(به اساسی سیستم ماخذ نویسی APA یا MLA نوشته شود)
10 . ماخذ اساسی	1. الجارم، علي الجارم و مصطفي امين (2010م) بلاغة الواضحة. کراتشی: مکتبة البشری. 2. المراغی، أحمد مصطفی المراغی(1989م)علوم البلاغه. بیروت: دار الجیل. 3. محمدی، حمید محمدی (1383هـ ش) اشنا یی با علوم بلاغت. قم: دار الذکر. 4. تفتازانی، سعد الدین تفتازانی (1987م) مختصر المعاني. ملتان: بوهر گیت. 5. جارم، مصطفی امین الجارم (1381هـ ش) البلاغة الواضحة. تهران: نشر احسان. 6. عبدالحسین (1388هـ ش) درر الادب. ناشر: موسسه دارالهجرة.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

7. ماخذ کمکی	1. امین، بکری شیخ امین (1987م)البلاغة العربیة أسسها وعلومها وفنونها. بیروت: دار العلم للملایین. 2. القزوینی، محمد بن عبدالرحمن بن عمر، ابوالمعالی، جلال الدین القزوینی (1998م). الإیضاح في علوم البلاغة. بیروت: دار احیاء العلوم.

پوهنځی شرعیات

رشته فقه و قانون

مفردات درسی

صنف دوم - سمستر چهارم

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث احکام 2

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	حدیث احکام 2 (عبادات ومناکحات)
کود مضمون:	SL_IS 0414
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IS0215
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:

حدیث احکام از جمله مضامین اختصاصی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل احادیث نبوی ازجهات مختلف سندی، متنی وشرح وتحلیل مسائل واحکام مختلف درروشنایی احادیث،وبالآخره استنباط احکام جهت رفع نیازمندی های جامعه؛پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با معتبرترین کتاب ازکتاب های فقه الحدیث (تیسیر العلام) ونیز دانستن شیوه تألیف،اصطلاحات وشروط مؤلف آن وجود داشته باشد، وهمچنان آگاه نمودن ایشان از سایر شروح ومختصراتیکه پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی مضمون:

- آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم.
- وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.
- آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم درعرصه ها وابواب مختلف حدیث
- شرح وتحلیل درست احادیث نبوی، و تطبیق آن با حالات معاصر
- کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.

شیوه های تدریس و آموزش:

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- كتابُ الحجِّ، بابُ المواقيتِ
- باب ما يلبس المُحْرِمُ من الثيابِ
- بابُ الفِدْيَةِ
- بابُ حرمة مكةَ
- بابُ ما يجوزُ قتلُهُ
- بابُ التَّمتُّع
- بابُ الهَدْي
- كتاب النكاح
- أحاديث في النكاح
- أحاديث في الترغيب الى النكاح، وأوصاف المرأة والنظر الى المخطوبة
- أحاديث في نكاح الشغار، والمتعة، و المحلل، والزاني
- أحاديث في شروط النكاح
- الولي والشاهدين
- أحاديث في الكفاءة والخيار و فسخ النكاح بالعيوب
- أحاديث في المهر
- أحاديث في الوليمة، وجواز الدف للنساء، وحرمة الموسيقي
- أحاديث في الخلع
- أحاديث في الطلاق
- أحاديث في الرجعة من الطلاق الأول
- أحاديث في الإيلاء والظهار
- أحاديث في اللعان
- أحاديث في العدة والإحداد
- أحاديث في الرضاع
- أحاديث في النفقات
- أحاديث في الحضانة

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضایی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
1	آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم.	1	2	2	2	2	2
2	وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.	1	3	3	3	2	2
3	آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم درعرصه ها وابواب مختلف حدیث	2	2	3	2	2	3
4	شرح وتحلیل درست احادیث نبوی، و تطبیق آن با حالات معاصر	3	3	3	3	3	3
5	کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.	3	3	3	3	3	3
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان هفته وار مضمون (حدیث احکام (2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حدیث احکام2 (عبادات و مناکحات)	تعلیمات اسلامی	صنف	چهارم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	كتابُ الحجِّ، بابُ المواقيتِ					
	2	باب ما يلبس المُحْرِمُ من الثيابِ					
دوم	3	بابُ الفِدْيَةِ بابُ حرمة مكةَ بابُ ما يجوزُ قتلُهُ					
	4	بابُ دخولِ مكةَ والْبَيْتِ					
سوم	5	بابُ التَّمتُّع					
	6	طواف الإفاضة والوداع					
چهارم	7	آشنائی با کتاب بلوغ المرام ومولف آن ومنهج وی.					
	8	آشنائی با کتاب سبل السلام ومولف آن. ومنهج وی					
پنجم	9	أحاديث في الترغيب الى النكاح، وأوصاف المرأة والنظر الى المخطوبة.					
	10	أحاديث في نكاح الشغار، والمتعة، و المحلل، والزاني					
ششم	11	أحاديث في شروط النكاح الولي والشاهدين					
	12	أحاديث في الكفاءة والخيار و فسخ النكاح بالعيوب					
هفتم	13	أحاديث في عشرة النساء					
	14	الأمر بالوصية بالنساء والاحتمال لهن والصبر على عوج أخلاقهن. وجوب نفقة الزوجة وكسوتها حكم الغيلة والعزل وإسقاط الحمل					
هشتم	15	أحاديث في المهر: مقدار المهر. الصداق والحباء والعدة. مهر من لم يفرض لها صداق. صحة كون المهر من غير الدراهم والدنانير.					
	16	خير الصداق أيسره. شرعية المتعة للمطلقة قبل الدخول.					
نهم	17	أحاديث في الوليمة، من دعي إلى الوليمة وهو صائم أيام الوليمة الوليمة بغير ذبح شاة والبناء بالمرأة في السفر .					
	18	جواز الدف للنساء، وحرمة الموسيقي					
دهم	19	باب القسم بين الزوجات. التسوية بين الزوجات. تزوج الرجل البكر على الثيب. هبة المرأة نوبتها لضرتها. حسن معاشرة الأزواج. إقراع المسافر بين نسائه. جواز ضرب المرأة ضربا خفيفا					
	20	أحاديث في الخلع					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

یازدهم	21	أحاديث في الطلاق: طلاق الحائض. طلاق الثلاث بلفظ واحد. الجد والهزل في النكاح والطلاق والرجعة. لا يقع الطلاق بحديث النفس.					
	22	تحريم الزوجة لا يكون طلاقا أحاديث في الرجعة من الطلاق الأول. لا طلاق إلا بعد نكاح ولا عتق إلا بعد ملك. طلاق السكران.					
دوازدهم	23	أحاديث في الإيلاء والظهار والكفارة: أحكام الإيلاء. إيلاء الجاهلية. الظهار وبما يكون					
	24	أحكام تتعلق بالظهار					
سیزدهم	25	أحاديث في اللعان: لعان الحامل وثبوت الولد بعد اللعان، مبالغة الحاكم في المنع من الحلف في اللعان، النفي للولد بعد الإقرار به.					
	26	الحد يجب في القذف الصريح					
چهاردهم	27	أحاديث في العدة والإحداد والاستبراء وغير ذلك: هل المطلقة ثلاثا لها سكنى ونفقة؟، لا تحد امرأة فوق ثلاث إلا على زوج، تحريم الطيب للمحدة. خروج المعتدة من طلاق بائن من منزلها في النهار للحاجة. المتوفى عنها زوجها تعتد في بيتها الذي نوت فيه العدة.					
	28	إطلاق القرء على الحيض والطهر. وطء الحامل من غير الواطئ. امرأة المفقود ماذا تصنع. الخلوة بالأجنبية. استبراء المسبية وجواز وطئها قبل الإسلام. الولد للفراش وللعاهر الحجر.					
پانزدهم	29	أحاديث في الرضاع : لا يحرم من الرضاع إلا ما كان عن مجاعة، الإرضاع في الكبر، الرضاع يحرم أقارب الزوج،					
	30	يحرم من الرضاعة ما يحرم من النسب، لا رضاع إلا في الحولين، شهادة المرضعة					
شانزدهم	31	أحاديث في النفقات: الإنفاق على القريب المعسر، حق الزوجة في الطعام والكسوة، وجوب النفقة على الإنسان لمن يقوته، نفقة المتوفى عنها زوجها، نفقة من بلغ من الأولاد ولا مال له ولا كسب، فسخ الزوجية عند إعسار الزوج، الترغيب في الإنفاق وعدم الادخار.					
	32	أحاديث في الحضانة: الصبي بعد استغنائه بنفسه يخير بين الأم والأب، حضانة الأم الكافرة ثبوت الحضانة للخالة					

مآخذ یا منابع:

1 . ماخذ اساسی	البسام. أبو عبد الرحمن عبد الله.(1426 هـ - 2006 م) تيسير العلام شرح عمدة الأحكام. مكتبة الصحابة، الأمارات - مكتبة التابعين، القاهرة . برای بخش حج وعمره الصنعاني، محمد بن إسماعيل الكحلاني الأمير (2009) سبل السلام شرح بلوغ المرام. ناشر: دار الحديث. القاهرة . برای بخش مناکحات
2 . ماخذ کمکی	1 - البسام. عبد الله بن عبد الرحمن التميمي. (2003 م) توضِيحُ الأحكَامِ مِن بلوغ المَرَام. ناشر: مكتَبة الأسدي، مكّة المكرّمة. 2- الشوكانى. محمد بن علي.(1413هـ - 1993م). نيل الأوطار. ناشر: دار الحديث، مصر. 3- شيبة الحمد. عبد القادر. (1982 م) فقه الإسلام «شرح بلوغ المرام من جمع أدلة الأحكام». ناشر: مطابع الرشيد، المدينة المنورة السعودية. 4- العثيمين، محمد بن صالح.(1427 هـ - 2006 م) فتح ذي الجلال والإكرام بشرح بلوغ المرام. ناشر: المكتبة الإسلامية للنشر والتوزيع.

	5- العسقلاني، ابن حجر. (1379) فتح الباري شرح صحيح البخاري. ناشر: دار المعرفة - بيروت. 6- العظيم آبادي، محمد أشرف.(1415 هـ) عون المعبود شرح سنن أبي داود، ناشر: دار الكتب العلمية بيروت. 7- الفوزان الدكتور صالح. (2012م) منحة العلام شرح بلوغ المرام. مكتبة المعارف للنشر والتوزيع. 8- المباركفورى. محمد عبد الرحمن. (2006) تحفة الأحوذي بشرح جامع الترمذي. ناشر: دار الكتب العلمية بيروت. 9- المَغربي. الحسين بن محمد بن سعيد الكلاعيّ،(1994م) البدر التمام شرح بلوغ المرام. نَاشر: دار هجر.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه 4 (معاملات) (عقود توثیقات)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	فقه 4 معاملات (توثیقات)
کود مضمون:	SL_IL0408
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0107
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون نظریات فقها و مذاهب را در مسائل اختلافی به طور مقایسوی واضح میسازد و دیدگاه هر مذهب را در مورد آن روشن می سازد.

اهداف آموزشی مضمون:
- آشنایی با عقود اذنی و اقسام مختلفه آن
- شناخت مسائل مهم و اساسی مورد بحث فقه حواله، کفالت، ضمان، اجاره
- درک شیوه استنباط معاملات یاد شده از مصادر شرعی
- توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوطه ابواب حواله، کفاله، اجاره و غیره
- کسب مهارتهایی مقایسه میان شیوه های معاملات تجارتی قدیم و معاصر

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- احکام کفاله
- حواله واحکام آن
- ضمانت ومسائل مربوطه آن
- رهن وحکم آن
- مضاربت
- اجاره واحکام آن
- اجاره به شرط تملیک

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته فقه وقانون		

	نتایج متوقعه مضمون	1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
1	آشنایی با عقود اذنی و اقسام مختلفه آن	2	3	1	2	2	3
2	شناخت مسائل مهم و اساسی مورد بحث فقه حواله، کفالت، ضمان، اجاره	2	3	2	2	3	2
3	درک شیوه استنباط معاملات یاد شده از مصادر شرعی	3	2	1	2	2	1
4	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوطه ابواب حواله، کفاله، اجاره و غیره	2	2	3	1	2	2
5	کسب مهارتهایی مقایسه میان شیوه های معاملات تجارتی قدیم و معاصر	2	2	3	1	2	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون فقه معاملات (2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	فقه 4 معاملات (توثیقات)	تعلیمات اسلامی	دوم	چهارم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعارف با محصلان، مرور مسایل گذشته و ربط آن با موضوعات عقود توثیقی بیان مفردات، بیان موضوع، اهمیت، اهداف و فوائد آن و توضیح سر فصل ها					
	2	کفالت: تعریف و دلیل مشروعیت کفاله و احکام آن					
دوم	3	شروط و انواع کفاله					
	4	کفاله بالنفس و کفاله بالمال					
سوم	5	حکم کفاله در حدود و قصاص و نظریات فقها دراین مورد					
	6	تعدد کفیل و حکم آن					
چهارم	7	حواله: تعریف، دلیل مشروعیت آن					
	8	احکام و حواله					
پنجم	9	احکام ضمانت					
	10	تعریف، حکم ودلیل مشروعیت آن					
ششم	11	احکام رهن					
	12	تعریف، حکم و مشروعیت آن					
هفتم	13	مباحث مربوطه رهن شرعی					
	14	نظریات فقها در مورد رهن مشروع					
هشتم	15	امتحان وسط سمستر					
	16	// // //					
نهم	17	احکام مضاربت					
	18	تعریف، ارکان، حکم و دلیل مشرعیت مضاربت					

دهم	19	شروط و انواع مضاربت					
	20	مسائل مربوطه به موضوع مضاربت					
یازدهم	21	احکام عقد اجاره					
	22	تعریف، ارکان، حکم و دلیل مشروعیت عقد اجاره					
دوازدهم	23	شروط و آثار عقد اجاره					
	24	مسائل مربوط به عقد اجاره					
سیزدهم	25	حکم اخذ اجاره در مقابل طاعات					
	26	حکم شرعی و نظریات فقها در این مورد					
چهاردهم	27	اجاره به شرط تملیک					
	28	تعریف، حکم و شروط آن					
پانزدهم	29	نظریات فقها و قانون در این مورد					
	30	مسائل متفرقه درباب معاملات تجارتی					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته					
	32	رهنمایی برای امتحان نهایی سمستر وپاسخ به سوالات					

منابع یا مآخذ:	
1 . ماخذ اساسی	1. مرغینانی، علي بن أبي بكر بن عبد الجليل الفرغاني(ب.ت). **الهداية في شرح بداية المبتدي**. داراحیاء التراث العربی، بیروت: لبنان
2 . ماخذ کمکی	1. موصلی، عبد الله بن محمود بن مودود (1356 هـ - 1937 م). **الاختيار لتعليل المختار**. الحلبي - القاهرة 2. طهماز، محمود عبدالحمید، (). الفقه الحنفی فی ثوبه الجدید، دارالقلم. 3. زحیلی، دکتور وهبه. (ب.ت). **الفقه الاسلامی و ادلته** . دار الفكر - سوريَّة - دمشق. 4. الزحیلی، دکتور وهبه، (2007م). الوجیز فی الفقه الاسلامی، دمشق: دارالفکر.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون (اصول فقه 2)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	اصول فقه 2
کود مضمون:	SL_IL0417
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0107
صنف:	سوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون قواعد استنباط احکام شرعی از مصادر قبول شده شرعی را روشن میسازد وشیوه استنباط را بیان میکند و مشتمل بر معرفی ادله یا مصادر فقه و شریعت اسلامی میباشد، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی و بطور خلاصه ادله، احکام، چگونگی استنباط و حالت استنباط کننده را بیان می کند.

اهداف آموزشی:
- آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن
- شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی
- درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی
- توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی
- کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریفه لکچر و شرح قواعد وظوابط با بیان مثالهایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروچگتور بشکل سلایدها ارائه میگردد وضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته میشود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- عام ومسائل مربوطه آن
- مشترک
- مؤل ومسائل مربوطه آن
- حقیقت ومجاز
- صریح وکنایه
- ظاهر
- نص
- مفسر
- محکم
- تعارض ظاهری میان این اقسام

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.3	ن.م.ر.4	ن.م.ر.5	ن.م.ر.6
۱	آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن	۳	3	3	2	3	2
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی	3	3	۲	2	2	3
۳	درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی	3	3	2	۳	3	3
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی	3	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر	۲	3	3	3	3	2
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون اصول فقه 2

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اصول فقه 2	فقه و قانون	دوم	چهارم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	شرح و تعریف موضوع، اهداف و آثار آن. تقسیم دوم کتاب الله: حقیقت و مجاز					
	2	تعریف، حکم و اقسام هریک					
دوم	3	مسائل مربوط به حقیقت و مجاز: خصوصیات و تفاوت های هرکدام					
	4	موارد رجحان و ترک اسباب ترک حقیقت					
سوم	5	صریح: تعریف حکم و مثال های هریک در نصوص شرعی و مواد قوانین					
	6	کنایه: تعریف، حکم و مثال های آن در نصوص شرعی و قوانین					
چهارم	7	تقسیم سوم کتاب الله: ظاهر: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شرعی و مواد قوانین وضعی					
	8	نص: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شرعی و مواد قوانین وضعی					
پنجم	9	مفسر: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شرعی و مواد قوانین					
	10	محکم: تعریف، حکم و مثالهای هریک در نصوص شرعی و مواد قوانین وضعی					
ششم	11	متقابلات تقسیم سوم کتاب الله: خفی، مشکل: تعریف، حکم و مثالهای هریک					
	12	مجمل و متشابه: تعریف، حکم و مثالهای هریک.					
هفتم	13	تقسیم چهارم کتاب الله: عبارة النص و اشارة النص: تعریف، حکم و مثالهای هریک.					
	14	دلالة النص و اقتضاء النص: تعریف، حکم و مثالهای هریک					
هشتم	15	امتحان وسط سمستر					
	16	// // //					
نهم	17	حروف معانی: حروف عطف: حرف واو، فاء ثم.					

	18	حروف عطف: بل، لکن، او و حتی					
دهم	19	حروف معانی: حروف جر: حرف با، و علی					
	20	حروف جر: حرف من، الی و فی					
یازدهم	21	حروف معانی: اسمای ظرف: مع، قبل، بعد و عند					
	22	اسمای شرط: إن، إذا، لو و کیف					
دوازدهم	23	مصدر دوم شریعت اسلامی: سنت: تعریف، ادله حجیت					
	24	اقسام سنت از لحاظ کیفیت اتصال سند آن					
سیزدهم	25	تقسیم دوم سنت به اعتبار انقطاع سند،					
	26	اقسام و حکم افعال پیامبر، تعارض و ترجیح					
چهاردهم	27	بیان و اقسام آن: بیان تقریر، بیان تفسیر، بیان تغییر.					
	28	بیان ضرورت و بیان تبدیل					
پانزدهم	29	نسخ: ارکان، شروط، حکمت و ادله جواز آن					
	30	اقسام نسخ و فرق آن با بداء					
شانزدهم	31	نسخ از نظر منکران					
	32	رهنمایی برای امتحان نهایی و پاسخ به سوالات.					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

منابع یا مآخذ:	
1 . مآخذ اساسی	1- بخاری، عبد العزيز بن أحمد بن محمد، علاء الدين البخاري الحنفي.(ب.ت) **كشف الأسرار شرح أصول البزدوي**. دار الكتاب الإسلامي، بيروت - لبنان. 2- جیون، شیخ احمد. (2005م). **نورالانوار**. بشرا. کراچی: پاکستان. 3- زهیر، محمد ابوالنور. (1428هجری - 2007م). **اصول الفقه** : طبع اول : دارالبصائر، قاهره. 4- غزالی، أبی حامد محمد بن محمد. (1414هجری - 1994م). **المستصفی من علم الاصول**. دارالارقم - بیروت. 5- محب الله . (ب.ت). **مسلم الثبوت** : مطبعه مجیدی، پیشاور: پاکستان.
6- مآخذ کمکی	1- أبوزهره، محمد ابوزهره. (1427هجری - 2006م). اصول الفقه : دارالفکرالعربی- قاهره . 2- خلاف، عبدالوهاب. (1392هجری - 1972م). علم اصول الفقه. طبع دهم: دارالقلم - کویت. 3- زحیلی، دکتور وهبة الزحیلی. (ب.ت). اصول الفقه الاسلامی. مکتبه رشیدیه، پیشاور- پاکستان. 4- زرکشی. (1992م). البحر المحیط فی اصی اصول الفقه. طبع دوم: دارالقلم، الکویت، 5- زیدان، دکتورعبدالکریم . (2004م). الوجیزفی اصول الفقه. طبع جدید: فاروقیه، پیشاور، پاکستان. 6- شاطبی ، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی(ب.ت). الاعتصام : دارالمعرفة - بیروت. 7- شاطبی، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی .(ب.ت). الموافقات فی اصول الفقه : دارالمعرفة - بیروت. 8- شوکانی، محمد بن علی بن محمد. (1349هجری). ارشاد الفحول الی تحقیق الحق من علم الاصول. مطبعه صبیح - قاهره. 9- قرافی، شهاب الدین احمد بن ادریس الصنهاجی. (1428هجری). تنقیح الفصول . فاروقیه، پیشاور- پاکستان.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظام قضایی اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	نظام قضائی اسلام
کود مضمون:	SL_IL0423
تعداد کریدیت:	2 کریدیت نظری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون چگونگی ساختار نظام قضایی دراسلام را واضح میسازد و اهمیت و جایگاه آن را به تناسب دیگر قوای دولت روشن میسازد.

اهداف آموزشی:
- آشنایی با ساختار و نظام قضاء دراسلام
- شناخت نحوه انتخاب قضات و شروط آن
- درک وشناخت صلاحیت های قوه قضایی
- توانایی مقایسه نظام قضایی اسلام با نظام های دیگر
- کسب مهارتهایی عملی قضاء

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- مفهوم قضاء
- ساختار نظام قضایی اسلام
- تاریخچه یا سیر تاریخی قضاء
- معاییر انتخاب قاضی
- صلاحیتهای قاضی
- عزل وانعزال قاضی
- مبنای حکم قاضی
- وسائل قابل قبول نزد قاضی
- تعدد قضات ومحاکم
- استقلالیت قضاء

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با ساختار و نظام قضاء دراسلام	2	3	2	2	1	2
۲	شناخت نحوه انتخاب قضات و شروط آن	3	2	۲	3	2	2
۳	درک وشناخت صلاحیت های قوه قضایی	2	2	۱	۳	2	1
۴	توانایی مقایسه نظام قضایی اسلام با نظام های دیگر	2	2	2	2	2	2
۵	کسب مهارتهایی عملی قضاء	۲	2	3	2	2	2
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون نظام قضایی اسلام

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	نظام قضایی اسلامی	فقه و قانون	دوم	چهارم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، بیان اهمیت و شرح مفردات آن، توضیح مسائل ضروری مربوط به نظم و مقررات صنف					
	2	توضیح کورس پالیسی مضمون و معرفی مواد درسی (اصلی و کمک)					
دوم	3	روش های حل منازعات در جامعه عرب قبل از اسلام و چگونگی آن					
	4	معرفی اجمالی روش های حل منازعات در اسلام					
سوم	5	معرفی اجمالی نظام حسبه و ولایت مظالم					
	6	معرفی اجمالی نظام حکمیت از نظر فقها و قوانین و مقررات مربوطه افغانستان					
چهارم	7	تعریف قضا: در لغت، اصطلاح، تعریف راجح برای قضا از نظر فقه و قانون					
	8	مشروعیت قضا و این که تشکیل نظام قضاء از وظایف دولت است					
پنجم	9	قضاء در عهد نبوی و خلفای راشدین					
	10	شروط مهم تقرر و تعیین قاضی از نظر فقهای اسلام					
ششم	11	شروط مهم تقرر و تعیین قاضی از نظر قوانین افغانستان و تحلیل آن					
	12	جهت تعیین و توظیف کننده قاضی از نظر فقهاء و قوانین افغانستان و تحلیل موضوع					
هفتم	13	ولایت و صلاحیت قاضی و اشکال تخصیص قضاء از نظر فقه و فقهاء					
	14	تخصیص قضاء از نظر قوانین افغانستان، دیوان بندی محاکم در نظام قضایی افغانستان و تحلیل فقهی آن					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

هشتم	15	اعوان و همکاران قضاء و قاضی از نظر فقه اسلامی و قوانین مربوطه افغانستان					
	16	آداب و سلوک قاضی در فقه اسلامی و قوانین افغانستان					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	رابطه قضاء و قاضی با حکومت و استقلال قضاء در فقه اسلامی					
	20	رابطه قضاء و قاضی و استقلال قضاء از نظر قوانین افغانستان					
یازدهم	21	نظارت از عملکرد قاضی و مراجع رسیدگی به آن از نظر فقه و قانون					
	22	شکایت از قاضی و رسیدگی به آن از نظر فقه و قانون					
دوازدهم	23	مسئولیت قاضی نسبت به احکامی که صادر می کند از نظر فقهاء					
	24	مسئولیت قاضی نسبت به احکام صادره از نظر قوانین و مقررات افغانستان					
سیزدهم	25	انتهای ولایت و صلاحیت قاضی، عزل، انفکاک و استعفای قاضی در فقه					
	26	انتهای ولایت و صلاحیت قاضی، عزل، انفکاک و استعفای قاضی از نظر قوانین مربوطه در افغانستان					
چهاردهم	27	معاش و امتیازات قاضی از نظر فقه اسلامی و فقهاء					
	28	معاش و امتیازات قاضی از نظر قوانین و مقررات مربطه افغانستان					
پانزدهم	29	معرفی عمومی دعوی و وسائل اثبات آن در فقه و قانون					
	30	معرفی اجمالی اصول و قواعد قضایی در فقه و قانون					
شانزدهم	31	رسیدگی به سوالات و مشکلات درسی محصلان					

					امتحان نهایی	**32**	

منابع یا مآخذ:	
1- ماخذ اساسی	• زیدان، دکتور عبدالکریم زیدان.(ب.ت). نظام القضائی فی • محمد رأفت عثمان.(1415هـ1994م). النظام القضائي في الفقه الإسلامي. دار البيان. • الاسلام. دارالفکر: بیروت - لبنان. • قانون تشکیلات و صلاحیت قوه قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان • قانون اساسی افغانستان مصوب 13822. فصل هفتم. • مقرره طرز سلوک قضات.
2- ماخذ کمکی	1 . طرابلسی، علاء الدین ابی الحسن علی بن خلیل.(1412هـــ). معین الحکام فیما یتردد بین الخصمین من الاحکام. مرکز نشراتی اسلامی صبور: پشاور- پاکستان. 2 . زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. 3 . خلاف، عبدالوهاب، (...). السلطات الثلاثة فی الاسلام. 4 . امام الماوردی، (...). الاحکام السلطانیة. 5 . مناقبی، محمد تقی و همکاران، (1398ش). اخلاق حقوقی در عمل. کابل: بنیاد آسیا. 6 . وزارة الشئون والاوقاف الکویت، الموسوعة الکویتیة. کویت.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظریه التزام درفقه و قانون

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	نظریه التزام در فقه و قانون (حقوق وجایب)
کود مضمون:	SL_IL0424
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری و تعداد کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون نظریات فقهای مذاهب را درمورد مسائل وجیبه و التزام، طور مقایسوی با قانون مدنی بیان می کند و بر مسائل مهم حق شخصی و حقوق وجایب و أنواع آن مشتمل می باشد.

اهداف آموزشی:
- آشنایی با وجیبه و التزام
- شناخت مسائل مهم و اساسی مورد بحث حقوق وجایب
- درک مسائل مرتبط تعهد و حق شخصی
- توانایی تجزیه و تحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوطه وجیبه
- کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها و مواد قانون

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- معرفی حق
- تقسیمات حق
- حق عینی وحق شخصی
- وجیبه والتزام
- مصادر وجیبه یا التزام
- تصرفات ارادی شرعی وحقوقی
- حوادث حقوقی
- اهلیت وعوارض آن
- ولایت و وکالت

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی¬های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با وجیبه و التزام	۳	2	2	3	2	1
۲	شناخت مسائل مهم و اساسی مورد بحث حقوق وجایب	2	3	۲	2	2	2
۳	درک مسائل مرتبط تعهد و حق شخصی	2	2	۱	۳	2	2
۴	توانایی تجزیه و تحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوطه وجیبه	3	2	2	1	۳	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها و مواد قانون	۲	2	2	3	2	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون نظریه التزام درفقه وقانون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	نظریه التزام در فقه و قانون	فقه و قانون	دوم	چهارم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهداف و مفردات آن، مقررات صنفی لازم					
	2	شروع بحث منشأ تفکر					
دوم	3	مرور اجمالی بر تعریف ها، ارکان حق					
	4	تقسیمات اجمالی حق به انواع مختلف آن و بیان ارکان حق					
سوم	5	تقسیم حق به اعتبار صاحب حق، به اعتبار محل حق					
	6	تقسیم حق به اعتبار موید و توضیح هریک از موارد یاد شده بالا					
چهارم	7	تقسیم حق به مالی و غیر مالی. تقسیم حق به عینی و شخصی. به اصلی و تبعی					
	8	تفاوت های حق عینی و شخصی و مسائل مربوطه					
پنجم	9	احکام و آثار حق					
	10	اثبات حق، انقضای حق					
ششم	11	معرفی التزام، تعریف حقیقت آن نسبت التزام و حق شخصی					
	12	عناصر التزام، طبیعت التزام					
هفتم	13	موضوع التزام (التزام ایجابی، سلبی، التزام به دین، به عین، به امتناع از انجام کاری)					
	14	شرایط التزام					
هشتم	15	تعیین طرفین التزام، معلوم بودن محل التزام، عناصر التزام					
	16	مصادر التزام					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	معرفی اجمالی منابع حق و التزام، (تصرفات حقوقی)					
	20	معرفی اجمالی منابع حق (حوادث حقوقی)					
یازدهم	21	عقد، تصرف، التزام					

	22	تکوین عقد، صیغه عقد و شرایط تحقق معتبر آن					
دوازدهم	23	تکمیل مباحث مربوط صیغه عقد (خیار رجوع)					
	24	خیار قبول، عقد توسط شخص واحد و عبارت واحده...)					
سیزدهم	25	بررسی رابطه اراده ظاهری و باطنی					
	26	ادامه رابطه رابطه اراده ظاهری و باطنی و اشکال و تفاوت آن ها و احکام آن					
چهاردهم	27	مباحثی پیرامون محل عقد و شروط آن.					
	28	طرفین عقد و شروط آن ها					
پانزدهم	29	ولایت: تعریف، انواع، شروط و تصرفات ولی					
	30	وکالت: تعریف، انواع، شروط و تصرفات وکیل					
شانزدهم	31	مباحثی پیرامون اهلیت، انواع، مرحل و ادوار مختلف آن. عوارض اهلیت سماوی و مکتسب . تعریف و اشکال هریک					
	32	حوادث حقوقی (فعل مفید و فعل مضر، مفاهیم و احکام ضروری					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• زرقاء، احمد مصطفی (ب-ت). نظریة الالتزام، ج3، من کتاب المدخل الفقهی، • السنهوری، عبدالرزاق احمد، (). مصادر الحق فی الفقه الاسلامی، مقارنا بالقوانین الغربیة، القاهره: • قانون مدنی، کتاب دوم بخش حق و تقسیمات آن. و نیز کتاب سوم عقود معینه. وزارت عدلیه، جریده رسمی منتشره سال(1355هـ).
ماخذ کمکی	1. السنهوری، عبدالرزاق احمد، (ب.ت)، الوسیط فی شرح قانون المدنی الجدید. قاهره: 2. موسی، یوسف، (ب-ت). الاموال و نظریة العقد فی الفقه الاسلامی. 3. محمدی، عصمت الله، (). منابع تعهد در فقه اسلامی و حقوق افغانستان. 4. زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. 5. احمد زرقاء، (ب.ت) **النظریات العامة فی الفقه الاسلامی.** احیاءالتراث. قاهره -مصر 6. احمد زرقا. (ب.ت). **الفقه الاسلامی فی ثوبه الجدید.** احیاءالتراث. قاهره - مصر. 7. زیدان، دکتورعبدالکریم. (1459هـ). **المدخل الی دراسة الشریعة الاسلامیة** . داراحیاء الکتب الاسلامیه. بیروت - لبنان.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق جزای عمومی در فقه و قانون

مقطع تحصیلی:	**لیسانس**
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	حقوق جزای عمومی در فقه و قانون
کود مضمون:	SL_IL0425
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون، راجع به جرم، جنایت، انواع جرائم و تقسیمات مختلف آن، عناصر عمومی جرم و مباحث مربوط به آن، اصول کلی جزائی چون: اصل قانونیت جرم و جزا، اصل عدم رجعت قانون به ماقبل، مسئولیت جزائی، اسباب اباحت، موانع مسئولیت و اسباب رفع آن، مشتمل می باشد.

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- جنایت و جرم
- تصنیف جرایم
- احکام جنائی شرعی وتأثیر آن درجرم وجزاء
- مسؤلیت جنائی
- رفع مسؤلیت جنایی
- أسباب رفع مسؤلیت جزایی
- دفاع مشروع
- جزاء واقسام آن
- بررسی جزاهای حدود وقصاص
- تطبیق جزاها

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، کارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با جرم و تصنیف آن	۳	2	2	3	2	2
۲	شناخت مسائل مهم و عموی جزاء	3	2	۲	2	3	2
۳	درک عناصر متشکله جرم وجزای آن	2	2	۱	۳	2	2
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوط به جرم و جزاء	2	2	2	1	۳	2
۵	کسب مهارت هایی مقایسه میان نظریات فقها و مواد قانون دررابطه به جزاء	۲	2	3	2	2	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی هفته وار مضمون حقوق جزای عمومی در فقه و قانون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حقوق جزای عمومی در فقه و قانون	فقه و قانون	دوم	چهارم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات آن، بیان اهمیت موضوع .					
	2	تعریف حقوق جزای اسلام. طبقه بندی حقوق جزا در میان رشته های حقوق معاصر					
دوم	3	تعریف جرم و جنایت و تفاوت آن ها. فلسفه تحریم جرایم و تعیین جزاها					
	4	انواع جرایم: تقسیم جرایم به اعتبار شدت و خفت جزا					
سوم	5	تقسیم جرایم به اعتبار قصد جانی و مجرم					
	6	تقسیم جرایم به اعتبار نحوه یا شیوه ارتکاب در فقه و قانون و سایر تقسیمات جرایم در فقه و قانون					
چهارم	7	عناصر عمومی جرم: عنصر قانونی جرم. احکام جزای شرعی و تأثیر آن ها در جرم و جزا (4 مبحث)					
	8	منابع احکام جزائی در فقه و قانون. تفسیر احکام جزائی. تعارض احکام جزائی					
پنجم	9	رابطه احکام شرعی با احکام قوانین وضعی					
	10	اجرای احکام جزایی از نظر زمانی					
ششم	11	اجرای احکام جزایی از نظر مکانی					
	12	اجرای احکام جزایی به اعتبار اشخاص					
هفتم	13	عنصر مادی جرم: شروع جرم در فقه و قانون					
	14	مراحل انجام جرم: مجازات شروع جرم					
هشتم	15	اثر عدول شخص از ارتکاب جرم					
	16	شروع جرم مستحیل و احکام آن					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	اشتراک در جرم. صورت های اشتراک در ارتکاب جرم					
	20	شرایط عمومی اشتراک در ارتکاب جرم					
یازدهم	21	عنصر معنوی جرم: مسئولیت جنایی. اساس مسئولیت جنایی و محل آن.					
	22	سبب مسئولیت جنایی و درجات آن اثر جهل، خطا و نسیان بر مسئولیت جنایی					
دوازدهم	23	رفع مسئولیت جنایی اسباب باحث فعل جرمی (6 سبب).					
	24	اسباب رفع مجازات یا موانع مسئولیت جزائی					

سیزدهم	25	مجازات: هدف از مشروعیت مجازات. اصول کلی حاکم بر تشریع مجازات و تطبیق آن ها.					
	26	شرایط کلی تطبیق مجازات در اسلام. مجازات ستر کننده اند یا تنها زجر دهنده؟					
چهاردهم	27	تقسیم مجازات: الف: تقسیم مجازات به اصلی، جایگزین، تبعی و تکمیلی.					
	28	تقسیم مجازات به: حدود و قصاص و دیت و مجازات تعزیری.					
پانزدهم	29	تعدد جرایم و تداخل مجازات در فقه و قانون					
	30	اسباب سقوط مجازات و موانع تطبیق آن ها نگاه اجمالی بر پیامدهای تطبیق مجازات در جامعه انسانی					
شانزدهم	31	مرور اجمالی بر دروس و رسیدگی به سوالات و مشکلات محصلان					
	32	رهنمائی امتحان نهایی					

منابع یا مآخذ:	
1. ماخذ اساسی	• عوده، عبدالقادر عوده.(ب.ت). **التشریع الجنائی الاسلامی مقارنا بالقانون الوضعی.** بیروت - لبنان: دارالکتب العربی. • ابوزهره، محمد ابوزهره.(ب.ت). **الجریمة والعقوبة** دارالکاتب العربي، بیروت - لبنان
2. ماخذ کمکی	• قانون اساسی افغانستان، جریده رسمی وزارت عدلیه • وزارت عدلیه، کد جزای افغانستان. جریده رسمی منتشره سال (1397هـ) • وزارت عدلیه، قانون اجراآت جزایی، جریده رسمی. • زحیلی، دکتور وهبه. (ب.ت). الفقه الاسلامی و ادلته . دار الفکر - سوریَّة - دمشق. • نذیر، دادمحمد، (). حقوق جزای عمومی اسلام. کابل • وزارة الشئون والاوقاف، الموسوعة الفقهیة الکویتیة،

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق بین الملل عمومی در فقه و قانون

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	----------
پوهنځی:	**شرعیات**
دیپارتمنت:	**فقه و قانون**
اسم مضمون:	**حقوق بین الملل عمومی**
کود مضمون:	**SL_IL0426**
تعداد کریدیت:	**2 کریدیت تیوری**
نوعیت مضمون:	**اساسی**
پیشنیاز مضمون:	**SL_IL0107, SL_IL0109**
صنف:	**دوم**
سمستر:	**چهارم**

شرح مختصر مضمون

حقوق بین الملل به عنوان حقوق جامعه بین المللی، مناســـبات و روابط جامعه بین المللی را تنظیم نموده و از این طریق به حقوق و تکالیف افراد نیز تأثیر گذار می باشــد. دولت ها و ســازمان های بین المللی هم ایجاد کننده قواعد حقوق بین الملل و از طرفی متأثر از آن می باشــند. از همین رو شــناخت جامعه بین المللی که بر اســاس اصل همکاری، همبستگی و مبتنی بر منافع مشترک و نیازمندیهای متقابل بوجود آمده و آشنایی با مقررات حاکم بر این جامعه، چگونگی ایجاد و توسعه این قواعد ، نقش دولت ها و سازمان های بین المللی ازجمله موضوعات اساسی می باشد که نیاز به بررسی و تعمق دارد. این مضمون در سه کریدیت به عنوان یک مضمون اساسی در نصاب درسی رشته حقوق درنظر گرفته شده است چرا بدون شک حقوق بین الملل و قواعد حاکم بر نظام بین الملل به طور مستقیم بر حقوق داخلی آنها تأثیرات معینی را خواهد گذاشت بنابراین ضروری است تا محصلان با نظام حقوق بین الملل آشنا شده و قواعد و تأثیرات آن را بر حقوق داخلی بدانند.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفاهیم کلی در ارتباط به حقوق بین الملل عمومی
- شناخت مبانی، منابع و جایگاه حقوق بین الملل عمومی
- بالا رفتن مهارت های همچون تطابق و تفسیر قواعد داخلی و بین المللی
- آشنایی با تابعان حقوق بین الملل (فرد، سازمان ها و دولت ها)
- شناخت قواعد حل و فصل منازعات بین المللی بر اساس معاهدات بین المللی

شیوه های تدریس و آموزش

در این مضمون از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛

ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛

کارگروپی، نقش بازی کردن، مرور اسناد بین المللی و ارائه سمینار تحقیقی توسط محصلین.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات راجع به حقوق بین الملل
- معرفی منابع، نقد و بررسی آن ها
- منابع اصلی حقوق بین الملل :
- سیر انکشاف حقوق بین الملل عمومی
- سیر انکشاف حقوق بین الملل عمومی

- اصول حقوق بین الملل
- مبانی حقوق بین الملل
- منابع حقوق بین الملل
- ضمانت اجرای حقوق بین الملل
- ضمانت اجرای جزایی و ضمانت اجرای غیر جزایی
- رابطه حقوق داخلی با حقوق بین الملل
- تابعان حقوق بین الملل(1) ، تابعان حقوق بین الملل (2) و تابعان حقوق بین الملل (3)
- مفهوم جنگ، آثار جنگ، اصول حاکم بر جنگ
- حقوق بین الملل دریاها
- حقوق بین الملل هوا و فضاء
- حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین المللی
- بررسی حقوق بشر دوستانه بین المللی

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون (موارد که محصلان در اخیر این مضمون می آموزند) متن نتیجه متوقعه آموزشی مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، کارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شـــناخت مفاهیم کلی در ارتباط به حقوق بین الملل عمومی	1	1	2	1	2	1
۲	شـــناخت مبانی، منابع و جایگاه حقوق بین الملل عمومی	3	1	3	1	1	2
۳	بالا رفتن مهارت های همچون تطابق و تفسیر قواعد داخلی و بین المللی	2	2	3	1	1	2
۴	آشـــنایی با تابعان حقوق بین الملل (فرد، سازمان ها و دولت ها)	1	2	2	1	2	3
۵	شـناخت قواعد حل و فصـل منازعات بین المللی بر اساس معاهدات بین المللی	1	2	3	1	3	3
	مجموع	1.6	1.6	2.6	1	1.8	1.8
	اوسط عمومی	1.73					
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان درسی هفته وار مضمون حقوق بین الملل عمومی(1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حقوق بین الملل عمومی در فقه و قانون	فقه و قانون	دوم	چهارم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	کلیات راجع به حقوق بین الملل وجه تسمیه حقوق بین الملل تفاوت آن ها با موضوعات مشابه					پرسش و پاسخ
	2	رابطه حقوق بین الملل با حقوق داخلی					
	3	نظریات یگانه گرایی و دو گانه گرایی و رویکرد حقوق بین الملل در این زمینه					
دوم	4	سیر انکشاف حقوق بین الملل عمومی/ دوران باستان					پرسش و پاسخ
	5	قرون وسطی					
	6	دوره معاصر					
سوم	7	منابع اصلی حقوق بین الملل					پرسش و پاسخ
	8	قراردادهای بین المللی،					
	9	تعاملات بین المللی					
چهارم	10	منابع فرعی حقوق بین الملل عمومی					پرسش و پاسخ
	11	اصول عمومی حقوق					
	12	/ دوکتورین/ رویه قضایی					
پنجم	13	منابع حقوق بین الملل					پرسش و پاسخ
	14	منابع مندرج در اساسنامه محکمه بین المللی عدالت					
	15	منابع خارج از اساسنامه محکمه بین المللی عدالت					
ششم	16	اصول هفت گانه حقوق بین الملل					پرسش و پاسخ
	17	اصول هفت گانه حقوق بین الملل					
	18	اصول هفت گانه حقوق بین الملل					
هفتم	19	شخصیت های حقوق بین الملل					پرسش و پاسخ
	20	دولت و عناصر متشکله آن					
	21	شناخت دولت و حکومت					
هشتم	22	سازمانهای بین المللی					پرسش و پاسخ
	23	افراد و سایر شخصیت ها					
	24	سازمانهای آزادی بخش					
نهم	25	امتحان وسط سمستر					پرسش و پاسخ
	26	حقوق بین المللی ابحار					
	27	حقوق کشورهای محاط به خشکه					
دهم	28	حقوق بین المللی هوا فضا					پرسش و پاسخ
	29	حقوق بین المللی فضا					
	30	حقوق بین المللی کیهان					
یازدهم	31	مخاصمات مسلحانه بین المللی					پرسش و پاسخ
	32	مفهوم، آثار و اصول حاکم بر جنگ					
	33	دفاع مشروع، دفاع جمعی، بیطرفی					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

دوازدهم	34	حقوق بشر دوستانه بین المللی/ جنایات و محاکم بین المللی					پرسش و پاسخ
	35	جنایات بین المللی					
	36	محاکم و مجازات بین المللی					
سیزدهم	37	مسئولیت دولتها					پرسش و پاسخ
	38	مفهوم مسئولیت دولتها					
	39	انواع مسئولیت دولت ها					
چهاردهم	40	ضمانت اجرای حقوق بین الملل عمومی					پرسش و پاسخ
	41	مفهوم ضمانت اجرا					
	42	انواع ضمانت اجراها					
پانزدهم	43	حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات					پرسش و پاسخ
	44	مفهوم اختلافات بین المللی					
	45	انواع روش های حل و فصل اختلافات بین المللی					
شانزدهم	46	حقوق بین الملل عمومی در اسلام/ منابع حقوق بین الملل در اسلام					پرسش و پاسخ
	47	اصول حقوق بین الملل در اسلام					
	48	اسلام و عدم مداخله در امور کشورها					

منابع یا مآخذ::	
ماخذ اساسی	1. دانش، سرور.(1393). درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی، کابل: انتشارات ابن سینا 2. نیاز به تدوین منبع درسی
ماخذ کمکی	1. موسی زاده، رضا.(1394) بایست های حقوق بین الملل عمومی، چ بیست و پنجم، 2. براونلی، یان.(1966). اصول حقوق بین‌الملل عمومی ، ترجمه دکتر محمد حبیبی مجنده چ هشتم ،تهران: انتشارات دانشگاه مفید. 3. ضیایی بیگدلی، محمد رضا، حقوق بین الملل عمومی، چ چهلم، 4. صفدری، محمد.(1392). حقوق بین الملل عمومی، چاپ اول تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ، 5. رسو، شارل.(1347).حقوق بین المللی عمومی، ترجمه محمد علی حکمت، ج1، چ1، تهران: انتشارات دانشگاه تهران. 6. مقصود لو، سید داود،.(1381). حقوق بین الملل عمومی، چ1، تهران: انتشارات سنجش. 7. آکهرست، مایکل.(1372). کلیات نوین حقوق بین الملل، ترجمه مهراب داراب پور، چ1،تهران: انتشارات جهان معاصر.

برنامه درسی کورس پالیسی مضمون عربی 4 (قواعد نحو)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	عربی4 (قواعد نحو)
کود مضمون:	SL_IL0401
تعداد کریدیت:	3 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0310
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون در حقیقت اساس و پیش نیاز همهٔ علوم اسلامی به حساب می آید، برای عموم و به خصوص کسانیکه زبان قران را می آموزند وبالاخص محصلان پوهنځی شرعیات، مضمون بسیار ضروری بوده که بدون معلومات کافی در این بخش، ورود به علوم اسلامی دور از امکان می باشد، کسانیکه در این علم معلومات ندارند حتما به خطاهای میرسند و نیمتوانند که به طور کامل به تعریف و یا تشریح هیچ علمی موفقیت کامل پیدا کنند بناءً هر محصل باید به مضمون عربی اول آشنایی حاصل نمایند تا سبب موفقیت ایشان در باقی علوم اسلامی گردد.

اهداف آ»وزشی
- آشنائی با مفاهیم مضمون عربی و نیاز مندی طلاب به آموزش این مضمون در حوزه علوم دینی
- پرورش و تقویه قدرت محصل در راستای ترجمه نصوص تاریخی
- معرفت با قواعد زبان عربی و تفاوت آن با زبانهای دیگر
- توانمند سازی محصل به تعبیر شفاهی از ضروریات روزمره زندگی
- شناخت مفاهیم عمده در زبان عربی و تاثیر آن در استنباطات علماء

شیوه های تدریس و آموزش:
مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.
مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- همزتا الوصل و القطع
- اللازم و المتعدی
- أقسام المتعدی
- تعدیة الفعل بالهمزة و التضعیف
- الإعلال و الإبدال
- الإعلال فی الهمزة
- الإعلال فی حروف العلة
- الإدغام و أنواعها
- التقاء الساکنین
- النداء و ما یتصل باحکامها

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- اسماء الافعال
- نونا التوکید
- اعراب الفعل المضارع
- اسناد المضارع و الامر الی الضمائر
- العدد
- تمییز العدد
- کنایات العدد
- المقصور والممدود
- جمع التکسیر
- التصغیر
- النسب
- الاعلال والابدال
- احرف الابدال
- الاعلال بالنقل
- الاعلال بالحذف
- المُعَرَّب

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦هاى مربوط به سیستم عدلی و قضاییه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنائی با مفاهیم مضمون عربی و نیاز مندی طلاب به آموزش این مضمون در حوزه علوم دینی	۳	2	2	2	1	1
۲	پرورش و تقویه قدرت محصل در راستای ترجمه نصوص تاریخی	2	2	۲	1	2	2
۳	معرفت با قواعد زبان عربی و تفاوت آن با زبانهای دیگر	3	2	۱	۳	1	1
۴	توانمند سازی محصل به تعبیر شفاهی از ضروریات روزمره زندگی	2	3	2	2	2	2
۵	شناخت مفاهیم عمده در زبان عربی و تاثیر آن در استنباطات علماء	۲	2	3	2	1	1
	مجموع	12	11	10	10	7	7
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	عربی 4 (قواعد نحو)	تعلیمات اسلامی/ ادبیات عربی	دوم	چهارم	3	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات درسی، اهمیت و ضرورت. همزتا الوصل و القطع	شناخت همزة قطع و وصل و لازم و متعدی	تقدیم و شرح مفصل موضوع.	آشنایی کامل محصل همزة قطع و وصل لازم و متعدی	استفاده از روش تلفیقی محصل محوری و استاد محوری	به صورت دوامدار.
	2	اللازم و المتعدی					
	3	التمارین.					
دوم	4	أقسام المتعدی	شناخت أقسام المتعدی و اللازم و تعدیة الفعل	تقدیم و شرح موضوع.	مناقشه و حل تمارین.	//	//
	5	تعدیة الفعل بالهمزة و التضعیف.					
	6	التمارین.					
سوم	7	الإعلال و الإبدال	شناخت الإعلال و الإبدال	/ /	/ /	/ /	/ /
	8	// // //					
	9	التمارین					
چهارم	10	الإعلال فی حروف العلة	شناخت الإعلال فی حروف العلة.	// //	// //	// //	// //
	11	// // //					
	12	التمارین					
پنجم	13	الإدغام و أنواعها	شناخت الإدغام و أنواعها	// //	// //	// //	// //
	14	/ /					
	15	التمارین					
ششم	16	النداء و ما یتصل باحکامها	شناخت ندا و منادی	// //	// //	// //	// //
	17	الإسم و الفعل و الحرف					

	18	التمارین					
هفتم	19	اسماء الافعال	شناخت اسما افعال و نونهای توکید	// //	// //	// //	// //
	20	نونا التوکید					
	21	التمارین.					
هشتم	22	اعراب الفعل المضارع	شناخت و نون توکید و اقسام آن	// //	// //	// //	// //
	23	// //					
	24	التمارین					
نهم	25	اسناد المضارع و الامر الی الضمائر	شناخت مضارع و امر و غیر منصرف	// //	// //	// //	// //
	26	// //					
	27	امتحان20%					
دهم	28	العدد	شناخت عدد و تمییز آن	// //	// //	// //	// //
	29	تمییز العدد					
	30	التمارین					
یازدهم	31	الجملة الإسمیة	شناخت جملة	// //	// //	// //	// //
	32	الجملة الفعلیة					
	33	التمارین					
دوازدهم	34	جمع التکسیر	شناخت جمع التکسیر	// //	// //	// //	// //
	35	// //					
	36	التمارین					
سیزدهم	37	التصغیر	شناخت اسمای مصغر و منسوب	// //	// //	// //	// //
	38	// //					
	39	التمارین					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

چهاردهم	40	الاعلال والابدال	شناخت اعلال و ابدال	// //	// //	// //	// //
	41	احرف الابدال					
	42	التمارين					
پانزدهم	43	الاعلال بالنقل	شناخت اعلال با نقل ویا با حذف	// //	// //	// //	// //
	44	الاعلال بالحذف					
	45	الاعلال بالحذف					
شانزدهم	46	المُعَرَّب	شناخت کلمات دخیل در عربی	// //	// //	// //	// //
	47	// //					
	48	التمارين و نتيجه گيرى دروس مضمون					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. ابن عقيل، بهاء الدين عبد الله بن عقيل العقيلي المصري الهمذاني (1985م) شرح ابن عقيل. دمشق: دارالفكر. 2. الحربي، عبدالعزيز بن على (1396هـ) شرح الميسر على ألفية إبن مالك. بيروت - لبنان: دار ابن الحزم. 3. حسن، عباس حسن (1398هـ)، النحو الوافى. القاهرة: دارالمعارف.
ماخذ کمکی	1. الجازم، علي الجازم و مصطفي أمين (1395م). النحوالواضح. الدار المصرية السعودية للنشر والتوزيع. 2. حميد محمدى، (1397هـ ش) زبان قرآن. ،قم، خيابان معلم، انتشارات: دار العلم. 3. الحملاوى، احمد بن محمد بن احمد الحملاوى (2015م). شذالعرف فى فن الصرف. الجزائر: المكتبة الكتب التعليمية. 4. النادرى، محمد اسعد النادرى (1392هـ) نحواللغة العربية. القاهرة: مكتبة المنارة الازهرية.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اخلاق و سلوک مسلکی (منسوبین نظام عدلی و قضائی)

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	اخلاق و سلوک مسلکی (منسوبین نظام عدلی و قضائی)
کود مضمون:	SL_IL0427
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (1کریدیت تیوری و 1 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	کار عملی و منوگراف
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:

پایبندی به تعهدات اخلاقی، وظیفه خطیری است که هر حقوقدانی (اعم از قضات، وکلا، سارنوالان، پولیس، مشاوران حقوقی و سایر صاحبان مشاغل حقوقی) در برابر موکلان، مشتریان، جامعه و از همه مهمتر در برابر "عدالت" بر عهده دارند. این قواعد اخلاقی، ریشه در سنت های جامعه، قوانین موضوعه، مقرره ها و لوایح داخلی هر نهاد مربوط به معیارهای رفتار حرفه ای و همچنین رویه قضایی دارد. اخلاق حقوقی در عمل مشتمل بر قواعد اخلاقی حاکم بر رفتار اشخاصی است که خدمات حقوقی به مشتریان خود ارائه می دهند. بخشی از مشکلات در نهادهای عدلی و قضایی به خاطر نا آشنایی منسوبین با قواعد اخلاق حقوقی در عمل به وجود می آید و برخی هم ناشی از تخلفات افراد. این مضمون برای محصلان می آموزد که در هریک از عرصه های قضاء، وکالت دفاع، سارنوالی و پولیس قضایی، منسوبین این نهاد ها مکلف به رعایت چه قواعد و اصول اخلاقی- حقوقی می باشند و در صورت تخلف با چه مکانیزم های می شود از نقض قواعد اخلاق حقوقی و مسلکی در این نهادها جلوگیری کرد. در واقع محصل در این مضمون پیشاپیش می آموزد که در آینده در نهادهای عدلی و قضایی چگونه رفتار مسلکی و مبتنی بر اصول داشته باشند.

شیوه های تدریس و آموزش:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- طرح قضیه و کار گروپی محصلان و ارائه آن در صنف. در بخش آموزش عملی از روش های زیر استفاده میشود:
- نقش بازی کردن منحیث وکیل مدافع و قاضی؛
- محکمه تمثیلی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم اخلاق و رابطه اخلاق با حق و عدالت؛
- مبانی، قلمرو منابع عمومی اخلاق حقوقی، مصادر و منابع قانونی اخلاق حقوقی؛
- مصادر و منابع قانونی بین المللی اخلاق حقوقی؛
- اصول عمومی حاکم بر اخلاق و سلوک اخلاقی؛
- جایگاه اخلاق مسلکی در منصب قضا؛
- فضایل و بایسته های کلی اخلاق مسلکی قضات؛
- وجایب اخلاقی و سلوکی قضات نسبت به مدعی و مدعی علیه؛
- اخلاق و سلوک عمومی قضات در داخل و خارج محکمه؛
- ضمانت اجراهای قانونی اخلاق و سلوک قضات؛
- فضایل و باید های اخلاقی و سلوکی وکلای مدافع نسبت به موکل در شروع و انعقاد قرارداد؛
- فضایل و بایدهای اخلاقی و سلوکی وکلای مدافع نسبت به جامعه و جانب مقابل دعوی؛
- ضمانت اجراهای اخلاق حقوقی و سلوک وکلای مدافع شناسایی رذایل فردی و مکانیسم های دوری از آن؛
- ضمانت اجراهای قانونی اخلاق حقوقی و سلوک وکلای مدافع (هیات نظارت، درج شکایت، سمع شکایت)؛
- ضمانت اجراهای قانونی اخلاق حقوقی و سلوک وکلای مدافع (اقدامات تادیبی، جبران خسارت، استیناف خواهی)؛
- باید ها و فضایل اخلاق عمومی سارنوالان؛
- ضمانت اجراهای قانونی اخلاق و سلوک مسلکی سارنوالان؛
- اخلاق و سلوک مسلکی پولیس.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون "اخلاق و سلوک مسلکی (منسوبین نظام عدلی و قضائی" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	شناخت مفهوم، مبانی، قلمرو و مصادر و منابع اخلاق حقوقی در عمل	2	2	1	1	1	1
۲	شناخت حقوق و وجایب طرفین دعوی و قضات در روند رسیدگی به قضایای مختلف	1	1	2	2	2	1
۳	شناخت انواع ضمانت اجراهای اخلاقی و قانونی حاکم بر سلوک وکلای مدافع، حارنوالان و قضات	1	1	2	2	1	1
۴	کسب مهارت و ارتقای دانش جهت کمک به سیستم عدلی و قضایی و تحکیم عدالت در جامعه	1	3	1	2	1	1
۵	کسب مهارت به ارتباط رسیدگی به قضایای مدنی، جزایی، فامیلی و تجارتی منحیث وکیل مدافع، مشاور حقوقی، حارنوال و قاضی	1	2	2	2	3	3
	مجموع	1.2	1.8	1.6	1.8	1.6	1.4
	اوسط عمومی	1.5/3					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اخلاق و سلوک مسلکی	تعلیمات اسلامی	دوم	چهارم	2	کار عملی و مونوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهمیت و مفردات آن چیستی اخلاق، اخلاق مسلکی و حقوقی در عمل						
	2	نسبیت و اطلاق اخلاق، رابطه اخلاق با حق و عدالت						
دوم	3	مبانی اخلاق حقوقی و سلوک مسلکی				انجام تمرینات در داخل صنف		پرسش و پاسخ
	4	قلمرو اخلاق حقوقی منابع عمومی اخلاق حقوقی						
سوم	5	مصادر و منابع قانونی اخلاق حقوقی				انجام تکالیف خانگی		
	6	مصادر و منابع بین المللی اخلاق حقوقی						
چهارم	7	اصول عمومی حاکم بر اخلاق و سلوک مسلکی منسوبین نهادهای عدلی قضایی - استقلال، درستکاری و قابلیت اعتماد						پرسش و پاسخ
	8	اصول عمومی حاکم بر اخلاق مسلکی: تضاد منافع، حفظ اسرار، بی طرفی و...						
پنجم	9	جایگاه اخلاق مسلکی در منصب قضا				تصحیح کارخانگی ها		
	10	فضایل و بایسته های کلی اخلاق مسلکی قضات						
ششم	11	وجائب اخلاقی و سلوکی قضات نسبت به طرفین دعوا						پرسش و پاسخ
	12	نسبت به وکلای مدافع، سارنوال و شهود						
هفتم	13	اخلاق و سلوک عمومی قضات در داخل محکمه				انجام تمرینات در داخل صنف		
	14	سلوک عمومی قضات در خارج از محکمه						
هشتم	15	مکانیزم اجرای اخلاق مسلکی قضات				انجام تمرینات کارخانگی		پرسش و پاسخ
	16	مکانیزم اجرای اخلاق مسلکی قضات						
نهم	17	حل تمرینات و پاسخ پرسش های محصلین						
	18	امتحان بیست فیصد						
دهم	19	فضایل و باید های اخلاقی و سلوکی وکلای مدافع نسبت به موکل در انعقاد، حین قرارداد و در ختم آن				تصحیح کارخانگی ها		

	20	فضایل و بایدهای اخلاقی و سلوکی وکلای مدافع نسبت به دیگر طرف های ذیدخل (جانب مقابل و وکیل وی، محکمه، و...						
یازدهم	21	مکانیزم اجرای اخلاق حقوقی و سلوک وکلای مدافع						پرسش و پاسخ
	22	باید ها و فضایل اخلاق عمومی سارنوالان، تاریخچه، اصول اختصاصی و شرایط کلی احراز مسلک سارنوالی						
دوازدهم	23	اخلاق مسلکی سارنوال در حین انجام کار، برخورد مسلکی با جوانب دعوا				محکمه تمثیلی		
	24	با دیگر جوانب ذیدخل						
سیزدهم	25	مکانیزم اجرای اخلاق مسلکی سارنوال				انجام تمرینات در داخل صنف		
	26	تنبیه و مجازات و حق اعتراض به آن						
چهاردهم	27	اخلاق مسلکی پولیس: سیاست های جنایی پولیس						
	28	چالش ها در فعالیت های پولیس						
پانزدهم	29	بایدها و اخلاق مسلکی پولیس				محکمه تمثیلی		
	30	مکانیزم اجرای اخلاق مسلکی پولیس، شکایت، احکام تأدیبی و...						
شانزدهم	31	رسیدگی به سوالات محصلین						پرسش و پاسخ
	32	جمع بندی نهایی						

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• مناقبی، محمد تقی و همکاران. (1398). اخلاق حقوقی در عمل. کابل: نشر دفتر بنیاد آسیا. چاپ اول. • Rohullah Aziz and others,(2015). An introduction to the Legal Ethic in Afghanistan. Kabul: ALEP.
ماخذ کمکی	1. زیدان، دکتور عبدالکریم. نظام القضاء فی الشریعة الاسلامیه. 1427 هـ ق. طبع سوم ، موسسة الرسالة 2. ژوبل، محمد عثمان. (1384). شرح مجله الاحکام. کابل: مطبعه دولتی. چاپ اول. 3. ساکت، محمد حسین. (1385). روزنه ای به اندیشه نگاری حقوقی. تهران: نگاران شهر. چاپ اول. 4. سنگلجی، محمد. (1384). قضا در اسلام. تهران. نشر دانشگاه تهران. 5. نذیر، دادمحمد. (1392). اساسات حقوق اسلام. کابل: رسالت. چاپ اول. 6. علم ستانکزی، محمد ظریف. (1392). اصول محاکمات جزایی. کابل: انتشارات رسالت. چاپ اول. 7. کتاب راهنما برای قضات افغانستان شرح سلوک قضایی و اجراآت جزایی. کابل: IDLO. کمیته تدوین و کمیته ترجمه. 8. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان مصوب 1382. 9. قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه مصوب 1393. 10. قانون وکلای مدافع، مصوب 1386. کابل. (چاپ 1392) نشر انجمن مستقل وکلای مدافع. 11. اساسنامه انجمن مستقل وکلای مدافع، مصوب 1386. (چاپ شده ضمیمه قانون وکلای مدافع). 12. ضمیمه شماره 1 اساسنامه انجمن مستقل وکلای مدافع، در مورد طرز سلوک و رفتار وکلای مدافع. مصوب 1387/11/8. (چاپ شده ضمیمه قانون وکلای مدافع). 13. طرز العمل هیات نظارت انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان. (چاپ شده ضمیمه قانون وکلای مدافع). 14. اساسنامه انجمن سارنوالان افغانستان، کابل مصوب عقرب 1388. 15. مقرره طرز سلوک قضایی برای قضات جمهوری اسلامی افغانستان.(1387) جریده رسمی وزارت عدلیه، نمبر مسلسل 975.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	16. مقرره رسیدگی به تخلفات قضات، مصوب 1387 شورای عالی ستره محکمه. 17. قانون تشکیل و صلاحیت سارنوالی، مصوی میزان 1392 18. طرز العمل سلوک و معیارهای مسلکی سارنوالان لوی سارنوالی جمهوری اسلامی افغانستان و شرح آن، (1389) مصوب شورای عالی لوی سارنوالی. 19. قانون اجراآت جزایی و قانون تعدیل مادۀ 26 اجراآت جزایی، مصوب 1392. 20. قانون اصول محاکمات مدنی. 21. کد جزا مصوب فرمان تقنینی 1396.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تمدن اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	تمدن اسلام
کود مضمون:	SL_IL0428
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:

تمدن اسلامی از جمله مضامین اساسی بوده و موضوع مورد بحث آن اولا معرفی تاریخ مختصر تمدن انسانی و بعد معرفی مفصل تمدن اسلامی در عرصه های مختلف آن میباشد، ارکان و خصوصیات تمدن اسلامی، بحث تاریخی تمدن اسلامی از عصر پیامبر اکرم ص و خلفای راشدین شروع تا مراحل و عصور بعدی آن، پیشرفت ها و ابتکارات علمی دانشمندان مسلمان، شهرسازی، اعمار ساختمانها توسط مسلمانان در سرزمین های مربوطه، مساعد ساختن زمینه گفتگوها بین مدنیت ها توسط مسلمانان، رکود و کمرنگ شدن این مدنیت. بر هر محصل شرعیات لازم است که تاریخ گهربار مدنیت اسلامی را با تفصیلات لازم آن بداند.

اهداف آموزشی:

- فهم دقیق محصل از تاریخ مفصل مدنیت اسلامی و انتقال دانش معین به او در این زمینه.
- آشنایی محصل با چگونگی ایجاد تمدن ها و از جمله تمدن اسلامی.
- بررسی تاثیر تمدن اسلامی بر عصر تجدید علوم و فنون اروپا.
- بررسی وجود خصلت تاثیر و تاثر در تمدن اسلامی.
- تقویه فکر جستجوی طرق احیای مجدد تمدن اسلامی.

شیوه های تدریس و آموزش:

تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید صورت میگیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مقدمه
- معانی تمدن و اختلاف نظریات در این مورد
- سیر تاریخی تمدن انسانی
- ارکان مهم شکل گیری تمدن ها
- چگونگی ایجاد تمدن های انسانی
- تمدن اسلامی، خصوصیات تمدن اسلامی
- عصر پیامبر صلی الله علیه وسلم
- اجتماع، اقتصاد، سیاست و عرصه های دیگر
- عصر خلفای راشدین: ابوبکر الصدیق رضی الله عنه اجتماع، سیاست و عرصه های دیگر
- حضرت عمر ابن خطاب رضی الله عنه
- حضرت عثمان ابن عفان رضی الله عنه
- حضرت علی رضی الله عنه رضی الله عنه
- مسلمانان و پیرفت علوم مختلف
- راه یافتن مسلمانان به علوم وفنون ملل دیگر از طریق ترجمه
- نهضت ترجمه علوم غیر اسلامی
- شهر سازی و امور ساختمانی اسلامی
- نقش مسلمانان در گفتگو میان تمدنها
- تأثیرات تمدن اسلامی بر عصر تجدید علوم و فنون اورپا
- تآثیر علوم عقلی، فلسفه اسلامی بر تمدن غرب
- تأثیر هنر های اسلامی در تمدن غرب
- ویژگی تأثیر و تأثر در تمدن اسلامی
- علل رکود تمدن اسلامی
- علل بیرونی رکود تمدن اسلامی
- علل درونی رکود تمدن اسلامی
- علل متأخر رکود تمدن اسلامی
- امیدی به احیای مجدد تمدن اسلامی
- بیداری اسلامی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

پیهم۲۵	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	فهم دقیق محصل از تاریخ مفصل مدنیت اسلامی و انتقال دانش معین به او در این زمینه.	1	1	1	1	1	2
۲	آشنایی محصل با چگونگی ایجاد تمدن ها و از جمله تمدن اسلامی.	1	1	1	1	1	1
۳	بررسی تاثیر تمدن اسلامی بر عصر تجدید علوم و فنون اروپا.	1	1	1	1	2	2
۴	بررسی وجود خصلت تاثیر و تاثر در تمدن اسلامی.	1	1	1	1	1	2
۵	تقویه فکر جستجوی طرق احیای مجدد تمدن اسلامی.	1	1	1	1	1	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	تمدن اسلام	عقیده و فلسفه	دوم	چهارم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهمیت آن. معرفی سیلابس مقدمه، معانی تمدن و اختلاف نظریات در این مورد	انتقال دانش در مورد منطق قدیم	ارائه لکچر و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سوال و جواب	محصل محور	دوامدار
	2	ارتباط تمدن و فرهنگ					
دوم	3	سیر تاریخی تمدن انسانی	//	//	//	//	//
	4	ارکان مهم شکل گیری تمدن ها					
سوم	5	چگونگی ایجاد تمدن های انسانی	//	//	//	//	//
	6	تمدن اسلامی، خصوصیات تمدن اسلامی					
چهارم	7	عصر پیامبر صلی الله علیه وسلم	//	//	//	//	//
	8	اجتماع، اقتصاد، سیاست و عرصه های دیگر					
پنجم	9	عصر خلفای راشدین: ابوبکر الصدیق رضی الله عنه اجتماع، سیاست، و عرصه های دیگر	//	//	//	//	//
	10	حضرت عمر ابن خطاب رضی الله عنه اجتماع، سیاست، و عرصه های دیگر					
ششم	11	حضرت عثمان ابن عفان رضی الله عنه اجتماع، سیاست، و عرصه های دیگر	//	//	//	//	//
	12	حضرت علی رضی الله عنه رضی الله عنه اجتماع، سیاست، و عرصه های دیگر					
هفتم	13	مسلمانان و پیشرفت علوم مختلف	//	//	//	//	//
	14	راه یافتن مسلمانان به علوم و فنون ملل دیگر از طریق ترجمه					
هشتم	15	نهضت ترجمه علوم غیر اسلامی	//	//	//	//	//
	16	امتحان وسط سمستر					
نهم	17	شهر سازی و امور ساختمانی اسلامی	//	//	//	//	//

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	18	نقش مسلمانان در گفتگو میان تمدن ها					
دهم	19	تأثیرات تمدن اسلامی بر عصر تجدید علوم و فنون اروپا	//	//	//	//	//
	20	تأثیر علوم عقلی، فلسفه اسلامی بر تمدن غرب					
یازدهم	21	تأثیر هنر های اسلامی در تمدن غرب	//	//	//	//	//
	22	ویژگی تأثیر و تأثر در تمدن اسلامی					
دوازدهم	23	اسباب شگوفایی تمدن اسلامی در عصر اول	//	//	//	//	//
	24	ادامه اسباب شگوفایی ...					
سیزدهم	25	علل رکود تمدن اسلامی	//	//	//	//	//
	26	علل بیرونی رکود تمدن اسلامی					
چهاردهم	27	علل درونی رکود تمدن اسلامی	//	//	//	//	//
	28	علل متأخر رکود تمدن اسلامی					
پانزدهم	29	امیدی به احیای مجدد تمدن اسلامی	//	//	//	//	//
	30	بیداری اسلامی					
شانزدهم	31	ادامه	//	//	//	//	//
	32	مرور بر دروس گذشته					

منابع یا مآخذ:

1. جمشیدی، محمد صادق غلام. (ب، ت). فرهنگ و تمدن اسلامی.
2. زیدان، جرجی. (ب، ت). تاریخ تمدن اسلام.
3. علوان، عبد الله ناصح. (ب، ت). دستاوردهای تمدن اسلامی و نقش آن در رنسانس.
4. ولایتی، علی اکبر. (ب، ت). پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون بلاغت (2)

مقطع تحصیلی:	**لیسانس**
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی و فقه و قانون
اسم مضمون:	بلاغت 2
کود مضمون:	SL_IL0421
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تیوری)
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0321
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون که در حقیقت مضمون اساسی است برای همه مردم خاصتا کسانیکه تفسیر قران را می اموزند وبالاخص محصلان پوهنځی شرعیات یک ماده بسیار ضروری بوده که بدون معلومات کافی درین بخش به علوم اسلامی داخل شدن دور از امکان است وکسانیکه در این علم معلومات ندارند حتما به خطاها میرسند ونمیتوانند که بطور کامل به تعریف ویا تشریح هیچ علمی موفقیت کامل پیدا کنند بناءهر محصل باید به مضمون بلاغت اول اشنایی حاصل نمایند تا سبب موفقیت ایشان در باقی علوم اسلامی گردد . وضمنا توسط بلاغت اعجاز قران کریم ونکات بلاغی آن شناخته می شود .

شیوه های تدریس و آموزش:
- فهمیدن نکات بلاغی قرآن و سنت
- معرفت با قواعد فصاحت و بلاغت زبان عربی
- با رعایت این علم میتوان گوینده موفق گردید.
- توانمند سازی محصلان به تفریق میان کلام فصیح از غیر آن
- پی بردن به محسنات لفظی و معنوی کلام

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- علم معانی
- مسند و مسند الیه
- اغراض کلام
- جمله انشائیه
- امر و نهی
- معانی فرعی امر
- تمنا و ندا
- قصر انواع وادات ان
- وصف وفصل
- اطناب وایجاز
- علم بدیع
- محسنات لفظی ومعنوی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر3	ن.م.ر4	ن.م. ر 5	ن. م. ر 6
۱	فهمیدن نکات بلاغی قرآن و سنت	۳	2	2	2	2	1
۲	معرفت با قواعد فصاحت و بلاغت زبان عربی	3	2	۲	2	1	1
۳	با رعایت این علم میتوان گوینده موفق گردید.	1	2	۱	۳	2	1
۴	توانمند سازی محصلان به تفریق میان کلام فصیح از غیر آن	2	2	2	1	۳	2
۵	پی بردن به محسنات لفظی و معنوی کلام	۲	2	2	1	1	2
	مجموع	11	10	9	9	9	7
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	بلاغت (2)	تعلیمات اسلامی	دوم	چهارم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی و اهمیت مضمون	دانش، آموزش	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار،سوال وجواب،خواندن برخی عبارات	استماع به درس و پرسش از نکات مبهم	تلفیقی میان محصل محوری و استاد محوری	دوامدار
	2	توضیح مفردات درسی					
دوم	3	تعریف علم معانی وتعریف کلام خبری و انشایی	دانش، آموزش	// //	// //	// //	// //
	4	تمارین					
سوم	5	مسند و مسند الیه و مواضع آن	// //	// //	// //	// //	// //
	6	تمرینات					
چهارم	7	مقاصد و اغراض کلام	// //	// //	// //	// //	// //
	8	تمارین					
پنجم	9	أنواع کلام و مثال های تطبیقی آن	// //	// //	// //	// //	// //
	10	تمارین					
ششم	11	انشایی طلبی و غیر طلبی	// //	// //	// //	// //	// //
	12	تمارین					
هفتم	13	تعریف امر و اغراض فرعی آن	// //	// //	// //	// //	// //
	14	تمارین					
هشتم	15	امر و نهی تعریف امر و اغراض فرعی آن	// //	// //	// //	// //	// //
	16	تمارین					
نهم	17	امتحان 20 %	// //	// //	// //	// //	// //
	18	// //					
دهم	19	تعریف تمنی و ندا	// //	// //	// //	// //	// //

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	20	تمارین					
یازدهم	21	قصر و انواع آن .	// //	// //	// //	// //	// //
	22	تمارین					
دوازدهم	23	وصل و فصل و موارد آن	// //	// //	// //	// //	// //
	24	تمارین					
سیزدهم	25	اطناب، ایجاز و مساوات	// //	// //	// //	// //	// //
	26	تمارین					
چهاردهم	27	علم بدیع و تعریف محسنات لفظی و معنوی.	// //	// //	// //	// //	// //
	28	تمارین					
پانزدهم	29	بیان محسنات لفظی	// //	// //	// //	// //	// //
	30	تمارین					
شانزدهم	31	بیان محسنات معنوی	// //	// //	// //	// //	// //
	32	پاسخ به سوالات محصلین					

منابع یا مآخذ:	
1 . ماخذ اساسی	1. الجارم، علي الجارم و مصطفي امين (2010م) البلاغة الواضحة. كراتشى: مكتبة البشرى. 2. المراغى، أحمد مصطفى المراغى(1989م)علوم البلاغه. بيروت: دار الجيل. 3. تفتازانى، سعد الدين تفتازانى (1987م) مختصر المعاني. ملتان: بوهر گيت.
4. ماخذ کمکی	1- امين، بكرى شيخ امين (1987م)البلاغة العربية أسسها وعلومها وفنونها. بيروت: دار العلم للملايين. 2- القزوينى، محمد بن عبدالرحمن بن عمر، ابوالمعالى، جلال الدين القزوينى (1998م). الإيضاح في علوم البلاغة. بيروت: دار احياء العلوم. 3- محمدى، حميد محمدى (1383هـ ش) اشنا يى با علوم بلاغت. قم: دار الذكر.

پوهنځی شرعیات

رشته فقه و قانون

مفردات درسی

صنف سوم - سمستر پنجم

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث احکام (3)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	احادیث احکام (3) {معاملات}
کود مضمون:	SL_IL0515
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0215
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:
حدیث احکام از جمله مضامین اختصاصی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل احادیث نبوی ازجهات مختلف سندی، متنی وشرح وتحلیل مسائل واحکام مختلف درروشنایی احادیث،وبالآخره استنباط احکام جهت رفع نیازمندی های جامعه؛پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با معتبرترین کتاب ازکتاب های فقه الحدیث (سبل السلام) ونیز دانستن شیوه تألیف،اصطلاحات وشروط مؤلف آن وجود داشته باشد، وهمچنان آگاه نمودن ایشان از سایر شروح ومختصراتیکه پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی:
- آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم.
- وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.
- آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم درعرصه ها وابواب مختلف حدیث
- شرح وتحلیل درست احادیث نبوی، و تطبیق آن با حالات معاصر
- کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.

شیوه های تدریس و آموزش:
مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- كتاب البيوع
- أحاديث في شروط البيع
- أحاديث في النهي عن بيوع الغرر.
- أحاديث في النهي عن البيوع الربوية
- أحاديث في الخيار
- أحاديث في الربا
- أحاديث في الرخصة في العرايا
- أحاديث في السلم والقرض، والرهن.
- أحاديث في التفليس والحجر والصلح
- أحاديث في الحوالة والضمان

- أحاديث في الشركة والوكالة
- أحاديث في العارية و الغصب
- أحاديث في الشفعة
- أحاديث في المساقاة والإجارة

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم.	1	2	2	2	2	2
۲	وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.	1	3	3	3	2	2
۳	آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم درعرصه ها وابواب مختلف حدیث	2	2	3	2	2	3
۴	شرح وتحلیل درست احادیث نبوی، و تطبیق آن با حالات معاصر	3	3	3	3	3	3
۵	کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.	3	3	3	3	3	3
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حدیث احکام 3 (معاملات)	تعلیمات اسلامی	سوم	پنجم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	كتاب البيوع: أحاديث في شروط البيع ، و النهي عن إضاعة المال،					
	2	والنهي عن بيع الرجل على بيع أخيه و أن يستام الرجل على سوم أخيه و النهي عن النجش					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

دوم	3	أحاديث في النهي عن بيع الميتة والخنزير والأصنام و الخمر والدم و الكلب والسنور و القينات و النهي عن مهر البغي وحلوان الكاهن					
	4	أحاديث في النهي عن بيوع الغرر{حبل الحبلة والمضامين والملاقيح، والملامسة والمنابذة و بيع الحصاة، وبيع اللبن في الضرع والصوف على الظهر} والنهي عن بيع ما لم يملك، وبيع ما لم يقبض					
سوم	5	أحاديث في النهي عن البيوع الربوية { المزابنة					
	6	أحاديث في النهي عن بيع والمحاقلة،					
چهارم	7	الحيوان بالحيوان نسيئة، و اللحم بالحيوان و بيع العينة} و					
	8	النهي عن بيع ما لم يتبين صلاحه،					
پنجم	9	والنهي عن بيع العربان،					
	10	والنهي عن بيعتين في بيعة،					
ششم	11	أحاديث في النهي عن الغش في البيع،					
	12	والنهي عن اليمين الكاذبة في البيع، والنهي عن التصرية،					
هفتم	13	و النهي عن بيع الحاضر للباد وعن تلقي الركبان					
	14	أحاديث في الخيار					
هشتم	15	أحاديث في الربا					
	16	أحاديث في الأشياء الربوية					
نهم	17	باب العرايا					
	18	أحاديث في الرخصة في العرايا وبيع الأصول والثمار، و النهي عن الثنيا في البيع إلا أن تعلم					
دهم	19	أحاديث في السلم والقرض					
	20	أحاديث في الرهن.					
يازدهم	21	أحاديث في التفليس والحجر					
	22	أحاديث في الصلح					
دوازدهم	23	أحاديث في الحوالة					
	24	أحاديث في الضمان					
سيزدهم	25	أحاديث في الشركة					
	26	أحاديث في الوكالة					
چهاردهم	27	أحاديث في العارية					
	28	أحاديث في الغصب					
پانزدهم	29	أحاديث في الشفعة					
	30	بقية أحاديث الشفعة					
شانزدهم	31	أحاديث في المساقاة					
	32	أحاديث في الإجارة					

منابع یا مآخذ:	
1 1 . ماخذ اساسی	الصنعاني، محمد بن إسماعيل الكحلاني الأمير (2009) سبل السلام شرح بلوغ المرام. ناشر: دار الحديث. القاهرة .

2 1 . ماخذ کمکی	کتب ممد درسی مضمون که محصلان در اجرای کار خانگی و ازدیاد معلومات از آنها استفاده کرده میتوانند: 1 - البسام. عبد الله بن عبد الرحمن التميمي. (2003 م) توضِيحُ الأحكَامِ مِن بلوغ المَرَام. ناشر: مكتَبة الأسدي، مكّة المكرّمة. 2- الشوكانى. محمد بن علي.(1413هـ - 1993م). نيل الأوطار. ناشر: دار الحديث، مصر. 3- شيبة الحمد. عبد القادر. (1982 م) فقه الإسلام «شرح بلوغ المرام من جمع أدلة الأحكام». ناشر: مطابع الرشيد، المدينة المنورة السعودية. 4- العثيمين، محمد بن صالح.(1427 هـ - 2006 م) فتح ذي الجلال والإكرام بشرح بلوغ المرام. ناشر: المكتبة الإسلامية للنشر والتوزيع. 5- العسقلاني، ابن حجر. (1379) فتح الباري شرح صحيح البخاري. ناشر: دار المعرفة - بيروت. 6- العظيم آبادي، محمد أشرف.(1415 هـ) عون المعبود شرح سنن أبي داود، ناشر: دار الكتب العلمية بيروت. 7- الفوزان الدكتور صالح. (2012م) منحة العلام شرح بلوغ المرام. مكتبة المعارف للنشر والتوزيع. 8- المباركفورى. محمد عبد الرحمن. (2006) تحفة الأحوذي بشرح جامع الترمذي. ناشر: دار الكتب العلمية بيروت. 9- المَغرِبي. الحسين بن محمد بن سعيد الكلاعيّ،(1994م) البدر التمام شرح بلوغ المرام. ناشر: دار هجر.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه 5 (دعوی)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	فقه دعوی (1)
کود مضمون:	SL_IL0508
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0107
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون مبانی و اساسات دعوی را از نظر فقه اسلامی، به خصوص فقه حنفی بیان نموده و اجراآت دعوی را طور مفصل، با مقایسه به قوانین مربوطه به بررسی می‌گیرد. با توجه به این که دعوی و مسایل مربوط به آن بخش عمدۀ فعالیت‌های مسلکی یک محصل شرعیات را در جامعه به حیث قضات، ځارنوالان و وکلای مدافع ـ تشکیل می‌دهد، شایسته است تا اجراآت مربوطۀ آن از منظر فقه اسلامی که منبع اولی قوانین را در نظام حقوقی ما تشکیل می‌دهد به بحث گرفته شده و بر قوانین نافذۀ کشور تطبیق گردد؛ و به این ترتیب، بر هر محصل شرعیات، لازم است تا اصول و مهارت‌های لازم را در زمینه کسب نماید.

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم دعوی
- ارکان وشروط دعوی
- أنواع دعاوی
- أصول وضوابط کلی دعوی درفقه اسلامی
- وسائل اثبات دعوی و تصنیف آنها
- بینه بحیث وسیله اثبات
- إقرار بحیث وسیله اثبات

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.۱	ن.م.ر.۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	اطلاع از احکام و مسایل دعوی از نظر فقه و قانون	۳	2	2	3	2	2
۲	بررسی مطابقت احکام قوانین مربوطه با منابع معتبر فقهی	2	2	۲	2	3	2
۳	فهم و تحلیل مبانی دعوی و اجراآت مربوط به آن	3	2	۱	۳	2	2
۴	تطبیق این مبانی واجراءات بر مواد مربوطه در قوانین نافذۀ کشور	2	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دراین مورد	۲	2	2	3	2	1
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون فقه وعوی

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	فقه 5 (دعوای)	فقه و قانون	سوم	پنجم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعارف با محصلان، معرفی مضمون، بیان اهمیت و ضرورت مضمون، معرفی منابع و مواد درسی					
	2	تعریف دعوا در لغت و اصطلاح، در فقه و قانون، تعریف مدعی و مدعی علیه و اهمیت شناخت آن ها در این باب					
دوم	3	مشروعیت دعوی و دلایل آن					
	4	ارکان دعوی و چیزی که مدعی به شده می تواند از نظر فقه و قانون					
سوم	5	معرفی انواع دعوی و تقسیمات مختلف آن و شروط دعوی					
	6	اسباب دعوی، مکان دعوی، احکام و آثار مرتب بر آن					
چهارم	7	اصول کلی استماع دعوی در فقه و قانون					
	8	اثر مرور زمان بر دعاوی در فقه و قانون، انتها و ختم دعوی و اسباب آن.					
پنجم	9	مرور به بعضی موضوعات و مطالب مهم باقی مانده در مورد دعوی					
	10	معرفی کلی وسائل اثبات دعوی و توضیح مفهوم «بینه»					
ششم	11	تقسیم وسائل اثبات به اولیه و ثانویه و معرفی اجمالی هریک					
	12	تقسیم وسائل اثبات دعوی به مادی و معنوی و معرفی هریک					
هفتم	13	معرفی اقرار (به حیث یکی از وسائل اثبات دعوی در فقه و قانون) تعریف اقرار در لغت و اصطلاح.					
	14	مشروعیت اقرار و بیان حکم تکلیفی آن. اهمیت اقرار و اثر مرتب بر آن. سبب یا اسباب اقرار.					
هشتم	15	ارکان و شروط صحت اقرار نزد فقها اقرار صوری و آثار آن.					
	16	توکیل در اقرار، اثر شبهه در اقرار.					
نهم	17	پاسخ به سوالات محصلان					
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	رجو ع از اقرار و احکام مربوط به آن					
	20	اقرار در حالت صحت و مرض و احکام آن، اقرار به نسب و مبطلات آن.					
یازدهم	21	شهادت: تعریف و مشروعیت آن					
	22	حکم شهادت و ارکان معتبر آن					
دوازدهم	23	شروط شهادت: شروط تحمل شهادت و شروط ادای شهادت					

	24	نصاب شهادت : در اثبات جرایم حدود و قصاص و دیگر جرایم					
سیزدهم	25	نصاب شهادت در حقوق مالی و مدنی و سائر مسائل و موضوعات					
	26	تعدیل و تزکیه شهود، شهادت بالای شهادت و شروط آن، شهادت غیر مسلمان و موارد اعتبار آن					
چهاردهم	27	رجوع از شهادت و احکام آن					
	28	رجوع از شهادت قبل از اصدار حکم، بعد از اصدار حکم و بعد از اجرای حکم.					
پانزدهم	29	تعارض شهادت شهود، گرفتن اجرت در شهادت.					
	30	شهادت دروغ و احکام آن					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته، رسیدگی به سوالات محصلان					
	32	و رهنمای برای امتحان پایان سمستر					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• مرغینانی، برهان الدین، الهدایة فی شرح بدایة المبتدی، بخش دعوی. • فرید، نصر، (ب.ت) الدعوی والاثبات، مفید دیار مصر... • زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. • قانون اصول محاکمات مدنی،
ماخذ کمکی	• كاساني، علاء الدين أبو بكر بن مسعود. (1406 هـ ق). بدائع الصنائع في ترتيب الشرائع. جلد سوم، طبع دوم. دار الكتب العلمية. • عثمان، رأفت، (). نظام القضاء فی الفقه الاسلامی. قاهره: ... • زیدان، عبدالکریم، (). نظام القضاء فی الشریعة الاسلامیة. قاهرة: • یاسین، محمد نعیم. (). نظریة الدعوی بین الشریعة الاسلامیة و قانون المرافعات المدنیة،. • مرغینانی، علي بن أبي بكر بن عبد الجليل الفرغاني المرغيناني، أبو الحسن برهان الدين.(المتوفى: 593هـ). الهداية في شرح بداية المبتدي. المحقق: طلال يوسف. دار احياء التراث العربي - بيروت - لبنان. • قانون اساسی افغانستان. جریده رسمی وزارت عدلیه • سنهوری، (ب.ت). الوسيط في شرح القانون المدني الجديد. بيروت: دار المعرفة. • وزارت عدلیه أفغانستان، قانون مدنی (جلد دوم). جریده رسمی منتشره سال(1352هـ). • وزارت اوقاف دولت کویت، الموسوعة الفقهية الكويتية، دارالارقم: کویت.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول فقه 3

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	کابل
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	اصول فقه (3)
کود مضمون:	SL_IL0517
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0417
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون قواعد استنباط احکام شرعی از مصادر قبول شده شرعی را روشن میسازد وشیوه استنباط را بیان میکند و مشتمل بر معرفی ادله یا مصادر فقه و شریعت اسلامی میباشد، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی و بطور خلاصه ادله، احکام، چگونگی استنباط و حالت استنباط کننده را بیان میکند.

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد وظوابط با بیان مثالهایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروجکتور بشکل سلایدها ارائه میگردد وضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته میشود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- متقابلات تقسیم سوم کتاب الله:
- خفی، مشکل، مجمل ومتشابه
- تقسیم چهارم کتاب الله:
- عبارة النص، إشارة النص، دلالة النص واقتضاء النص
- نمونه هایی ازتعارض ظاهری میان این اقسام
- حروف معانی
- سنت بحیث مصدر دوم شریعت اسلامی
- تقسیمات سنت
- بیان واقسام آن
- نسخ ومسائل مربوطه آن

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون (اهداف مضمون) در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر.3	ن.م.ر.4	ن.م.ر.5	ن.م.ر.6
۱	آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن	۳	3	3	2	3	2
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی	3	3	۲	2	2	3
۳	درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی	3	3	2	۳	3	3
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی	3	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر	۲	3	3	3	3	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون اصول فقه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اصول فقه (3)	فقه و قانون	سوم	پنجم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	متقابلات تقیسم سوم کتاب الله: خفی: تعریف، حکم ومثالهای آن.					
	2	مشکل: تعریف، حکم ومثالهای آن.					
دوم	3	متقابلات تقیسم سوم کتاب الله: مجمل: تعریف، حکم ومثالهای آن.					
	4	متشابه: تعریف، حکم ومثالهای آن.					
سوم	5	تقسیم چهارم کتاب الله: عبارة النص: تعریف، حکم و مثالهای تطبیقی آن.					
	6	اشارة النص: تعریف، حکم و مثالهای تطبیقی آن.					
چهارم	7	تقسیم چهارم کتاب الله: دلالة النص و اقتضاءالنص: تعریف، حکم و مثال های هریک،					
	8	تفاوت میان محذوف و مقتضی و مثال تعارض میان دلالات فوق.					
پنجم	9	حروف معانی: حروف عطف: حرف واو و فا.					
	10	حروف عطف: حرف ثم، بل و لکن.					
ششم	11	حروف معانی: حروف عطف: حرف (او).					
	12	حروف معانی: حروف عطف: حرف (حتی).					
هفتم	13	حروف معانی: حروف جر: حرف باء و علی.					
	14	حروف جر: حرف: من، إلی و حرف فی.					
هشتم	15	حروف معانی: اسمای ظرف: مع، قبل، بعد و عند.					
	16	حروف معانی: اسمای شرط: إن، إذا، لو و کیف.					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					

	18	// // //					
دهم	19	مصدر دوم شریعت اسلامی: سنت: تعریف و ادله حجیت آن					
	20	اقسام سنت از لحاظ کیفیت اتصال سند: خبر متواتر.					
یازدهم	21	تقسیم سنت از لحاظ اتصال سند: خبر مشهور					
	22	خبر واحد: تعریف، حکم، ادله حجت بودن و شروط عمل نمودن به خبر واحد.					
دوازدهم	23	تقسیم دوم سنت به اعتبار انقطاع سند: حدیث مرسل: تعریف، حکم و اقسام آن.					
	24	تقسیم سوم سنت باعتبار محل آن و تقسیم چهارم خبر باعتبار ذات آن.					
سیزدهم	25	اقسام و حکم افعال پیامبر: افعال فطری، اختصاصی و تشریعی					
	26	تعارض و ترجیح و طرق آن.					
چهاردهم	27	بیان و اقسام آن: بیان تقریر، بیان تفسیرو بیان تغییر.					
	28	بیان و اقسام آن: بیان ضرورت و بیان تبدیل.					
پانزدهم	29	نسخ: تعریف، ارکان، شروط، حکمت و ادله جواز آن					
	30	اقسان نسخ و فرق آن با بداء.					
شانزدهم	31	نسخ ازنظر منکرین آن با ادله و مثالهای آن					
	32	مرور بر دروس گذشته، رهنمایی برای امتحان نهایی و پاسخ به سوالات.					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

منابع یا مآخذ:	
1 . مآخذ اساسی	1- بخاری، عبد العزيز بن أحمد بن محمد، علاء الدين البخاري الحنفي.(ب.ت) **كشف الأسرار شرح أصول البزدوي**. دار الكتاب الإسلامي، بيروت - لبنان. 2- جیون، شیخ احمد. (2005م). **نورالانوار**. بشرا. کراچی: پاکستان. 3- زهیر، محمد ابوالنور. (1428هجری - 2007م). **اصول الفقه** : طبع اول : دارالبصائر، قاهره. 4- غزالی، أبی حامد محمد بن محمد. (1414هجری - 1994م). **المستصفی من علم الاصول**. دارالارقم - بیروت. 5- محب الله . (ب.ت). **مسلم الثبوت** : مطبعه مجیدی، پیشاور: پاکستان.
6- مآخذ کمکی	7- أبوزهره، محمد ابوزهره. (1427هجری - 2006م). اصول الفقه : دارالفکرالعربی- قاهره . 8- خلاف، عبدالوهاب. (1392هجری - 1972م). علم اصول الفقه. طبع دهم: دارالقلم - کویت. 9- زحیلی، دکتور وهبة الزحیلی. (ب.ت). اصول الفقه الاسلامی. مکتبه رشیدیه، پیشاور- پاکستان. 10- زرکشی. (1992م). البحر المحیط فی اصی اصول الفقه. طبع دوم: دارالقلم، الکویت، 11- زیدان، دکتورعبدالکریم . (2004م). الوجیز فی اصول الفقه. طبع جدید: فاروقیه، پیشاور، پاکستان. 12- شاطبی ، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی(ب.ت). الاعتصام : دارالمعرفة - بیروت. 13- شاطبی، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی .(ب.ت). الموافقات فی اصول الفقه : دارالمعرفة - بیروت. 14- شوکانی، محمد بن علی بن محمد. (1349هجری). ارشاد الفحول الی تحقیق الحق من علم الاصول. مطبعه صبیح - قاهره. 15- قرافی، شهاب الدین احمد بن ادریس الصنهاجی. (1428هجری). تنقیح الفصول . فاروقیه، پیشاور- پاکستان.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مقارنه ادیان

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	- - - - - - - - - -
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	مقارنه ادیان
کود مضمون:	SL_IL0529
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

این مضمون از جمله مضامین اساسی بوده و موضوع مورد بحث آن معلومات در مورد ادیان وضعی و الهی است، به نحوی که خلص اصول اعتقادی و نظر هرکدام آنها راجع به وجود الله جل جلاله بحث هایی به عمل آمده و هم در مورد مراسم و تشریفات دینی، قربانی، تکریم برخی اشیاء اوراد و اذکار، نیک و زشت آثار و نتایج اعمال آن، زندگی بعد از مرگ یا موضوع تناسخ ارواح در ادیان وضعی، بهشت، دوزخ، ازلیت و ابدیت در کتاب درسی این مضمون به بحث گرفته شده و بر هر محصل شرعیات لازم است که به طور مختصر از همه ادیان معلومات داشته باشند تا بدین وسیله به دین مبین اسلام به وجه احسن دعوت کرده بتواند.

نتائج متوقعه آموزشی مضمون:

- آشنایی محصلان با اصول اعتقادی و احکام ادیان سماوی و وضعی زنده جهان.
- مقارنه برخی رویکرد های دین مقدس اسلام با ادیان منسوخه سماوی.
- تقویه ایمان و باور به همه مؤمن به های دین مقدس اسلام در نتیجه مقارنه میان ادیان.
- توسعه بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.
- آماده ساختن محصلان به تحلیل درست مسئله های بحث انگیز دینی معاصر مانند پلورالیزم دینی، افراطیت دینی و... .

شیوه های تدریس و آموزش

تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید صورت می‌گیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- فصل اول
- موضوعات عمومی
- فصل دوم
- ادیان فعال وادیان متروکه جهان
- فصل سوم
- هندوستان سرزمین ظهور ادیان وضعی مختلف

قرار شرح فوق [illegible] قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- فصل چهارم
- ادیان چین و جاپان
- فصل پنجم
- نگاهی به ادیان ایران وافغانستان قدیم
- فصل ششم
- ادیان منسوخه سماوی
- فصل هفتم
- دین مقدس اسلام
- فصل هشتم
- چگونگی مقارنه ادیان
- عدم لزوم مقارنه دین مقدس اسلام با ادیان وضعی
- الف. عدم لزوم مقارنۀ دین مقدس اسلام با دین هندویی
- ب. عدم لزوم مقارنۀ دین مقدس اسلام با دین بودایی
- ج. عدم لزوم مقارنۀ دین مقدس اسلام با دین زرتشت
- مقارنه دین مقدس اسلام با ادیان سماوی دیگر
- الف. مقارنۀ دین مقدس اسلام با دین یهودیت کنونی
- ب. مقارنۀ دین مقدس اسلام با دین مسیحیت کنونی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.۱	ن.م.ر.۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی محصلان با اصول اعتقادی و احکام ادیان سماوی و وضعی زنده جهان.	2	2	2	3	2	3
۲	مقارنه برخی رویکرد های دین مقدس اسلام با ادیان منسوخه سماوی.	2	2	2	3	2	3
۳	تقویه ایمان و باور به همه مؤمن به های دین مقدس اسلام در نتیجه مقارنه میان ادیان.	2	2	2	2	2	3
۴	توسعه بینش اسلامی عاری از افراط و تفریط در پرتو قرآن و سنت.	2	2	2	3	2	3
۵	آماده ساختن محصلان به تحلیل درست مسئله های بحث انگیز دینی معاصر مانند پلورالیزم دینی، افراطیت دینی و... .	2	2	2	3	2	3
	مجموع						
۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک							

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	مقارنه ادیان	عقیده و فلسفه	سوم	پنجم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	موضوعات عمومی	شناخت دقیق ادیان سماوی و وضعی	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته،
	2	تعریف دین و تقسیمات آن					
دوم	3	ارقام جدید در مورد ادیان مختلف جهان	//	//	//	//	//
	4	ادیان وضعی اقوام ابتدائی					
سوم	5	ادیان فعال وادیان متروکه جهان	//	//	//	//	//
	6	دین وضعی مصریان قدیم					
چهارم	7	هندوستان سرزمین ظهور ادیان وضعی مختلف	//	//	//	//	//
	8	دین ودایی، دین برهمایی و دین هندویی معاصر					
پنجم	9	ظهور ادیان بودایی و جینی در سرزمین هندوستان	//	//	//	//	//
	10	آنچه قبل از دین سیکهی باید دانست					
ششم	11	دین سکهی	//	//	//	//	//
	12	معلومات در مورد کبیر، اکبرشاه و رام کرشنا					
هفتم	13	ادیان چین	//	//	//	//	//
	14	ادیان جاپان					
هشتم	15	نگاهی به ادیان ایران وافغانستان قدیم	//	//	//	//	//
	16	دین زرتشت در افغانستان قدیم					
نهم	17	دین بودایی در افغانستان قدیم	//	//	//	//	//
	18	ادیان ایران قدیم					

دهم	19	ادیان منسوخه سماوی	//	//	//	//	//
	20	ادیان سماوی قبل از حضرت یعقوب علیه السلام					
یازدهم	21	ادیان سماوی بعد از حضرت یعقوب علیه السلام	//	//	//	//	//
	22	دین یهودیت					
دوازدهم	23	دین مسیحیت	//	//	//	//	//
	24	دین مقدس اسلام					
سیزدهم	25	رویکرد های اعتقادی دین اسلام	//	//	//	//	//
	26	قضاء وقدر و رابطه آن با جبرو اختیار					
چهاردهم	27	چگونگی مقارنه ادیان	//	//	//	//	//
	28	عدم لزوم مقارنه دین مقدس اسلام با ادیان وضعی					
پانزدهم	29	مقارنهٔ دین مقدس اسلام با دین یهودیت کنونی	//	//	//	//	//
	30	مقارنهٔ دین مقدس اسلام با دین مسیحیت کنونی					
شانزدهم	31	مقارنه دین مقدس اسلام با ادیان سماوی دیگر	//	//	//	//	//
	32	ادامه					

منابع یا مآخذ:	
1 . مأخذ اساسی	ابراهیمی، محمد ابراهیم. (1396 ش). ادیان جهان و چگونگی مقارنه آنها. کابل: انتشارات سعید.
2 . مأخذ کمکی	1. شایگان، داریوش. (1346 هـ ش). ادیان و مکتبهای فلسفی هند، جلد اول، تهرا ن: چاپخانه تابان. 2. شیرازی، احمد افشار. (1335 هـ ش). مانی ودین او ، تهران: چاپخانه مجلس. 3. صابونی، محمد علی. (1382 ش). تاریخ نبوت و انبیاء، ترجمه محمد ابرار فتحی غزنوی، پشاور: قصه خوانی. 4. طباره، عفیف عبد الفتاح. (1384 ش). داستان پیامبران در قرآن، ترجمه ابوبکر حسن زاده، احسان.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون میراث (1)

مقطع تحصیلی:	**لیسانس**
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	علم میراث (1)
کود مضمون:	SL_IL0503
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون آموزش دقیق وهمه جانبه موضوعات علم میراث را که نزد فقهای اسلامی نصف علم شمرده می شود، فراهم می سازد و چگونگی یا طرز تقسیم ترکه بر مستحقین آن را بیان می کند.

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد و ضوابط با بیان مثال هایی تطبیق تدریس می شود که اکثرا توسط پروجکتور به شکل سلایدها ارائه می گردد و ضمنا شیوه سوال و جواب و کارهای گروپی و ارائه سمینار نیز در آن به کار گرفته می شود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مقدمه علم میراث
- ترکه و حقوق مرتبه برآن
- ورثه و تقسیم ترکه
- تقسیم بندی ورثه
- فروض مقدره و مستحقین آن ها
- متن کتاب سراجی: مقدمه
- حقوق متعلق به ترکه
- موانع ارث
- سهام مقدره و مستحقین آن ها
- أحوال ذوی الفروض

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.۱	ن.م.ر.۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با تاریخ نشأت علم میراث و مراحل تدوین آن	3	3	۲	2	2	3
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم الفرائض، به شیوه جدید ومعاصر	3	3	2	۳	3	3
۳	کسب مهارتهای تقسیم ترکه ومسأله ساختن	3	2	3	2	۳	2
۴	توانایی حاصل نمودن دردرجه بندی ورثه و مستحقین میراث	۲	3	3	3	3	2
۵	حصول قدرت بر فتوا نویسی در عرصه علم میراث	3	3	۲	2	2	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون میراث(1)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	میراث (1)	فقه و قانون	سوم	پنجم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات. موضوعات مقدماتی: تعریف، موضوع و غرض علم میراث					
	2	حکم، اهمیت و تاریخچه میراث					
دوم	3	اسباب، ارکان، شروط وموانع میراث					
	4	ترکه وحقوق متعلق به آن					
سوم	5	ترتیب تقسیم ترکه از نگاه فقه وقانون مدنی					
	6	شناخت سهام معینه (فروض) و مستحقین آنها					
چهارم	7	احوال پدر					
	8	احوال جد صحیح					
پنجم	9	احوال اولاد مادری					
	10	احوال الزوج					
ششم	11	فصل فی النساء و احوال الزوجات					
	12	احوال بنات الصلب					
هفتم	13	احوال بنات الابن					
	14	احوال الاخوات لأب و أم					
هشتم	15	احوال الاخوات لأب والأم					
	16	احوال الأم					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	احوال الجدة الصحیحة					
	20	باب العصبات					
یازدهم	21	احوال العصبات بنفسه					
	22	احوال العصبات بغیره و مع غیره					

دوازدهم	23	باب الحجب					
	24	باب مخارج الفروض					
سیزدهم	25	باب العول (تمرینات)					
	26	باب معرفة التناسب بین العددین (تمرینات)					
چهاردهم	27	باب التصحیح (3 اصل) (تمرینات)					
	28	باب التصحیح (4 اصل) (تمرینات)					
پانزدهم	29	فصل فی قسمة التركات بین الورثة (تمرینات)					
	30	فصل فی قسمة التركات بین الغرماء (تمرینات)					
شانزدهم	31	**تمرینات**					
	32	**جمع بندی کل سمستر**					

منابع یا مآخذ:	
1. ماخذ اساسی	• سجاوندی، سراج الدین محمد بن عبدالرشید التونسي. (1425 هـ). **السراجی فی المیراث**. الناشر: مطبع العلمی. دهلی. • جرجانی، سید شریف علی. (ب.ت). **شریفیه شرح سراجیه**. مکتبۀ مدینه. اردو بازار - لاهور. • عزیز، پوهاند عبدالعزیز(1424هـ). **احکام میراث از نگاه فقه وقانون**. ادارۀ علمی نشراتی التقوی. کابل - افغانستان.
1. ماخذ کمکی	1. وزارت عدلیه افغانستان. قانون مدنی. جریده رسمی. منتشره سال (1383هـ.ش). مطبعه بهیر. کابل افغانستان. 2. وزارت عدلیه، (1388ش) قانون احوال شخصیه اهل تشیع. 3. جرجانی، سید شریف علی (ب.ت). شریفیة، شرح سراجیة. لاهور: مکتبة المدینة 4. عزیز، عبدالعزیز (1424ق) احکام میراث از نگاه فقه و قانون، کابل:.. 5. رحیم زی، حسام الدین. (1398ش) میراث حقوق د اسلامی فقهی او مدنی قانون له انده، خوست: رحیمی. 6. صدیقیار، عنایت الله، (1396ش) حقوق میراث از دیگاه فقه اسلامی و قانون مدنی افغانستان، هرات: مطبعه الماس. 7. قانت، فخر الدین، (1397ش) میراث علم. جلال آباد: مسلم.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون قواعد کلیه فقهی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	قواعد کلیه فقهی
کود مضمون:	SL_IL0531
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون قواعد کلیه فقهی را بیان میکند که دربرگیرنده احکام مسائل زیاد فرعی فقهی اند و مشتمل بر احکام عمومی اند که فراگیری وتحصیل احکام فقهی را برای محصل آسان میسازد. وکسی که ازاین قواعد آگاه باشد، به آسانی میتواند درمسائل فروعات فقهی به طریق درست حکم نماید

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- قاعده واقسام آن
- تعریف قاعده فقهی وتفاوت آن با قاعده اصولی
- تاریخچه علم قواعد
- علم فقه وتعریف آن
- شرح نود ونه قاعده کلی فقهی
- مثالهای تطبیقی واستثناءات این قواعد
- نتیجه گیری و استنباطات

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با تاریخ نشأت قواعد فقهی و تطورآن	۳	2	2	2	1	2
۲	شناخت نحوه استنباط احکام فروعات از اصول	2	2	۲	3	2	2
۳	درک ارتباط میان کلیات احکام با فروعات	2	2	۱	۳	2	1
۴	توانایی تجزیه وتحلیل مثالهای تطبیقی فقهی	3	2	2	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی نظم ونسق میان مسائل متشطت وپراگنده	۲	2	3	2	1	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون قواعد کلیه فقهی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	قواعد کلیه فقهی	فقه و قانون	سوم	پنجم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون وشرح مفردات آن					
	2	قاعده:دوم الی سوم شرح وتوضیح قاعده با مثالها واستثناءات آن					
دوم	3	قاعده: چهارم الی هشتم					
	4	شرح و توضیح این قاعده ها با مثالها و استثناءات آن.					
سوم	5	قاعده: نهم الی شانزدهم					
	6	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
چهارم	7	قاعده: هفدهم الی بیست وسوم					
	8	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
پنجم	9	قاعده: بیست وچهارم الی سی ام					
	10	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
ششم	11	قاعده: سی ویکم الی سی وهفتم					
	12	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
هفتم	13	قاعده: سی وهشتم الی چهل وچارم					
	14	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
هشتم	15	امتحان وسط سمستر					
	16	// // //					
نهم	17	قاعده: چهل وپنجم الی پنجاه ویکم					
	18	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
دهم	19	قاعده: پنجاه ودوم الی پنجاه وهشتم					

	20	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
یازدهم	21	قاعده: پنجاه ونهم الی شصت وپنجم					
	22	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
دوازدهم	23	قاعده: شصت وششم الی هفتاد ودوم					
	24	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
سیزدهم	25	قاعده: هفتاد وسوم الی هفتاد ونهم					
	26	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
چهاردهم	27	قاعده هشتادم الی هشتاد وششم					
	28	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
پانزدهم	29	قاعده: هشتاد وهفتم الی نود وسوم					
	30	شرح و توضیح این قاعده با مثالها و استثناءات آن.					
شانزدهم	31	قاعده: نود وچهارم الی نود ونهم با مثال ها استثنائات					
	32	**امتحان نهایی**					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• جمعی ازعلماء.(ب.ت). **مجلة الاحکام العدلیة**. الفلاح: پیشاور - پاکستان. • دعاس، عزت عبید دعاس.(1989). **القواعد الفقهیة مع الشرح الموجز**. دارلفکر الاسلامی. سوریه - دمشق. • زرقا، مصطفی (ب-ت). القواعد الفقهیة: دمشق.
ماخذ کمکی	1. سنهوری، عبدالرزاق احمد، ب.ت). الوسیط في شرح القانون المدني الجدید. بیروت: دار المعرفة. 2. علي حیدر، خواجه أمین أفندي. (1411 هـ ق). درر الحکام في شرح مجلة الأحکام. تعریب: فهمي الحسیني. طبع اول. دار الجیل. 3. زیدان، دکتور عبدالکریم. (2001)الوجیز فی شرح القواعد الفقهیه فی الشریعه الاسلامیه. 4. وزارت عدلیه أفغانستان، قانون مدنی. جریده رسمی منتشره سال(1352هـ).

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق جزای اختصاصی در فقه و قانون

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	حقوق جزای اختصاصی در فقه و قانون
کود مضمون:	SL_IL0532
تعداد کریدیت:	1 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0532
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون، به صورت فشرده و در یک کریدیت به جرایم و مجازات های تعزیزی در فقه و قانون می پردازد. جرایم علیه اموال و مالکیت، خیانت در امانت، فریبکاری، جرایم ناشی از تخریب، اتلاف، تجاوز بر مالکیت فکر، جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی، تجاوز، زنا، قوادی، انحرافات اخلاقی و آزار و اذیت زنان و اطفال، قذف، توهین و دشنام، جرایم سایبری، جرایم علیه تطبیق عدالت. جرایم خشونت علیه زنان و اطفال، جرایم فساد اداری، جرایم علیه رفاه و آسایش عامه، جرایم انتخاباتی و غیره- می پردازد.

اهداف آموزشی:

- شناخت ماهیت جرم، انواع آن، مجازات های تعزیری
- جرایم علیه اموال و مالکیت
- جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی
- جرایم علیه محیط زیست و جرایم سایبری
- جرایم خشونت علیه زنان و اطفال، جرایم فساد اداری . جرایم انتخاباتی

شیوه های تدریس و آموزش:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- طرح قضیه و کار گروپی و ارائه آن در صنف؛

در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:

- ارایه لکچر توسط استاد،
- پرسش و پاسخ،
- کار خانگی
- خلاصه سازی موضوعات درسی
- و...

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- جرایم و مجازات های تعزیری

- جرائم علیه اموال
- سرقت، غصب، نهب، خیانت در امانت، فریبکاری، اختفای اشیاء
- جرایم علیه عفت عمومی
- انحرافات اخلاقی
- جرایم علیه محیط زیست
- جرایم سایبری
- جرایم علیه تطبیق عدالت
- جرایم خشونت علیه زنان و اطفال
- جرایم فساد اداری
- جرایم علیه رفاه و آسایش عامه
- جرایم انتخاباتی

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون حقوق جزایی اختصاصی در فقه و قانون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦هاى مربوط به سیستم عدلی و قضاعی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شناخت ماهیت جرم، انواع آن، مجازات های تعزیری	2	2	1	1	3	3
۲	جرایم علیه اموال و مالکیت	1	2	1	1	2	3
۳	جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی	1	2	1	1	2	3
۴	جرایم علیه محیط زیست و جرایم سایبری	1	1	2	2	3	3
۵	جرایم خشونت علیه زنان و اطفال، جرایم فساد اداری . جرایم انتخاباتی	1	1	2	2	3	3
	مجموع	1.2	1.6	1.4	1.4	2.6	3
	اوسط عمومی	1.86/3					
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حقوق جزای اختصاصی در فقه و قانون	فقه و قانون	سوم	پنجم	1	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مفردات درسی، ماهیت جرم و انواع جرائم						
دوم	2	جرایم و مجازات های تعزیری در فقه اسلامی و قوانین وضعی						
سوم	3	بررسی مقایسوی جرایم علیه اموال و مالکیت از نظر فقها و قوانین وضعی (سرقت، غصب و نهب اموال)						پرسش و پاسخ
چهارم	4	خیانت در امانت، فریب کاری، اختفای اشیای جرمی						
پنجم	5	جرایم تخریب، اتلاف، انتقال حدود، و تجاوز بر حقوق مالکیت فکری						پرسش و پاسخ
ششم	6	بررسی مقایسوی جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی از نظر فقها و قوانین وضعی (تجاوز، زنا، لواط، قوادی)						
هفتم	7	سوق دادن طفل به انحرافات، اخلاقی، آزار و اذیت زنان و اطفال، قذف، توهین و دشنام						پرسش و پاسخ
هشتم	8	امتحان وسط سمستر						
نهم	9	بررسی مقایسوی جرایم علیه محیط زیست از نظر فقها و قوانین وضعی						پرسش و پاسخ
دهم	10	بررسی مقایسوی جرایم سایبری و تجاوز بر حریم خصوصی افراد از نظر فقها و قوانین وضعی						
یازدهم	11	بررسی مقایسوی جرایم علیه تطبیق عدالت از نظر فقها و قوانین وضعی						پرسش و پاسخ
دوازدهم	12	بررسی مقایسوی جرایم خشونت علیه زنان و اطفال از نظر فقها و قوانین وضعی						
سیزدهم	13	بررسی مقایسوی جرایم فساد اداری (رشوت، اختلاس، سوء استفاده از موقف)						پرسش و پاسخ
چهاردهم	14	بررسی مقایسوی جرایم علیه رفاه و آسایش عامه (جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی، جرایم سازمان یافته).						
پانزدهم	15	بررسی مقایسوی جرایم انتخاباتی از نظر فقها و قوانین وضعی						پرسش و پاسخ

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

شانزدهم	16	**رهنمایی محصلان و امتحان آخر سمستر**						

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• عوده، عبدالقادر، (ب-ت) التشریع الجنائی الاسلامی مقارنا بالقانون الوضعی، جلد دوم (بخش جرایم خاص). دارالکتاب العربی، بیروت. • نذیر، دادمحمد (1392ش) حقوق جزای اختصاصی اسلام، کابل: نشر رسالت. • وزارت عدلیه، کود جزا، جریده رسمی 1397.
ماخذ کمکی	• وزارت عدلیه، قانون منع خشونت علیه زن (1388) • وزارت عدلیه، قانون رسیدگی به تخلفات اطفال (1383) • سعید حوا، الاسلام و اسلام شناسی. • سید سابق، (1977) فقه السنة (حدود جنایات). دارالکتاب العربی، بیروت. • الزحیلی، دکتور وهبه. الفقه الاسلامی و ادلته

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تحلیل فقهی قانون مدنی افغانستان

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	تحلیل فقهی قانون مدنی
کود مضمون:	SL_IL0533
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0424
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون به تحلیل مواد مربوطهٔ قانون مدنی افغانستان در بخش معاملات از نگاه فقه اسلامی به طور عام، و فقه حنفی به طور خاص می‌پردازد. با توجه به این حقیقت که ساحهٔ معاملات مدنی، گسترده ترین بخش قضایای حقوقی را تشکیل داده و از جانب دیگر نظر به اینکه احکام قانون در این زمینه ریشه در فقه اسلامی دارد، بناءً تحلیل و ریشه‌یابی مواد قانون مدنی در این زمینه از اهمیت خاصی برخوردار بوده و بر هر محصل شرعیات به حیث قضات، خارنوالان و وکلای مدافع آیندهٔ کشور، لازم است تا مبانی نظری مورد نیاز را در زمینه فراگرفته و اصول و مهارت‌های لازم را کسب نماید.

اهداف آموزشی:

- کسب مهارت¬های لازم در مورد ریشه یابی مواد مربوطهٔ قانون مدنی
- شناخت چگونگی استفاده از این احکام در تهیهٔ صورت دعوی و دفاعیه
- توانمندی ارائهٔ مشاورهٔ حقوقی از طریق فعالیت¬های انفرادی و گروپی
- شناخت نصوص مربوط به مواد مربوطه قانون
- ایجاد تغییر در اخلاق و سلوک هر محصل به حیث قضات، خارنوالان و وکلای مدافع آیندهٔ کشور، مطابق ارزش¬های اصیل اسلامی.
- شیوه های تدریس و آموزش:
- به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفهوم تحلیل فقهی
- تحلیل فقه مواد قانون مدنی، مربوط به عقد اجاره
- اجاره طویل المدت
- اجاره فضولی
- تحلیل فقه مواد قانون مدنی، مربوط به خیارات درعقد
- حالات سقوط خیار دراجاره

- اجرت یا مزد
- مزارعه یا دهقانی
- باغبانی ومساقات

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاییه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	کسب مهارت‌های لازم در مورد ریشه یابی مواد مربوطهٔ قانون مدنی	۳	2	2	3	2	2
۲	شناخت چگونگی استفاده از این احکام در تهیهٔ صورت دعوی و دفاعیه	3	3	۲	2	2	2
۳	توانمندی ارائهٔ مشاورهٔ حقوقی از طریق فعالیت‌های انفرادی و گروپی	2	3	۱	۳	2	2
۴	شناخت نصوص مربوط به مواد مربوطه قانون	3	2	2	2	۳	2
۵	ایجاد تغییر در اخلاق و سلوک هر محصل به حیث قضات، خارنوالان و وکلای مدافع آیندهٔ کشور، مطابق ارزش‌های اصیل اسلامی.	۲	2	2	3	2	2
مجموع							

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	تحلیل فقهی قانون مدنی افغانستان	فقه و قانون	سوم	پنجم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعارف با محصلین، معرفی مفهوم قانون مدنی و ایگاه آن در میان قوانین و شرح مختصر مفردات					
	2	ساحه تطبیق، تاریخچه و دسته بندی محتویات قانون مدنی					
دوم	3	جایگاه قانون مدنی در فقه اسلامی و نظام های حقوقی معاصر					
	4	معرفی منابع قانون مدنی در نظام های حقوقی معاصر					
سوم	5	مفهوم و اهمیت تحلیل فقهی قانون مدنی و روش تحلیل					
	6	شیوه های تحلیل و تفسیر قوانین در نظام های حقوقی معاصر					
چهارم	7	معرفی عقود معین در فقه و قانون مدنی					
	8	دسته بندی عقود معین در قانون مدنی					
پنجم	9	عقد اجاره، تعریف و ماهیت آن در فقه و قانون					
	10	ارکان عقد اجاره، مواد 1322 الی 1332 قانون مدنی					
ششم	11	موضوع عقد اجاره. مواد 1333 الی1344 قانون مدنی					
	12	// // //					
هفتم	13	آثار عقد اجاره مواد 1347 الی 1354 .					
	14	// // //					
هشتم	15	آثار عقد اجاره مواد 1361 الی1378					
	16	// // //					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					

	18	// // //					
دهم	19	احکام تنازل از اجاره و اجاره باطنی. مواد 1379 الی1383					
	20	// // //					
یازدهم	21	انقضاء و پایان عقد اجاره. مواد1384 الی1398 قانون مدنی					
	22	// // //					
دوازدهم	23	اجاره زمین زراعتی و مقررات مربوط به آن در فقه و قانون مدنی، مواد 1398 الی1410.					
	24	// // //					
سیزدهم	25	عقد مزارعه یا دهقانی در فقه و قانون مدنی: مواد 1411 الی 1431					
	26	// // //					
چهاردهم	27	عقد مساقات و احکام آن در فقه و قانون مدنی: مواد 1432 الی 1444					
	28	// // //					
پانزدهم	29	اجاره اراضی وقفی در فقه و قانون مدنی مواد 1445 الی 1455.					
	30	// // //					
شانزدهم	31	رسیدگی به سوالات محصلان					
	32	امتحان نهایی					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. قانون مدنی افغانستان جلد سوم مواد 1322 الی1455. 2. سنهوری، (ب.ت). الوسيط في شرح القانون المدني الجديد. بيروت: دار المعرفة. 3. علي حيدر، خواجه أمين أفندي. (1411 هـ ق). درر الحكام في شرح مجلة الأحكام. تعريب: فهمي الحسيني. طبع اول. دار الجيل.
ماخذ کمکی	1 . ابن الهمام، كمال الدين محمد بن عبد الواحد السيواسي. (ب. ت). فتح القدير. جلد ششم، ب. ط. دار الفكر. 2 . ابن عابدين، محمد أمين بن عمر. (1412 هـ ق). رد المحتار على الدر المختار. جلد یک، طبع دوم. بيروت: دار الفكر. 3 . سرخسي، شمس الأئمة محمد بن أحمد. (1414 هـ ق). المبسوط. جلد پنجم، ب. ط. بيروت: دار المعرفة. 4 . الكاساني، علاء الدين أبو بكر بن مسعود. (1406 هـ ق). بدائع الصنائع في ترتيب الشرائع. جلد سوم، طبع دوم. دار الكتب العلمية. 5 . وزارت عدلیه أفغانستان، قانون مدنی. جریده رسمی منتشره سال(1352هـ). 6 . زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. 7 . غزنوی، غفوراحمد.(1395). حقوق عینی. انتشارات الهام احدی: کابل - افغانستان. 8 .

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق بین الملل خصوصی در فقه و قانون

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	حقوق بین الملل خصوصی در فقه و قانون
کود مضمون:	SL_ IL 551
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	حقوق بین الملل عمومی در فقه و قانون
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:
مضمون حقوق بین الملل خصوصی در فقه و قانون به بررسی وضعیت حقوقی اشخاص در زندگی بین المللی ایشان می پردازد. حقوق بین الملل خصوصی در فقه و قانون در دو ساحه قابل بحث است. یکی در حوزه تابعیت و اقامتگاه و وضعیت و اهلیت و دوم در ساحه تعارض و تنازع قوانین. در این جا به جایگاه، اهمیت، قلمرو حقوق بین الملل خصوصی و نیز حق تابعیت اشخاص در اسلام و حقوق بین الملل خصوصی موضوعه افغانستان می پردازد. بحث اقامتگاه اشخاص حقیقی و حکمی نیز از مباحثی است که مورد بررسی قرار گرفته است. چیستی تعارض و تنازع قوانین، قواعد حاکم بر آن، حقوق و تکالیف بیگانگان در صورت تعارض قوانین و نیز تعارض محاکم نیز در این مضمون مورد بحث واقع می شوند.

اهداف آموزشی:
- شناخت مفهوم، قلمرو، فوائد حقوق بین الملل خصوصی.
- آشنایی با مفهوم تابعیت، شرایط، احکام، اصول حاکم بر آن و آثار آن در فقه و حقوق افغانستان
- درک سیستم های کسب تابعیت، تابعیت اشخاص حقیقی و حکمی در حقوق افغانستان و فقه
- آشنایی با قواعد و اصول حاکم بر اقامتگاه اشخاص حکمی و حقیقی و نیز وضعیت و اهلیت آنان.
- شناخت تعارض و تنازع قوانین در حقوق بین الملل خصوصی و قواعد حل تعارض در ساحات مختلف مربوطه

شیوه های تدریس و آموزش:
در این دورهٔ آموزشی بر علاوه لکچر از روش مباحثات و تمرین های آموزش فعال استفاده میشوند تا مهارت های نویسندگی حقوقی محصلان را در عمل تقویت نماید .
در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:
- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- طرح قضیه و کار گروپی؛

در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:
- طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن؛
- نوشتن کار خانگی؛

قرار شرح فوق در بخش درسی رشته شرعیات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- تحریر مقاله حقوقی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- بیان مفهوم، قلمرو و اهمیت حقوق بین الملل خصوصی.
- قواعد حقوق بین الملل خصوصی
- تاریخچه حقوق بین الملل خصوصی در اسلام و نظام های حقوقی معاصر
- رابطه حقوق بین الملل خصوصی با سایر رشته های حقوق.
- تابعیت، مفهوم و شرایط آن
- اصول و مبانی حاکم بر تابعیت از دیدگاه فقه و حقوق موضوعه
- سیستم های کسب تابعیت.
- تابعیت اشخاص حقوقی و حکمی
- اقامتگاه، معرفی و تاریخچه
- اقامتگاه از منظر فقه و حقوق موضوعه
- انواع اقامتگاه
- اقامتگاه اشخاص حقیقی و حکمی
- وضعیت بیگانگان و حقوق آنان
- اصول حاکم بر حقوق بیگانگان.
- حقوق و تکالیف بیگانگان در نظام حقوقی اسلامی و حقوق موضوعه
- حل تعارض قوانین و صلاحیت ها. قلمرو تعارض قواین
- قواعد حل تعارض در دسته های احوال شخصیه، اموال، عقود، تعهدات و غیره

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

سمستر	نتایج متوقعه مضمون "نگارش حقوقی 1" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فهمی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضایی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، کارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شناخت مفهوم، قلمرو، فوائد حقوق بین الملل خصوصی.	1	1	1	1	2	3
۲	آشنایی با مفهوم تابعیت، شرایط، احکام، اصول حاکم بر آن و آثار آن در فقه و حقوق افغانستان	1	1	1	1	1	3
۳	درک سیستم های کسب تابعیت، تابعیت اشخاص حقیقی و حکمی در حقوق افغانستان و فقه	1	1	1	1	2	3
۴	آشنایی با قواعد و اصول حاکم بر اقامتگاه اشخاص حکمی و حقیقی و نیز وضعیت و اهلیت آنان.	1	1	1	1	2	3
۵	شناخت تعارض و تنازع قوانین در حقوق بین الملل خصوصی و قواعد حل تعارض در ساحات مختلف مربوطه	1	2	2	2	3	3
	مجموع	1	1.2	1.2	1.2	2	3
	اوسط عمومی	1.6/3					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حقوق بین الملل خصوصی در فقه و قانون	فقه و قانون	سوم	پنجم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و آشنایی با محصلین				انجام کارخانگی ها		
	2	مفاهیم اساسی حقوق بین الملل خصوصی، تعریف، قلمرو و فواید آن						
دوم	3	منابع حقوق بین الملل خصوصی و پیشینه آن در فقه و حقوق موضوعه						
	4	ادامه در مورد منابع و پیشینه، اصول حاکم برآن						
سوم	5	رابطه حقوق بین الملل خصوصی با سایر رشته های حقوق داخلی و خارجی				طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن		پرسش و پاسخ
	6	ادامه درس قبلی و توضیحات لازمه						
چهارم	7	تابعیت، مفهوم و شرایط آن				//		
	8	منشأ تابعیت در اسلام و قوانین معاصر						
پنجم	9	اصول و مبانی حاکم بر تابعیت از دیدگاه فقه و حقوق موضوعه				انجام تمرین در داخل صنف		پرسش و پاسخ
	10	ادامه درس قبلی						
ششم	11	سیستم های کسب تابعیت در حقوق معاصر و قانون تابعیت افغانستان				انجام کارخانگی ها		پرسش و پاسخ
	12	ادامه درس قبلی						
هفتم	13	تابعیت اشخاص حقیقی				تصحیح کارخانگی ها		
	14	تابعیت اشخاص حکمی						
هشتم	15	اقامتگاه، تعریف و پیشینه آن						پرسش و پاسخ
	16	اصول حاکم بر اقامتگاه و آثار آن از دیدگاه فقه و حقوق موضوعه						
نهم	17	حل مشکلات محصلان و امتحان وسط سمستر						
	18							
دهم	19	انواع اقامتگاه در حقوق بین الملل خصوصی				انجام تمرینات داخل صنف		
	20	اقامتگاه اشخاص حقیقی و حکمی در حقوق بین الملل خصوصی						
یازدهم	21	وضعیت بیگانگان و حقوق آنان				انجام تمرینات داخل صنف		پرسش و پاسخ
	22	تبیین مفهوم بیگانه از دیدگاه اسلامی و حقوق موضوعه						
دوازدهم	23	قواعد حاکم بر ورود بیگانگان						

	24	اصول حاکم بر تخصیص حقوق برای بیگانگان در فقه و حقوق موضوعه				انجام کارخانگی ها		
سیزدهم	25	حقوق و تکالیف بیگانگان در نظام حقوقی اسلام و حقوق موضوعه				تصحیح کارخانگی ها		پرسش و پاسخ
	26	ادامه بحث قبلی						
چهاردهم	27	تعارض قوانین، مفهوم، قواعد حل تعارض				انجام کارخانگی ها		
	28	صلاحیت ها، انواع، شیوه های حل تعارض						
پانزدهم	29	قلمرو تعارض قوانین در احوال شخصیه، اموال،				تصحیح کارخانگی ها		پرسش و پاسخ
	30	اسناد، قراردادها و عقود، تعهدات غیرتعاقدی						
شانزدهم	31	حل مشکلات و سوالات محصلان						
	32	جمع بندی کلی مطالب مضمون						

منابع یا مآخذ:	
1. ماخذ اساسی	• الماسی، نجاد علی، (1385ش) حقوق بین الملل خصوصی، تهران: نشر میزان. • رحیمی، محمد اسحاق (). حقوق بین الملل خصوصی. کابل. • قانون تابعیت افغانستان، جریده رسمی مصوب 1421هق. • سلجوقی، محمود، (1386ش). حقوق بین الملل خصوصی، تهران: گنج دانش.
2. ماخذ کمکی	1. قانون قراردادهای تجارتی و فروش اموال، جریده رسمی، مصوب 1393ش. 2. قرضاوی، یوسف (ب-ت). حقوق اقلیت ها و راه حل های آن در اسلام. 3. زحیلی، وهبه، (ب.ت). الفقه الاسلامی و ادلته ج4، کویته: نشر مکتب رشیدیه. 4. عبدالله، نظام الدین، (1390ش). شرح قانون مدنی افغانستان، حقوق بین الملل خصوصی. کابل: نشر سعید. 5. فرهمل، خان محمد، (1398ش). حقوق بین الملل خصوصی. ج1 و 2، ب.ج، نشر قدس. 6. کتاب الهدایة، مبحث اهل ذمه. 7. کتاب السیر الصغیر، امام محمد. 8. قانون مدنی، کتاب اول. باب اول.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مبادی اقتصاد

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	اقتصاد / فقه و قانون
اسم مضمون:	مبادی اقتصاد
کود مضمون:	SL_IL0535
تعداد کریدیت:	1 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

علم اقتصاد از شاخه های علوم اجتماعی است و به یقین یکی از شاخص ترین آنها است. زیرا اولا مسایل اقتصادی و مادی امروز در زندگی بشر اهمیت فراوانی دارد و ثانیا روابط اقتصادی را با کمک این رشته میتوان بسیار دقیق تر از علوم اجتماعی بیان کرد. علم اقتصاد با حقوق و سیاست رابطه متقابل دارند. پدیده های اقتصادی در وضع و تعدیل قوانین و سیاست گذاری دولت ها تاثیر میگذارند. از سویی دیگر سیاست و قوانین دولت ها بر روند تولید، توزیع و مصرف کالا و خدمات اثر گذار اند. با توجه به این مهم است که مضمون مبادی اقتصاد به عنوان یک مضمون اساسی طی 2 کریدیت در کریکولم رشته حقوق درج گردیده است. در این مضمون محصلان با مبادی و اساسات علم اقتصاد آشنا میگردند و از سویی دیگر از رابطه علم اقتصاد با ساختار اجتماعی، سیاسی، فرهنگی جوامع درک گسترده تری پیدا میکنند. این مضمون در واقعیت مدخلی است برای سایر مضامین دارای بعد اقتصادی و مالی که در رشته حقوق تدریس میشوند. محصلان در ختم سمتسر با مطالعه این مضمون قادر خواهند بود که در رابطه به مفهوم و محتوی علم اقتصاد، رابطه اقتصاد با سایر علوم، نظام های اقتصادی و قوانین اقتصادی، وظایف، اهداف و سیاستهای اقتصادی دولت در سطح اقتصاد کلان و موضوعات اقتصاد کلان اعم از بیکاری و اشتغال، نوسانهای اقتصادی و مسائل پولی شناخت کلی و جامع پیدا نمایند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم علم اقتصاد، تاریخچه پیدایش علم اقتصاد و ضرورت مطالعه آن
- درک رابطه اقتصاد با سیاست و حقوق
- مطالعه نظام های اقتصادی و قوانین اقتصادی
- شناخت وظایف، اهداف و سیاستهای اقتصادی دولت در سطح اقتصاد کلان
- مطالعه موضوعات اقتصاد کلان اعم از بیکاری و اشتغال، نوسانهای اقتصادی و مسائل پولی و بانکی و درک میزان تاثیر گذاری دولت در حل معضلات اقتصادی

شیوه های تدریس و آموزش

- روش تدریس متقابل قرار شرح ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:
- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛

- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- فصل اول: کلیات
- فصل دوم: تقاضا، عرضه و قیمت تعادل در بازار
- فصل سوم: نظریه های رفتار مصرف کننده و تولید کننده
- فصل چهارم: مفهوم و اندازه گیری درآمد ملی
- فصل پنجم: اهداف و سیاستها در سطح اقتصاد کلان
- فصل ششم: تورم و بیکاری
- مبحث اول: تورم فصل هفتم: نوسانهای اقتصادی - ادوار تجاری
- فصل هشتم: پول و بانک

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلین از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کریدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) ٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) ٪
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) ٪
- مجموع ۱۰۰٪

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون "مبادی اقتصاد" (موارد که محصلان در اخیر این مضمون می آموزند)	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با مفهوم علم اقتصاد، تاریخچه پیدایش علم اقتصاد و ضرورت مطالعه آن	1	1	1	1	1	1
۲	درک رابطه اقتصاد با سیاست و حقوق	3	3	1	1	2	1
۳	مطالعه نظام های اقتصادی و قوانین اقتصادی	1	2	1	1	2	1
۴	شناخت وظایف، اهداف و سیاستهای اقتصادی دولت در سطح اقتصاد کلان	2	3	1	1	1	1
۵	مطالعه موضوعات اقتصاد کلان اعم از بیکاری و اشتغال، نوسانهای اقتصادی و مسائل پولی و بانکی و درک میزان تاثیر گذاری دولت در حل معضلات اقتصادی	2	3	2	1	2	2
	مجموع	1.8	2.4	1.2	1	1.6	1.2
	اوسط عمومی	1.8/3					
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	مبادی اقتصاد	اقتصاد / فقه و قانون	سوم	پنجم	1	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	فصل اول: کلیات مبحث اول: سیر تحول و پیدایش علم اقتصاد مبحث دوم: تعریف علم اقتصاد					پرسش وپاسخ
دوم	2	مبحث سوم: رابطه علم اقتصاد با علوم دیگر گفتار اول: رابطه علم اقتصاد با علم حقوق گفتار دوم: رابطه علم اقتصاد با سیاست گفتار سوم: رابطه علم اقتصاد با روانشناسی گفتار چهارم: رابطه علم اقتصاد با جامعه شناسی گفتار چهارم: رابطه علم اقتصاد با تاریخ گفتار چهارم: رابطه علم اقتصاد با جغرافیه گفتار چهارم: رابطه علم اقتصاد با ریاضی					پرسش وپاسخ
سوم	3	مبحث چهارم: . ضرورت مطالعه علم اقتصاد مبحث پنجم: منابع اقتصادی مبحث ششم: نیاز به عنوان مبناي رفتار اقتصادي مبحث هفتم: اقتصاد خرد و اقتصاد کلان مبحث هشتم: اقتصاد مثبته و مبحث نهم: اقتصاد نورماتیف مبحث دهم: عوامل تولید و کمیابي مبحث یازدهم: نظریه ارزش مبحث دوزادهم: مسائل اساسی اقتصادی مبحث سیزدهم: ثروت					پرسش وپاسخ
چهارم	4	مبحث چهاردهم: شناخت کلی از نظامهای اقتصادی گفتار اول: نظام اقتصادی سرمایه داری گفتار دوم: نظام اقتصاد سوسیالیستی گفتار سوم: نظام اقتصاد اسلامی					پرسش وپاسخ
پنجم	5	مبحث پانزدهم: قوانین اقتصادی گفتار اول: قانون نزولی بودن مطلوبیت نهایی گفتار دوم: قانون جانشینی گفتار سوم: قانون وحدت بهاء گفتار چهارم: قانون گرشام گفتار پنجم: قانون عرضه و تقاضا گفتار ششم: قانون بازار های ژان باتیست سه گفتار هفتم: قانون بازدهی نزولی					پرسش وپاسخ
ششم	6	فصل دوم: تقاضا، عرضه و قیمت تعادل در بازار مبحث اول: تقاضا گفتار اول: قانون تقاضا گفتار دوم: منحني تقاضا گفتار سوم: تقاضاي فرد و تقاضاي بازار مبحث دوم: عرضه گفتار اول: قانون عرضه گفتار دوم: منحنی عرضه گفتار سوم: عرضه تولید کننده و عرضه بازار					پرسش وپاسخ
هفتم	7	مبحث سوم: قیمت تعادل در بازار گفتار اول: مفهوم بازار گفتار دوم: انواع بازار					پرسش وپاسخ

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

		فصل سوم: نظریه های رفتار مصرف کننده و تولید کننده مبحث اول: نظریه رفتار مصرف کننده مبحث دوم: نظریه رفتار تولید کننده					
هشتم	8	امتحان 20 %					پرسش وپاسخ
نهم	9	فصل چهارم: مفهوم و اندازه گیری درآمد ملی مبحث اول: مدار اقتصادی مبحث دوم: روش های اندازه گیری درآمد ملی مبحث سوم: معیارهای ارزیابی درآمد ملی					امتحان میان سمستر
دهم	10	مبحث چهارم: درآمد اشخاص مبحث پنجم: درآمد قابل تصرف مبحث ششم: درآمد ملی به قیمت جاری و درآمد ملی به قیمت ثابت مبحث هفتم: درآمد سرانه					پرسش وپاسخ
یازدهم	11	فصل پنجم: اهداف و سیاستها در سطح اقتصاد کلان مبحث اول: وظایف اقتصادی دولت مبحث دوم: محدودیتهای تجاری مبحث سوم: سیاست های اقتصادی					پرسش وپاسخ
دوازدهم	12	فصل ششم: تورم و بیکاری مبحث اول: تورم مبحث دوم: اشتغال					پرسش و پاسخ
سیزدهم	13	مبحث سوم: تقسیم کار فصل هفتم: نوسانهای اقتصادی - ادوار تجاری مبحث اول: انواع نوسانات اقتصادی					پرسش وپاسخ
چهاردهم	14	مبحث دوم: مراحل نوسانات اقتصادی فصل هشتم: پول و بانک مبحث اول: چگونگی پیدایش و تکامل پول					پرسش وپاسخ
پانزدهم	15	مبحث دوم: وظایف پول مبحث سوم: اندازه گیری مقدار پول در اقتصاد مبحث چهارم: بانک مرکزی مبحث پنجم: وظایف بانکهای مرکزی					پرسش وپاسخ
شانزدهم	16	حل مشکلات محصلین و رهنمایی امتحان نهایی					جمع بندی

منابع یا مآخذ::	
ماخذ اساسی	1. پوهنیار ناصری، خاطره. 1395. چپتر درسی مبانی علم اقتصاد. پوهنتون هرات.
ماخذ کمکی	1. تفضلی، فریدون. 1387. اقتصاد کلان. تهران: گنج دانش. 2. تقوی، مهدی. 1383. مبانی علم اقتصاد. تهران: کوهسار. 3. روز بهان، محمود. 1379. مبانی علم اقتصاد. تهران: مرکز نشر دانشگاهی. 4. فرجی، یوسف. 1378. تئوری اقتصاد خرد. تهران: نشر بازرگانی. 5. محتشم دولتشاهی ،دکتر طهماسب. 1394. مبانی علم اقتصاد. تهران: خجسته 6. منکیو، گرگوری. 1388. مبانی علم اقتصاد. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون کریمنولوژی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
دیپارتمنت	فقه و قانون/ پوهنځی حقوق
اسم مضمون:	کریمنولوژی
کود مضمون:	SI_IL0536
تعداد کریدیت:	1 کریدیت (کریدیت تیوری و کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:

در ادوار پیش از قرن 18 به مسائلی چون شخصیت مجرم، چگونگی اعمال واکنش اجتماعی مناسب، مطالعه و تحقیق پیرامون مسائلی چون جرم یابی، ارائه راهکارهای مناسب جهت مقابله با جرم و پیشگیری از وقوع آن پرداخته نشده و تنها راه حل مقابله با جرم را اعمال مجازاتهای سنگین می دانستند. علی رغم استفاده و اعمال مجازاتهای شدید، نظام جزایی نتوانسته بود سیر صعودی مجرمیت را متوقف نماید. بلکه بلعکس با شدت مجازاتها میزان ارتکاب جرم نیز رو به افزایش بوده است. همین امر موجب گردید که در اواخر قرن 18 و اوایل قرن 19 رشته های جدیدی که هریک با رویکرد و روش خاص خود پدیده مجرمانه را مطالعه و با آن بر خورد می کنند، متولد و به صفت جنایی متصف شدند. رشته ها و گرایشهای علوم جنایی با مطرح نمودن تئوری و قواعدی چون رفع مجازاتهای سنگین، باز پروری مجرمین، حمایت جزایی و غیر جزایی از مجرم و مجنی علیه، شناخت وبررسی میزان اثر گذاری مجازات های وضع شده در قوانین موجود و پیشنهاد روش های جدید اعمال مجازات در عرصه علم جزا و نظام جزایی مطرح نمودند.باتوجه به مطالب مذکور می توان بیان نمود، که جرم شناسی به بررسی علل جرم، شناخت شخصیت مجرم و شناخت مجازات مناسب جهت اصلاح مجدد مجرمین و ادغام آنها در جامعه می پردازد. این مضمون از مضامین تخصصی دیپارتمنت بوده که طی 2 کریدیت در سمستر چهارم برای محصلین رشته قضایی -حارنوالی تدریس می گردد.

اهداف آموزشی:

شناخت عوامل جرم و چگونگی مبارزه با آنها و پیشگیری از وقوع جرم
آشنایی با انواع محیط های جرمی و تاثیرات آنها بالای مجرمیت
شناخت راهکار های اصلاحی، تربیوی و معالجوی برای اصلاح مجدد مجرمین
کسب مهارت های تحقیقاتی در عرصه جرم شناسی
استنباط و استخراج اصول مترقی جرم شناسانه دینی و بازتعریف آن به زبان جرم‌شناسی امروزی به صورت کاربردی

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

شیوه های تدریس و آموزش:

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان ؛
- کار گروپی محصلان و ارائه در صنف؛
- کارعملی؛
- تحقیقات گروهی و ارائه آن.

در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:

- انجام تحقیقات میدانی در مورد علل مجرمیت و اصلاح مجدد مجرمین؛
- بازدید از محابس و مراکز اصلاح و تربیه اطفالس؛
- بازدید از شفاخانه(بخش روانشناسی)؛
- دعوت از داکتر روانشناس و روانپزشک

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف، اهمیت، اهداف و موضوع کریمنولوژی؛
- روابط کریمنولوژی با علوم جنائی دیگر؛
- طبقه بندی علل و عوامل جرم؛
- طبقه بندی از حیث چگونگی تاثیرات جرم؛
- عوامل فردی یا ذاتی جرم و اختلالات عقلی و دماغی؛
- عامل فردی اکتسابی؛
- نظریات مکاتب مختلف در مورد عوامل بیرونی جرم؛
- تاثیرات محیط فامیل؛
- تاثیرات محیط اقتصادی؛
- تاثیرات محیط سیاسی و فرهنگی
- جرم شناسی دینی و اصول آن؛
- طبقه بندی مجرمین؛
- محیط طبیعی و اثرات آن بالای مجرمیت؛

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون " کریمنالوژی " در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیاز های فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	شناخت عوامل جرم و چگونگی مبارزه با آنها و پیشگیری از وقوع جرم	1	2	1	3	2	1
۲	آشنایی با انواع محیط های جرمی و تاثیرات آنها بالای مجرمیت	1	1	1	3	2	1
۳	شناخت راهکار های اصلاحی، تربیوی و معالجوی برای اصلاح مجدد مجرمین	1	2	1	3	1	1
۴	کسب مهارت های تحقیقاتی در عرصه جرم شناسی	1	1	1	2	2	3
۵	استنباط و استخراج اصول مترقی جرم شناسانه دینی و بازتعریف آن به زبان جرم‌شناسی امروزی به صورت کاربردی	2	1	1	2	2	3
	مجموع	1.2	1.4	1	2.6	1.8	1.8
	اوسط عمومی	1.6/3					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	کریمنولوژی	فقه و قانون	سوم	پنجم	1	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات آن. تعریف و اهمیت آن اهداف و موضوع کریمنولوژی						
دوم	2	روابط کریمنولوژی با علوم جنائی دیگر . با حقوق جزا، جزاشناسی، کرییمینالیستیک						
سوم	3	طبقه بندی علل و عوامل جرم طبقه بندی از حیث چگونگی تاثیرات جرم						
چهارم	4	عوامل فردی یا ذاتی جرم اختلالات مادرزادی، سن						
پنجم	5	جنس و وراثت منحیث عوامل مجرمیت اختلالات عقلی و دماغی .						
ششم	6	عامل فردی اکتسابی استفاده از مواد مخدر و الکل						
هفتم	7	عوامل بیرونی جرم نظریات مکاتب مختلف در باره آن						پرسش و پاسخ
هشتم	8	تاثیرات محیط فامیل رابطه طفل با والدین				دعوت از داکتر روانشناس		
نهم	9	امتحان وسط سمستر						
دهم	10	تاثیرات محیط سیاسی ، بحران ها و جنگ ها				تحقیق در مورد عوامل مجرمیت		
یازدهم	11	تاثیرات محیط اقتصادی. تأثیرات ثروت و فقر بر ارتکاب جرائم						پرسش و پاسخ
دوازدهم	12	تاثیرات محیط فرهنگی . جرم شناسی دینی و اصول آن				دعوت از داکتر روانپزشک		
سیزدهم	13	طبقه بندی مجرمین						پرسش و پاسخ

چهاردهم	14	محیط طبیعی و اثرات آن بالای مجرمیت. نظریه بوم شناسی. راه های برون رفت از عوامل ناگوار طبیعی						
پانزدهم	15	محیط اجتماعی و نظریه کنترول اجتماعی. نظریه های اولیه کنترول. مجرمیت و سرگردانی ماتزا، نظریه کنترول اجتماعی هیرسجی				بازدید از شفاخانه (بخش روانشناسی)		پرسش و پاسخ
شانزدهم	31	عدالت جزایی و محیط . شخصیت مجرمین امتحان نهایی						

منابع یا مآخذ:

1. دانش، تاج زمان. (1368). حقوق زندانیان و علم زندانها. تهران: انتشارات موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران. چاپ اول.
2. سو تهیل، کیت. (1388). شناخت جرم شناسی. ترجمه: روح الله صدیق. تهران: انتشارات دادگستر. چاپ اول.
3. فرانک پی، ویلیامز و ماری لین دی، مک شین. (1383). نظریه های جرم شناسی. ترجمه: حمید رضا ملک محمدی. تهران: بنیاد حقوقی میزان. چاپ اول.
4. وایت، راب و هنیز. فیونا. (1390). جرم و جرم شناسی. ترجمه: علی سلیمی. قم: انتشارات حوزه دانشگاه. چاپ اول.
5. ویتفری، توماس ال. (1388). نظریه های جرم شناسی. مشهد: انتشارات مرندیز. بی چا.
6. ببرک زی، (). کریمینالیستیک.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نگارش حقوقی (1)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	کلینیک حقوقی
اسم مضمون:	نگارش حقوقی (1)
کود مضمون:	SL_ IL0537
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	کار عملی و منوگراف
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:

مضمون نگارش حقوقی یکی از مضامین مهم و کاربردی در رشته قضایی- سارنوالی به حساب می آید. این مضمون طی چهار کریدیت در سمستر ششم و هفتم برای صنوف سوم و چهارم رشته فقه و قانون شرعیات تدریس میگردد. این دورهٔ آموزشی محصلین را با اساسات تفکر انتقادی، ساختار ماده ها، استدلال حقوقی، اصول نویسندگی حقوقی مؤثر، تحقیق حقوقی، ساختار ماده ها، استدلال حقوقی معرفی می نماید. محصلین با تمرینات داخل صنف و کارخانگی فراوانی مواجه خواهند شد که جهت انکشاف و پرورش مهارت های عملی حقوقی ایشان بدقت طرح گردیده اند. درین میان، محصلین مهارت های روش تفکر انتقادی، تجزیهٔ ماده به اجزای متشکلهٔ آن، انجام دهی استدلال حقوقی، انجام دهی تحلیل حقوقی و نویسندگی مؤثر را فرا خواهند گرفت.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفهوم فکر، تفکر انتقادی و موانع آن و انکشاف مهارت فکر نقادانه
- آشنایی با اصول بنیادین نویسندگی و توانایی نویسندگی واضح و مؤثر
- درک ساختار حقوقی ماده ها و توانایی پارچه نمودن یک ماده به اجزای متشکله، عناصر و نتایج آن
- کسب مهارت در زمینه تحریر متون حقوقی از شروع یک پاراگراف الی تحریر یک مقاله حقوقی
- کسب مهارت به ارتباط چگونگی استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی و کاربرد آن در یک قضیه

شیوه های تدریس و آموزش:

در این دورهٔ آموزشی بر علاوه لکچر از روش مباحثات و تمرین های آموزش فعال استفاده میشوند تا مهارت های نویسندگی حقوقی محصلان را در عمل تقویت نماید .

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- طرح قضیه و کار گروپی؛

در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:

- طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن؛
- نوشتن پاراگراف حقوقی؛

- تحریر مقاله حقوقی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اهمیت مهارت های نگارش حقوقی؛
- مفهوم لغوی و اصطلاحی تفکر انتقادی و اهمیت آن؛
- چالش فراروی نویسندگی در تحصیلات عالی حقوقی؛
- موانع تفکر انتقادی، چهار چوب تفکر انتقادی؛
- قالب های تفکر انتقادی؛
- تجزیه و تحلیل استدلال دیگران؛
- در نظرگرفتنِ بدیل ها؛
- اهمیت مهارت های نویسندگی برای متخصصین حقوقی؛
- فرایند نویسندگی: مرحله قبل از نوشتن؛
- فرایند نویسندگی: مرحله بعد از نوشتن؛
- راهـبـرد هـــا برای نویسندگی مؤثر؛
- ملاحظات ساختاری؛
- راهـبـرد هـــا برای نویسندگی مؤثر؛
- ساختارمواد، اجزا و بخش های مواد؛
- مفهوم استدلال حقوقی و انواع آن؛
- استدلال مبتنی بر قانون و بخش های آن؛
- استدلال مبتنی بر قیاس؛
- استدلال مبتنی بر عرف؛
- استدلال مبتنی بر پالیسی(مصلحت عامه) و استدلال مبتنی بر اصول؛
- مفهوم تحلیل حقوقی.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون "نگارش حقوقی 1" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، کارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شناخت مفهوم فکر، تفکر انتقادی و موانع آن و انکشاف مهارت فکر نقادانه	1	1	1	1	2	3
۲	آشنایی با اصول بنیادین نویسندگی و توانایی نویسندگی واضح و مؤثر	1	1	1	1	1	3
۳	درک ساختار حقوقی ماده ها و توانایی پارچه نمودن یک ماده به اجزای متشکله، عناصر و نتایج آن	1	1	1	1	2	3
۴	کسب مهارت در زمینه تحریر متون حقوقی از شروع یک پاراگراف الی تحریر یک مقاله حقوقی	1	1	1	1	2	3
۵	کسب مهارت به ارتباط چگونگی استدلال حقوقی، تحلیل حقوقی و کاربرد آن در یک قضیه	1	2	2	2	3	3
	مجموع	1	1.2	1.2	1.2	2	3
	اوسط عمومی	1.6/3					
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	نگارش حقوقی (1)	کلینیک حقوقی	سوم	ششم	2	کار عملی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و آشنایی با محصلین				انجام کارخانگی ها		
	2	اهمیت مهارت های نگارش حقوقی مفهوم لغوی و اصطلاحی تفکر انتقادی و اهمیت آن چالش فراروی نویسندگی در تحصیلات عالی حقوقی.						
دوم	3	معرفی تفکر انتقادی و ارزیابی استدلال دیگران						
	4	معنا در ورای واژه ها. واژه های مبهم و میزان ابهام آن ها، ارزیابی استدلال دیگران .						
سوم	5	ارزیابی فرضیه ها. ارزیابی شواهد دیگران.				طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن		پرسش و پاسخ
	6	ارزیابی استدلال خود. تشخیص معضل.						
چهارم	7	تنظیم استدلال خود. بازنگری استدلال خود. در نظر گرفتن بدیل ها				طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن		
	8	اصول نویسندگی. معرفی، اهمیت، فرایند نویسندگی- مرحله قبل از نوشتن						
پنجم	9	مرحله نوشتن				انجام تمرین در داخل صنف		پرسش و پاسخ
	10	مرحله بعد از نوشتن. راهبردها برای نویسندگی مؤثر. ملاحظات عمومی، لحن مسلکی						
ششم	11	وضوح نوشته. ملاحظات ساختاری. ملاحظات در سطح پاراگراف.				انجام کارخانگی ها		پرسش و پاسخ
	12	ملاحظات در سطح جملات و واژه ها.						
هفتم	13	تحقیق حقوقی: معرفی. اهداف و اهمیت و تمرین.				تصحیح کارخانگی ها		
	14	مروری بر قوانین کشور. سلسله مراتب قوانین						
هشتم	15	منابع و انواع قوانین: قوانین اساسی و عادی. اسناد تقنینی و دیگر منابع.						پرسش و پاسخ

قرار شرح فوق نصاب درسی رشتهٔ تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	16	پالیسی ها و برنامه های استراتژیک. استراتژی های تحقیق حقوقی.						
نهم	17	امتحان وسط سمستر						
	18							
دهم	19	چگونگی آغاز تحقیق حقوقی. تشخیص معضل حقوقی.				انجام تمرینات داخل صنف		
	20	مشخص تر ساختن مساله تحقیق. تشخیص منبع حقوقی مرتبط. از کدام منبع باید آغاز کرد؟. تحقیق در قوانین وضعی.						
یازدهم	21	چگونگی تحقیق در فقه اسلامی. در عرف و عادات. در قوانین بین المللی. محل بدست آوردن منابع حقوقی.				انجام تمرینات داخل صنف		پرسش و پاسخ
	22	زمان متوقف کردن فرایند تحقیق. ارزیابی منابع. یادداشت راجع به منابع الکترونیک						
دوازدهم	23	نمونه طرح تحقیق. اخلاق در نگارش حقوقی. سرقت علمی. نقل قول. اقتباس. تغییر و حذف. تغییر عبارت				انجام کارخانگی ها		
	24	اشکال و انواع نقل قول. اجزای اساسی نقل قول. نتیجه.						
سیزدهم	25	ساختار ماده ها: اجزای ماده. عناصر. نتایج سببی. استثنائات. روش اگر/ بعد از آن. جدول خلاصه.				تصحیح کارخانگی ها		پرسش و پاسخ
	26	ساختار ماده قانون: ساختار با عناصر مرتبط. با عناصر غیر مرتبط. با عناصر چند عامله. با عناصر مقایسه کننده. ماده اعلامی. لیست های بسته و باز. چارت خلاصه.						
چهاردهم	27	استدلال حقوقی: استدلال مبتنی بر: ماده قانون، استدلال مثبت و منفی مبتنی بر ماده قانون. تعریف دقیق فرضیه ها و استفاده از استنباط. خلاصه.				انجام کارخانگی ها		
	28	تمرینات و کار خانگی.						
پانزدهم	29	استدلال مبتنی بر قیاس. استدلال با استفاده از شباهت ها و تفاوت ها. بحث در باره طرفین قضیه. خلاصه و تمرینات.				تصحیح کارخانگی ها		پرسش و پاسخ
	30	استدلال مبتنی بر عرف. تمرین. استدلال مبتنی بر پالیسی. استدلال مبتنی بر اصول و ارزش ها						
شانزدهم	31	حل مشکلات و سوالات محصلان						
	32	امتحان نهایی.						

منابع یا مآخذ:	
1. ماخذ اساسی	حکیمی، مهدی جلال الدین و همکاران. (1398ش). نگارش حقوقی 1. کابل: بنیاد آسیا.
2. ماخذ کمکی	1. آذرنیا، نعمت. (1392). آیین نگارش کاربردی حقوقی، کیفری در نظام قضایی ایران. تهران: حقوقی. چاپ اول. 2. اختر نیا، جعفر. (1394).عالی نگارش حقوقی و کیفری کاربردی. تهران: آوا. چاپ اول. 3. باختر، سید احمد و رئیسی، مسعود. (1395). آیین نگارش حقوقی در نظام قضایی ایران. بی جا: خط سوم بخش کمالان. چاپ اول. 4. خسروی، محمد رضا. (1385). آیین نگارش حقوقی، برای: دانشجویان حقوقی، کارآموزان قضائی، کارآموزان وکالت و قضات دادگستری. تهران: موسسه فرهنگی هنری انتشاراتی نگاه بینه. چاپ سوم. 5. کشاورز، بهمن. (1395). آیین نگارش حقوقی و کلیات عملی علم حقوق. بی جا: کشاورز، جنگل. جلد اول و دوم. چاپ ششم.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

پوهنځی شرعیات

رشته فقه و قانون

مفردات درسی

صنف سوم - سمستر ششم

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تفسیر آیات احکام رشته فقه و قانون

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تفسیر
اسم مضمون:	تفسیر آیات احکام (3)
کود مضمون:	SL_IL0614
تعداد کریدیت:	3 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0105
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

تفسير از مضامين اختصاصي بوده و به خاطر اين كه شرح كتاب الله است، توضيح دهنده ی نخستين مصدر تشريع اسلامي محسوب مي گردد. مضمون تفسير، بنابر اهميت موضوع آن كه تبيين و توضيح كلام الله، استخراج احكام و مسايل عقيدتي، عملي و اخلاقي از قرآن و حلقۀ اتصال انسان با كلام الله است مقام و جايگاه ويژه اي در ميان ساير علوم اسلامی دارد. در اين سمستر در ادامه مباحث قبلی، آياتی از سوره های مختلف قرآن مورد شرح و بررسی قرار داده می شود.

اهداف آموزشی

- فهم احکام قرآن و بیان حکمت های آن.
- بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخشهای مختلف زندگی.
- بررسي چگونگی اسناد تقنینی کشور با نصوص قرآن.
- إيجاد محبت و باور به عظمت قرآن و إيجاد روحيه افتخار به قرآن و دفاع از آن.
- آراستن محصل به اخلاق و آداب قرآني.

شيوه هاي تدريس و آموزش

از شیوه و منهج فعال محصل محوری ذیل در تدریس این مضمون استفاده میشود:

- ارائه لكچر و شرح درس و مباحث نظري.
- مناقشه و جروبحث بين محصلان و پاسخ به پرسشهاي مطرح از جانب محصلان.
- كارهاي انفرادي، كارهاي خانگي، گروپي، سوال و جواب و ساير مهارت ها.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها):

- سوره انفال: آیه (1) نظر اهل غزوه بدر در مسئله انفال و تصویر ایمان
- سوره نحل: آیه (125) اصول دعوت و فن خطابت از دیدگاه قرآن
- سوره إسراء: آیات (78-79) اوقات نمازهای پنجگانه و تهجد

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- سوره حج: آیات (27-29) حکمت و تاریخ فرضیت حج در عصر ابراهیم (ع)
- سوره حج: آیات (30-32) تعظیم حرمتهای خداوند
- سوره نور: آیات (1-2) جرم زنا و عقوبت آن از دیدگاه قرآن
- سوره نور: آیات (4-5) حد قذف
- سوره نور: آیات (6-9) لعان
- سوره نور: آیات (27-29) استئذان به دخول منازل مسکونی
- سوره نور: آیات (30-31) حکم نظر و ابداء زینت
- سوره نور: آیه (32) ترغیب به نکاح و تخویف از زنا
- سوره نور: آیه (33) اکراه بر زنا
- سوره نور: آیه (58) استئذان در اوقات خلوت
- سوره نور: آیه (59) سن بلوغ
- سوره نور: آیه (60) حکم حجاب برای زنان کهنسال

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاعیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	فهم احکام قرآن و بیان حکمت های آن.	3	2	3	3	2	3
۲	بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخشهای مختلف زندگی.	3	2	3	2	3	3
۳	بررسي چگونگی اسناد تقنینی کشور با نصوص قرآن.	3	3	3	3	3	3
۴	إیجاد محبت و باور به عظمت قرآن و إیجاد روحیه افتخار به قرآن و دفاع از آن.	3	2	3	2	2	3
۵	آراستن محصل به اخلاق و آداب قرآني.	3	2	2	2	3	3
	مجموع						

۳= اعظمي ترين اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	تفسیر آیات الاحکام (3)	تفسیر	سوم	ششم	3	تخصصی

هفته	ساعات درسي	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشي	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابي روزمره
اول	1	سوره انفال: آیه (1) نظر اهل غزوه بدر در مسئله انفال و تصویر ایمان معرفی سوره و معانی لغات	توانمند سازی محصلان در استخراج احکام از قرآنکریم و بیان حکمت های آن و بررسی چگونگی اسناد تقننی کشور با نصوص قرآن.	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب، خواندن برخی عبارات	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	توسط پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته، کارخانگی، پروژه ها و سیمینارها
	2	نکات بلاغی و تفسیر آیه					
	3	احکام فقهی					
دوم	4	سوره نحل: آیه (125) اصول دعوت و فن خطابت از دیدگاه قرآن شرح کلمات و تفسیر آیه	//	//	//	//	//
	5	نکات بلاغی					
	6	احکام فقهی آیت					
سوم	7	سوره إسراء: آیات (78-79) اوقات نمازهای پنجگانه و تهجد شرح کلمات و تفسیر آیات	//	//	//	//	//
	8	نکات بلاغی					
	9	احکام فقهی					
چهارم	10	سوره حج: آیات (27-29) حکمت و تاریخ فرضیت حج در عصر ابراهیم (ع) معانی لغات و حکمت حج	//	//	//	//	//
	11	تفسیر آیات					
	12	احکام فقهی					
پنجم	13	سوره حج: آیات (30-32) تعظیم حرمتهای خداوند شرح کلمات و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	14	تفسیر آیات					
	15	احکام فقهی					
ششم	16	سوره نور: آیات (1-2) جرم زنا و عقوبت آن از دیدگاه قرآن	//	//	//	//	//

		معانی الفاظ و شرح کلمات					
	17	تفسیر آیات					
	18	احکام فقهی					
هفتم	19	سوره نور: آیات (4-5) حد قذف معانی الفاظ و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	20	تفسیر آیات					
	21	احکام فقهی					
هشتم	22	سوره نور: آیات (6-9) لعان شرح کلمات و نکات بلاغی و احکام فقهی,	//	//	//	//	//
	23	پاسخ به سوالات محصلان					
	24	امتحان وسط سمستر					
نهم	25	سوره نور: آیات (27-29) استئذان به دخول منازل مسکونی معانی الفاظ و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	26	تفسیر آیات					
	27	احکام فقهی					
دهم	28	سوره نور: آیات (30-31) حکم نظر و ابداء زینت شرح لغات و معانی الفاظ	//	//	//	//	//
	29	تفسیر آیات					
	30	احکام فقهی					
یازدهم	31	سوره نور: آیه (32) ترغیب به نکاح و تخویف از زنا معانی الفاظ و شرح کلمات	//	//	//	//	//
	32	تفسیر آیه					
	33	احکام فقهی					
دوازدهم	34	سوره نور: آیه (33) اکراه بر زنا شرح کلمات و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	35	تفسیر آیه					
	36	احکام فقهی					
سیزدهم	37	سوره نور: آیه (58) استئذان در اوقات خلوت معانی لغات و وجوه بلاغی	//	//	//	//	//
	38	تفسیر آیت					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	39	احکام فقهی					
چهارده م	40	سوره نور: آیه (59) سن بلوغ معانی الفاظ	//	//	//	//	//
	41	تفسیر آیه					
	42	احکام فقهی					
پانزدهم	43	سوره نور: آیه (60) حکم حجاب برای زنان کهنسال معانی الفاظ	//	//	//	//	//
	44	تفسیر آیت					
	45	احکام فقهی					
شانزدهم	46	سوره نور: آیه (61) معانی الفاظ و شرح کلمات	//	//	//	//	//
	47	تفسیر آیه					
	48	احکام فقهی					

منابع یا مآخذ:	
1. ماخذ اساسي	السايس، محمد علي، (ب-ت). تفسير آيات الأحكام. بيروت: دار المعرفة. الصابونی، دکتور محمد علی، (1980). روائع البیان، تفسیر آیات الاحکام. مکتبة الغزالی، دمشق.
2. مآخذ كمكي	- ابن العربي، محمد بن عبد الله الأندلسي(ب ت). أحكام القرآن. بيروت: دار الكتب العلمية. - الجصاص، أحمد بن علي الرازي(1405). أحكام القرآن. بيروت: دار إحياء التراث العربي. -الطحاوي، أبو جعفر أحمد بن محمد بن سلامة(1995 م) أحكام القرآن. استانبول: مركز البحوث الإسلامية التابع لوقف الديانة التركي. - القرطبي، أبو عبد الله محمد بن أحمد بن أبي بكر بن فرح الأنصاري(1964 م) الجامع لأحكام القرآن. القاهرة: دار الكتب المصرية.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه 6 (وسائل اثبات)

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	فقه 6 (وسائل اثبات دعوی)
کود مضمون:	SL_IL0608
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0508
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون مبانی و اساسات دعوی را از نظر فقه اسلامی، به خصوص فقه حنفی بیان نموده و اجراآت دعوی را طور مفصل، با مقایسه به قوانین مربوطه به بررسی می‌گیرد. با توجه به این که دعوی و مسایل مربوط به آن بخش عمدهٔ فعالیت‌های مسلکی یک محصل شرعیات را در جامعه به حیث قضات، ثارنوالان و وکلای مدافع ـ تشکیل می‌دهد، شایسته است تا اجراآت مربوطهٔ آن از منظر فقه اسلامی که منبع اولی قوانین را در نظام حقوقی ما تشکیل می‌دهد به بحث گرفته شده و بر قوانین نافذهٔ کشور تطبیق گردد؛ و به این ترتیب، بر هر محصل شرعیات، لازم است تا اصول و مهارت‌های لازم را در زمینه کسب نماید.

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها):

1. شهادت بحیث وسیله اثبات
2. رجوع شهود و مسؤلیت آن ها
3. یمین بحیث وسیله اثبات
4. نکول و حکم آن
5. قضا به علم قاضی
6. قرائن و نقش آنها در اثبات دعاوی
7. قیافه و تأثیر آن در اثبات دعاوی
8. تعارض بینه ها

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	اطلاع از احکام و مسایل دعوی از نظر فقه و قانون	۳	2	2	3	2	2
۲	بررسی مطابقت احکام قوانین مربوطه با منابع معتبر فقهی	2	2	۲	2	3	2
۳	فهم و تحلیل مبانی دعوی و اجراآت مربوط به آن	3	2	۱	۳	2	2
۴	تطبیق این مبانی واجراءات بر مواد مربوطه در قوانین نافذۀ کشور	2	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دراین مورد	۲	2	2	3	2	1
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون فقه وعوی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	فقه 6 (وسائل اثبات دعوی)	فقه و قانون	سوم	ششم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزی ابی روزمره
اول	1	تعارف مجدد با محصلان، تشویق افراد لایق و دلجویی از افراد ضعیف و تشویق به ادامه تحصیل، تذکر مجدد برخی مسائل ضروری مربوط به نظم صنف و توضیح کورس پالیسی مضمون					
	2	سوم: اسناد: مفهوم سند، انواع سند در فقه و قانون					
دوم	3	ارزش اثباتی سند و مشبوهیت اسناد					
	4	مطالعه مبحث اسناد در قانون مدنی					
سوم	5	مطالعه مبحث اسناد در قانون اصول محاکمات مدنی و اصول محاکمات تجارتی					
	6	مطالعه مباحث و مسائل باقیمانده از اسناد					
چهارم	7	چهارم: یمین (سوگند) تعریف، مشروعیت و الفاظ معتبر در یمین					
	8	اقسام یمین، امور قابل رعایت در ایمان					
پنجم	9	حقوقی که در آن ها یمین اجرا می شود.					
	10	شروط وجوب یمین بر مدعی علیه					
ششم	11	نکول یا انکار مدعی علیه از یمین					
	12	احکام و آثار مرتب بر نکول مدعی علیه از یمین یا ادای قسم.					
هفتم	13	ارجاع یمین به مدعی و نظریات فقها					
	14	موارد حکم به شاهد و یمین					
هشتم	15	قضاء به اساس علم قاضی، حالات و موارد مختلف موضوع					
	16	دیدگاه های فقها در مورد قضاء به علم قاضی					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	پنجم: قرائن در فقه و قانون: تعریف قرینه، مشروعیت قرینه و انواع قرینه					
	20	میزان اعتبار قرینه در باب اثباتت و نمونه های اعتبار قرائن.					
یازدهم	21	ششم: قسامه، تعریف، مشروعیت و حکم					
	22	شروط تطبیق قسامه					
دوازدهم	23	کیفیت و چگونگی اجرای قسامه					

قرارشرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	24	احکام و آثار مرتب بر قسامت و مبطلات قسامت					
سیزدهم	25	هفتم: قیافه (در مسائل خاص) تعریف قیافه و نظریات فقها در مورد اعتبار و عدم اعتبار قیافه					
	26	انواع قیافه، موارد اعتبار قیافه و آثار مرتب بر آن					
چهارده م	27	قرعه: احکام و مباحث مربوط به آن					
	28	// // //					
پانزدهم	29	بحث پیرامون: تعارض وسائل اثبات دعوی و قواعد مربوط به آن					
	30	// // //					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته و جمع بندی، رسیدگی به سوالات محصلان					
	32	و رهنمای برای امتحان پایان سمستر					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• مرغینانی، علي بن أبي بكر بن عبد الجليل الفرغاني المرغيناني، أبو الحسن برهان الدين.(المتوفى: 593هـ). **الهداية في شرح بداية المبتدي**. المحقق: طلال يوسف. دار احياء التراث العربي - بيروت - لبنان. • فرید، دکتور نصر. مفتی دیارالمصریه. نظریة الدعوی و الاثبات. • قانون مدنی، ج2، مواد مربوط به وسائل اثبات دعوی. • قانون اصول محاکمات مدنی، مواد مربوط به وسائل اثبات دعوی در محاکم.
ماخذ کمکی	• زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. • كاساني، علاء الدين أبو بكر بن مسعود. (1406 هـ ق). بدائع الصنائع في ترتيب الشرائع. جلد سوم، طبع دوم. دار الكتب العلمية. • عثمان، رأفت ().نظام القضاء فی الشریعة الاسلامیة. • زیدان، عبدالکریم، ().نظام القضاء فی الشریعة الاسلامیة. • یاسین، محمد نعیم (). نظریة الدعوی بین الشریعة الاسلامیة و قانون المرافعات المدنیة. • سنهوری، (ب.ت). الوسيط في شرح القانون المدني الجديد. بیروت: دار المعرفة. • وزارت عدلیه أفغانستان، قانون مدنی. جریده رسمی منتشره سال(1352هـ). • وزارت اوقاف دولت کویت، الموسوعة الفقهية الكويتية، دارالارقم: کویت.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول فقه (4)

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه واصول فقه
اسم مضمون:	اصول فقه
کود مضمون:	SL_IL0617
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0517
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون قواعد استنباط احکام شرعی از مصادر قبول شده شرعی را روشن میسازد وشیوه استنباط را بیان میکند و مشتمل بر معرفی ادله یا مصادر فقه و شریعت اسلامی میباشد، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی و بطور خلاصه ادله، احکام، چگونگی استنباط و حالت استنباط کننده را بیان میکند.

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد وظوابط با بیان مثالهایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروجکتور بشکل سلایدها ارائه میگردد وضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته میشود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

1. اجماع بحیث دلیل سوم فقه
2. امکان انعقاد اجماع درعصر حاضر
3. قیاس بحیث دلیل چهارم فقه
4. حجیت وشروط قیاس
5. مسالک علت
6. تخصیص علت
7. اهلیت واحکام
8. حکم تکلیفی
9. حکم وضعی
10. عوارض اهلیت

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون (اهداف مضمون) در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.۱	ن.م.ر.۲	ن.م.ر.3	ن.م.ر.4	ن.م.ر.5	ن.م.ر.6
۱	آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن	۳	3	3	2	3	2
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی	3	3	۲	2	2	3
۳	درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی	3	3	2	۳	3	3
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی	3	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر	۲	3	3	3	3	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون اصول فقه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اصول فقه 4	فقه و قانون	سوم	ششم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	دلیل سوم فقه: اجماع: تعریف و خصوصیت‌های آن					
	2	حکم و مستند اجماع و ادله لزوم و عدم لزوم آن.					
دوم	3	ادله حجت بودن اجماع و اقسام آن					
	4	امکان انعقاد اجماع درگذشته و حال حاضر.					
سوم	5	دلیل چهارم فقه: قیاس: تعریف و ارکان آن					
	6	مثالهای تطبیقی و طریقه‌ای قیاس.					
چهارم	7	حجیت قیاس: ادله حجت بودن قیاس و مناقشه آن.					
	8	// // //					
پنجم	9	حجیت قیاس: ادله منکرین قیاس و مناقشه آن					
	10	قول راجح در مورد حجیت قیاس.					
ششم	11	شروط قیاس: شروط اصل(مقیس علیه) و شروط فرع(مقیس)،					
	12	شروط حکم اصل و اقسام احکام معدول از قیاس.					
هفتم	13	شروط علت، مسالک علت: تعریف علت،					
	14	مؤثریت و معیار علیت، ارتباط علت با حکمت و مصلحت.					
هشتم	15	مسالک علت: مسالک علت درفرع					
	16	مسالک علت دراصل: نص واقسام آن با امثله و شرح هرکدام.					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	مسالک علت دراصل: اجماع و سبر و تقسیم					
	20	مناسبت: وصف ملغا، وصف معتبر و وصف مرسل					
یازدهم	21	مسالک علت دراصل: تنقیح المناط، تحقیق المناط					
	22	تخریج المناط با تفاوتهای هرکدام.					
دوازدهم	23	آنچه که توسط تعلیل ثابت می‌گردد					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	24	تخصیص علت با نظریات مثبتین و منکرین آن.					
سیزدهم	25	اهلیت و احکام: احکام: حاکم، حکم و اقسام آن:					
	26	حکم تکلیفی: واجب و تقسیمات آن با امثله هریک.					
چهاردهم	27	حکم وضعی: تعریف و اقسام آن: سبب، علت، شرط، مانع،					
	28	رخصت، عزیمت، صحت و فساد.					
پانزدهم	29	محکوم فیه، انواع احکام در کتاب الله،					
	30	فروعات احکام معاملات و شروط صحت تکلیف.					
شانزدهم	31	محکوم علیه: اهلیت و اقسام آن، عوارض اهلیت و اقسام آن: عوارض سماوی					
	32	عوارض اکتسابی.					

منابع یا مآخذ:	
مآخذ اساسی	1 . بخاری، عبد العزیز بن أحمد بن محمد، علاء الدين البخاري الحنفي.(ب.ت) **كشف الأسرار شرح أصول البزدوي**. دار الكتاب الإسلامي، بيروت - لبنان. 2 . جیون، شیخ احمد. (2005م). **نورالانوار**. بشرا. کراچی: پاکستان. 3 . زهیر، محمد ابوالنور. (1428هجری - 2007م). **اصول الفقه** : طبع اول : دارالبصائر، قاهره. 4 . غزالی، أبی حامد محمد بن محمد. (1414هجری - 1994م). **المستصفی من علم الاصول**. دارالارقم - بیروت. 5 . محب الله . (ب.ت). **مسلم الثبوت** : مطبعه مجیدی، پیشاور: پاکستان.
مآخذ کمکی	1 . أبوزهره، محمد ابوزهره. (1427هجری - 2006م). اصول الفقه : دارالفکرالعربی- قاهره . 2 . خلاف، عبدالوهاب. (1392هجری - 1972م). علم اصول الفقه. طبع دهم: دارالقلم - کویت. 3 . زحیلی، دکتور وهبة الزحیلی. (ب.ت). اصول الفقه الاسلامی. مکتبه رشیدیه، پیشاور- پاکستان. 4 . زرکشی. (1992م). البحر المحیط فی اصی اصول الفقه. طبع دوم: دارالقلم، الکویت، 5 . زیدان، دکتورعبدالکریم . (2004م). الوجیز فی اصول الفقه. طبع جدید: فاروقیه، پیشاور، پاکستان. 6 . شاطبی ، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی(ب.ت). الاعتصام : دارالمعرفة - بیروت. 7 . شاطبی، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی .(ب.ت). الموافقات فی اصول الفقه : دارالمعرفة - بیروت. 8 . شوکانی، محمد بن علی بن محمد. (1349هجری). ارشاد الفحول إلی تحقیق الحق من علم الاصول. مطبعه صبیح - قاهره. 9 . قرافی، شهاب الدین احمد بن ادریس الصنهاجی. (1428هجری). تنقیح الفصول . فاروقیه، پیشاور- پاکستان.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون علم میراث(2)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	علم میراث (2)
کود مضمون:	SL_IL 0630
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	Sl_il0530
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون آموزش دقیق وهمه جانبه موضوعات علم میراث را که نزد فقهای اسلامی نصف علم شمرده شده است، فراهم می سازد وچگونگی یا طرز تقسیم ترکه بر مستحقین آن را بیان می کند.

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد و ضوابط با بیان مثال هایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروجکتور بشکل سلایدها ارائه می گردد و ضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته می شود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- عصبات واقسام آن
- حجب وأنواع آن
- مخارج فروض
- نسبتهایی چهارگانه
- تصحیح واصول آن
- تخارج وطریقه آن
- عول ورد
- مقاسمة الجد
- مناسخه
- ذوی الارحام
- میراث خنثی، حمل، مفقود، مرتد واسیر

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره		نتایج متوقعه رشته فقه وقانون

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	۱. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	۲. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	۳. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	۴. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	۵. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	۶. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با تاریخ نشأت علم میراث و مراحل تدوین آن	3	3	۲	2	2	3
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم الفرائض، به شیوه جدید ومعاصر	3	3	2	۳	3	3
۳	کسب مهارتهای تقسیم ترکه ومسأله ساختن	3	2	3	2	۳	2
۴	توانایی حاصل نمودن دردرجه بندی ورثه ومستحقین میراث	۲	3	3	3	3	2
۵	حصول قدرت بر فتوا نویسی در عرصه علم میراث	3	3	۲	2	2	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

پلان درسی هفته وار مضمون علم میراث(2)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	علم میراث (2)	فقه و قانون	سوم	ششم	3	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	موضوعات مقدماتی: معلومات درباره کلیات میراث و بیان سیلابس این سمستر					
	2	فصل فی التخارج					
دوم	3	باب الرد					
	4	// // //					
سوم	5	باب مقاسمة الجد فی الفقه والقانون					
	6	باب المناسخة					
چهارم	7	تمرین المناسخة					
	8	باب ذوی الارحام					
پنجم	9	الصنف الاول					
	10	الصنف الثانی					
ششم	11	الصنف الثالث					
	12	الصنف الرابع					
هفتم	13	تمرین					
	14	اولاد الصنف الرابع					
هشتم	15	تمرین					
	16	امتحان وسط سمستر					
نهم	17	میراث خنثی (جنس سوم)					
	18	میراث حمل					
دهم	19	تمرین					
	20	میراث مفقود					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

یازدهم	21	تمرین					
	22	حکم میراث مرتد					
دوازدهم	23	حکم میراث اسیر					
	24	میراث حریق، غریق و هدمی					
سیزدهم	25	تمرین					
	26	تمرین					
چهاردهم	27	میراث ولد زنا و ولد لعان					
	28	تمرینات					
پانزدهم	29	کارهای عملی و گروپی					
	30	کارهای عملی و گروپی					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته					
	32	رهنمایی برای امتحان وپاسخ به سوالات					

منابع یا ماخذ:	
ماخذ اساسی	• سجاوندی، سراج الدین محمد بن عبدالرشید التونسي. (1425 هـ). **السراجی فی المیراث**. الناشر: مطبع العلمی. دهلی. • جرجانی، سید شریف علی. (ب.ت). **شریفیه شرح سراجیه**. مکتبۀ مدینه. اردو بازار - لاهور. • عزیز، پوهاند عبدالعزیز(1424هـ). **احکام میراث از نگاه فقه وقانون**. ادارۀ علمی نشراتی التقوی. کابل - افغانستان.
ماخذ کمکی	• وزارت عدلیه افغانستان. قانون مدنی. جریده رسمی. منتشره سال (1383هـ.ش). مطبعه بهیر. کابل افغانستان. • جرجانی، سید شریف علی (ب.ت). شریفیة، شرح سراجیة. لاهور: مکتبة المدینة • عزیز، عبدالعزیز (1424ق) احکام میراث از نگاه فقه و قانون، کابل:.. • رحیم زی، حسام الدین. (1398ش) میراث حقوق د اسلامی فقهی او مدنی قانون له انده، خوست: رحیمی. • صدیقیار، عنایت الله، (1396ش) حقوق میراث از دیگاه فقه اسلامی و قانون مدنی افغانستان، هرات: مطبعه الماس. • قانت، فخر الدین، (1397ش) میراث علم. جلال آباد: مسلم.

برنامه درسی و کورس حقوق تجارت در فقه و قانون (1) (کلیات)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	حقوق تجارت در فقه و قانون (1) (کلیات)
کود مضمون:	SL_IL0638
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
معرفی حقوق تجارت و جایگاه آن در فقه و قانون، اسباب افتراق حقوق تجارت از حقوق مدنی و غیره، انواع معاملات تجارتی، معرفی دفاتر تجارتی، قراردادهای تجارتی، اسناد قابل معامله، برات، حجت و چگ با آثار و احکام حقوقی آن ها.

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد و ضوابط با بیان مثال هایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروجکتور بشکل سلایدها ارائه می گردد و ضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته می شود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی مضمون حقوق تجارت
- قلمرو و پیشینه حقوق تجارت
- منابع و موضوعات حقوق تجارت
- معاملات تجارتی و انواع آن
- دفاتر تجارتی
- قراردادهای تجارتی
- اسناد تجارتی، احکام و آثار آن ها

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با موضوع، ماهیت و قلمرو حقوق تجارت	3	3	۲	2	2	3
۲	شناخت معاملات تجارتی و انواع آن	3	3	2	۳	3	3
۳	شناخت دفاتر تجارتی	3	2	3	2	۳	2
۴	درک قراردادهای تجارتی	۲	3	3	3	3	2
۵	شناخت اسناد تجارتی	3	3	۲	2	2	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون حقوق تجارت در فقه و قانون (1) (کلیات)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حقوق تجارت در فقه و قانون (1) (کلیات)	فقه و قانون	سوم	ششم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهمیت و جایگاه آن و نیز مفردات درسی سمستر					
	2	معرفی حقوق تجارت و جایگاه آن در فقه و قانون					
دوم	3	بررسی پیشنیه تاریخی حقوق تجارت در جهان و افغانستان					
	4	دیدگاه مکاتب حقوقی پیرامون قلمرو حقوق تجارت					
سوم	5	عوامل جدا سازی حقوق تجارت از حقوق مدنی و حوزه قواعد عمومی بیع					
	6	// // //					
چهارم	7	معرفی منابع حقوق تجارت در فقه و حقوق معاصر					
	8	معرفی عرف، انواع و شرایط عمل به آن در حوزه حقوق تجارت					
پنجم	9	معاملات تجارتی، انواع و شرایط آن در فقه و قانون					
	10	اهمیت جدا سازی معاملات تجارتی از معاملات غیر تجارتی					
ششم	11	کمیشن کاری و دلالی در حقوق تجارت					
	12	ماهیت کمیشن کاری و دلالی در فقه اسلامی					
هفتم	13	معاملات بیمه تجارتی و انواع آن ها					
	14	دیدگاه فقیهان مسلمان در مورد بیمه					
هشتم	15	معرفی دفاتر تجارتی و اهمیت آن ها در حقوق تجارت					
	16	انواع و شرایط دفاتر تجارتی					
نهم	17	پاسخ به پرسش های محصلان					
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	معرفی قراردادهای مهم تجارتی در فقه					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	20	و قوانین تجارتی					
یازدهم	21	معرفی اسناد قابل معامله در حوزه های:					
	22	حقوق تجارت و انواع آن					
دوازدهم	23	تفاوت های ماهوی اسناد تجارتی					
	24	با اسناد مطرح در حوزه فقه و قانون مدنی					
سیزدهم	25	برات تجارتی و ماهیت حقوقی آن					
	26	تفاوت های برات با حواله					
چهاردهم	27	حجت تجارتی و تفاوت آن با برات					
	28	// // //					
پانزدهم	29	چک و ماهیت حقوقی و احکام آن					
	30	شرایط صدور چک و تفاوت های چک، برات و حجت					
شانزدهم	31	جمع بندی مطالب کل سمستر					
	32	رهنمایی برای امتحان وپاسخ به سوالات					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• منبع مناسب درسی تهیه گردد. • اصولنامه تجارت افغانستان مصوب 1334ش. • قانون اسناد قابل معامله مصوب 1387ش. • قانون بیمه افغانستان • قانون قراردادهای تجارتی و فروش اموال افغانستان.
ماخذ کمکی	• ستانکزی، نصرالله و ناصح، ولی محمد (). حقوق تجارت، قسمت اول. کابل: • اسکینی، ربیعا (). حقوق تجارت، کلیات حقوق تجارت: تهران. • عرفانی، محمود، حقوق تجارت: تهران • امیرزوی، محمد کریم، نائل، عبدالقادر و معصومی، محمد شهیر،(1394). مطالعه و تحلیل دوسیه های قضایی، بخش تجارتی، کابل: • موسی، کامل (1994م). احکام المعاملات، بیروت: نشر رسالة

برنامه درسی و کورسی پالیسی مضمون اصول محاکمات مدنی درفقه اسلامی

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	اصول محاکمات مدنی درفقه اسلامی
کود مضمون:	SI_il0639
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تیوری و 1 عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	----------
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون نظریات فقهای مذاهب و مواد قانون را درمورد چگونگی إجراءات محاکم مدنی را طور مقایسوی بیان میکند و بر مسائل مهم مرافعات و قوانین شکلی مشتمل می باشد.

اهداف آموزشی:
- آشنایی با إجراءات محاکم مدنی افغانستان
- شناخت مسائل مهم مرافعات
- درک وشناخت صلاحیتهای محاکم درقضایا
- توانایی تجزیه وتحلیل نظریات فقها ومواد أصول محاکمات مدنی افغانستان
- کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دررابطه به مرافعات

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- دعوی(صورت دعوی)
- صلاحیت محاکم مدنی
- إجراءات مربوط به قضایای خانواده
- رسیدگی به قضایای حقوق عامه
- احکام غیابی
- استیناف طلبی و فرجام خواهی
- شکایات و صلاحیتهای محاکم فوقانی
- إجراءات در دیوان قضایای مدنی وحقوق عامه ستره محکمه
- تجدید نظر بر فیصله های درقضایای مدنی وحقوق عامه

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاعی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با إجراءات محاکم مدنی افغانستان	۳	2	2	3	2	1
۲	شناخت مسائل مهم مرافعات	2	2	۲	1	2	2
۳	درک وشناخت صلاحیتهای محاکم درقضایا	2	2	۱	۳	2	1
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نظریات فقها ومواد أصول محاکمات مدنی افغانستان	2	2	2	1	۳	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دررابطه به مرافعات	۲	2	1	2	2	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون اصول محاکمات مدنی درفقه اسلامی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اصول محاکمات مدنی در فقه اسلامی	پوهنتون طبی کابل	سوم	ششم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون ومفردات آن					
	2	معرفی احکام عمومی					
دوم	3	دعوی، استدعا ومبادی دعوی					
	4	جریان رسیدگی قضایای مدنی در محاکم					
سوم	5	اجتناب و رد قاضی					
	6	صلاحیت رسیدگی در قضایای مدنی					
چهارم	7	اجراءات مربوط به قضایای خانواده					
	8	رسیدگی به قضایای حقوق عامه					
پنجم	9	اطلاع، جلب و احضار					
	10	احکام غیابی					
ششم	11	استفاده از اهل خبره و مطلع درقضایای مدنی					
	12	تنظیم اجراءات مقدماتی درقضایای مدنی					
هفتم	13	جریان محاکمه وحضور اشخاص شامل قضیه					
	14	فیصله وحکم محکمه (ضمن دائر نمودن یک محکمه تمثیلی توضیح گردد)					
هشتم	15	قرار محکمه					
	16	اسباب حکم					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	اجراءات درمحاکم فوقانی					
	20	شکایت واعتراض برفیصله های محاکم تحتانی					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

یازدهم	21	صورت تقدیم شکایت یا اعتراض					
	22	اجراءات مقدماتی محکمه فوقانی					
دوازدهم	23	تدویر جلسه قضائی غرض رسیدگی به شکایات واعتراضات					
	24	صدور قرار محکمه فوقانی مبنی برعدم صحت فیصله ونقض آن					
سیزدهم	25	تقدیم شکایت واعتراض بر قرار محکمه تحتانی					
	26	صلاحیتهای محاکم فوقانی در رسیدگی برشکایات علیه احکام صادر محکمه تحتانی					
چهاردهم	27	اجراءات در دیوان قضایای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه:					
	28	رسیدگی ابتدایی قضایا، شرایط فرجام خواهی واجراءات مربوطه آن					
پانزدهم	29	رسیدگی درمرحله نهایی					
	30	رسیدگی به احکام نهایی محاکم تحتانی ازنظر قانونیت					
شانزدهم	31	تجدید نظر بر فیصله ها وقرار های نهایی درقضایای مدنی وحقوق عامه					
	32	تجدید نظر واجراءات مربوط به آن					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• وزارت عدلیه، قانون اصول محاکمات مدنی افغانستان. جریده رسمی منتشره سال (13هـ). کابل - افغانستان. • ستانکزی، محمد ظریف(1387هـ). اصول محاکمات مدنی. انتشارات سعید، کابل - افغانستان
ماخذ کمکی	• وزارت عدلیه، قانون اساسی افغانستان. جریده رسمی منتشره سال (13هـ). کابل - افغانستان. • احمدی، محمدهاشم، (1388ش). اصول محاکمات مدنی، کابل: نشر مقصودی.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق اداری

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	----------
پوهنځی:	شرعیات
دیپارتمنت:	فقه و قانون/ پوهنځی حقوق
اسم مضمون:	حقوق اداری
کود مضمون:	SL_ IL0640
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	نداره
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

حقوق اداری شاخه‌ای از حقوق عمومی داخلی است و به مجموعه قواعد حقوقی گفته می‌شود که حقوق و تکالیف سازمان‌های اداری دولت و روابط آن‌ها با مردم را تعیین می‌کند. حقوق اداری، ناظر بر فعالیت‌های مربوط به خدمات عمومی و حفظ نظم عمومی سازمان‌های اداری است و شامل فعالیت‌های سیاسی، قضائی، قانون‌گذاری این سازمان‌ها نمی‌شود. این مضمون به عنوان یک مضمون حتمی- تخصصی در نصاب درسی رشته فقه و قانون شرعیات قرار داده شده و در آن مباحثی همچون؛ مبانی و اصول حقوق اداری، کلیات، نقش، اداره عمومی، اجراآت و اعمال اداری، نظارت بر اعمال اداری، حاکمیت قانون و مسئولیت مدنی دولت پرداخته می شود و محصلین را با نظام اداری کشور آشنا نموده، تحلیل آنها را در این زمینه بالا می برد، با نهادهای مرتبط به دولت آشنا نموده، قوانین مربوطه و حمایت های قانونی را در ارتباط به حقوق کارمندان و کارکنان دولتی آموخته و ایشان را برای یافتن ساحه ی کاری در این زمینه کمک می نماید.

اهداف آموزشی:

- شناخت مفاهیم و کلیات در ارتباط با حقوق اداری
- شناخت مبانی ، منابع حقوقی و ساختار اداری ادارات
- درک روابط کاری بین کارفرماو کارکنان و حقوق و صلاحیت های آنان
- آشنایی با ادارات دولتی و اجراآت آنها در افغانستان از طریق انجام پروژه های تحقیقی
- درک قواعد و ضوابط حاکم بر ادارات دولتی افغانستان و آمادی جهت ورود به بازار کار

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:

- بازدید از ادارات دولتی به منظور آشنایی محصلین با ساختار اداری و نحوه ای اجراآت آنها
- دادن پروژه های علمی به محصلین به منظور آشنا کردن آنها با ادارات دولتی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف و جایگاه حقوق اداری
- رابطه حقوق اداری با سایر رشته های حقوق
- سیر تحول حقوق اداری
- منابع حقوق اداری
- اهداف و وظایف اداره عمومی
- خدمات عمومی
- نظم عامه (پولیس اداری)
- شخصیت حقوقی اداره عمومی
- اصول حاکم بر اداره عمومی
- روابط اداره عمومی
- اداره عمومی در افغانستان
- حقوق استخدامی
- حقوق و امتیازات کارکنان

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاعی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شناخت مفاهیم و کلیات در ارتباط با حقوق اداری	1	1	1	1	1	1
۲	شناخت مبانی ، منابع حقوقی و ساختار اداری ادارات	3	3	3	1	1	2
۳	درک روابط کاری بین کارفرماو کارکنان و حقوق و صلاحیت های آنان	1	2	3	1	1	2
۴	آشـــنایی با ادارات دولتی و اجراآت آنها در افغانســـتان از طریق انجام پروژه های تحقیقی	1	1	2	2	1	2
۵	درک قواعد و ضـــوابط حاکم بر ادارات دولتی افغانســـتان و آمادی جهت ورود به بازار کار	1	3	1	1	1	1
	مجموع	1.2	2	2	1.2	1	1.6
	اوسط عمومی	1.5					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حقوق اداری	فقه و قانون/ حقوق	سوم	ششم	2	تخصص

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، بیان ضروت و اهمیت، تعریف و جایگاه حقوق اداری					پرسش و پاسخ
	2	موضوع و خصوصیات حقوق اداری					
دوم	3	منابع حقوق اداری					
	4	اهداف و وظایف اداره عمومی					پرسش و پاسخ
سوم	5	خدمات عمومی					
	6	نظم عامه (پولیس اداری)					پرسش و پاسخ
چهارم	7	شخصیت حقوقی اداره عمومی					پرسش و پاسخ
	8	پیدایش و ختم اداره امور عمومی					پرسش و پاسخ
پنجم	9	اصول حاکم بر اداره عمومی، اصل (قانونیت و مساوات، شفافیت و عدالت، حسابدهی و رسیدگی سریع)					
	10	روابط اداره عمومی					
ششم	11	تمرکز و عدم تمرکز اداری					پرسش و پاسخ
	12	نظام اداری مختلط					
هفتم	13	اداره عمومی در افغانستان					پرسش و پاسخ
	14	حقوق استخدام					
هشتم	15	امتهان وسط سمستر					پرسش و پاسخ
	16	امتهان وسط سمستر					
نهم	17	حقوق و امتیازات کارکنان					پرسش و پاسخ
	18	منابع بشری و مالی کارکنان خدمات ملکی ماهیت وظیفه خدمات ملکی					
دهم	19	مکلفیت ها، وظایف و مسؤولیت های کارکنان حقوق کار کن اداره					پرسش و پاسخ

	20	تخلفات اداری کارکنان و ضمانت اجرای آن					
یازدهم	21	موقف های ماموریت					
	22	اعمال و اجراآت اداری					
دوازدهم	23	تصامیم اداری، مفهوم تصمیم اداری، انواع و پایان آن					
	24	قرارداد های اداری، مفهوم و انواع قرارداد های اداری					
سیزدهم	25	مراحل و شیوه های انعقاد قرارداد اداری و آثار آن					
	26	نظارت بر اعمال اداری و مفهوم حاکمیت قانون در اداره					
چهاردهم	27	انواع نظارت اداری					
	28	محاکم اداری و جایگاه آن در افغانستان					
پانزدهم	29	مفهوم و ماهیت مسئولیت مدنی دولت					
	30	ارکان و انواع مسئولیت مدنی					
شانزدهم	31	آثار مسئولیت مدنی دولت					
	32	مسئولیت حکومت به جای کارکن					

منابع یا مآخذ:	
1 . ماخذ اساسی	1. قاضی، گل رحمن، (). کتاب حقوق اداری 2. دانش، سرور، (1392ش). حقوق اداری افغانستان، کابل: انتشارات امیری.
2 . ماخذ کمکی	1. تمکی محمدی، عبدالعلی، (1391ش). کتاب حقوق اداری افغانستان، تهران: انتشارات عرفان. 2. طباطبایی موتمنی، منوچهر. (1397ش). حقوق اداری. تهران: انتشارات سمت.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون کریمنالستیک

پوهنتون:	----------
پوهنځی:	شرعیات
دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	کریمنالستیک
کود مضمون:	SL- IL 0641
تعداد کریدیت:	1 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0536
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

کریمنالستیک یا جرم یابی اساسات علمی کشف جرایم می‌باشد. در این مضمون به کمک وسایل تخنیکی طرق دریافت و کشف پیچیده ترین جرایم، تثبیت اسلوب جرمی مجرمین متکرر و سازمان یافته، شیوه های دریافت و جمع آوری مدارک اثباتیه جرم، چگونگی استفاده از این مدارک در زمان محاکمه مورد مطالعه قرار میگیرد. کریمنالستیک محصلین این رشته را قادر میسازد تا در ساحه عمل به درک مفاهیم اساسی کشف و تثبیت جرایم پرداخته و چگونگی استفاده از این مدارک را بیاموزند.

اهداف آموزشی

- شناخت مدارک مادی و معنوی اثبات جرم
- آشنایی با مفاهیم انگشت نگاری، پل پا، بالستیک عدلی و سایر مدارک فزیکی و اثر آنها در کشف جرم و دستگیری مجرمین
- کسب مهارت در زمینه چگونگی برداشت اثر انگشت، پل پا و آزمایش دی ان ای
- تربیه نیروی متخصص منحیث پلیس علمی کشف جرایم و حارنوال برای کمک به سیستم عدلی و قضایی افغانستان
- درک مفاهیم حقوق مظنون و متهم و رعایت این حقوق توسط نهادهای عدلی و قضایی در جریان رسیدگی به دوسیه جزایی جهت محاکمه عادلانه، تحکیم حاکمیت قانون و اجرای عدالت جزایی

شیوه های تدریس و آموزش

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛
- دعوت از پولیس کریمنال تخنیک و داکتر طب برای توضیح مطالب درسی و اجراآت ایشان.

در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:

- انجام آزمایش های لابراتواری؛
- بازدید از ساحات واقعه جرمی

- بازدید از آزمایشگاه کریمنال تخنیک
- برداشتن پل پا، اثر انگشت و طراحی صحنه جرمی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف و اصطلاح کریمنالستیک، رابطه کریمنالستیک با سایر علوم جنایی؛
- تشخیص هویت بوسیلۀ آثار و علایم، سابقه تاریخی تشخیص هویت؛
- انواع آثار و علایم؛ آثار و علایم انگشتان، آثار و علایم پا، آثار و علایم دندان ها؛
- آثار و علایم مو آثار و علایم ناخن ها، آثار و علایم خون؛
- تشخیص هویت با استفاده از DNA؛
- تثبیت نوعیت آلۀ جرمی توسط آثار و علایم ابزار، آثار و علایم ابزار جارحه و ناریه؛
- آثار و علایم وسایل ترانسپورتی و عراده جات، تثبیت علایم تقلب کاری و ساخته کاری توسط آلات و ابزار؛
- کشف و تثبیت حادثه جرمی بالستیک عدلی؛
- بررسی کریمنالستیکی اسناد و خطوط علایم خط و کتابت؛
- بررسی حادثات آتش سوزی و انتحاری؛
- کریمنال تکتیک؛
- چگونگی اجراآت مقدماتی محقق جنائی، محل واقعه و شیوه های بررسی آن؛
- طرح فرضیه های تحققاتی و انواع آن؛
- چگونگی اجراآتی که منجر به محدودیت حقوق و آزادی های فردی میشود/ تلاشی، استنطاق.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون "کریمنالستیک" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاعیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شناخت مدارک مادی و معنوی اثبات جرم	1	1	1	3	3	2
۲	آشنایی با مفاهیم انگشت نگاری، پل پا، بالستیک عدلی و سایر مدارک فزیکی و اثر آنها در کشف جرم و دستگیری مجرمین	1	1	1	3	3	1
۳	کسب مهارت در زمینه چگونگی برداشت اثر انگشت، پل پا و آزمایش دی ان ای	1	1	1	3	2	1
۴	تربیه نیروی متخصص منحیث پلیس علمی کشف جرایم و حارنوال برای کمک به سیستم عدلی و قضایی افغانستان	1	2	1	3	2	2
۵	درک مفاهیم حقوق مظنون و متهم و رعایت این حقوق توسط نهادهای عدلی و قضایی در جریان رسیدگی به دوسیه جزایی جهت محاکمه عادلانه، تحکیم حاکمیت قانون و اجرای عدالت جزایی	1	3	2	3	3	2
	مجموع	1	1.6	1.2	3	2.6	1.6
	اوسط عمومی	1.8/3					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون کریمنالستیک

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	کریمنالستیک	پوهنځی حقوق	سوم	ششم	1	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون تعریف کریمنالستیک موضوع کریمنالستیک هدف کریمنالستیک رابطه کریمنالستیک با سایر علوم جنایی رابطه کریمنالستیک با حقوق جزا رابطه کریمنالستیک با کریمنولوژی					
دوم	2	کریمنال تخنیک تشخیص هویت بوسیلهٔ آثار و علایم سابقه تاریخی تشخیص هویت قطع اعضا و داغ نمودن. طریقه دفیله، تن پیمایی (اندازه گیری جسمانی) و عکسبرداری					پرسش و پاسخ
سوم	3	انواع آثار و علایم آثار و علایم انگشتان تاریخچه آثار و علایم انگشتان انواع انگشت نگاری. موانع انگشت نگاری اصول انگشت نگاری					
چهارم	4	انواع خطوط و نقوش انگشتان طرق اخذ و برداشت آثار انگشتان مقایسه و تطبیق آثار انگشت به منظور تشخیص هویت آموزش عملی نحوه برداشتن اثر انگشت					پرسش و پاسخ
پنجم	5	آثار و علایم پا آثار کف پا اندازه‌گیری آثار پا و انواع آثار پا. طریق دریافت آثار پا، کف پا و مقایسه و تطبیق آثار برای تشخیص هویت					
	6	آموزش عملی نحوه برداشتن پل پا					
ششم		آثار و علایم دندان ها آثار و علایم قسمت های مختلف دندان ها. محل و علایم دندان گرفتگی و مقایسه و تطبیق آن به منظور تشخیص هویت					پرسش و پاسخ
هفتم	7	آثار و علایم مو. آثار و علائم ناخن					
هشتم	8	آثار و علایم خون تشخیص لکه خون تثبیت عضو بدن که خون از آن خارج گردیده است تشخیص خون انسان از حیوان تشخیص خون زنده از مرده تشخیص خون حامله از غیر حامله تشخیص خون اطفال نوزاد از کلان سال تثبیت و تعیین گروپ های خون آموزش نحوه تشخیص لکه خون. تشخیص هویت با DNA					پرسش و پاسخ
نهم	9	امتحان بیست فیصد					
دهم	10	تثبیت نوعیت آلهٔ جرمی توسط آثار و علایم ابزار					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشتهٔ تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

					آثار و علایم ابزار جارحه آثار و علایم ابزار ناریه آثار و علایم وسایل ترانسپورتی و عراده جات. تثبیت علائم تقلب کاری توسط آلات و آثار و علائم گردوخاک. اهمیت گردوخاک در تحقیقات جنایی. طریق اخذ و برداشت گردوخاک		
پرسش و پاسخ					کشف و تثبیت حادثه جرمی بالستیک عدلی مفهوم بالستیک عدلی خصوصیات و اجزای سلاح ناریه خصوصیات مهمات و لوازم سلاح ناریه میخانکیت تشکیل آثار بالای پوچک مرمی و آثار بالای مرمی. میخانکیت تشکیل آثار بالای جسم مورد اصابت علایم نشانه ها و طرق تعیین مسافت فیر فیر چسبیده/ فیر نزدیک/ فیر دور طرق دریافت اسلحه مرمی و پوچک برداشت سلاح ناریه جمع آوری پوچک مرمی مشاهده سلاح تعیین نوعیت و گروپ سلاح تشخیص و ظاهر ساختن شماره سلاح که عمدا محو گردیده است پروسه مقایسه سلاح	11	یازدهم
					بررسی کریمنالستیکی اسناد و خطوط علایم خط و کتابت علایم عمومی و علایم خصوصی کلام کتبی علایم عمومی و علایم خصوصی خط. اکسپرتیز علائم مربوط علائم متن تایپ شده و علائم تغییر و تزویر در اسناد و در امضا و مهر.	12	دوازدهم
پرسش و پاسخ					بررسی حادثات آتش سوزی و انتحاری آتش سوزی/ انواع آتش سوزی طرق کشف آتش سوزی/ شیوه های بررسی محلات آتش سوزی انتحاری بررسی محلات انتحاری شیوه های تثبیت انتحاری. کریمینال تکتیک. چگونگی اجراآت مقدماتی تحقیق جنایی محل واقعه/ شرایط رفتن به محل. مشاهده محل واقع و انواع مشاهده.	13	سیزدهم
					شیوه های بررسی محل واقعه بررسی مارپیچی محل واقعه مشاهده خطی محل واقعه بررسی شبکه یی محل واقعه بررسی منطقه یی محل واقعه بررسی چرخی محل واقعه وقت واقعه/ تعیین وقت واقعه اهمیت تعیین وقت واقعه. طرح فرضیه های تحققاتی انواع فرضیه ها انواع فرضیه ها از حیث وسعت حادثه جرمی انواع فرضیه ها از نقطه نظر برخورد محقق جنائی با آنها انواع فرضیه ها از حیث زمان وقوع کنترول فرضیه های تحقیقاتی	14	چهاردهم
پرسش و پاسخ					چگونگی اجراآتی که منجر به محدودیت حقوق و آزادی های فردی میشود تلاشی/ تلاشی منازل/ تلاشی اشخاص. تلاشی وسائط نقلیه. ضبط. گرفتاری موقت و توقیف.	15	پانزدهم

شانزدهم	16	استنطاق/ اساسات حقوقی و قانونی استنطاق/ موضوعات قابل رعایت در استنطاق/ شخصیت مستنطق/ میتود های پیشبرد استنطاق امتحان نهایی					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. ببرک زی. عمر. 1386. کریمنالستیک. کابل: میوند.
ماخذ کمکی	1. گلبهاری. غلام فاروق. 1384. کریمنالستیک. کابل: نشرات پولیس. 2. نجابتی، مهدی. 1385. کشف علایم جرمی. تهران: سمت. 3. وزارت عدلیه. (1392). قانون اجراآت جزایی. جریده رسمی شماره 1132، کابل: مطبعه دولتی.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نگارش حقوقی(2)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	نگارش حقوقی (2)
کود مضمون:	SL_IL0637
تعداد کریدیت:	1 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0537
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:

این کورس بر پایهٔ نگارش حقوقی 1 بوده و محصلان را به مهارت های پیشرفته در نگارش حقوقی آشنا میسازد. علاوه بر بهبودی مهارت ها در اصول نوشتن مؤثر، تفکر انتقادی، ساختار قوانین، استدلال حقوقی، و تحلیل حقوقی؛ محصلین یاد خواهند گرفت که چگونه تحقیقات حقوقی مسلکی را انجام دهند و همچنان با اصول اخلاقی نویسندگی آشنا خواهند شد.

برعلاوه، محصلان با یادگیری نحوه تهیه نظریات حقوقی مسلکی، مهارت های قوی نوشتن پیش بینانه خویش را توسعه خواهند داد. همچنین محصلین در نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده مانند تهیه پیش نویس دعاوی و اظهارات مسلکی ادعا و دفاعیه مهارت های لازم را کسب خواهند کرد.

اهداف آموزشی:

- بهبود مهارت ها در اصول نگارش مؤثر، تفکر انتقادی، ساختار قوانین، استدلال حقوقی، و تحلیل حقوقی
- درک و یادگیری نحوه نگارش اخلاقی به ویژه در زمینهٔ اجرای قانون (حقوق عملی)
- یادگیری اصول اساسی و نحوه انجام تحقیقات حقوقی مسلکی
- کسب مهارت در نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (دفاعیه و صورت دعوی)
- یادگیری نگارش حقوقی پیش بینانه شامل تهیه پیش نویس نظریات حقوقی مسلکی

شیوه های تدریس و آموزش:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- طرح قضیه و کار گروپی و ارائه آن در صنف؛

در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:

- طرح فرضیه، تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن؛
- نوشتن نظریه حقوقی پیش بینانه ؛
- تحریر صورت دعوی و دفاعیه مدنی و جزایی.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اهمیت مهارت های حقوقی مسلکی عملی در افغانستان
- تحلیل حقوقی و نحوه استدلال
- هدف و اهمیت تحقیقات حقوقی
- بررسی اجمالی از قوانین افغانستان. سلسلۀ مراتب آن
- استراتژی های تحقیق حقوقی
- اخلاق در نوشتن و تحقیق
- نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده
- استراتژی های نوشتن اسناد قانع کننده
- نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (دفاعیه و صورت دعوی)
- نوشتن نتیجه

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون "نگارش حقوقی 2" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاعیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	بهبود مهارت ها در اصول نگارش مؤثر، تفکر انتقادی، ساختار قوانین، استدلال حقوقی، و تحلیل حقوقی	2	2	1	1	3	3
۲	درک و یادگیری نحوه نگارش اخلاقی به ویژه در زمینهٔ اجرای قانون (حقوق عملی)	1	2	1	1	2	3
۳	یادگیری اصول اساسی و نحوه انجام تحقیقات حقوقی مسلکی	1	2	1	1	2	3
۴	کسب مهارت در نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (دفاعیه و صورت دعوی)	1	1	2	2	3	3
۵	یادگیری نگارش حقوقی پیش بینانه شامل تهیه پیش نویس نظریات حقوقی مسلکی	1	1	2	2	3	3
	مجموع	1.2	1.6	1.4	1.4	2.6	3
	اوسط عمومی	1.86/3					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	نگارش حقوقی (2)	کلینیک حقوقی	سوم	ششم	1	کار عملی و منوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	کار عملی	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون مروری بر نگارش حقوقی 1						
دوم	2	اهمیت مهارت های حقوقی مسلکی عملی در افغانستان تحقیق حقوقی هدف و اهمیت تحقیقات حقوقی						
سوم	3	بررسی اجمالی از قوانین افغانستان. سلسلهٔ مراتب آن منابع و طیف قوانین افغانستان				طرح فرضیه		پرسش و پاسخ
چهارم	4	استراتژی های تحقیق حقوقی شروع تحقیقات شناسایی مسئله یا قضیه حقوقی						
پنجم	5	شناسایی مقامات حقوقی مربوطه (تحقیق در مورد قوانین موضوعه، قوانین اسلامی، قوانین عرفی، و قوانین بین المللی				تجزیه و تحلیل فرضیه و ارزیابی آن		پرسش و پاسخ
ششم	6	استراتژی های تحقیق حقوقی پیدا کردن مقامات حقوقی (چاپ، آنلاین، دیگر منابع، رهنمایی های عملی بیشتر) ارزیابی مقامات حقوقی						
هفتم	7	اخلاق در نوشتن و تحقیق نگارش بیش بینانه (تحریر نظریه حقوقی) ملاحظات عمومی؛ ساختار و قالب				نوشتن نظریه حقوقی پیش بینانه		پرسش و پاسخ
هشتم	8	امتحان وسط سمستر						
نهم	9	تهیه عناوین و سوالات حقوقی مؤثر تهیه پاسخ های کوتاه بصورت مؤثر						پرسش و پاسخ
دهم	10	تهیه اظهارات حقایق قضیه بشکل مؤثر تهیه پاسخ های کوتاه بصورت مؤثر تهیه پیش نویس و بخش بحث بشکل مؤثر				تحریر صورت دعوی مدنی		
یازدهم	11	تهیه پیش نویس بخش بحث بشکل مؤثر تهیه بخش نتیجه گیری بشکل مؤثر				//		پرسش و پاسخ
دوازدهم	12	نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (تقاضا نامه) سند حقوقی قانع کننده چیست؟ ساختار و اهداف آن نوشتن مقدمه مؤثر و اظهارات حقایق						
سیزدهم	13	استراتژی های نوشتن اسناد قانع کننده: تهیه پیش نویس برای استدلال های قانع کننده و نتیجه گیری نوشتن ورق درخواستی مسلکی و مؤثر				تحریر صورت دعوی جزایی		پرسش و پاسخ

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

چهاردهم	14	نوشتن اسناد حقوقی قانع کننده (دفاعیه و صورت دعوی) مقدمه و اصول کلی قضیه ساختار کلی اظهارات دعوی و دفاعیه						
پانزدهم	15	تهیه بخش مقدماتی بشکل مسلکی و مؤثر تهیه اظهارات در مورد حقایق قضیه تهیه مسائل حقوقی قانع کننده تهیه بخش بحث قانع کننده بصورت مؤثر				تحریر دفاعیه جزایی		پرسش و پاسخ
شانزدهم	16	نوشتن نتیجه راهنمایی و حل مشکلات محصلین						

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	حکیمی، مهدی جلال الدین و همکاران (1398ش). نگارش حقوقی 1. کابل: بنیادآسیا.
ماخذ کمکی	1. آذرنیا، نعمت. (1392). آیین نگارش کاربردی حقوقی، کیفری در نظام قضایی ایران. تهران: حقوقی. چاپ اول. 2. اختر نیا، جعفر. (1394).عالی نگارش حقوقی و کیفری کاربردی. تهران: آوا. چاپ اول. 3. باختر، سید احمد و رئیسی، مسعود. (1395). آیین نگارش حقوقی در نظام قضایی ایران. بی جا: خط سوم بخش کمالان. چاپ اول. 4. خسروی، محمد رضا. (1385). آیین نگارش حقوقی، برای: دانشجویان حقوقی، کارآموزان قضائی، کارآموزان وکالت و قضات دادگستری. تهران: موسسه فرهنگی هنری انتشاراتی نگاه بینه. چاپ سوم. 5. کشاورز، بهمن. (1395). آیین نگارش حقوقی و کلیات عملی علم حقوق. بی جا: کشاورز، جنگل. جلد اول و دوم. چاپ ششم.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون روش تحقیق

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	روش تحقیق
کود مضمون:	SL_IL0642
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	کار عملی و منوگراف
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
درین مضمون آشنایی با روش های قبول شده تحقیق علمی برای تکمیل منوگراف و کارهای علمی- تحقیقی که خیلی ضروری و با اهمیت است، صورت می گیرد. انتقال معلومات در رابطه با روشهای معمول تحقیق علمی و تهیه و تحریر منوگراف علمی تحقیقی. وارد کردن تغییر بارز در سلوک و اخلاق هر محصل در امر اجرای یک تحقیق علمی. آشنایی با روش های دستیابی به یافته های جدید در علوم مختلف و تولید دانش جدید.

اهداف آموزشی:
- انتقال معلومات در رابطه با روشهای معمول تحقیق علمی.
- ارائه معلومات معیاری در امر تهیه و تحریر منوگراف دوره تحصیلی.
- آشنایی محصلان با شیوه های جمع آوری معلومات، تحلیل کمی و کیفی اطلاعات در عرصه های مختلف علوم شرعی و قانونی.
- آماده ساختن محصلان به اجرای تحقیقات میدانی مرتبط با ساحات قضاء، سارنوالی، وکالت دفاع و ارگان های عدلی کشور.
- آماده ساختن محصلان در امر اجرای تحقیقات معیاری جهت حل مسئله ها و تشخیص راه حل های معقول برای رفع معضلات مختلف در سطح کشور و در نتیجه ایجاد علم و تجارب جدید.

شیوه های تدریس و آموزش: تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، کارهای عملی تحقیقی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید صورت می‌گیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- مقدمه
- اثر علمی وانواع آن
- شروط عمومی یک اثر علمی
- تحقیق مخطوطات
- عناوین تحقیقی مربوط به علوم شرعی وقانونی
- مفهوم و متغیر

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- فرضیه تحقیق
- روش کار تحقیق
- جمعیت نمونه
- طریقه های گردآوری اطلاعات
- تحلیل و تفسیر اطلاعات
- ملحوظات اخلاقی تحقیق
- بیان محدود یتهای تحقیق
- تحریر گزارش تحقیق
- رهنمای تهیه و تحریر منوگراف دوره لیسانس
- چند مثال از مأخذ مختلف برای نوشتن فهرست مأخذ
- پنجم- مأخذ به زبان انگلیسی
- چگونگی استفاده از پروگرامهای آفیس کامپیوتر و سافت وییر المکتبة الشاملة
- تخریخ احادیث و غنی ساختن یک تحقیق علمی به کمک آلمکتبة الشاملة
- نمونه ای از فونتها، سایز عناوین وصفحات رساله های علمی- تحقیقی
- رهنمای تنظیم اوراق اول کتاب با همه محتویات در یک فایل
- ترتیب فهرست مطالب بطور معیاری
- تغییر دادن نمبرهای عربی وانگلیسی یک متن
- سورت و ترتیب لستها

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاعی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	انتقال معلومات در رابطه با روشهای معمول تحقیق علمی.	1	3	3	1	3	3
۲	ارائه معلومات معیاری در امر تهیه و تحریر منوگراف دوره تحصیلی.	1	2	2	1	3	3
۳	آشنایی محصلان با شیوه های جمع آوری معلومات، تحلیل کمی و کیفی اطلاعات در عرصه های مختلف علوم شرعی و قانونی.	1	2	2	1	3	3
۴	آماده ساختن محصلان به اجرای تحقیقات میدانی مرتبط با ساحات قضاء، سارنوالی، وکالت دفاع و ارگان های عدلی کشور.	2	2	2	3	3	3
۵	آماده ساختن محصلان در امر اجرای تحقیقات معیاری جهت حل مسئله ها و تشخیص راه حل های معقول برای رفع معضلات مختلف در سطح کشور و در نتیجه ایجاد علم و تجارب جدید.	2	2	2	2	2	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

پلان درسی هفته وار مضمون روش تحقیق

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	روش تحقیق	عقیده و فلسفه	سوم	ششم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مقدمه	آشنایی با روش تحقیق، دستیابی به یافته های جدید در عرصه های مختلف علوم و تولید دانش جدید	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته،
	2	اثر علمی و انواع آن					
دوم	3	شروط عمومی اثر علمی	//	//	//	//	//
	4	مشترکات و تفاوت های آثار علمی					
سوم	5	متن انتقادی (تحقیق مخطوطات)	//	//	//	//	//
	6	6 مرحله تحقیق مخطوطات					
چهارم	7	معانی لغوی و اصطلاحی تحقیق	//	//	//	//	//
	8	سوال و مسئله					
پنجم	9	موضوع تحقیق	//	//	//	//	//
	10	برخی مشخصات محقق					
ششم	11	عناوین تحقیقی مربوط به علوم شرعی و قانونی	//	//	//	//	//
	12	انتخاب موضوع بحث					
هفتم	13	مروری بر پیشینه تاریخی موضوع تحقیق	//	//	//	//	//
	14	مراجع کلاسیک و جدید					
هشتم	15	هدفهای تحقیق	//	//	//	//	//
	16	قابلیت اندازه گیری و تعبیر مناسب از هدف					
نهم	17	مفهوم و متغیر	//	//	//	//	//
	18	متغیرات مستقل، وابسته و مزاحم					
دهم	19	فرضیه تحقیق	//	//	//	//	//

	20	بنای فرضیه بر سه روش همبستگی					
یازدهم	21	جمعیت مورد تحقیق	//	//	//	//	//
	22	جمعیت نمونه و روشهای انتخاب آن					
دوازدهم	23	طریقه های گردآوری اطلاعات	//	//	//	//	//
	24	اطلاعات موجود، مشاهده، پرسشنامه و مصاحبه					
سیزدهم	25	تحلیل و تفسیر اطلاعات	//	//	//	//	//
	26	چگونگی استفاده از نرم افزار ها و از جمله SPSS					
چهاردهم	27	تحریر گزارش تحقیق	//	//	//	//	//
	28	اجزای مهم گزارش تحقیق					
پانزدهم	29	رهنمای تهیه و تحریر منوگراف دوره لیسانس	//	//	//	//	//
	30	اجزای یک منوگراف معیاری چند مثال از مآخذ نویسی مختلف برای نوشتن فهرست مآخذ					
شانزدهم	31	Citation مناسب برای علوم شرعی، فقهی و قانونی	//	//	//	//	//
	32	چگونگی استفاده از پروگرامهای آفیس، تخریج احادیث و غنی سازی یک تحقیق علمی با سافت ویبر المکتبة الشاملة محصلان به اجرای تحقیقات میدانی مرتبط با ساحات قضاء، سارنوالی، وکالت دفاع و ارگان های عدلی کشور در ضمن دروس آماده می شوند.					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

منابع یا مآخذ:	
مأخذ اساسی	ابراهیمی، محمد ابراهیم. (1394 ش). رهنمای عملی اصول تحقیق و تحریر منوگرافها. کابل: انتشارات جهان اسلام.
مآخذ کمکی	1. ستر محکمه. (۱۹۸۹) « قانون موسسات تحصیلات عالي ملکي » مجله قضاء.شماره 2. رشیق، محمد حسن (۱۳۸۴ش) طرز نگارش اثر علمي تحقیقی، کابل: پوهنتون کابل. 3. رحیمي، ولی محمد (۱۳۶۲ش) اساسات نگارش رساله ها... کابل: پوهنتون کابل. 4. شلبی، احمد. (ب، ت). کیف تکتب بحثا او رسالة، مصر. 5. عزت الله، نادري، مریم سیف نراقي و فرنگیس شاهپوریان. (۱۳۶۹هـ. ش). رهنماي عملي فراهم سازي طرح تحقیق، تهران: بدر. 6. فضل الله، مهدي. (۱۹۹۸). اصول کتابة البحث وقواعد التحقیق، بیروت: دار الطباعة. 7. یعقوب، امیل. (۱۹۸۶). کیف تکتب بحثا او منهجیة البحث. بیروت. 8. وزارت عدلیه. (۱۳۸۲ش). مقرره فعالیتهای علمي ـ تحقیقی ـ و نشراتی موسسات علمی تحقیقی، جریده رسمی، شماره ۸۱۵. 9. Anderson. Greg. 1994. How to write a paper in scientific Jornal. http://abacus.bats.edu/gandrso/biology/resources/writing/HTWesctions.html-4k. 10. Day, Robert A. Dec 10, 1998. How to write and publish a scientific paper. 5th edition.http:// www.amazon.com/ How - write-publish-scientific paper/dp. 11. kamali,k. http://www.makamali.com/research/goal.htm 12. Lewenstein, protessor Bruce. How to write a scientific paper. http://www.birds.cornell.edu/schoolyard/research/write-scintific papaer.html

برنامه درسی و کورس مضمون جهان اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	جهان اسلام
کود مضمون:	SL_IL 662
تعداد کریدیت:	2
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
از جمله مضامین اختیاری بوده و موضوع مورد بحث آن جغرافیه، تاریخ، سیستم عدلی و قضائی، اقتصاد، نیروی بشری و قضایای مهم جهان اسلام میباشد.

آموزشی مضمون:
1. ارائه معلومات در مورد جغرافیه، تاریخ، اقتصاد، نیروی بشری و قضایای مهم جهان اسلام.
2. ارائه معلومات در مورد سیستم عدلی و قضائی جهان اسلام.
3. بررسی برخی نهضت ها و حرکات فکری در جهان اسلام.
4. بررسی رویکار شدن برخی حرکات تخریبی در جهان اسلام.
5. بررسی عوامل قوت و ضعف جهان اسلام در جریان تاریخ.

شیوه های تدریس و آموزش:
تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید صورت می‌گیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- مقدمه
- اهمیت جهان اسلام
- جهان اسلام در عصر حاضر
- عوامل وحدت جهان اسلام
- عوامل ضعف جهان اسلام
- سکولاریسم
- روی کار شدن برخی حرکات تخریبی
- استشراق
- برخی حرکات اسلامی
- حرکت سید جمال‌الدین افغانی و شاگردان وی
- ایجاد سازمان ها و مراکز فرهنگی اسلامی

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- معرفی مختصر تمام کشورهای اسلامی
- اقلیت‌های مسلمان در قاره های مختلف
- قضایای معاصر اسلامی
- مسلمانان در کشورهای متعلق به اتحاد شوری وقت
- جمهوری‌های مستقل مشترک‌المنافع
- اقتصاد و تمدن اسلامی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	ارائه معلومات در مورد جغرافیه، تاریخ، اقتصاد، نیروی بشری و قضایای مهم جهان اسلام.	1	1	1	1	1	1
۲	ارائه معلومات در مورد سیستم عدلی و قضائی جهان اسلام.	2	2	۲	2	2	2
۳	بررسی برخی نهضت ها و حرکات فکری در جهان اسلام.	1	1	1	1	1	1
۴	بررسی رویکار شدن برخی حرکات تخریبی در جهان اسلام.	1	1	1	2	1	2
۵	بررسی عوامل قوت و ضعف جهان اسلام در جریان تاریخ.	1	1	1	1	1	1
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون جهان اسلام

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	جهان اسلام	عقیده و فلسفه	سوم	ششم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مقدمه و اهمیت جهان اسلام	شناخت و تحلیل قضایای مرتبط به جهان اسلام	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته
	2	ادامه					
دوم	3	جهان اسلام در عصر حاضر	//	//	//	//	//
	4	ادامه بحث قبلی					
سوم	5	عوامل وحدت جهان اسلام	//	//	//	//	//
	6	ادامه					
چهارم	7	عوامل ضعف جهان اسلام	//	//	//	//	//
	8	ادامه					
پنجم	9	سکولاریسم	//	//	//	//	//
	10	ادامه					
ششم	11	روی کار شدن برخی حرکات تخریبی	//	//	//	//	//
	12	ادامه					
هفتم	13	برخی حرکات اسلامی	//	//	//	//	//
	14	ادامه					
هشتم	15	حرکت سید جمال‌الدین افغانی و شاگردان وی	//	//	//	//	//
	16	ادامه					
نهم	17	ایجاد سازمان ها و مراکز ثقافی اسلامی	//	//	//	//	//
	18	ادامه					
دهم	19	معرفی مختصر تمام کشورهای اسلامی	//	//	//	//	//
	20	ادامه					
یازدهم	21	اقلیت‌های مسلمان در قاره های مختلف	//	//	//	//	//

	22	ادامه					
دوازدهم	23	قضایای معاصر اسلامی	//	//	//	//	//
	24	ادامه					
سیزدهم	25	مسلمانان در کشورهای متعلق به اتحاد شوری وقت	//	//	//	//	//
	26	ادامه					
چهاردهم	27	جمهوریت‌های مستقل مشترک‌المنافع	//	//	//	//	//
	28	ادامه					
پانزدهم	29	اقتصاد و تمدن اسلامی	//	//	//	//	//
	30	ادامه					
شانزدهم	31	برخی حرکات اسلامی	//	//	//	//	//
	32	ادامه					

منابع یا مآخذ:

1. الفاروعی، داود علی. (1989). محاضرات فی حاضر العالم الاسلامی. اردن: عمان.
2. المصری، جمیل عبدالله. (1996). حاضر العالم الاسلامی و قضایاه المعاصرة. ج 1. ط 8. المدینة المنورة.
3. الهزایمة، محمد عوض. (1997). حاضر العالم الاسلامی و قضایاه السیاسیة المعاصرة.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول دعوت و فن خطابه

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	اصول دعوت و فن خطابه
کود مضمون:	SL_IL0644
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تیوری و عملی)
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
توسط این مضمون امور ذیل بر آورده می شود: آشنایی با اصول و اساسات دعوت اسلامی و استفاده درست از مناهج و فنون سخنوری و خطابت. کسب فن عملی و مهارت مسلکی در امر دعوت اسلامی و آشنایی با روشهای موثر خطابت و سخنوری. وارد کردن تغییر بارز در سلوک و اخلاق هر محصل مطابق اصول دعوت اسلامی و فن سخنوری.

اهداف آموزشی:
- کسب فن عملی و مهارت مسلکی در امر دعوت اسلامی به شیوه نیکو.
- آشنایی با روشهای موثر خطابت و سخنوری.
- توسعه‌ی افق فکری محصل و دعوت مردم به ساختن جامعه با رفاه، انکشاف و توسعه اقتصادی در پرتو شریعت و قانون.
- آشنایی با شیوه های مؤثر دعوت در امر تطبیق شریعت و قوانین موضوعه کشور.
- تقویه اعتماد به نفس در برابر اعمال نفوذ غیر قانونی دیگران، رشوت و فساد مالی.

شیوه های تدریس و آموزش:
تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، اجرای نمونه هایی از دعوت و خطابت، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید صورت می‌گیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- بخش اول
- موضوعات مقدماتی
- فصل اول : ایمان و اسلام، خصوصیات دعوت پیامبران (ع) و موضوعات مرتبط به آن
- فصل دوم : ویژه گی های اسلام
- فصل سوم : نظامهای اسلام
- فصل چهارم : مقاصد اسلام
- بخش دوم : دعوتگر
- فصل اول : شناخت داعی
- فصل دوم : توشه و وسایل دعوتگر

- فصل سوم : اخلاق دعوتگر
- بخش سوم : مدعو (کسیکه دعوت می شود)
- فصل اول : مدعو کیست ؟
- فصل دوم : اوصاف مدعویین
- بخش چهارم : شیوه ها وطرق دعوت
- فصل اول : مصادر ومنابع شیوه های دعوت
- فصل دوم : شیوه های دعوت
- فصل سوم : وسایل دعوت
- فصل چهارم : رساندن دعوت
- فصل پنجم: اصول و آداب فن خطابه
- مطالعه و شنیدن خطابه های خطیبان و سخنوران معروف
- اجرای عملی خطابه ها توسط محصلان

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضایی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	کسب فن عملی و مهارت مسلکی در امر دعوت اسلامی به شیوه نیکو.	1	1	1	1	1	2
۲	آشنایی با روشهای موثر خطابت و سخنوری.	1	1	1	1	1	2
۳	توسعه‌ی افق فکری محصل و دعوت مردم به ساختن جامعه با رفاه، انکشاف و توسعه اقتصادی در پرتو شریعت و قانون.	2	1	1	2	2	1
۴	آشنایی با شیوه های مؤثر دعوت در امر تطبیق شریعت و قوانین موضوعه کشور.	2	2	2	2	2	2
۵	تقویه اعتماد به نفس در برابر اعمال نفوذ غیر قانونی دیگران، رشوت و فساد مالی.	2	1	1	2	3	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون اصول دعوت و فن خطابه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اصول دعوت و فن خطابه	عقیده و فلسفه	سوم	ششم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	موضوعات مقدماتی و عمومی	کسب فن عملی و مهارت مسلکی در امر دعوت اسلامی و آشنایی با روشهای موثر خطابت و سخنوری	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته
	2	خصوصیات دعوت پیامبران علیهم السلام					
دوم	3	خصوصیات دعوت پیامبر اسلام صلی الله علیه و سلم	//	//	//	//	//
	4	دعوت به حکمت و موعظه حسنه					
سوم	5	ادامه	//	//	//	//	//
	6	حکم اخذ اجره به دعوت					
چهارم	7	ادامه	//	//	//	//	//
	8	عدم تکلف در دعوت					
پنجم	9	ویژه گی های شریعت اسلامی	//	//	//	//	//
	10	ربانی بودن					
ششم	11	جامع بودن	//	//	//	//	//
	12	واقع بین بودن					
هفتم	13	شفاف بودن	//	//	//	//	//
	14	ادامه					
هشتم	15	نظامهای اسلام	//	//	//	//	//
	16	ادامه					
نهم	17	مقاصد اسلام	//	//	//	//	//
	18	ادامه					
دهم	19	شناخت داعی	//	//	//	//	//
	20	نخستین داعی و دعوت بسوی الله وظیفه انبیاء است					
یازدهم	21	چه کسانی وظیفه دعوت الی الله را دارند و مقام داعی در دین مبین اسلام	//	//	//	//	//
	22	توشه و وسایل دعوتگر					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشتهٔ تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

دوازدهم	23	اخلاق دعوتگر	//	//	//	//	//
	24	صدق، صبر، رحم، تواضع و برخورد سالم					
سیزدهم	25	مدعو، حقوق، مسؤولیتها و اوصاف وی	//	//	//	//	//
	26	شیوه ها، طرق و وسایل دعوت تبلیغ با سخن و سیرت نیکو					
چهاردهم	27	نقش فن خطابه و اعجاز بیان در جلب مدعوین	//	//	//	//	//
	28	اصول فن خطابه					
پانزدهم	29	رعایت آداب خطابه	//	//	//	//	//
	30	مطالعه و شنیدن خطابه های خطیبان و سخنوران معروف					
شانزدهم	31	اجرای عملی خطابه ها توسط محصلان	//	//	//	//	//
	32	آشنایی عملی با شیوه های مؤثر دعوت و فن خطابه در امر تطبیق شریعت و قوانین موضوعه کشور در ضمن دروس صورت می گیرد.					

منابع یا مآخذ:	
مأخذ اساسی	ابراهیمی، محمد ابراهیم. (1394 ش). اصول دعوت و فن خطابه. کابل: انتشارات جهان اسلام.
مآخذ کمکی	1. ابن کثیر. (ب، ت). تفسیر القران الکریم، ج 4. 2. ابن هشام. (ب، ت). السیرة النبویة، ج 2. 3. البخاری، محمد اسماعیل. (ب، ت). صحیح البخاری. 4. العجمي، سالم. (ب،ت). للدعاة فقط. 5. القرطبی. (ب، ت). تفسیرالقرآن العظیم، ج 3. 6. موقع الاسلام. (ب، ت). الحسبة.

پوهنځی شرعیات

رشته فقه و قانون

مفردات درسی

صنف چهارم - سمستر هفتم

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حدیث احکام 4 (جنایات و حدود)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تعلیمات اسلامی
اسم مضمون:	احادیث احکام (4) {جنایات وحدود}
کود مضمون:	SL_IL0715
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0215
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

حدیث احکام از جمله مضامین اختصاصی بوده و موضوع مورد بحث آن شرح وتحلیل احادیث نبوی ازجهات مختلف سندی، متنی وشرح وتحلیل مسائل واحکام مختلف درروشنایی احادیث،وبالآخره استنباط احکام جهت رفع نیازمندی های جامعه؛پس ضرور است که یک نوع آشنایی محصلین با معتبرترین کتاب ازکتاب های فقه الحدیث (سبل السلام) ونیز دانستن شیوه تألیف،اصطلاحات وشروط مؤلف آن وجود داشته باشد، وهمچنان آگاه نمودن ایشان از سایر شروح ومختصراتیکه پیرامون این موضوع تألیف شده است.

اهداف آموزشی

- آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم.
- وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.
- آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم درعرصه ها وابواب مختلف حدیث
- شرح وتحلیل درست احادیث نبوی، و تطبیق آن با حالات معاصر
- کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.

شیوه های تدریس و آموزش

مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید تدریس.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- كتاب الجنايات:
- حرمة الدماء، قصاص المسلم بالذمي، قصاص الوالد بالولد
- القصاص للجنين، قصاص الأطراف والديات
- أحاديث في قتال أهل البغي
- أحاديث في حد المرتد
- أحاديث في حد الزاني البكر والثيب
- أحاديث في إثبات الزنا: الاقرار بالزنا، والبينة، و أحاديث في الزاني اذا تكرر منه الزنا
- أحاديث في الصلاة على المرجوم، وإقامة الحد على الضعيف،
- أحاديث في درء الحدود بالشبهات
- أحاديث في اللواط
- أحاديث في حد القذف
- أحاديث في حد السرقة
- أحاديث في الشفاعة في الحدود
- أحاديث في حد شارب الخمر وبيان المسكر
- أحاديث في التعزير وحكم الصائل

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آموختن شیوه قرائت وخواندن صحیح احادیث رسول الله صلی الله علیه وسلم.	1	2	2	2	2	2
۲	وارد کردن تغییر بارز در زندگی اجتماعی و فردی هر محصل طبق شریعت و احکام اسلامی.	1	3	3	3	2	2
۳	آشنائی محصلین با بخش بزرگ احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم درعرصه ها وابواب مختلف حدیث	2	2	3	2	2	3
۴	شرح وتحلیل درست احادیث نبوی، و تطبیق آن با حالات معاصر	3	3	3	3	3	3
۵	کشف و تقویه استعداد استنباط درمحصلین ازطریق آشنایی با شیوه های استنباط علمای حدیث.	3	3	3	3	3	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون (حدیث احکام (4)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حدیث احکام 4 (جنایات و حدود)	تعلیمات اسلامی	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	كتاب الجنايات: الأسباب التي توجب الحد، حرمة الدماء،					
	2	السيد يقاد بعبده في النفس والاطراف، لا يقاد الوالد بالولد.					
دوم	3	قتل المسلم بالذمي، القصاص بالمثقل،					
	4	لا يقتص حتي يحصل البرء من الجرح					
سوم	5	الجنين اذا مات بسبب الجناية، قلع السن بالسن بالعمد					
	6	من لم يعرف قاتله ، عقوبة من أعان علي القتل. قتل الجماعة بالواحد					
چهارم	7	دعوى الدم و القسامة					
	8	قتال أهل البغي					
پنجم	9	قتال الجاني					
	10	قتل المرتد					
ششم	11	كتاب الحدود: باب حد الزاني، حكم البكر اذا زنى، الاقرار المعتبر في الزنا					
	12	التثبت وتلقين المسقط للحد					
هفتم	13	حكم المحصن اذا زنى					
	14	الرجم في كتاب الله. حكم الصلاة على المرجوم اقامة الحد على الضعيف					
هشتم	15	پاسخ به پرسش های محصلان					
	16	امتحان وسط سمستر					
نهم	17	حكم اللواط					
	18	الضرب و التغريب، درء الحدود بالشبهات					
دهم	19	باب حد القذف					
	20	قذف المملوك					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

یازدهم	21	باب حد السرقة، نصاب السرقة، شروط السرقة					
	22	حكم العارية و الشفاعة في الحدود، و اعتراف السارق					
دوازدهم	23	قتل من تكررت سرقته					
	24	الحرز وحكم النباش					
سیزدهم	25	باب حد الشارب وبيان المسكر					
	26	مقدار حد شرب الخمر					
چهاردهم	27	قتل من شرب الخمر أربع مرات					
	28	لا تقام الحدود في المسجد، والنهي عن ضرب الوجه					
پانزدهم	29	النهي عن التداوي بالخمر ونحوه					
	30	حكم الاشربة المتخذة من غير عنب. احاديث فی التعزير و حكم الصائل					
شانزدهم	31	پاسخ به سوالات محصلان					
	32	امتحان نهایی					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	الصنعاني، محمد بن إسماعيل الكحلاني الأمير (2009) سبل السلام شرح بلوغ المرام. ناشر: دار الحديث. القاهرة .
مآخذ کمکی	1 - البسام. عبد الله بن عبد الرحمن التميمي. (2003 م) توضِيحُ الأحكَامِ مِن بلوغ المَرَام. ناشر: مكتَبة الأسدي، مكّة المكرّمة. 2- الشوكانی. محمد بن علي.(1413هـ - 1993م). نيل الأوطار. ناشر: دار الحديث، مصر. 3- شيبة الحمد. عبد القادر. (1982 م) فقه الإسلام «شرح بلوغ المرام من جمع أدلة الأحكام». ناشر: مطابع الرشيد، المدينة المنورة السعودية. 4- العثيمين، محمد بن صالح.(1427 هـ - 2006 م) فتح ذي الجلال والإكرام بشرح بلوغ المرام. ناشر: المكتبة الإسلامية للنشر والتوزيع. 5- العسقلاني، ابن حجر. (1379) فتح الباري شرح صحيح البخاري. ناشر: دار المعرفة - بيروت. 6- العظيم آبادي، محمد أشرف.(1415 هـ) عون المعبود شرح سنن أبي داود، ناشر: دار الكتب العلمية بيروت. 7- الفوزان الدكتور صالح. (2012م) منحة العلام شرح بلوغ المرام. مكتبة المعارف للنشر والتوزيع. 8- المباركفورى. محمد عبد الرحمن. (2006) تحفة الأحوذي بشرح جامع الترمذي. ناشر: دار الكتب العلمية بيروت. 9- المَغرِبي. الحسين بن محمد بن سعيد الكلاعيّ،(1994م) البدر التمام شرح بلوغ المرام. ناشر: دار هجر.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه7 (احکام جنایات1)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	فقه 7 (احکام جنایات1)
کود مضمون:	SL_IL0708
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0107
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون شناخت جرائم و جنایات مربوط به قتل و جرح و قطع و یا به عبارت دیگر شناسایی جنایت بر نفس، مال، عزت وآبرو و مجازات آن در روشنایی فقه اسلامی وقوانین وضعی را میسر میسازد.

اهداف آموزشی:
- اطلاع از احکام و مسایل جنایت وجرم از نظر فقه و قانون
- بررسی مطابقت احکام قوانین مربوطه با منابع معتبر فقهی
- فهم و تحلیل تناسب میان جنایت و عقوبت یا جزای آن
- شناخت نصوص مربوط به جنایات و توانمندی تحلیل آنها
- کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دراین مورد

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- مفهوم جنایت واقسام آن
- قتل
- قصاص: درنفس
- قصاص درمادون نفس
- اعتبار حالت قتل
- دیت واحکام آن
- عاقله
- جنایت از طریق تسبب
- جنایت حیوانات وحکم آنها
- قسامت

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	اطلاع از احکام و مسایل جنایت وجرم از نظر فقه و قانون	۳	3	2	2	2	2
۲	بررسی مطابقت احکام قوانین مربوطه با منابع معتبر فقهی	2	3	۲	2	3	2
۳	فهم و تحلیل تناسب میان جنایت و عقوبت یا جزای آن	2	2	۱	۳	2	2
۴	شناخت نصوص مربوط به جنایات و توانمندی تحلیل آنها	3	2	2	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دراین مورد	۲	2	3	2	2	1
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	فقه 7 (احکام جنایات1)	فقه و قانون	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعارف با محصلین، معرفی مضمون و شرح مختصر مفردات					
	2	تعریف جنایات و فرق آن با جرم					

دوم	3	قتل: تعریف وانواع آن: قتل عمد: تعریف واحکام آن					
	4	قتل شبه عمد، قتل خطاء و قتل بالسبب: تعریف واحکام هریک					
سوم	5	آنچه که قصاص را واجب میکند و آنچه که واجب نمیکند					
	6	سبب وجوب قصاص					
چهارم	7	اسباب عصمت خون ومسائل مربوطه آن					
	8	مسأله قصاص شخص حر(آزاد) دربرابر غلام و مسلمان دربرابر ذمی(غیرمسلمان)					
پنجم	9	مسأله عدم تاثیر نقصان اطراف در اجرای قصاص وعدم قصاص پدر در برابر پسر و مسأله به میراث بردن حق قصاص بر پدر					
	10	فاقد یا ناقص اهلیت دراستحقاق و اخذ قصاص وحکم اولیای صغیر در نبود وغیابت اولیایی کبیر					
ششم	11	قتل توسط اشیای تیز وبرنده وحکم قتل توسط غرق نمودن دربحر					
	12	حکم جرحیکه منجر به مرگ شود و حکم قتل مسلمان درمیدان جنگ					
هفتم	13	مسأله تعدد اسباب قتل					
	14	دفاع مشروع و شروط آن					
هشتم	15	کشیدن شمشیر وسلاح بر شخص محقون الدم وحکم آن					
	16	حکم کشتن سارق توسط مالک مال بخاطر دفاع از مال خود					
نهم	17	متباقی مسائل مربوطه دفاع مشروع					
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	قصاص در مادون نفس: قاعده اجرای قصاص دراعضاء وجروح و معیار رعایت مماثلت					
	20	مسأله قصاص در استخوان و دندان و اصل عدم وجود شبه عمد در مادون نفس					
یازدهم	21	عدم اجرای قصاص میان مرد و زن، حر و غلام در مادون نفس و اجرای آن میان مسلمان و ذمی					
	22	مسأله ناقص بودن عضو جانی وحکم قصاص و دیت آن وموضوع عدم قصاص در زبان و اعضای هم مانند آن					
دوازدهم	23	حکم صلح از قتل عمد و مسأله سقوط قصاص توسط بخشش یکی از اولیاء					
	24	وجوب قصاص یک جماعت در برابر یک شخص و برعکس آن					
سیزدهم	25	مسأله ارث حق قصاص و سقوط این حق درصورت فوت شدن شخص مستحق آن					
	26	مسأله سرایت و نفوذ آله و وسیله قتل به شخص دیگر					
چهاردهم	27	حکم وقوع قتل و قطع عمدو خطاء و صورتهایی آن					
	28	حکم سرایت قطع یک عضو یا جرح به مرگ بعد از عفو مجنی علیه					
پانزدهم	29	مسأله قرار دادن حق قصاص بحیث مهر					
	30	حکم سرایت قطع یک عضو یا جرح به مرگ بعد از اجرای قصاص در مادون نفس					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته، رسیدگی به سوالات محصلان					
	32	و رهنمای برای امتحان پایان سمستر					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. عوده، عبدالقادر عوده.(ب.ت). **التشريع الجنائی الاسلامی مقارنا بالقانون الوضعی.** دار الكاتب العربي، بيروت - لبنان 2. مرغينانی، علي بن أبي بكر بن عبد الجليل الفرغاني المرغيناني، أبو الحسن برهان الدين.(المتوفى: 593هـ). **الهداية في شرح بداية المبتدي**. المحقق: طلال يوسف. دار احياء التراث العربي - بيروت - لبنان.
ماخذ کمکی	1 . ابوزهره، محمد ابوزهره.(ب.ت). الجريمة والعقوبة دارالكاتب العربي، بيروت - لبنان 2 . زحيلی، دكتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفكر: سوريه- دمشق. 3 . كاساني، علاء الدين أبو بكر بن مسعود. (1406 هـ ق). بدائع الصنائع في ترتيب الشرائع. جلد سوم، طبع دوم. دار الكتب العلمية.

برنامه درسی و کورس پالیس مضمون اصول فقه (5)

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	اصول فقه (5)
کود مضمون:	SL_IL0717
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0617
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون قواعد استنباط احکام شرعی از مصادر قبول شده شرعی را روشن میسازد وشیوه استنباط را بیان میکند و مشتمل بر معرفی ادله یا مصادر فقه و شریعت اسلامی میباشد، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی و بطور خلاصه ادله، احکام، چگونگی استنباط و حالت استنباط کننده را بیان میکند.

اهداف آموزشی:
- آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن
- شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی
- درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی
- توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی
- کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد وظوابط با بیان مثالهایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروجکتور بشکل سلایدها ارائه میگردد وضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته میشود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- اجتهاد ومسائل مربوطه آن
- انسداد باب اجتهاد وعوامل آن
- تقلید وحکم آن
- استحسان بحیث یکی از ادله اختلافی فقه
- استحسان دون دلیل
- عرف بحیث یکی از ادله اختلافی فقه
- جایگاه عرف در فقه اسلامی
- مصالح مرسله بحیث دلیل اختلافی فقه
- مسأله تعارض مصالح با نصوص

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- نمونه هایی از اجتهادات مبتنی بر مصالح مرسله

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون (اهداف مضمون) در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاعیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.3	ن.م.ر.4	ن.م.ر.5	ن.م.ر.6
۱	آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن	۳	3	3	2	3	2
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی	3	3	۲	2	2	3
۳	درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی	3	3	2	۳	3	3
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی	3	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر	۲	3	3	3	3	2
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون اصول فقه

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اصول فقه (5)	فقه و قانون	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	اجتهاد و تقلید: اجتهاد:					
	2	تعریف، ارکان و مشروعیت اجتهاد.					
دوم	3	اجتهاد در گذشته: اجتهاد درعصر رسول الله، صحابه،					
	4	اجتهاد در قرن دوم هجری و قرون بعدی.					
سوم	5	حکم و مجال اجتهاد.					
	6	شروط اجتهاد.					
چهارم	7	مراتب و تجزیه اجتهاد: نظر طرفداران جواز و عدم جواز تجزیه اجتهاد با ادله و مناقشه آنها.					
	8	نظر طرفداران جواز و عدم جواز تجزیه اجتهاد با ادله و مناقشه آنها.					
پنجم	9	استمرار و انقطاع اجتهاد: نظریات علما دراین مورد با ادله آنها،					
	10	اسباب و انگیزه های انسداد و ضرورت عصر ما به اجتهاد.					
ششم	11	تقلید: تعریف و حکم تقلید					
	12	نظریات علما دراین مورد.					
هفتم	13	ادله اختلافی فقه: استحسان: تعریف و تفاوت آن با قیاس					
	14	تقسیمات استحسان با امثله هرکدام.					
هشتم	15	حجیت استحسان: نظر مثبتین و منکرین					
	16	ادله و مناقشه هرکدام.					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	18	// // //					
دهم	19	عرف: تعریف و اقسام آن					
	20	شروط و حجیت عرف.					
یازدهم	21	مصالح مرسله: تعریف و تقسیمات آن					
	22	محل اعتبار و اهمیت مصالح مرسله و مقایسه آن با قیاس و استحسان.					
دوازدهم	23	حجیت مصالح مرسله					
	24	نظر فقهای مذاهب در مورد عمل نمودن به مصلحت.					
سیزدهم	25	ادله مثبتین و منکرین حجیت مصالح مرسله					
	26	مناقشه و قول راجح.					
چهاردهم	27	شروط عمل نمودن به مصالح مرسله، تعارض مصالح با نصوص:					
	28	نظر مذهب مالکی دراین مورد با ادله و مناقشه آنها.					
پانزدهم	29	تعارض مصالح با نصوص: نظریه نجم الدین طوفی دراین مورد					
	30	ادله طوفی و مناقشه آنها.					
شانزدهم	31	مبتنی بودن برخی اجتهادات بر اساس مصالح مرسله . قول راجح و نتیجه بحث					
	32	پاسخ و سوالات و رهنمائی امتحان					

منابع یا مآخذ:	
مآخذ اساسی	ملاجیون الحنفی، احمدبن سعید، (1419ق). نورالانوار فی شرح المنار، اسلام آباد: الجامعة الاسلامیة صادق آباد. بخاری، عبد العزیز بن أحمد بن محمد، علاء الدین البخاري الحنفي.(ب.ت) كشف الأسرار شرح أصول البزدوي. دار الكتاب الإسلامي، بيروت - لبنان. زهیر، محمد ابوالنور. (1428هجری - 2007م). اصول الفقه : طبع اول : دارالبصائر، قاهره.
مآخذ کمکی	غزالی، أبی حامد محمد بن محمد. (1414هجری - 1994م). المستصفی من علم الاصول. دارالارقم - بیروت. محب الله . (ب.ت). مسلم الثبوت : مطبعه مجیدی، پیشاور: پاکستان. أبوزهره، محمد ابوزهره. (1427هجری - 2006م). اصول الفقه : دارالفکرالعربی- قاهره . خلاف، عبدالوهاب. (1392هجری - 1972م). علم اصول الفقه. طبع دهم: دارالقلم - کویت.

	زحیلی، دکتور وهبة الزحیلی. (ب.ت). اصول الفقه الاسلامی. مکتبه رشیدیه، پیشاور- پاکستان. زرکشی. (1992م). البحرالمحیط فی اصی اصول الفقه. طبع دوم: دارالقلم، الکویت، زیدان، دکتورعبدالکریم . (2004م). الوجیزفی اصول الفقه. طبع جدید: فاروقیه، پیشاور، پاکستان. شاطبی ، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی(ب.ت). الاعتصام : دارالمعرفة - بیروت. شاطبی، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی .(ب.ت). الموافقات فی اصول الفقه : دارالمعرفة - بیروت. شوکانی، محمد بن علی بن محمد. (1349هجری). ارشاد الفحول إلی تحقیق الحق من علم الاصول. مطبعه صبیح - قاهره. قرافی، شهاب الدین احمد بن ادریس الصنهاجی. (1428هجری). تنقیح الفصول . فاروقیه، پیشاور- پاکستان.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون قواعد افتاء

مقطع تحصیلی:	**لیسانس**
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	قواعد افتاء
کود مضمون:	SL_IL0745
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0531
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون شناخت فتوا، أصول و شروط آن، اصدار فتوا در زمان فعلی و تطبیق اقوال و فتاوای علما بر مسائل جدید را واضح میسازد

اهداف آموزشی:

- آشنایی با أصول وقواعد معیاری و قبول شده صدور فتوا
- شناخت نحوه صدور فتوا درگذشته و حال حاضر
- درک وشناخت ارتباط میان قضاوت، اجتهاد و فتوا
- توانایی تجزیه وتحلیل مثالهای تطبیقی فتاوا
- کسب مهارتهایی عملی صدور فتوا در قضایای معاصره

شیوه های تدریس و آموزش:

به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی فتوا وضوابط عمومی آن
- مراتب و درجات فقهاء
- شناسایی قول راجح ومرجوح درمذهب
- کتب أصول یا ظاهرالروایة
- فتوا به قول مرجوح
- مفهوم واهمیت آن
- حیله ونقش آن
- عرف وجایگاه آن در فتوا
- مصلحت وتأثیر آن در فتوا
- فتوا درعصر حاضر وخطر آن

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای دارک خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با أصول وقواعد معیاری و قبول شده صدور فتوا	۳	2	3	2	2	1
۲	شناخت نحوه صدور فتوا درگذشته و حال حاضر	2	3	۲	2	1	2
۳	درک وشناخت ارتباط میان قضاوت، اجتهاد و فتوا	2	2	۱	۳	2	2
۴	توانایی تجزیه وتحلیل مثالهای تطبیقی فتاوا	3	2	1	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی عملی صدور فتوا در قضایای معاصره	۲	2	3	2	2	1
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

پلان درسی هفته وار مضمون قواعد افتاء

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	قواعد افتاء	فقه و قانون	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهمیت وشرح مفردات آن					
	2	افتاء و اصطلاحات آن					
دوم	3	اصطلاحات مرتبط با افتاء					
	4	اقسام فتوا					
سوم	5	اهمیت و جایگاه إفتاء					
	6	حکم إفتاء (فرض عین، کفائی، استحباب، حرمت و کراهت).					
چهارم	7	تاریخچه افتاء					
	8	افتاء در عصر صحابه					
پنجم	9	افتاء در عصر تابعین					
	10	منهج صحابه و تابعین در إفتاء					
ششم	11	طبقات فقهاء(مجتهدین در شرع، مذهب)					
	12	طبقات فقهاء (اصحاب تخریج، ترجیح ...)					
هفتم	13	مسائل فقه حنفی (ظاهر الروایة)					
	14	مسائل فقه حنفی (مسائل نوادر)					
هشتم	15	مسائل فتاوی و یا تواذل و یا واقعات					
	16	ارکان افتاء (مفتی، مستفتی)					
نهم	17	واقعه فتوا					
	18	امتحان وسط سمستر					
دهم	19	تنزیل حکم کلی بر واقعه جزئی					
	20	**صیغ افتاء**					

یازدهم	21	تصحیح و ترجیح					
	22	الفاظ و اصطلاحات تصحیح					
دوازدهم	23	وجوه ترجیح					
	24	ارکان ترجیح					
سیزدهم	25	شروط ترجیح					
	26	تعارض ادله					
چهاردهم	27	قواعد و ضوابط ترجیح در مذهب					
	28	مصادر متفق علیها در افتاء					
پانزدهم	29	مصادر مختلف فیها در افتاء					
	30	معنی و مفهوم حیله در إفتاء و اقسام آن					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته					
	32	رهنمای برای امتحان نهایی سمستر وپاسخ به سوالات					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• عطوه، عبدالعال احمد عطوه(ب.ت). قواعد افتاء . مطبعه دولتی بیهقی. کابل - افغانستان. • عثمانی، محمد تقي العثماني بن المفتي محمد شفيع. (1424هـ - 2003م). رسم المفتي. طبع دوم، دار النشر: دار القلم - دمشق. • فائق، عبداللطیف، (1398ش). قواعد افتاء، هرات:
ماخذ کمکی	• عثمانی، محمد تقی، (1432). اصول الافتاء و آدابه. کراچی، مکتبة معارف القرآن. • حرانی حنبلی، احمدبن حمدان، (1397ق). صفة الفتوی والمفتی و المستفتی. • قاسمی، محمد جمال الدین، (1436ق).الفتوی فی الاسلام، قاهره: مکتبة دار الحجاز. • ابن عابدین، محمد امین بن عمر(1412ق). ردالمحتار علی الدرالمختار. بیروت: دارالفکر. • ابن عابدین، محمد امین بن عمر (1325ق). مجموعه رسائل ابن عابدین، دمشق: دار السعادة.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظام سیاسی اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	نظام سیاسی اسلام
کود مضمون:	SL_IL0746
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون نصوص و نظریات فقهای مذاهب را درمورد مسائل نظام سیاسی اسلام بیان میکند و بر مسائل مهم سیاست، حکومت داری، تأمین عدالت و غیره مباحث عمده آن مشتمل می باشد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی نظام سیاسی و مسائل مربوطه آن
- شناخت مسائل مهم و اساسی حکومت داری اسلامی
- درک مسائل مرتبط به طریقه تعیین رئیس دولت
- کسب توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی مربوط به سیاست
- تقویه دید سیاسی اسلامی و روشن شدن فکر واندیشه

شیوه های تدریس و آموزش:

تدریس این مضمون مبتنی بر نتیجه و پیامد (OBE) بوده و با حفظ اصل آموزش بر اساس محصل محوری (SCL) از روش تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش‌های مفید تدریس استفاده می‌گردد. وبه شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- سیادت از آن شرع است
- تنفیذ مکلفیت امت است
- بیعت واحکام آن
- شورا و مسائل مربوطه آن
- محاسبه حکام
- تعیین رئیس دولت وطریقه آن
- وحدت خلافت دراسلام
- صلاحیت تبنی برای رئیس دولت
- رعایت شئون مسلمانها بر رئیس دولت
- حدود صلاحیتهای رئیس دولت
- مقایسه نظام سیاسی اسلام با دیگر نظامها

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته تعلیمات فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦هاى مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.۱	ن.م.ر.۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی نظام سیاسی و مسائل مربوطه آن	۳	2	2	3	2	2
۲	شناخت مسائل مهم و اساسی حکومت داری اسلامی	2	1	۲	2	3	2
۳	درک مسائل مرتبط به طریقه تعیین رئیس دولت	2	3	۱	۳	2	2
۴	کسب توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی مربوط به سیاست	3	2	2	2	۳	1
۵	تقویه دید سیاسی اسلامی و روشن شدن فکر واندیشه	۲	2	2	2	1	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون نظام سیاسی اسلام

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	نظام سیاسی اسلام	فقه و قانون	چهارم	هفتم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون ومفردات آن					
	2	المقدمة العامة					
دوم	3	القاعدة الاولی: السیادة للشرع					
	4	تعریف السیادة و مصدرها					
سوم	5	القاعدة الثانیة: السلطات للامة					
	6	البیعة: التعرف، اصل مشروعیة البیعة، الفاظ البیعة و شروط صحتها					
چهارم	7	الشوری					
	8	معنی الشوری، مشروعیة الشوری و حکمها					
پنجم	9	مجال موضوعات الشوری، حجیة الشوری،					
	10	اهل الشوری وحکمة مشروعیة الشوری					
ششم	11	محاسبة الحکام					
	12	اقامة احزاب السیاسیة					
هفتم	13	حکم نصب رئیس الدولة					
	14	طریق نصب رئیس الدولة فی الاسلام					
هشتم	15	البیعة، الاستخلاف او ولی العهد، الغلبة و الاستیلاء					
	16	شروط انعقاد الخلافة او رئاسة الدوله فی الاسلام					
نهم	17	امتحان بیست فیصد					
	18	// // //					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

دهم	19	القاعدة: حق تبنی لرئیس الدولة					
	20	مشروعية حق رئيس الدولة فی تبنی الاحکام					
یازدهم	21	حکم طاعة رئيس الدولة على الرعية					
	22	حکم رعاية شئون المسلمين على رئيس الدولة					
دوازدهم	23	رئيس الدولة هو صاحب القرار بعد التشاور					
	24	الاصل فی تبنی رئيس الدولة للاحکام					
سیزدهم	25	حتمية وجود الاختلاف فی الرأی بالنسبة للمسألة الواحدة					
	26	العلاقة بين التبنی و رعاية الشئون المسلمين					
چهاردهم	27	صلاحيات رئيس الدولة فی التبنی					
	28	التبنی عام فی جميع الامور					
پانزدهم	29	حدود صلاحيات رئيس الدولة فی التبنی					
	30	المقارنة بين قواعد نظام الحکم فی الاسلام والانظمة الاخری					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته					
	32	رهنمایی برای امتحان نهایی و پاسخ به سوالات					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• خالدی، دوکتور محمود عبدالمجید الخالدی. (ب.ت) **قواعد نظام الحکم فی الاسلام**. دار الحدیث - القاهرة.
ماخذ کمکی	• ابن رشد، أبوالوليد محمد بن أحمد بن محمد بن أحمد بن رشد القرطبي الشهير بابن رشد الحفيد (1425هـ - 2004 م). بداية المجتهد ونهاية المقتصد. دار الحديث - القاهرة • محمد حمیدالله (1388ش). حقوق بین الملل اسلامی ترجمه سید مصطفی محقق داماد، تهران: نشر مکتبه اسلامیه

برنامه درسی مضمون اصول محاکمات جزایی در فقه و قانون

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	اصول محاکمات جزایی در فقه و قانون
کود مضمون:	SL_IL0747
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تعداد کریدیت تیوری 1و تعداد کریدیت عملی1)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون طرز رسیدگی به اجراآت در پیشبرد دعوی در پیشگاه محاکم، سیستم های رایج در اصول محاکمات جزایی، پرنسیب های حاکم بر اصول محاکمات جزائی، حقوق اشخاص ذیدخل در دعوای جزایی، صلاحیت های مراجع رسدگی به دعوای جزایی، مراحل رسیدگی در دعوای جزایی، با ذکر دیدگاه های مذاهب فقهی و قوانین شکلی مربوطه طور مقایسوی بیان می گردد.

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریفه لکچر و شرح قواعد وظوابط با بیان مثالهایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروچگتور بشکل سلایدها ارائه میگردد وضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته میشود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی عمومی اصول محاکمات. پرنسیب های حاکم بر اصول محاکمات جزائی؛
- سیستم های رایج در اصول محاکمات جزائی؛
- حقوق اشخاص ذیدخل در دعوای جزائی (شاملین دعوای جزائی)؛
- مراحل رسیدگی در دعوای جزائی، (کشف، تعقیب، محاکمه و تنفیذ حکم).
- محاکم جزائی وصلاحیتهای آنها
- إجراءات درمحاکم جزائی
- استیناف خواهی
- تنفیذ حکم
- سقوط حکم وموارد بطلان حکم

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با إجراءات محاکم جزایی افغانستان	۳	2	2	2	2	1
۲	شناخت مسائل مهم مرافعات	2	3	۲	1	2	2
۳	درک وشناخت صلاحیتهای محاکم درقضایا	2	2	۱	۳	2	2
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نظریات فقها ومواد أصول محاکمات جزایی افغانستان	3	2	2	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دررابطه به مرافعات	۲	2	2	1	2	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

پلان درسی هفته وار مضمون اصول محاکمات جزایی در فقه اسلامی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اصول محاکمات جزایی در فقه اسلامی	فقه و قانون	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، اهمیت و جایگاه آن					
	2	معرفی مفردات درسی					
دوم	3	اصول و پرنسیب های حاکم بر اصول محاکمات جزایی					
	4	بررسی مقایسوی این اصول در فقه و قانون					
سوم	5	حقوق اشخاص ذینفع در دعوا (مظنون، متهم و مسئول حق العبد).					
	6	حقوق اشخاص ذینفع در دعوا (مجنی علیه، و مدعی حق العبد)					
چهارم	7	بررسی مقایسوی منابع اصول محاکمات جزائی در فقه و قانون					
	8	اهداف اصول محاکمات جزائی					
پنجم	9	بررسی مقایسوی سیستم های رایج در اصول محاکمات جزائی					
	10	سیستم رایج اصول محاکمات در نظام قضایی افغانستان					
ششم	11	حالات رد و منع قاضی، سارنوال و اهل خبره، حالات سقوط دعوی جزایی و مجازات					
	12	نقش مأمورین ضبط قضایی در کشف جرم و گرفتاری					
هفتم	13	اسباب تحریک دعوای جزایی و جرایم قابل گذشت					
	14	بررسی مقایسوی موانع تعقیب و تحریک دعوای جزائی در فقه و قانون					
هشتم	15	نقش سارنوال در تحقیق جرائم و حالات مشروعیت توقیف و سایر تدابیر احتیاطی و استفاده از روش های بدیل توقیف					
	16	امتحان وسط سمستر					
نهم	17	نقش سارنوال تعقیبی در اقامه دعوا ور پیشگاه محاکم					
	18	معرفی قوه قضائیه و جایگاه قضا در فقه اسلامی					
دهم	19	بررسی مقایسوی صلاحیت های محاکم در فقه و قانون					
	20	بحث تعدد قاضی و تعد مراحل رسیدگی در فقه و قانون					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

یازدهم	21	تنازع صلاحیت و مرجع حل تنازع					
	22	رسیدگی به دعوا و تنظیم اجراآت در جلسه قضایی (محکمه تمثیلی)					
دوازدهم	23	حالات رسیدگی به دعوای حق العبدی، توأم با دعوای جزائی					
	24	رسیدگی به دعوی فرعی تزویر.					
سیزدهم	25	موارد تطبیقات حکم محکمه اربتدا					
	26	موارد قطعیت حکم محکمه استینافو حالات فرجام خواهی در پیشگاه محکمه					
چهاردهم	27	موضوع رسیدگی به قضایایی ....غائب					
	28	موارد بطلان حکم					
پانزدهم	29	تنفیذ احکام قطعی محاکم (حبس و تأدیبات مالی) و اشکال بر تنفیذ					
	30	بدیل حبس و رهایی مشروط					
شانزدهم	31	تجدید نظر بر فیصله های نهایی محاکم					
	32	متباقی مسائل مربوطه و رهنمایی برای امتحان					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• ستانکزی، محمد ظریف(1396ش). اصول اجراآت و محاکمات جزایی. انتشارات رسالت، کابل - افغانستان وزارت عدلیه، قانون • قانون اجراآت جزایی. جریده رسمی 1132 منتشره سال (93 13ش). کابل - افغانستان.
ماخذ کمکی	• وزارت عدلیه، قانون اساسی افغانستان. جریده رسمی منتشره سال (13هـ). کابل - افغانستان. • ستانکزی، نصرلله، اصول محاکمات جزائی. • نظامی، عبدالقیوم، (1397ش). اصول اجراآت و محاکمات جزائی. کابل. • سازمان بین المللی انکشاف حقوق (IDLO) (1387ش).کتاب رهنما برای قضات افغانستان، شرح سلوک قضائی و اجراآت جزائی، کابل: • قانون محابس و توقیف خانه ها • رسولی، اشرف، (1397ش). اصول محاکمات جزائی، کابل:

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظام مالی و بانکداری اسلامی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	**----------**
اسم پوهنځی:	**شرعیات**
اسم دیپارتمنت:	**فقه و قانون**
اسم مضمون:	**نظام مالی و بانکداری اسلامی**
کود مضمون:	**SL_IL0748**
تعداد کریدیت:	**2 کریدیت (1کریدیت تیوری و 0 کریدیت عملی)**
نوعیت مضمون:	**تخصصی**
پیشنیاز مضمون:	**SL_IL0535**
صنف:	**چهارم**
سمستر:	**هفتم**

شرح مختصر مضمون

واقعیت این است که علوم انسانی هر جامعه ای تحت تاثیر فرهنگ و باورهای ارزشی جامعه میباشد. بناء باید توجه داشته باشیم که در جامعه اسلامی ضرورتا علم و ساختار های علوم اجتماعی و نظام تحصیلات کشور باید با رویکرد های اسلامی تدوین شود چرا که مدیریت آینده کشور به دست محصلان و دانش پژوهان امروز است. برای متحول شدن نظام بانکداری، سیاست گذاری های اقتصادی و فرهنگ رفتار اقتصادی مردم بر اساس بانکداری اسلامی لازم است دانش بانکداری اسلامی به صورت مضمون درسی در پوهنتون ها تدریس شود. واضح است که یکی از علت های اصلی کم توجهی به بانکداری اسلامی در افغانستان، عدم تبیین دانش بانکداری اسلامی نزد تجار، سرمایه گذارن، وکلاء و مشاوران حقوقی و حتی مدیران بانکی کشور است. تدریس بانکداری اسلامی در رشته های حقوق، شرعیات و اقتصاد میتواند ضعف دانش مذکور را بر طرف سازد و میتواند موجب فرهنگ سازی و نهادینه شدن بانکداری اسلامی در کشور شود. بر علاوه فراگیری بانکداری اسلامی موجب فراهم ساختن فرصت های شغلی جدید برای فارغ التحصیلان خواهد گردید؛ دانش آموختگان این رشته میتوانند در عرصه تنظیم و انعقاد قرار داد های بانکداری اسلامی و حل منازعات احتمالی به بانک ها، تجار، سرمایه گذارن مشوره حقوقی ارائه نمایند. بانکداری اسلامی یکی از مضامین اختیاری است که طی یک کریدیت تدریس میشود. در این مضمون محصلین ضمن آشنایی با مفاهیم و مبانی بانکداری اسلامی با عقود معین و رایج در حوزه بانکداری و احکام آن آشنا میشوند.

اهداف آموزشی

- تامین عدالت اجتماعی
- ضمانت حد ادنای خود کفایی همگانی
- تقلیل شگاف میان اغنیا و فقراء
- تحقق رشد و توسعة اقتصادی
- تامین ثبات و استقرار اقتصادی

شیوه های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه للکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلین؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلین؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات و مفهوم شناسی
- اهداف نظام مالی در اسلام
- تقسیمات مال نزد فقها
- منابع و عواید مالی دولت اسلامی (بیت المال)
- سرمایه گذاری در جهت رشد اموال
- ملکیت در نظام مالی اسلام
- اسباب کسب ملکیت
- نظارت و کنترل دولت اسلامی بر اموال
- کلیات و مفهوم شناسی
- افق‌های همکاری در میان بانک‌های اسلامی و سنتی (کلاسیک)
- موانع موجود برسر راه بانکداری اسلامی
- گونه‌های تمویل و بهره‌وری در بانک‌های اسلامی
- منابع درآمدزا در بانک‌های اسلامی
- گونه‌های تمویل و بهره‌وری در بانک‌های اسلامی
- نظارت بانکیِ بر بانک‌های اسلامی
- نظارت شرعی بر بانک‌های اسلامی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون "بانکداری اسلامی" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشـنایی با مفهوم، مبانی و اصـول حاکم بر بانکداری اسلامی	2	2	3	1	2	1
۲	آشـــنایی با عقود قابل تعمیم در بانکداری اسلامی	2	2	3	1	3	3
۳	شـــناخت تفاوت های بانکداری اسلامی از بانکداری کلاسیک	2	1	1	1	2	2
۴	کسب مهارت های لازم جهت ارائه مشوره وکار در بانک های اسلامی	1	2	1	1	3	3
۵	کسب مهارت های تحقیق علمی در حوزه بانکداری اسلامی	1	2	2	1	1	3
	مجموع	1.6	1.8	2	1	2.2	2.4
	اوسط عمومی	1.8/3					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون نظام مالی و بانکداری اسلامی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	حقوق	نظام مالی و بانکداری اسلامی	حقوق خصوصی	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و نظام مالی و بانکداری اسلامی حقیقت مال نگرش اسلام به مال تعریف نظام مالی اسلام	خوب	للکچر، ارزیابی، مناقشه	مرور، پرسش، مباحثه صنفی		پرسش وپاسخ
دوم	2	اهداف نظام مالی در اسلام - تامین عدالت اجتماعی - ضمانت حد ادنای خود کفایی همگانی - تقلیل شگاف میان اغنیا و فقراء - تحقق رشد و توسعة اقتصادی - تامین ثبات و استقرار اقتصادی	//	//	//	//	//
		مزایا و ویژگی‌های نظام مالی در اسلام - میانه روی و پرهیز از اسراف و تبذیر - ایجاد هم‌سازی میان ابعاد روحی و مادی انسان - ایجاد توازن میان منافع اجتماعی و منافع فردی - مرونت و انعطاف پذیری - واقع گرایی					
سوم	3	تقسیمات مال نزد فقها - مال متقوم و غیر متقوم - مال مثلی و قیمتی - مال عقار و مال منقول - مال قابل استهلاک و غیر قابل استهلاک	//	//	//	//	//
		مال نقود و مال عروض - اموال ظاهری و اموال باطنی - مال نامی (قابل رشد) و مال غیر نامی					
چهارم	4	منابع و عواید مالی دولت اسلامی (بیت المال) - زکات؛ ادلة وجوب، انواع و اصناف آن - خمس غنایم - مال فیء - مالیات مستحصله از اهل ذمه (اقلیتهای دینی در قبال خدمات - جزیه) - خراج؛ تعریف و انواع آن	//	//	//	//	//
		- عشرها؛ تعریف، و شروط وجوب آنها - مالیات ها و انواع آن - موجز دیدگاه فقهاء معاصر در مورد عواید گمرکی - موجز دیدگاه فقهاء معاصر در مورد بیمه. - منابع دیگر بیت المال					
پنجم	5	سرمایه گذاری در جهت رشد اموال - حقیقت سرمایه گذاری - دلایل مشروعیت سرمایه گذاری	//	//	//	//	//
		- قواعد و ضوابط سرمایه گذاری					

		- نگاهی اجمالی به دیدگاه اسلام در مورد معاملات مالی معاصر					
ششم	6	ملکیت در نظام مالی اسلام - دیدگاه اسلام به ملکیت - معاملات ملکی	//	//	//	//	//
		- ملکیت در نظام مالی اسلام - دیدگاه اسلام به ملکیت - معاملات ملکی					
هفتم	7	اسباب کسب ملکیت - اسباب کسب ملکیت تام - اسباب کسب ملکیت ناقص	//	//	//	//	//
		مال حرام - اسباب کسب مال غیر مشروع در اسلام - مال اخذ شده بی اجازة مالک آن مال حرام اخذ شده به اجازة مالک آن - موجزی در مورد تحریم ربا در اسلام و انواع آن					
هشتم	8	نظارت و کنترل دولت اسلامی بر اموال - قیود ملازم با ملکیت اصلی - قیود ملازم بر تصرف و انتفاع از ملکیت	//	//	//	//	//
		- قیود ارادی وارده بر ملکیت - قیود استثنایی وارده بر ملکیت					
نهم	9	امتحان وسط سمستر	//	//	//	//	//
		امتحان وسط سمستر					
دهم	10	سیر تاریخی و نظریه های معاصر در مورد بانکداری اسلامی	//	//	//	//	//
		اصول حاکم و الگو های بانکداری اسلامی					
یازدهم	11	تفاوت بانکداری اسلامی با بانکداری ربوی چالش های بانکداری اسلامی	//	//	//	//	//
		انواع عقود در بانکداری اسلامی اول: عقد ودیعت					
دوازدهم	12	دوم: جعاله سوم: عقد مرابحه	//	//	//	//	//
		چهارم: عقد مضاربت					
سیزدهم	13	پنجم: مشارکت وجوه- اعمال	//	//	//	//	//
		ششم: عقد قرض الحسنه					
چهاردهم	14	هفتم: سلف	//	//	//	//	//
		تامینات هشتم: رهن و انواع آن					
پانزدهم	15	نهم: کفاله دهم: حواله	//	//	//	//	//
		یازدهم: لیزنگ					
شانزدهم	16	ربا ادله تحریم ربا انواع ربا	//	//	//	//	//
		حل مشکلات محصلین رهنمائی امتحان نهایی					

منابع یا مآخذ:
قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

1. بهشتی، سید محمد. بی تا. ربا و قوانین اسلام. بی چا.
2. الزحیلی. وهبه.1997م . الفقه الاسلامی وادلته. الجزء الرابع و الجزء السادس ، بیروت: دار الفکر، ، الطبعة الرابعة.
3. شعبانی ، احمد و فرزین وش اسدالله. 1383. بررسی عقود در بانکداری اسلایم. تهران: پژوهشکده پولی و بانکی
4. موسویان، سید عباس. 1378. بانکداری اسلامی. تهران: مؤسسه تحقیقاتی پولی و بانکی

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون طب عدلی

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون/حقوق
اسم مضمون:	طب عدلی
کود مضمون:	SL_IL0749
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (1 کریدیت تیوری و 1 کریدیت عملی)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0641
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون:

حق حیات از حقوق مسلم شناخته شده براي بشر است و در صورتي که بدون مجوز قانوني سلب شود، بایستي در اسرع وقت و با امکانات کافي نسبت به کشف جنایت و رساندن عامل یا عاملین قتل به سزاي جنایت اقدام گردد. یکي از راههاي کشف جرم، اقدامات دقیق متخصصان طب عدلی است. عملکرد داکتر طب عدلی در اجراي عدالت داراي ارزش فوق العاده زیاد میباشد زیرا قاضی، جهت دادن رأي صواب در هر موردي نیاز به داشتن اطلاعات صحیح از حقایق امر در آن موضوع دارد که این امر بدون کمک داکتر طب عدلی میسر نیست. طب عدلی به کار بردن علم طب در امور حقوقي و قضایي جامعه است، زیرا صدور قرار از طرف مقامات قضایي در علوم طبی و شعبات آن احتیاج به کمك دارد و بر اساس نظریات اهل خبره است که مقامات قضایي مي‌توانند قرار لازم را جهت اجراات بعدی در مورد متهم صادر کنند، لذا در جرایمي که از نظر جسمي یا رواني صدمات یا ضایعاتي ایجاد مي‌کند مقامات قضایي به نظریه های اهل خبره جسمي یا رواني که همان طب عدلی است احتیاج دارند. از همین رو؛ این مضمون بیشتر بر مباحثی همچون مرگ، انواع و علل آن، لکه های میتی، تفاوت قتل از خودکشی و ... تمرکز دارد.

اهداف آموزشی:

- تعیین علت، زمان و چگونگی مرگ جهت گزارش به مقامات عدلی و قضایی
- یادگیری و شناخت کالبد شکافی جسد از دیدگاه علم آناتومی
- آشنایی با موضع فقه و کد جزا در مورد تشریح جسد و کالبد شکافی
- تربیه نیروی متخصص جهت تحکیم عدالت جزایی و کمک به سیستم عدلی و قضایی کشور
- کسب مهارت های لازم در ارتباط به انواع معاینات طب عدلی در واقعات مختلف و چونگی تثبیت هویت اشخاص

شیوه های تدریس و آموزش:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کار گروهی و ارائه آن در صنف؛

در بخش آموزش عملی از روش های های زیر استفاده میشود:

- انجام آزمایش های لابراتواری

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

- بازدید از ریاست طب عدلی به منظور تشریح جسد، تشخیص جسد و تعیین زمان مرگ و غیره
- تشخیص میزان جراحات و صدمات موجوده

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اساسات طب عدلی تعریف طب عدلی
- تناتولوژی یا مطالعه مرگ
- معاینات واقعات فوتی
- معاینات طب اجساد در واقعات مرگ های آنی
- تحقیقات تثبیت هویت و مشاهده محل واقعه
- البسه، اشیاء و اسناد
- اهمیت بررسی عدلی - طبی محل واقعه
- تروماتولوژی طب عدلی
- اسفکسی
- معاینات طب عدلی
- معاینات طب عدلی اشخاص زنده
- ستومالوژِی عدلی
- طب عدلی روانی
- جرایم و انحرافات جنسی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون "طب عدلی" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦هاى مربوط به سیستم عدلی و قضاعی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	تعیین علت، زمان و چگونگی مرگ جهت گزارش به مقامات عدلی و قضایی	1	1	1	3	1	1
۲	یادگیری و شناخت کالبد شکافی جسد از دیدگاه علم آناتومی	1	1	1	3	1	1
۳	آشنایی با موضع فقه و کد جزا در مورد تشریح جسد و کالبد شکافی	3	1	2	3	1	2
۴	تربیه نیروی متخصص جهت تحکیم عدالت جزایی و کمک به سیستم عدلی و قضایی کشور	1	2	1	3	2	1
۵	کسب مهارت های لازم در ارتباط به انواع معاینات طب عدلی در واقعات مختلف و چونگی تثبیت هویت اشخاص	1	1	1	3	1	1
	مجموع	1.4	1.2	1.2	3	1.2	1.2
	اوسط عمومی	1.5/3					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	طب عدلی	پوهنتون طبی کابل	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	اساسات طب عدلی تعریف طب عدلی ارتباط طب عدلی با دیگر علوم					پرسش و پاسخ
	2	معاینات نخصصی طب عدلی مواد تحقیقاتی طب عدلی اهمالهای طبی					
دوم	3	تناتولوژی یا مطالعه مرگ مرگ طبیعی مرگ جنایی مرگ از نظر طب عدلی					پرسش و پاسخ
	4	مراحل مرگ انواع مرگ علائم مرگ جنایی تعیین زمان مرگ					
سوم	5	معاینات واقعات فوتی معاینات خارجی مرگ معاینات داخلی جسد معاینات طبی اجساد نوزادان				دعوت از داکتر طب عدلی	پرسش و پاسخ
	6	معاینات طبی اجساد اسکلت شده و مجهول الهویه معاینات طبی اجساد نبش شده و پارچه شده					
چهارم	7	معاینات طب اجساد در واقعات مرگ های آنی تشخیص مرگ های آنی معاینات قابلیت های حیات					پرسش و پاسخ
	8	تثبیت علت مرگ علایم مرگ آنی تثبیت حیات داخل و خارج رحمی					
پنجم	9	تحقیقات تثبیت هویت و مشاهده محل واقعه تحقیقات تثبیت هویت اهداف تشخیص هویت				بازدید از اداره طب عدلی	پرسش و پاسخ
	10	البسه، اشیاء و اسناد تعیین جنس معاینات خون، انگشت نگاری، دندان و DNA					
ششم	11	مشاهده عدلی طبی محل واقعه تعریف محل واقعه نقش طب عدلی در بررسی محل واقعه				دعوت از حارنوالی تحقیق	پرسش و پاسخ
	12	اهمیت بررسی عدلی - طبی محل واقعه طرز و نحوی بررسی محل واقعه اجراآت آمر طب عدلی در محل واقعه					
هفتم	13	تروماتولوژی طب عدلی اهداف عمده مطالعه صدمات عدلی طبی تخریش، اکیموزس، مجروح					پرسش و پاسخ
	14	علایم عمده صدمات حیاتل صدمات توسط حالات و اشیاء					

هشتم	15	اسفکسی تعریف اسفکسی اسفکسی در اثر فشار و انسداد					پرسش و پاسخ
	16	خفه با حلقه و دست بسته شدن فوهات دهن و بینی					
نهم	17	امتحان میان سمستر					پرسش و پاسخ
	18	امتحان میان سمستر					
دهم	19	معاینات طب عدلی و مدارک جرم ارزیابی آثار اثباتی جرم تعیین و تثبیت				تحقیق میدانی	پرسش و پاسخ
	20	موجودیت خون، نوع خون، تعلیقیت جنس خون و لکه معاینات اسپرم و لکه های آن طرز معاینات مو					
یازدهم	21	معاینات طب عدلی اشخاص زنده تعیین سن امراض تصنعی سیکل فعالیت های جنسی				دعوت از اهل خبره جهت توضیحات بیشتر	پرسش و پاسخ
	22	اختلالات میل جنسی تثبیت بلوغ، جنسیت، عقامت و عنانیت تثبیت حمل، سقط و معاینات غشای بکارت					
دوازدهم	23	ستومالوژی عدلی علایم و آثار دندان					پرسش و پاسخ
	24	تثبیت اجساد متفسخ شده از مطالعه دندان وظایف طبی - عدلی در مسائل دندان					
سیزدهم	25	طب عدلی روانی بیماری های اصلی و روانی				دعوت روانشناس	پرسش و پاسخ
	26	انواع مراجعات روانی طب عدلی					
چهاردهم	27	جرایم و انحرافات جنسی انحرافات جنسی جرایم جنسی انواع زنا					پرسش و پاسخ
	28	انواع سادسم ، سافیزم مرده بازی عقده نرگس یا خوشیفتگی، هرزه گوی و چشم جرانی					
پانزدهم	29	صدمات کیمیاوی توکسیکولزژی عدلی مسمومیت ها				دعوت از زهر شناس	پرسش و پاسخ
	30	ایتانول و معاینات فیزیکی و حالات روانی ارسنییک، سرتسیماب، تریاک، هروئین، سند ورم، زهریات مختلف، دوا، گازات و غیره					
شانزدهم	31	مروری به کل دروس سمستر					پرسش و پاسخ
	32	توضیح و راهنمایی محصلان برای امتحان فاینل					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	❖ عالمی، احسان الله. (1394). طب عدلی. کابل: نشر مطبعه. ❖ محسنی، محمد آصف، (1388ش). الفقه و مسائل الطبیة، ج1 و2، قم: نشر بوستان کتاب.
ماخذ کمکی	1. رازی، احد و دیگران. (1384). پزشکی قانونی. تبریز: انتشارات اختر. چاپ اول. 2. عقاب، محمد راشد. (بی تا). طب عدلی. کابل: بی نا. 3. کیانی ، مهرزاد و گودرزی، فرامرز. (1386). پزشک قانونی. تهران: سمت. چاپ چهارم. 4. گودرزی، فرامرز و مهرزاد کیانی. (1380). طب قانونی و مسمومیت ها. تهران: انتشارات روزنامه رسمی. چاپ اول. 5. معاونت آموزشی قوه قضائیه. (بی تا). نکته های کلیدی در پزشکی قانونی، تهران،:انتشارات جنگل. 6. هواردسی، ادلمن،(1390). پزشکی قانونی. تهران: نشر دانشگاه علوم انتظامی ناجا.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون روش قانونگذاری درفقه و قانون و معرفی قوانین

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه قانون
اسم مضمون:	روش قانون گذاری درفقه و قانون و معرفی قوانین
کود مضمون:	SL_IL0750
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0107,0109
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون مراحل مختلفه ساختار قوانین و اسناد تقنینی را از تسوید الی توشیح و تنفیذ به معرفی میگیرد و نیز تمام قوانین را با نوعیت و جایگاه آن را معرفی می نماید

اهداف آموزشی مضمون:
- آشنایی با إجراءات محاکم جزایی افغانستان
- شناخت مسائل مهم مرافعات
- درک وشناخت صلاحیتهای محاکم درقضایا
- توانایی تجزیه وتحلیل نظریات فقها ومواد أصول محاکمات جزایی افغانستان
- کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دررابطه به مرافعات

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- معرفی قوانین
- مفهوم تقنین یا قانونگذاری
- تاریخچه قانونگذاری
- أصول تقنین
- ضرورت و اهداف تقنین
- روش قانونگزاری درافغانستان
- مراحل مختلفه تقنین
- صلاحیت تقنین
- تقسیم بندی اسناد تقنینی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته
قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته فقه و قانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون و حکومت	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با إجراءات محاکم جزایی افغانستان	۳	2	3	2	2	2
۲	شناخت مسائل مهم مرافعات	3	3	۲	2	2	3
۳	درک وشناخت صلاحیتهای محاکم درقضایا	2	2	2	۳	2	2
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نظریات فقها ومواد أصول محاکمات جزایی افغانستان	3	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دررابطه به مرافعات	۲	2	2	3	2	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	روش قانون گذاری در فقه و قانون و معرفی قوانین	فقه و قانون	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعارف با محصلان، معرفی مضمون، بیان اهمیت و ضرورت مضمون، روش کار و معرفی مواد درسی					
	2	معرفی و تصنیف قوانین					
دوم	3	مفهوم قانون، مفهوم تقنین احکام فقهی					
	4	سیرتاریخی تقنین یا قانونگذاری					
سوم	5	تقنین احکام از دیدگاه فقها					
	6	ضرورت تقنین احکام فقهی					
چهارم	7	موارد تقنین احکام فقهی					
	8	مراجع قانون گذاری					
پنجم	9	مشروعیت و اعتبار قانون شرایط لازم در قانونگذاری					
	10	شرایط لازم در قانونگذار					
ششم	11	تاریخچه: آغاز رسمی تقنین فقه اسلامی در اواخر قرن سیزده (تدوین المجله، المرشد الحیران و...)					
	12	معرفی المجله و اهمیت آن در قوانین وضعی کشورهای اسلامی					
هفتم	13	تصنیف بندی اسناد تقنینی (قانون، مقرره، فرمان تقنینی...)					
	14	مراحل تقنین یا قانونگذاری مراحل قانونگذاری در افغانستان					
هشتم	15	پاسخ به سوالات محصلین					
	16	امتحان وسط سمستر					
نهم	17	اصول و مراجع قانونگذاری (بطور عام و در افغانستان)					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	18	// // //					
دهم	19	مقایسه روش قانونگذاری (افغانستان-و مصر)					
	20	// // //					
یازدهم	21	مطالعه و تحلیل مقرره طرز تهیه وطی مراحل اسناد تقنینی					
	22	// // //					
دوازدهم	23	معرفی کلی قوانین وضعی افغانستان، (قانون اساسی)					
	24	و قوانین عادی و رویکرد سیستم حقوقی کشور).					
سیزدهم	25	معرفی قوانین افغانستان در حوزه حقوق مدنی و احوال شخصی					
	26	معرفی قوانین افغانستان در حوزه های تجارتی، جزائی و ...					
چهاردهم	27	مطالعه تطبیقی برخی از قوانین نافذه افغانستان (بطور سیمینار)					
	28	سیمینار و کار عملی (تهیه برخی اسناد تقنینی نمونه ی مانند قانون حمایت از حقوق محصلان)					
پانزدهم	29	مطالعه تطبیقی برخی قوانین نافذه افغانستان (به طور سیمینار) الف:- قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه					
	30	ب: قانون تحصیلات عالی					
شانزدهم	31	ج: بعضی قوانین جدید (محیط زیست، منع خشونت علیه زنان، ....)					
	32	مرور بر دروس گذشته، رسیدگی به سوالات محصلان					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. زکی، دوکتور محمد عبدالبر (، تقنین الفقه الاسلامی(المبدأ و المنهج و التطبیق)، 2. اللهو، عامر بن عیسی.(ب.ت). حرکة تقنین الفقه الاسلامی. دارالکتب الاسلامیة: بیروت - لبنان. 3. رسولی، محمد اشرف(). اصول، روش و فنون قانونگذاری، کابل:
ماخذ کمکی	1. قانون اساسی (مخصوصاً مواد اولی آن که در واقع مبنای نظام قانونی کشور را بیان می‌کند). 2. مقرره طرز تهیه و طی مراحل اسناد تقنینی با تعدیلات بعدی آن. 3. رهنمود طی مراحل قانون‌گزاری و بودجه ملی درولسی جرگه شورای ملی افغانستان

	4. محمصانی، صبحی. (1358ش). فلسفه قانونگذاری در اسلام، مترجم: اسماعیل گلستانی، تهران: نشر امیر کبیر. 5. بیگ زاده، صفر، (1387ش). شیوه نامه نگارش قانون، تهران: نشر مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی، چ چهارم. 6. موسی یوسف (1351) فقه اسلامی و قوانین غرب، مترجم نعمت الله شهرانی، کابل: مطبعه پوهنتون 7. عطوة عبدالعال، (1343). فقه اسلامی در تقنین امروز، مترجم عبدالستار سیرت، کابل مطبعة دولتی. 8. نذیر، دادمحمد، (1389). اساسات حقوق اسلام، کابل، نشر نعمانی. 9. فائق، عبداللطیف (1394). مبادی فقه، چ اول هرات: نشر قلم. 10. تقنین الاحکام الشرعیة، ضرورة عصریة. 11. وهبة الزحیلی، جحود تقنین الفقه الاسلامی. 12. عبایدة، هاجر. التقنین المدنی فی ضوء القضاء والفقه الاسلام. 13. مسوغات تقنین الفقه الاسلامی فی العصر الراهن.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون کلینیک حقوقی (حقوق عمومی)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	----------
پوهنځی:	**شرعیات**
دیپارتمنت:	**کلینیک حقوقی**
اسم مضمون:	**کلنیک حقوق عمومی**
کود مضمون:	**SL_IL0751**
تعداد کریدیت:	**2کریدیت عملی**
نوعیت مضمون:	**کار عملی و منوگراف**
پیشنیاز مضمون:	**ندارد**
صنف:	**چهارم**
سمستر:	**هفتم**

شرح مختصر مضمون

کلینیک حقوقی مرکزی می باشـد که مطلق به پوهنتون اسـت و وابسـته به پوهنځی حقوق که در آن اسـاتید و محصـلین حقوق به صـورت عملی اقدام به ارائه خدمات حقوقی مختلف به مراجعان و موکلان می‌کنند. خدمات حقوقی در کلینیک حقوقی نوعاً زیر نظر اسـاتید حقوق با تجربه علمی ارائه شـده و از محصـلین حقوق دارای مجوز کار برای امور اجرایی و پیگیری امور بهره گرفته می شود. این مرکز نهادی مردمی - پوهنتونی ا ست که در فضـایی از دانش، تجربه، تعهد، و عدالت محوری فعالیت می‌کند. این نهاد از یک سـو به مردم خدمات حقوقی ارائه می کند و آگاهی مردم را در مورد حقوق شهروندی و قوانین ارتقا می بخ شد و از سوی دیگر می‌کو شد تا دانش و تجربه محصـلین را افزایش دهد، مهارت‌های حقوقی را عملا به آنها بیاموزد، حس تعهد و مسـئولیت پذیری را در آنان تقویت نماید و روحیه نوع دوسـتی و مشـارکت در فعالیت‌های خیر خواهانه را در آنها پرورش دهد. از همین رو کلیلنک حقوقی در سمستر هفتم برای محصلین در نظر گرفته شده است.

اهداف آموزشی:

- فراگیری حقوق و وجایب وکیل، طرز سلوک وکلاء مدافع و کسب مهارت های لازم در زمینه مصاحبه و مشوره دهی و فن دفاع
- شـناخت مراجع رسـیدگی به دعاوی مدنی، تشـکیلات محاکم و ریاسـت عدلیه و نحوه اجراآت آنها در رسیدگی به قضایای مرتبط به حقوق طفل
- کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش عریضه حقوقی، صورت دعوی و دفع دعوی
- کسب مهارت های لازم در زمینه نحوه استناد به ادله اثبات، تحلیل حقوقی و صدور حکم
- کسـب مهارت های لازم در زمینه اعتراض به حکم صـادره محاکم در مرحله اسـتیناف خواهی و فرجام خواهی

شیوه های تدریس و آموزش

تدریسی این مضمون با درنظرداشت ماهیت آن با استفاده از روش های عملی و در قالب برنامه های کلینیک چند بعدی صـورت میگرد. ارائه لکچر و شـرح در این مضـمون امر فرعی محسـوب می گردد. تمرکز محصـلین به کارهای عملی به شـمول کار گروهیف مرور قوانین، تدویر محاکم تمثیلی، کار بر روی قضـایای اصـلی و در صورت نیاز قضایای فرضی.

در تدریس عملی این مضمون از روش های ذیل استفاده می شود:

- بازدید از محکه اختصاصی اطفال، بازید از مرکز اصلاح و تربیه، بازید از ځارنوالی اختصاصی اطفال
- کار عملی : دعوت از پلیس کرمینال تخنیک جهت توضیحات بیشتر و بازسازی صحنه جرم
- برگذاری محکمه تمثیلی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- تعریف طفل و تقسیمات اطفال
- در آمدی بر حقوق طفل و پیشینه حقوق طفل
- حقوق اطفال در اسلام و اسناد بین المللی
- پیشینه حمایت از حقوق طفل در اسناد بین المللی
- مسئولیت مدنی و جزایی و علل تخلفات اطفال
- علل تخلفات اطفال
- ازدواج اطفال
- مبادی وکالت دفاع
- کشف جرم و صلاحیت های پولیس در گرفتاری ، دلایل اثبات جرم
- اجراآت ځارنوالی تحقیق پیرامون یک قضیه ی جنایی در مرحله تحقیق بدیل های حجز
- وظایف مددکار اجتماعی و مساعد کنندگان در روش آزادی با مراقبت
- چگونگی رسیدگی به قضایای اطفال
- تشکیلات و طرز اجراآت محکمه ی اختصاصی اطفال

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون (موارد که محصلان در اخیر این مضمون می آموزند) متن نتیجه متوقعه آموزشی مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیه.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر. ۳	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	فراگیری حقوق و وجایب وکیل، طرز سلوک وکلاء مدافع و کسب مهارت های لازم در زمینه مصاحبه و مشوره دهی و فن دفاع	1	3	2	1	3	3
۲	شناخت مراجع رسیدگی به دعاوی مدنی، تشکیلات محاکم و ریاست عدلیه و نحوه اجراآت آنها در رسیدگی به قضایای مرتبط به حقوق طفل	1	3	1	1	3	3
۳	کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش عریضه حقوقی، صورت دعوی و دفع دعوی	1	3	1	1	3	3
۴	کسب مهارت های لازم در زمینه نحوه استناد به ادله اثبات، تحلیل حقوقی و صدور حکم	1	3	1	1	3	3
۵	کسب مهارت های لازم در زمینه اعتراض به حکم صادره محاکم در مرحله استیناف خواهی و فرجام خواهی	1	3	1	1	3	3
	مجموع	1	3	1.2	1	3	3
	اوسط عمومی	2/3					
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان درسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی (حقوق عمومی)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	کلینیک حقوقی(حقوق عمومی)	کلینیک حقوقی	چهارم	هفتم	2	کار عملی و منوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف طفل و تقسیمات اطفال					پرسش و پاسخ
	2	تقسیمات اطفال/ صغیر غیر ممیز/ صغیر ممیز					
دوم	3	تعریف اهلیت و انواع آن					پرسش و پاسخ
	4	انواع اهلیت					
سوم	5	در آمدی بر حقوق طفل ویژگی ها حقوق طفل					پرسش و پاسخ
	6	پیشینه حقوق طفل					
چهارم	7	حقوق اطفال در اسلام و اسناد بین المللی					پرسش و پاسخ
	8	پیشینه حمایت از حقوق طفل در اسناد بین المللی					
پنجم	9	مسئولیت مدنی و جزایی و علل تخلفات اطفال					پرسش و پاسخ
	10	علل تخلفات اطفال					
ششم	11	ازدواج اطفال					پرسش و پاسخ
	12	کار بالای دوسیه مربوطه					
هفتم	13	وکالت دفاع در قضایای اطفال					پرسش و پاسخ
	14	کار بالای دوسیه های اطفال					
هشتم	15	کشف جرم و صلاحیت های پولیس در گرفتاری				بررسی صحنه جرم	پرسش و پاسخ
	16	کار عملی					
نهم	17	ادله اثبات					پرسش و پاسخ
	18	مرور قوانین					
دهم	19	نقش خارنوالی در قضایای اطفال				بازید از حارنوالی اختصاصی اطفال	پرسش و پاسخ
	20	بازید از خارنوالی اختصاصی اطفال					
یازدهم	21	کار بر روی قضایای اطفال					پرسش و پاسخ
	22	حضور در مراکز نگهداری اطفال متخلف					
دوازدهم	23	تمثیل اجراآت خارنوالی به ارتباط اطفال					پرسش و پاسخ
	24	تدویر محمله تمثیلی					
سیزدهم	25	بدیل های حجز				بازید از مرکز اصلاح و تربیه	پرسش و پاسخ
	26	بررسی گروپی تاثیر بدیل های حبس					
چهاردهم	27	مصاحبه با اطفال متخلف					پرسش و پاسخ
	28	وظایف مددکار اجتماعی و مساعد کنندگان در روش آزادی با مراقبت					
پانزدهم	29	مصاحبه با مددکار اجتماعی					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	30	چگونگی رسیدگی به قضایای اطفال در محاکم					پرسش و پاسخ
شانزدهم	31	محکمه تمثیلی			بازدید از محکه اختصاصی اطفال		پرسش و پاسخ
	32	جمع بندی درس					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	1. مظفری، سید اشرف و همکاران (1398ش) کلینیک حقوقی، کابل: بنیاد آسیا. 2. کلینک حقوقی پوهنتون هرات، رهنمود آوزش های کلینیک حقوقی (عدالت اطفال)، سال 1395. 3. قانون رسیدگی به تخلفات اطفال، مصوب سال 1383. 4. کد جزای افغانستان، مصوب سال 1397
ماخذ کمکی	1- پیوندی، غلام رضا.(1390). حقوق طفل، تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی . 2- دانش، تاج زمان.(1386). دادرس اطفال متخلف در حقوق تطبیقی، چ سوم، بی جا: میزان. 3- رئیسی، حسین.(بی تا). حقوق طفل و نوجوان از تولد تا هجده سالگی. 4- عباچی، مریم .(1388). حقوق جزایی اطفال در اسناد سازمان ملل متحد، چ دوم،بیجا: نشر مجد. 5- مهرا، نسرین.(1390). عدالت جزایی و نوجوانان، چ اول ،بی جا: نشر میزان. 6- ناصیری، ولی الله.(1390). حقوق تحقیقات جنایی، تهران: انتشارات سمت. 7- قانون اساسی افغانستان، مصوب 1382 افغانستان 8- قانون مراکز اصلاح و ترتبیت اطفال، مصوب (1387). 9- قانون اجراات جزایی، مصوب (1393). 10- قانون وکلای مدافعه، مصوب (1386). 11- قانون پولیس، مصوب (1380).

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون کلینیک حقوقی جزایی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	----------
پوهنځی:	شرعیات
دیپارتمنت:	دیپارتمنت ها
اسم مضمون:	کلینیک حقوقی جزایی
کود مضمون:	SL_IL0751
تعداد کریدیت:	2 کریدیت عملی
نوعیت مضمون:	کار عملی و منوگراف
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

تربیه نیروهای متخصص در بخش‌های مختلف عدلی و قضایی اعم از وکالت دفاع، حَارنوالی و قضاء رسالت مهمی است که پوهنځی‌های حقوق و شرعیات به عنوان نهاد های تحصیلات عالی حقوقی و فقهی به عهده دارند. تحقق رسالت فوق زمانی ممکن است که محصلان حقوق و شرعیات علاوه بر فراگیری آموزش‌های نظری، مهارت‌های عملی را برای ارائه خدمات حقوقی کسب نمایند و با تشکیلات، وظایف، صلاحیت ها و اجراآت ارگان‌های عدلی و قضایی اعم از پولیس، حَارنوالی و محاکم در عمل آشنا شوند. کلینیک حقوقی یک برنامه آموز شی عملی ا ست که تجربه قانونی را در اختیار محصلین قرار داده و به مشتریان مختلف خدمات ارائه می نماید. کلینیک های حقوقی معمولا کار حرفه ای را در یک منطقه خاص انجام می دهند و خدمات حقوقی رایگان را به مشتریان ارائه می دهند. کلینیک های حقوقی به عنوان یک روش تدریس(عملی) برای محصلین حقوق و شرعیات مطرح می شوند. کلینیک حقوقی جزایی تمرکز بر روند حل قضایا در مراجع مختلف عدلی و قضایی و رسیدگی عملی دوسیه های جزایی دارد. این برنامه کلینیکی بر اساس سیستم کریدیت طی یک سمستر تحصیلی برای 30 تن از محصلین ارائه می شود. حدود 30% دروس این کلینیک به شکل تئوری ارائه شده و 70% دیگر آنرا کارهای عملی محصلین تشکیل می دهد. در بخش تئوریک محصلین آموزش های لازم را در مورد وکالت دفاع، ارگان های ذیربط در قضایای جزایی و قوانین مربوطه فرا می گیرند. در این مضمون علاوه بر کتاب در سی برای محصلین کتاب کار نیز توضیح شده که در داخل آن تمام اوراق مرتبط در بخش جزایی از شروع کشف جرم الی صدور فیصله؛ درج می با شد و محصلین به رویت همین کتاب، کار عملی را روی دوسیه های جزایی به پیش می برند.

اهداف آموزشی:

- فراگیری حقوق و وجایب وکیل مدافع، طرز سلوک وکلاء مدافع و کسب مهارت های لازم در زمینه مصاحبه و مشوره دهی و فن دفاع
- شناخت مراجع رسیدگی به دعاوی جزایی، تشکیلات محاکم و حارنوالی و نحوه اجراآت آنها در رسیدگی به قضایای جزایی
- کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش محاضر ، اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه
- تقویت و تربیه نیروی متخصص منحیث اهل خبره، مشاور حقوقی، وکیل مدافع، حارنوال و قاضی
- کسب مهارت های لازم در زمینه نحوه استناد به ادله اثبات، تحلیل حقوقی و صدور حکم

شیوه های تدریس و آموزش

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

تدریسی این مضمون با درنظرداشت ماهیت آن با استفاده از روش های عملی و در قالب برنامه های کلینیک چند بعدی صـورت میگرد. ارائه لکچر و شـرح در این مضـمون امر فرعی محسـوب می گردد. تمرکز محصـلین به کارهای عملی به شـــمول کار گروهیف مرور قوانین، تدویر محاکم تمثیلی، کار بر روی قضـــایای اصـــلی و در صورت نیاز قضایای فرضی. همچنان روش های ذیل در زمینه مورد استفاده قرار می گیرد:

- دعوت از پولیس کریمنال تخنیک و داکتر طب برای توضیح مطالب درسی و اجراآت ایشان.
- انجام آزمایش های لابراتواری، بازدید از ساحات واقعه جرمی، بازدید از آزمایشگاه کریمنال تخنیک
- بازدید از انجمن وکلای مدافع؛، بازدید از حُارنوالی، بازدید از محکمه،
- مصاحبه با موکل، مشاوره به موکل؛
- تحریر فورمه های مختلفرمانند محضر کشف جرایم، محضر شروع تحقیق و ختم آن، محضر تفتیش و تلاشی ...
- تحریر قرارهای مختلف مانند قرار توقیف، تمدید توقیفی، قرار عدم لزوم اقامه دعوی جزایی و...؛
- تحریر اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه؛
- ترتیب عریضه استیناف طلبی و فرجام خواهی، تحریر فیصله.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات در مورد کلینیک و اخلاق کلینیکی؛
- وکالت دفاع، مبادی و انواع آن؛
- تحریر دفاعیه؛
- ارگان های کشف جرم و اجراآت آنها؛
- بررسی قانون پلیس؛
- معرفی ارگان حارنوالی، وظایف و صلاحیت های حارنوال تحقیق؛
- وظایف و صلاحیت های حارنوال تعقیب جرم؛
- بررسی قانون تشکیل و صلاحیت حارنوالی؛
- معرفی ستره محکمه، وظایف و صلاحیت های آن؛
- قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه؛
- چگونگی طی مراحل یک دوسیه در محاکم ثلاثه؛
- مصاحبه با موکل؛
- بررسی قانون وکلای مدافع و مقرره و طرز سلوک آن؛
- بررسی مقرره مساعدت های حقوقی.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون "کلینیک حقوقی جزایی " (موارد که محصلان در اخیر این مضمون می آموزند)	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی موارد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی¬های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزاءیی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	فراگیری حقوق و وجایب وکیل مدافع، طرز سلوک وکلاء مدافع و کسب مهارت های لازم در زمینه مصاحبه و مشوره دهی و فن دفاع	1	3	2	2	3	3
۲	شناخت مراجع رسیدگی به دعاوی جزایی، تشکیلات محاکم و حارنوالی و نحوه اجراآت آنها در رسیدگی به قضایای جزایی	1	3	1	3	3	3
۳	کسب مهارت های لازم در زمینه نگارش محاضر ، اتهامنامه، صورت دعوی و دفاعیه	1	2	1	3	3	3
۴	تقویت و تربیه نیروی متخصص منحیث اهل خبره، مشاور حقوقی، وکیل مدافع، حارنوال و قاضی	1	3	1	3	2	3
۵	کسب مهارت های لازم در زمینه نحوه استناد به ادله اثبات، تحلیل حقوقی و صدور حکم	1	2	1	3	3	3
	مجموع	1	2.6	1.2	2.8	2.8	3
	اوسط عمومی	2.2/3					
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان درسی هفته وار مضمون کلینیک حقوقی جزایی

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	کلینیک حقوقی جزایی	کلینیک حقوقی	چهارم	هفتم	2	کار عملی و منوگراف

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	کار عملی	ارزیابی روزمره
اول	1	آشنایی با محصلین و معرفی مضمون						
	2	آشنایی با مقررات داخلی کلینیک(اخلاق کلینیکی) محرمیت اوراق و سلوک مسلکی						
دوم	3	اساسات وکالت دفاع تئوری های وکالت دفاع					تحریر دفاعیه	
	4	قانون وکلای مدافع						
سوم	5	مقرره مساعدت های حقوقی					بازدید از انجمن وکلای مدافع	پرسش و پاسخ
	6	طرز سلوک مسلکی وکلای مدافع						
چهارم	7	بخش عام کد جزا						
	8	تحلیل بخش عام کد جزا						
پنجم	9	قوانین شکلی جزایی قانون اجراآت جزایی					ترتیب محضر تلاشی، تفتیش و تحقیق	پرسش و پاسخ
	10	قانون تشکیل و صلاحیت حارنوالی						
ششم	11	مرحله کشف جرم					دعوت از کریمینال تخنیک	پرسش و پاسخ
	12	اجراآت پلیس و بررسی محل واقعه						
هفتم	13	قانون پلیس					بازدید از نظارتخانه و توقیف خانه	
	14	وظایف و صلاحیت های پلیس بر اساس قانون پلیس وظایف و صلاحیت های پلیس بر اساس قانون اجراآت جزایی						
هشتم	15	مرحله تحقیق					دعوت از ارگان حارنوالی	پرسش و پاسخ
	16	معرفی ارگان حُارنوالی تحقیق و استنطاق از متهم					تحریر اتهامنامه و صورت دعوی	
نهم	17	اجرای محکمه تمثیلی						
	18							
دهم	19	تحریر اتهامنامه					بازدید محصلین از حارنوالی	
	20	وظایف و صلاحیت های سارنوالی تعقیب تدقیق دوسیه ترتیب صورت دعوی						
یازدهم	21	معرفی ستره محکمه					دعوت از قضات	پرسش و پاسخ
	22	محکمه تمثیلی						
دوازدهم	23	مصاحبه با موکل					مصاحبه تمثیلی	
	24	ادامه محکمه تمثیلی						
سیزدهم	25	قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضایی					تحریر قرار قضایی	پرسش و پاسخ
	26	معرفی محکمه استیناف، دیوان و وظایف و صلاحیت های آن						

چهاردهم	27	کار عملی					بازدید از محکمه	
	28	کار عملی روی دوسیه						
پانزدهم	29	تحلیل و ارزیابی قضیه جزایی					تحریر فیصله	پرسش و پاسخ
	30	کار عملی روی دوسیه						
شانزدهم	31	اجرای محکمه تمثیلی						
	32							

منابع یا مآخذ::	
ماخذ اساسی	کلینیک حقوقی پوهنتون هرات. (1396).رهنمود آموزش های کلینیک حقوقی (جزایی). هرات: انتشـــارات قدس. چاپ اول. مظفری، سید اشرف و همکاران (1398ش). کلینیک حقوقی، کابل: بنیاد آسیا.
ماخذ کمکی	1. دانش، حفیظ الله. (1394). حقوق جزای عمومی. کابل: مستقبل. چاپ اول. 2. واصل، عبدالاقرا.(1394). حقوق جزای اختصاصی. کابل: سعید. چاپ اول. 3. واصل، عبدالاقرار. (1394). کریمنالستیک. کابل: سعید. چاپ دوم. 4. رسولی. محمد اشرف. (1394). شرح قانون اجراآت جزایی. کابل: بی نا. چاپ اول. 5. گوور هیلال، الیکســـاندر و دیگران. (1387). رهنمود ماکس پلانک پیرامون موازین محاکمه عادلانه در افغانستان. کابل: انستیتوت ماکس پلانک. چاپ اول. 6. کد جزا مصوب 1396. 7. قانون اجراآت جزایی مصوب 1393. 8. قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه مصوب 1393. 9. قانون تشکیل و صلاحیت حارنوالی مصوب 1393. 10. قانون وکلای مدافع مصوب 1386. 11. اساسنامه انجمن مستقل وکلای مدافع. 12. مقرره مساعدت های حقوقی.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

پوهنځی شرعیات

رشته فقه و قانون

مفردات درسی

صنف چهارم - سمستر هشتم

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون تفسیر آیات احکام (4)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	تفسیر
اسم مضمون:	تفسیر آیات احکام (4)
کود مضمون:	SL_IL0814
تعداد کریدیت:	3 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0105
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون :

تفسير از مضامين اختصاصي است. و به خاطر اينكه شرح كتاب الله است، يعنى شرح نخستين مصدر تشريع اسلامي محسوب مي گردد. تفسير بنابر اهميت موضوع آن كه تبيين و توضيح كلام الله، استخراج احكام و مسايل عقيدتي، عملي و اخلاقي از قرآن و حلقهٔ اتصال بنده با كلام الله است مقام نخست و جايگاه ويژه اي در ميان ساير علوم شرعي دارد. در این مضمون آیاتی مربوط به احکام فقهی از سوره های مختلف قرآن مورد بررسی قرار می گیرد و احکام آن ها بیان می شود.

نتایج متوقعه آموزشی مضمون:

- استخراج احکام از قرآن وبیان حکمتهای آن.
- بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخشهای مختلف زندگی.
- بررسي چگونگی اسناد تقنینی کشور با نصوص قرآن.
- إيجاد محبت و باور به عظمت قرآن و إيجاد روحيه افتخار به قرآن و دفاع از آن.
- آراستن محصل به اخلاق و آداب قرآني.

شيوه هاي تدريس و آموزش:

از شیوه و منهج فعال محصل محوری ذیل در تدریس این مضمون استفاده میشود:

- ارائه لكچر و شرح درس و مباحث نظري.
- مناقشه و جروبحث بين محصلان و پاسخ به پرسشهاي مطرح از جانب محصلان.
- كارهاي انفرادي، كارهاي خانگي، گروپي، سوال و جواب و ساير مهارت ها.

مفردات درسي مضمون: (فصلها و زير فصلها)

سوره لقمان: آیات (14-15) اطاعت والدین و رعایت حقوق آنان
سوره احزاب: آیات (4-5) تبنی در جاهلیت و اسلام
سوره احزاب: آیه (49) احکام طلاق قبل از جماع
سوره احزاب: آیه (53) آداب اجابت دعوت و مهمانی ها
سوره احزاب: آیات (56-58) درود گفتن بر پیغمبر (ص)

[illegible] قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

سوره احزاب: آیه (59) احکام حجاب
سوره حجرات: آیات (6-8) تحقیق در اخبار
سوره حجرات: آیات (9-10) حل اختلافات و میانجیگری بین طرفین متخاصم و تحکیم صلح
سوره حجرات: آیه (11) نهی از تمسخر و القاب بد دادن به مردم
سوره حجرات: آیه (12) نهی از تجسس، غیبت، سؤ ظن و دیگر اخلاق بد و ناپسند
سوره واقعه: آیات (75-80) حکم مس قرآنکریم
سوره مجادله: آیات (1-4) ظهار در جاهلیت و اسلام
سوره مجادله: آیه (11) تفسح در مجالس
سوره جمعه: آیات (9-11) نماز جمعه
سوره طلاق: آیات (1-3) احکام اطلاق
سوره طلاق: آیات (4-6) احکام عدت

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته:

سمستر	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
	در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تصمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضایی	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	استخراج احکام از قرآن و بیان حکمت های آن.	3	2	3	3	2	3
۲	بهره برداری از علوم و معارف قرآن و اجرای آن در بخشهای مختلف زندگی.	3	2	3	2	3	3
۳	بررسي چگونگی اسناد تقنینی کشور با نصوص قرآن.	3	3	3	3	3	3
۴	إيجاد محبت و باور به عظمت قرآن و إيجاد روحيه افتخار به قرآن و دفاع از آن.	3	2	3	2	2	3
۵	آراستن محصل به اخلاق و آداب قرآني.	3	2	2	2	3	3
	مجموع						
	۳= اعظمي ترين اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترين اشتراک						

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون تفسیر آیات الاحکام (4)

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	تفسیر آیات الاحکام (4)	تفسیر	چهارم	هشتم	3	تخصصی

هفته	ساعات درسي	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشي	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابي روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات. سوره لقمان: آیات (14-15) اطاعت والدین و رعایت حقوق آنان شرح کلمات و جملات	توانمند سازی محصلان در استخراج احکام از قرآنکریم و بیان حکمت های آن و بررسی چگونگی اسناد تقننی کشور با نصوص قرآن.	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب، خواندن برخی عبارات	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	توسط پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته، کارخانگی، پروژه ها و سیمینارها
	2	تفسیر آیات					
	3	احکام فقهی					
دوم	4	سوره احزاب: آیات (4-5) تبنی در جاهلیت و اسلام معانی الفاظ و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	5	تفسیر آیات					
	6	احکام فقهی آیات					
سوم	7	سوره احزاب: آیه (49) احکام طلاق قبل از جماع شرح کلمات و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	8	تفسیر آیه					
	9	احکام فقهی					
چهارم	10	سوره احزاب: آیه (53) آداب اجابت دعوت و مهمانی ها شرح لغات و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	11	تفسیر آیه					
	12	احکام فقهی					
پنجم	13	سوره احزاب: آیات (56-58) درود گفتن بر پیغمبر (ص) معانی الفاظ و شرح کلمات	//	//	//	//	//
	14	تفسیر آیات					
	15	احکام فقهی					
ششم	16	سوره احزاب: آیه (59) احکام حجاب شرح کلمات و جملات	//	//	//	//	//
	17	تفسیر آیه					
	18	احکام فقهی					

هفتم	19	سوره حجرات: آیات (6-8) تحقیق در اخبار معانی الفاظ و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	20	تفسیر آیات					
	21	احکام فقهی					
هشتم	22	سوره حجرات: آیات (9-10) حل اختلافات و میانجیگری بین طرفین متخاصم و تحکیم صلح شرح کلمات و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	23	تفسیر آیات					
	24	احکام فقهی					
نهم	25	سوره حجرات: آیه (11) نهی از تمسخر و القاب بد دادن به مردم معانی الفاظ و شرح کلمات، تفسیر و احکام فقهی	//	//	//	//	//
	26	امتحان وسط سمستر					
	27	امتحان وسط سمستر					
دهم	28	سوره حجرات: آیه (12) نهی از تجسس، غیبت، سؤ ظن و دیگر اخلاق بد و ناپسند شرح کلمات و لطائف تفسیر	//	//	//	//	//
	29	تفسیر آیه					
	30	احکام فقهی					
یازدهم	31	سوره واقعه: آیات (75-80) حکم مس قرآنکریم معانی الفاظ و شرح کلمات	//	//	//	//	//
	32	تفسیر آیات					
	33	احکام فقهی					
دوازدهم	34	سوره مجادله: آیات (1-4) ظهار در جاهلیت و اسلام شرح کلمات و وجوه بلاغی	//	//	//	//	//
	35	تفسیر آیات					
	36	احکام فقهی					
سیزدهم	37	سوره مجادله: آیه (11) تفسح در مجالس شرح کلمات و جملات	//	//	//	//	//
	38	تفسیر آیه					
	39	احکام فقهی					
چهاردهم	40	سوره جمعه: آیات (9-11) نماز جمعه معانی الفاظ و نکات بلاغی	//	//	//	//	//
	41	تفسیر آیات					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	42	احکام فقهی					
پانزدهم	43	سوره طلاق: آیات (1-3) احکام اطلاق معانی الفاظ و شرح کلمات	//	//	//	//	//
	44	تفسیر آیات					
	45	احکام فقهی					
شانزدهم	46	سوره طلاق: آیات (4-6) احکام عدت شرح کلمات و وجوه بلاغی	//	//	//	//	//
	47	تفسیر آیات					
	48	احکام فقهی					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسي	السايس، محمد علي، (ب-ت). تفسير آيات الأحكام. بيروت: دار المعرفة. الصابونی، دکتور محمد علی، (1980). روائع البیان، تفسیر آیات الاحکام. مکتبة الغزالی، دمشق.
مآخذ كمكي	- ابن العربي، محمد بن عبد الله الأندلسي(ب ت). أحكام القرآن. بيروت: دار الكتب العلمية. - الجصاص، أحمد بن علي الرازي(1405). أحكام القرآن. بيروت: دار إحياء التراث العربي. -الطحاوي، أبو جعفر أحمد بن محمد بن سلامة(1995 م) أحكام القرآن. استانبول: مركز البحوث الإسلامية التابع لوقف الديانة التركي. - القرطبي، أبو عبد الله محمد بن أحمد بن أبي بكر بن فرح الأنصاري(1964 م) الجامع لأحكام القرآن. القاهرة: دار الكتب المصرية.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه8 (احکام جنایات2)

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	فقه 8 (احکام جنایات2)
کود مضمون:	SL_IL0808
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0107
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون شناخت جرائم و جنایات مربوط به قتل و جرح و قطع و یا به عبارت دیگر شناسایی جنایت بر نفس، مال، عزت وآبرو و مجازات آن در روشنایی فقه اسلامی وقوانین وضعی را میسر میسازد.

اهداف آموزشی:
- اطلاع از احکام و مسایل جنایت وجرم از نظر فقه و قانون
- بررسی مطابقت احکام قوانین مربوطه با منابع معتبر فقهی
- فهم و تحلیل تناسب میان جنایت و عقوبت یا جزای آن
- شناخت نصوص مربوط به جنایات و توانمندی تحلیل آنها
- کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دراین مورد

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- اعتبار حالت قتل
- دیت واحکام آن
- عاقله
- جنایت از طریق تسبب
- جنایت حیوانات وحکم آنها
- قسامت
- معاقل

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦ های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	اطلاع از احکام و مسایل جنایت وجرم از نظر فقه و قانون	۳	3	2	2	2	2
۲	بررسی مطابقت احکام قوانین مربوطه با منابع معتبر فقهی	2	3	۲	2	3	2
۳	فهم و تحلیل تناسب میان جنایت و عقوبت یا جزای آن	2	2	۱	۳	2	2
۴	شناخت نصوص مربوط به جنایات و توانمندی تحلیل آنها	3	2	2	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون دراین مورد	۲	2	3	2	2	1
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	فقه 8 (احکام فقه جنایات1)	فقه و قانون	چهارم	هفتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مرور بر مباحث عمده قبلی این مضمون و شرح مختصر مفردات					
	2	مسأله شهادت در قتل					
دوم	3	شهادت بخی از اولیاء مقتول مبنی بر بخشش قصاص توسط بعض اولیایی دیگر مقتول					
	4	اختلاف شهود در قتل و أثر آن					
سوم	5	اختلاف در اقرار و شهادت و فرق میان آنها					
	6	موضوع اعتبار حالت قتل: آیا عصمت در حالت پرداب قابل اعتبار است یا حالت اصابت؟					
چهارم	7	دیات: تعریف، دلیل مشروعیت و انواع آن					
	8	اموالیکه پرداخت دیت از آنها جائز است					
پنجم	9	مسأله تغلیظ و نظریات فقهاء دراین مورد					
	10	آیا دیت مسلمان و ذمی تفاوت دارد؟					
ششم	11	اعضایی که دیت کامل درآنها واجب میگردد					
	12	قاعده مشهوره دراین مورد و مثالهایی فقهی					
هفتم	13	شجاج: تعریف، اقسام و احکام هرنوع آن					
	14	چی وقت دیت بر عاقله لازم میشود وچی وقت از مال خود قاتل پرداخت میگردد؟					
هشتم	15	شرح قاعده مربوطه دراین مورد با مثالهایی فقهی					
	16	امتحان وسط سمستر					
نهم	17	احکام متعلق به جنایت علیه جنین					
	18	حالاتیکه در آن قره لازم میگردد وحالاتیکه درآن دیت لازم میشود					
دهم	19	موضوع تصرف شخص در راه عام که منجر به اضرار دیگران میگردد					
	20	مسأله ضمان و احکام مربوطه این تصرفات					
یازدهم	21	مسأله حفر چاه و گذاشتن سنگ در راه عام که به تلف شدن انسان، مال یا حیوان گردد					
	22	احکام متعلق به دیوار مائل به سقوط					
دوازدهم	23	مسأله جنایت حیوان وحکم ضمان یا تاوان آن					
	24	چی وقت راکب، سائق و قائد ضامن میگردند؟					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

سیزدهم	25	حکم تصادم دو راکب یا سائق					
	26	مسأله ارسال حیوان وقتیکه باعث تلف شدن انسان یا مال گردد					
چهاردهم	27	موضوع قسامة: تعریف، دلیل مشروعیت و شروط تحقق آن					
	28	اثر مرتبه بر قسامت بعد از تطبیق آن و حالت وجوب تکرار قسامة					
پانزدهم	29	اشخاصیکه درقسامت شامل شده نمیتوانند و حکم قسامت در جنین					
	30	مسأله اجراء وعدم اجرای قسامة در صورتیکه مقتول دراماکن خاص ویا مشکوک دریافت گردد					
شانزدهم	31	معاقل: تعریف، حکم شرعی و نظریات فقها درتعیین معنای عاقله					
	32	مسأله عاقله و معیار انتخاب آن در عصر حاضر					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	3. عوده، عبدالقادر عوده.(ب.ت). **التشريع الجنائی الاسلامی مقارنا بالقانون الوضعی.** دار الكاتب العربي، بيروت - لبنان 4. مرغینانی، علي بن أبي بكر بن عبد الجليل الفرغاني المرغيناني، أبو الحسن برهان الدين.(المتوفى: 593هـ). **الهداية في شرح بداية المبتدي**. المحقق: طلال يوسف. دار احياء التراث العربي - بيروت - لبنان.
ماخذ کمکی	4 . ابوزهره، محمد ابوزهره.(ب.ت). الجريمة والعقوبة دارالكاتب العربي، بيروت - لبنان 5 . زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. 6 . كاساني، علاء الدين أبو بكر بن مسعود. (1406 هـ ق). بدائع الصنائع في ترتيب الشرائع. جلد سوم، طبع دوم. دار الكتب العلمية.

برنامه درسی و کورس پالیس مضمون قضایای فقهی معاصر

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	قضایای فقهی معاصر
کود مضمون:	SL_IL 0852
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL745
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون در مسائل مختلف جدید در عرصه زندگی برای محصل شیوه بحث و استخراج حکم را می آموزاند، همچنان شیوه های علمای معاصر را در مورد بحث روی این قضایای مستحدث فقهی واضح میسازد.

اهداف آموزشی:
- شناخت احکام شرعی مسائل جدید
- درک شیوه استخراج احکام درقضایا معاصر
- کسب توانایی مقایسه مسائل فرعی بر اصلی
- توانایی تطبیق احکام نصوص شرعی برمسائل
- مهارت تجزیه وتحلیل ادله اختلافی فقه وتطبیق آنها درمسائل جدید

شیوه های تدریس و آموزش:
توسط لکچر و شرح آن و در برخی موارد استفاده از سایتها و وسایل جدید برای تفهیم خوب موضوعات صورت میگیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- **اهمیت** قضایای فقهی معاصر وخطر آن
- نمونه هایی از قضایای معاصر دربخش عبادات
- نمونه هایی از قضایای معاصر دربخش أحوال شخصی
- نمونه هایی از قضایای معاصر دربخش أمور مالی
- نمونه هایی از قضایای معاصر دربخش معاملات تجارتی
- نمونه هایی از قضایای معاصر دربخش عقوبات یا جزاها
- نمونه هایی از قضایای معاصر دربخش مسائل بین المللی
- أصول وضوابط فتوا در قضایای فقه معاصر
- مسائل مرتبط

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه و قانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاییه	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	شناخت احکام شرعی مسائل جدید	2	3	3	2	2	2
۲	درک شیوه استخراج احکام درقضایا معاصر	3	2	۲	2	2	3
۳	کسب توانایی مقایسه مسائل فرعی بر اصلی	2	2	۱	۳	2	2
۴	توانایی تطبیق احکام نصوص شرعی برمسائل	3	1	2	2	۳	2
۵	مهارت تجزیه وتحلیل ادله اختلافی فقه وتطبیق آنها درمسائل جدید	۲	2	2	2	2	1
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون قضایای فقهی معاصر

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	قضایای فقهی معاصر	فقه و قانون	چهارم	هشتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردت آن					
	2	مقدمه: اهمیت وضرورت.					
دوم	3	حقیقت و تطور بانکنوت ها به مرور زمان					
	4	حکم شرعی بانکنوت های مروج					
سوم	5	تعزیر بالمال وغرامت مالی					
	6	حکم تغییر قیمت ارزش بانکنوت ها					
چهارم	7	حبس: تارخچه وتطور و انواع محابس					
	8	اضرار جزای حبس و بدیل آن					
پنجم	9	حکم گوشت های وارداتی					
	10	حکم ذبح توسط وسائل معاصر					
ششم	11	تحدید نسل وتنظیم آن					
	12	حکم شرعی تحدید نسل					
هفتم	13	عقد بیمه					
	14	انواع وحکم شرعی بیمه					
هشتم	15	امتحان وسط سمستر					
	16	//					
نهم	17	زرع و پیوند اعضا					
	18	انواع وحالات آن					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

دهم	19	حکم خرید وفروش اعضای انسان					
	20	ازنظر شریعت وقانون					
یازدهم	21	حکم استیجار ارحام					
	22	والقاح مصنوعی					
دوازدهم	23	بنوک حلیب بشری					
	24	وحکم حرمت رضاع توسط آن					
سیزدهم	25	انعقاد عقوداز طریق وسائل معاصر					
	26	حکم شرعی این عقود					
چهاردهم	27	طرق معاصر تجارت					
	28	و مالیت منافع					
پانزدهم	29	جرایم سایبری					
	30	وحکم سرقت حقوق معنوی					
شانزدهم	31	یک موضوع جدید نظر به زمان ومکان					
	32	انتخاب و شرح گردد.					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• عثیمین، محمد بن صالح. (1420هـ). فتاوی معاصرة. جمع وترتیب از: سید بن احمد ابویوسف. الایمان: قاهره - مصر. • عثمانی، محمد تقی. (ب-ت) بحوث فی قضایا فقهیه معاصره
ماخذ کمکی	• قرضاوی، دکتور یوسف. (ب.ت). قضایا الفقهیة المعاصرة. (قضایای فقهی معاصر) دارالحکمة: قاهره - مصر. • محسنی، محمد آصف، (1388ش). الفقه و مسائل الطبیة، قم: بوستان کتاب. • مجلة مجمع الفقه الاسلامی. سازمان کنفرانس اسلامی. • مجلة البحوث الاسلامیه.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون اصول فقه (6)

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	اصول فقه6
کود مضمون:	SL_IL0817
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0717
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون قواعد استنباط احکام شرعی از مصادر قبول شده شرعی را روشن می سازد وشیوه استنباط را بیان میکند و مشتمل بر معرفی ادله یا مصادر فقه و شریعت اسلامی میباشد، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی و بطور خلاصه ادله، احکام، چگونگی استنباط و حالت استنباط کننده را بیان میکند.

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد وظوابط با بیان مثالهایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروچگتور بشکل سلایدها ارائه میگردد وضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته میشود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- شرع من قبلنا بحیث یکی از ادله اختلافی فقه
- استصحاب الحال بحیث یکی از ادله اختلافی فقه
- قول یا مذهب صحابی بحیث یکی از ادله اختلافی فقه
- سد ذریعه بحیث یکی از ادله اختلافی فقه
- تطبیقات معاصر سد ذریعه:
- جزای حبس وبدیل آن
- تعیین سهمیه برای حجاج ومعتمرین
- استیجار ارحام والقاح مصنوعی
- بنوک حلیب بشری ومسأله حرمت رضاعت
- زرع وپیوند اعضای انسان

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون (اهداف مضمون) در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، خارنوالی، وکالت دفاع، مشاورت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر.3	ن.م.ر.4	ن.م.ر.5	ن.م.ر.6
۱	آشنایی با تاریخ نشأت قواعد اصولی و مراحل آن	۳	3	3	2	3	2
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم اصول فقه و مضوع آن، اعم از ادله اتفاقی و ادله اختلافی	3	3	۲	2	2	3
۳	درک شیوه استنباط احکام از مصادر شرعی و قانونی	3	3	2	۳	3	3
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون در روشنی قواعداصولی	3	2	3	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی صدور حکم و فتوا در قضایای فقهی معاصر	۲	3	3	3	3	2
	مجموع						
	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

کورس پالیسی هفته وار مضمون اصول فقه 6

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	اصول فقه (6)	فقه و قانون	چهارم	هشتم	2	اساسی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات ادله اختلافی: شرایع من قبلنا: هدف و مراحل آن					
	2	نظریات علما دراین مورد با ادله و مناقشه هرکدام.					
دوم	3	شرایع من قبلنا: حالات مختلفه امور شرعی و نظریات فقها دراین مورد با ادله آن ها					
	4	و نمونه های اجتهادات مبتنی بر اساس شرع من قبلنا.					
سوم	5	ادله اختلافی: استصحاب الحال: تعریف و مجال استدلال به آن					
	6	اقسام استصحاب با مثالها و احکام هرکدام.					
چهارم	7	استصحاب الحال: حجیت استصحاب الحال و نظریات علما دراین مورد					
	8	ادله مذاهب و قول راجح.					
پنجم	9	استصحاب الحال: قواعدیکه براین اصل مبتنی اند با شرح و بیان امثله هریک					
	10	نتیجه این بحث.					
ششم	11	ادله اختلافی: قول یا مذهب صحابی: تعریف صحابی از نظر محدثین و اصولیین،					
	12	حکم تقلید صحابی و بیان محل خلاف.					
هفتم	13	قول صحابی: حجیت قول صحابی: نظر علما دراین مورد با ادله هرکدام					
	14	بیان قول راجح و نتیجه این بحث.					
هشتم	15	امتحان وسط سمستر					
	16	// // //					
نهم	17	ادله اختلافی: سد ذریعه: تعریف(اضافی و لقبی)					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	18	تفاوت ذریعه با سبب و مقدمه و ارتباط آن با حیله.					
دهم	19	سد ذریعه: تقسمات ششگانه ذرائع با مثالها و شرح هرکدام.					
	20	حجیت سد ذریعه با بیان نظر فقهای مذاهب دراین مورد، ادله مثبتین و منکرین و مناقشه آنها.					
یازدهم	21	سد ذریعه: نمونه های تطبیقی قاعده سد ذریعه در مذاهب فقهی					
	22	ار تباط قاعده سد ذریعه با برخی از قواعد فقهی و اصولی.					
دوازدهم	23	تطبیقات معاصر سد ذریعه: حبس: تاریخچه، حکم شرعی و بدیل آن					
	24	شرح اصل موضوع و بیان حکم شرعی آن طبق اصل سد ذریعه.					
سیزدهم	25	تطبیقات معاصر سد ذریعه: تحدید تعداد حجاج و تعیین سهمیه برای کشورها:					
	26	شرح اصل موضوع و بیان حکم شرعی آن در روشنی اصل سد ذریعه.					
چهاردهم	27	تطبیقات معاصر سد ذریعه: استئجار ارحام و القاح مصنوعی:					
	28	شرح اصل موضوع و بیان حکم شرعی آن طبق اصل سد ذریعه.					
پانزدهم	29	تطبیقات معاصر سد ذریعه: بنوک حلیب بشری (شیر انسانی):					
	30	شرح اصل موضوع و بیان حکم شرعی آن در روشنی اصل سد ذریعه.					
شانزدهم	31	تطبیقات معاصر سد ذریعه: پیوند و زرع اعضای انسانی:					
	32	شرح اصل موضوع و بیان حکم شرعی آن طبق اصل سد ذریعه.					

منابع یا مآخذ:	
مآخذ اساسی	1. جیون، شیخ احمد. (2005م). **نورالانوار**. بشرا. کراچی: پاکستان. 2. بخاری، عبد العزیز بن أحمد بن محمد، علاء الدين البخاري الحنفي.(ب.ت) **كشف الأسرار شرح أصول البزدوي**. دار الكتاب الإسلامي، بيروت - لبنان. 3. زهیر، محمد ابوالنور. (1428هجری - 2007م). **اصول الفقه** : طبع اول : دارالبصائر، قاهره. .
مآخذ کمکی	1. غزالی، أبی حامد محمد بن محمد. (1414هجری - 1994م). **المستصفى من علم الاصول**. دارالارقم - بیروت. 2. محب الله . (ب.ت). **مسلم الثبوت** : مطبعه مجیدی، پیشاور: پاکستان 3. أبوزهره، محمد ابوزهره. (1427هجری - 2006م). اصول الفقه : دارالفکرالعربی- قاهره . 4. خلاف، عبدالوهاب. (1392هجری - 1972م). علم اصول الفقه. طبع دهم: دارالقلم - کویت.

	5. زحیلی، دکتور وهبة الزحیلی. (ب.ت). اصول الفقه الاسلامی. مکتبه رشیدیه، پیشاور- پاکستان. 6. زرکشی. (1992م). البحر المحیط فی اصی اصول الفقه. طبع دوم: دارالقلم، الکویت، 7. زیدان، دکتورعبدالکریم . (2004م). الوجیز فی اصول الفقه. طبع جدید: فاروقیه، پیشاور، پاکستان. 8. شاطبی ، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی(ب.ت). الاعتصام : دارالمعرفة - بیروت. 9. شاطبی، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی .(ب.ت). الموافقات فی اصول الفقه : دارالمعرفة - بیروت. 10. شوکانی، محمد بن علی بن محمد. (1349هجری). ارشاد الفحول الی تحقیق الحق من علم الاصول. مطبعه صبیح - قاهره. 11. قرافی، شهاب الدین احمد بن ادریس الصنهاجی. (1428هجری). تنقیح الفصول . فاروقیه، پیشاور- پاکستان.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون فقه مقارن بین مذهب

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	فقه مقارن بین مذاهب
کود مضمون:	SL_IL0853
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SLIL0107, 0531
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون نظریات فقها و مذاهب را در مسائل اختلافی بطور مقایسوی واضح می سازد و دیدگاه هر مذهب در مورد آن روشن می نماید. تاریخچه علم الخلاف، قواعد و اصول حاکم بر آن، نمونه های از مسائل اختلافی در ابواب مختلف فقهی، برخی از مهمترین سرفصل های این مضمون می باشد

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- أسباب اختلاف میان فقهاء وتاریخچه آن
- قواعد واصول علم مناظره
- نمونه هایی از مسائل اختلافی درباب عبادات
- نمونه هایی از مسائل اختلافی درباب أحوال شخصی
- نمونه هایی از مسائل اختلافی درباب معاملات مالی
- نمونه هایی از مسائل اختلافی درباب جنایات
- نظریات فقهای مذاهب ومقایسه آنها

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی¬های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ثارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با آراء و نظریات فقها ومذاهب	۳	2	3	2	1	3
۲	شناخت نحوه استنباط احکام وصدور فتوا توسط مذاهب فقهی	3	3	۲	2	2	2
۳	درک وشناخت مسائل اختلافی فقهی	2	2	۱	۳	2	2
۴	توانایی مقایسه میان نظریات فقها و مذاهب	3	2	1	2	۳	2
۵	کسب مهارتهایی عملی مقایسه اقوال	۲	3	2	1	2	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون فقه مقارن

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	فقه مقارن بین مذاهب	فقه و قانون	چهارم	هشتم	3	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون و مفردات درسی. مقدمه: تعریف، موضوع، ثمره و فواید فقه مقارن					
	2	اسباب اختلاف فقها و معرفی کتب تألیف شده دراین مورد					
دوم	3	مسأله وجوب نیت در وضوء، تیمم وغسل					
	4	نظریات فقها و مذاهب در این مورد و ادله آن ها					
سوم	5	جمع بین صلاتین در سفر و حضر					
	6	نظریات فقها و مذاهب دراین مورد و ادله آن ها					
چهارم	7	قصر نماز در سفر و اندازه آن					
	8	نظریات فقها و مذاهب در این مورد و ادله آن ها					
پنجم	9	وطن اصلی و دار اقامت و مدت آن					
	10	نظریات فقها و مذاهب در این مورد و ادله آن ها					
ششم	11	نیابت درعبادات بدنی و فدیه آن ها					
	12	نظریات فقها و مذاهب دراین مورد و ادله آن ها					
هفتم	13	حداد و تعزیت در وقت مصیبت					
	14	نظریات فقها و مذاهب دراین مورد و مقایسه آن با قانون عزاداری					
هشتم	15	حکم وجوب زکات در زیورات واموال اطفال					
	16	نظریات فقها ومذاهب دراین مورد وادله آنها					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	احکام رویت هلال و مسأله اختلاف مطالع					

	20	نظریات فقها ومذاهب دراین مورد وادله آنها					
یازدهم	21	حکم طلاق به لفظ واحد					
	22	نظریات فقها ومذاهب دراین مورد وادله آنها					
دوازدهم	23	حکم تسعیر(تعیین قیم) دراسلام					
	24	نظریات فقها ومذاهب دراین مورد وادله آنها					
سیزدهم	25	حکم استفاده از مال مرهونه					
	26	نظریات فقها ومذاهب دراین مورد وادله آنها					
چهاردهم	27	ثبوت حق شفع به سبب جوار					
	28	نظریات فقها ومذاهب دراین مورد وادله آنها					
پانزدهم	29	مدت رضاعت محرم					
	30	نظریات فقها ومذاهب دراین مورد وادله آنها					
شانزدهم	31	حکم ثبوت حرمت رضاع توسط شیر بانکهای شیر انسانی					
	32	نظریات فقها ومذاهب دراین مورد وادله آنها					

منابع یا مآخذ:	
1. ماخذ اساسی	1. الاشقر، دکتور عمر سلیمان الاشقر(ب.ت) **مسائل فی الفقه المقارن.** بیروت: لبنان 2. الشوکانی، محمد بن علی. نیل الاوطار. دارالکتب العلمیه.
2. ماخذ کمکی	1. ابن رشد، أبوالوليد محمد بن أحمد بن محمد بن أحمد بن رشد القرطبي الشهير بابن رشد الحفيد (1425هـ - 2004 م). **بداية المجتهد ونهاية المقتصد**. دار الحديث - القاهرة 2. مجموعه من کباراساتذة الفقه، (1990م). الموسوعة جمال عبد الناصر، قاهره: المجلس الاعلی لشئون الاسلامیة. 3. وزارت الشئون والاوقاف- مصر(ب.ت) الموسوعة جمال عبدالناصر، قاهره: . 4. وزارت الشئون والاوقاف الکویت، الموسوعة الکویتیة، کویت: ..

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون نظریه ملکیت درفقه وقانون

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون
اسم مضمون:	نظریه ملکیت (حقوق عینی)
کود مضمون:	SL_IL0854
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:
این مضمون نظریات فقهای مذاهب را درمورد مسائل ملکیت، مال و حقوق عینی، طور مقایسوی با قانون مدنی بیان می کند و بر مسائل مهم ملکیت و أنواع آن مشتمل می باشد.

اهداف آموزشی:
- آشنایی با هردو نوع حق مالی: (حق عینی و شخصی)
- شناخت مسائل مهم و اساسی مورد بحث ملکیت
- درک مسائل مرتبط به مال و مالکیت
- توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوطه ملکیت
- کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون

شیوه های تدریس و آموزش:
به شیوه لکچر و شرح موارد مهم مربوطه بشکل سلایدها و برخی أوقات کار گروپی و جستجوی حل و جواب برای مسائل مطروحه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)
- معرفی واژه حق طور مقایسه میان فقه وقانون وتقسمات آن
- مال و تقسیمات آن
- حق ملکیت
- أسباب ملکیت
- حق ارتفاق
- حق عینی تبعی
- حق ارتهان
- حق حبس
- حق تقدم واختصاص

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی٦های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، کارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با هردو نوع حق مالی: (حق عینی و شخصی)	۳	2	2	3	2	2
۲	شناخت مسائل مهم و اساسی مورد بحث ملکیت	2	1	۲	2	3	2
۳	درک مسائل مرتبط به مال و مالکیت	2	3	۱	۳	2	2
۴	توانایی تجزیه وتحلیل نصوص شرعی و مواد قانون مربوطه ملکیت	3	2	2	2	۳	1
۵	کسب مهارتهایی مقایسه میان نظریات فقها ومواد قانون	۲	2	2	2	1	2
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

پلان درسی هفته وار مضمون نظریه ملکیت درفقه وقانون

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	نظریه ملکیت در فقه و قانون	فقه و قانون	چهارم	هشتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، مواد درسی، توضیح برخی مقررات صنفی، تعریف حق،					
	2	تقسیم بندی های کلی حق، مروری بر حق عینی و شخصی					
دوم	3	مال و تقسیمات آن در فقه و قانون					
	4	ملکیت: تعریف ملکیت، رابطه ملکیت و ملک،					
سوم	5	مشروعیت ملکیت و دلایل آن					
	6	سیر تاریخی حق مالکیت، رابطه ملکیت و مال					
چهارم	7	خصوصیات ملکیت و حمایت از ملکیت					
	8	حدود ساحه شرعی و قانونی ملکیت					
پنجم	9	ملکیت معدن و کنز					
	10	تقسیمات ملکیت، (به اعتبار مستفید، حقیقت و ماهیت و به اعتبارات دیگر..)					
ششم	11	انواع ملک ناقص (ملکیت عین، منفعت شخصی= انتفاع، منفعت عینی= ارتفاق					
	12	قیود ملکیت: قیود متعلق به کسب ملکیت،					
هفتم	13	قیود ملکیت: قیود مربوط به استعمال، تصرف و انتقال ملکیت					
	14	اسباب کسب ملکیت: الف- استیلاء علی المباح: احیاء الموات، اصطیاد، استیلاء علی...					
هشتم	15	ب- عقود ناقله ملکیت. ج- خلفیة (جانشینی شخص از شخص دیگر، جانشینی شیئ از شیئ دیگر) د- تولد از ملکیت (میوه درخت، حاصل زمین، جوجه حیوانات)					
	16	اسباب کسب ملکیت: به تعبیر قانون مدنی: تصاحب، میراث، وصیت					
نهم	17	اسباب کسب ملکیت، التصاق، عقد، شفع و حیازت					
	18	پاسخ به سوالات محصلان					
دهم	19	امتحان وسط سمستر					
	20	ملکیت منفعت شخصی یا حق انتفاع (انواع ملک ناقص) تعریف حق انتفاع، تفاوت حق انتفاع و اباحت					
یازدهم	21	خصوصیات حق انتفاع، مشمولات حق انتفاع، برخی احکام حق انتفاع					
	22	ملکیت منفعت عینی یا حق ارتفاق: تعریف ارتفاق، فرق بین ارتفاق و انتفاع					

دوازدهم	23	خصوصیات حق ارتفاق، اسباب انشاء و ایجاد حق ارتفاق، انواع حق ارتفاق، (حق شرب، حق مجری، مسیل، مرور، تعلی، جوار)					
	24	حق ارتهان ملکیت: تعریف رهن، انواع رهن،					
سیزدهم	25	احکام رهن، شرایط رهن و انقضای حق ارتهان					
	26	حق احتباس ملکیت: تعریف احتباس، موارد و مثال های حق احتباس					
چهاردهم	27	ادامه حق احتباس و انقضای حق احتباس					
	28	حق وقف ملکیت: تعریف وقف، حکم فقهی، انواع، ارکان و شروط وقف کننده، شروط موقوف علیه و شروط مال موقوف					
پانزدهم	29	رجوع از وقف، ناظر وقف، شروط ناظر و مسئولیت های آن، آثار مرتب بر وقف، انتها و انقضای وقف					
	30	حق قرار بر وقف					
شانزدهم	31	حق حکر یا اجاره طویل المدت. حق اختصاص، تقدم و مباحث مربوطه					
	32	پاسخ به سوالات و رهنمائی امتحان					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• ابوزهره، محمد، (ب-ت). الملکیة و نظریة العقد. • السنهوری، عبدالرزاق احمد، (ب-ت)الوسیط فی شرح قانون المدنی الجدید، • احمد زرقاء، (ب.ت) المدخل الفقهی العام. احیاءالتراث. قاهره -مصر • غزنوی، غفوراحمد.(1395). حقوق عینی. انتشارات الهام احدی: کابل - افغانستان.
ماخذ کمکی	• موسی، یوسف، (ب-ت) الاموال و نظریة العقد فی الفقه الاسلامی. • قانون مدنی افغانستان مصوب1355. • محمدی، عصمت الله، (ب-ت). وثیقه های عینی در حقوق افغانستان. • وزارة الشئون والاوقاف- الکویت: الموسوعة الکویتیة مباحث مربوطه • زحیلی، دکتوروهبة.(ب.ت). الفقه الاسلامی وادلته. دارالفکر: سوریه- دمشق. • وزارت عدلیه أفغانستان، قانون مدنی. جریده رسمی منتشره سال(1352هـ).

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون حقوق جزای بین المللی

اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	فقه و قانون/پوهنځی حقوق
اسم مضمون:	حقوق جزای بین المللی
کود مضمون:	SL_IL0855
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (تیوری)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	SL_IL0426
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:

در پایان جنگ جهانی دوم، رشته جدیدی به نام حقوق بین المللی جزایی پا به عرصه حقوق جزا گذاشت. حقوق کیفری بین المللی (حقوق جزای بین الملل خاص) باید از حقوق بین الملل جزایی (حقوق جزای بین الملل عام) تمیز داده شود. در حالی که حقوق بین الملل جزا خصوصیت بین المللی دارد، حقوق جزای بین المللی به حقوق داخلی مربوط می شود. مفهوم حقوق جزای بین المللی مربوط به آن قسمت از حقوق جزای داخلی است که یک عامل برون مرزی در آن وجود دارد. این عامل برون مرزی یا به محل وقوع جرم مربوط است و یا به تابعیت مرتکب جرم. در حالیکه حقوق بین الملل جزایی به مباحث همچون تشکیل محاکم جزایی بین المللی موقت و دائم، و توضیح جرائم بین المللی ذاتی و قراردادی می پردازد. این مضمون از مضامین حتمی و تخصصی دیپارتمنت حقوق جزا بوده که در قالب 3 کریدیت در سمستر هفتم برای محصلین رشته قضایی- حارنوالی تدریس می گردد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مفهوم صلاحیت ها، مبانی، شرایط تطبیق و انواع آن و تمایز میان صلاحیت های قوی و ضعیف جهت تطبیق بر قضایای جرمی
- درک مفهوم مصئونیت دیپلماتیک و کنسولی، انواع مصئونیت ها و استثناءآت آن در پرتو اسناد ملی و بین المللی
- کسب مهارت به ارتباط حل قضایای جرمی بین المللی و شناخت قواعد حاکم بر رفع تعارضات میان دولتها در عرصه جرایم بین المللی
- شناخت مفهوم و اصول استرداد و چگونگی استرداد مجرمین و انتقال محکومین به حبس در پرتو اسناد ملی و بین المللی
- شناخت محاکم بین المللی موقت و دایم، ارکان و قواعد و مقررات جزایی آن و پروسژر موجود در روند رسیدگی به جرایم بین المللی ذاتی و قراردادی

شیوه های تدریس و آموزش:

در بخش آموزش نظری از روش تدریس متقابل قرار شرح زیر استفاده میشود:

- ارائه لکچر و شرح مباحث بصورت نظری؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- پرسش و پاسخ؛

- طرح فرضیه و کار گروپی محصلان و ارائه آن در صنف.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات در مورد حقوق جزای بین الملل و تمایز آن با بین الملل جزایی؛
- انواع صلاحیت ها؛
- صلاحیت سرزمینی، مبانی و نحوه تطبیق آن؛
- انواع قلمرو حاکمیت و مصادیق آن؛
- مصئونیت و مزایای دیپلماتیک و کنسولی؛
- صلاحیت عینی، مبانی و شرایط اعمال آن؛
- صلاحیت شخصی فاعلی و شرایط اعمال آن؛
- صلاحیت مبتنی بر تابعیت مجنی علیه و مبانی آن؛
- صلاحیت همگانی و مبانی و شرایط تطبیق آن؛
- همکاری های بین المللی پلیسی و قضایی؛
- استرداد مجرمین و انتقال محکومین به حبس؛
- حقوق بین الملل جزایی و عناصر جرایم بین المللی؛
- چگونگی ایجاد کد جزایی بین المللی؛
- محاکم بین المللی موقت و دائم.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون "حقوق جزای بین الملل" در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی موارد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌های مربوط به سیستم عدلی و قضاءیی.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با مفهوم صلاحیت ها، مبانی، شرایط تطبیق و انواع آن و تمایز میان صلاحیت های قوی و ضعیف جهت تطبیق بر قضایای جرمی	2	2	2	3	2	2
۲	درک مفهوم مصئونیت دیپلماتیک و کنسولی، انواع مصئونیت ها و استثناءآت آن در پرتو اسناد ملی و بین المللی	1	1	2	2	1	1
۳	کسب مهارت به ارتباط حل قضایای جرمی بین المللی و شناخت قواعد حاکم بر رفع تعارضات میان دولتها در عرصه جرایم بین المللی	1	2	3	3	2	2
۴	شناخت مفهوم و اصول استرداد و چگونگی استرداد مجرمین و انتقال محکومین به حبس در پرتو اسناد ملی و بین المللی	1	1	2	3	1	1
۵	شناخت محاکم بین المللی موقت و دایم، ارکان و قواعد و مقررات جزایی آن و پروسژر موجود در روند رسیدگی به جرایم بین المللی ذاتی و قراردادی	1	2	3	3	2	2
	مجموع	1.2	1.6	2.4	2.8	1.6	1.6
	اوسط عمومی	1.8/3					

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون حقوق جزای بین الملل

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	حقوق جزای بین المللی	فقه و قانون/ پوهنځی حقوق	چهارم	هشتم	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
	1	معرفی مضمون و مفردات. تعریف و تمایز حقوق جزای بین الملل از حقوق بین الملل جزایی. اهمیت و هدف حقوق جزای بین الملل					
	2	انواع صلاحیت ها صلاحیت به لحاظ مقام اعمال کننده صلاحیت و قلمرو مکانی					پرسش و پاسخ
دوم	3	صلاحیت سرزمینی(محلی)، منطق و دلایل آن. مشکلات عملی در تطبیق اصل صلاحیت محلی					
	4	جرائم اعتیادی، کانکور جرائم جرم ساده و مرکب.					
سوم	5	قلمرو حاکمیت و انواع آن مصادیق در حکم قلمرو حاکمیت:					پرسش و پاسخ
	6	کشتی ها طیاره ها سفارتخانه ها					
چهارم	7	استثنائات در تطبیق اصل صلاحیت محلی مصونیت و مزایای دیپلماتیک و کنسولی					
	8	مبانی(منطق مصئونیت دیپلماتیک)					
پنجم	9	انواع مصئونیت دیپلماتیک مصئونیت کنسولی و استثنائات آن					پرسش و پاسخ
	10	طرز تطبیق عملی صلاحیت محلی					
ششم	11	طرح فرضیه در مورد صلاحیت محلی و کار گروپی محصلان					
	12	اصل صلاحیت عینی (واقعی) منطق صلاحیت واقعی و وجه تسمیه آن					
هفتم	13	شرایط اعمال اصل صلاحیت عینی و خصوصیات آن					پرسش و پاسخ
	14	طرز تطبیق اصل صلاحیت عینی					
هشتم	15	صلاحیت های تعویضی (فرعی) حقوق جزای بین الملل اصل صلاحیت شخصی و دلایل آن					
	16	مبانی(منطق) و شرایط اعمال اصل صلاحیت شخصی					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

	18	طرح قضیه و کار گروپی					
دهم	19	اصل صلاحیت شخصی مفعولی(مبتنی بر تابعیت مجنی علیه) منطق صلاحیت شخصی					پرسش و پاسخ
	20	شرایط اعمال اصل صلاحیت مبتنی بر تابعیت مجنی علیه چگونگی تطبیق صلاحیت مبتنی بر تابعیت مجنی علیه					
یازدهم	21	اصل صلاحیت جهانی و منطق آن شرایط اعمال اصل صلاحیت جهانی و طرز تطبیق آن					
		طرح قضیه و کار گروپی					
	22						
دوازدهم	23	همکاری های بین المللی در مسایل جزایی					پرسش و پاسخ
	24	استرداد و سیر تاریخی آن اصول حاکم بر استرداد شرایط استرداد					
سیزدهم	25	طرزالعمل استرداد					
	26	استثنائات استرداد نتایج استرداد					
چهاردهم	27	تشکیلات و وظایف پلیس بین المللی و سیر تاریخی همکاری های بین المللی قضائی					پرسش و پاسخ
	28	انتقال محکومین به حبس شرایط انتقال محکومین به حبس					
پانزدهم	29	تعریف حقوق بین الملل جزایی عناصر جرایم بین المللی انواع جرایم بین المللی، مجرمین و مویدات بین المللی					
	30	ارگانهای تطبیق کننده قواعد حقوق جزای بین الملل عام محاکم بین المللی جزایی موقت محکمه بین المللی نورنبرگ محکمه بین المللی توکیو					
شانزدهم	31	محکمه یوگسلاوی سابق محکمه رواندا معرفی محکمه کیفری بین المللی					پرسش و پاسخ
	48	حل مشکلات محصلین و راهنمایی برای امتحان					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• دانش، حفیظ الله. (۱۳۹۶). حقوق جزای بین المللی. کابل: انتشارات مستقبل، ج 1، چاپ ششم. • پوربافرانی، محمد حسین. (1387). حقوق جزای بین المللی. تهران : انتشارات جنگل.

ماخذ کمکی	1. اردبیلی، محمد علی. (1383). حقوق بین المللی کیفری. (گزیدهٔ مقالات)، چاپ اول. تهران : نشر میزان. 2. حسینی نژاد، حسینقلی. (1383). حقوق کیفری بین المللی. تهران : نشرمیزان. 3. شبث، ویلیام. (1384). مقدمه ای بر دیوان کیفری بین المللی. ترجمه: میر عباسی، سید باقر و حمید الهویی نظری. حقوق کیفری بین المللی. تهران: انتشارات جنگل. چاپ اول. 4. شریعت باقری، محمد جواد. (1385). حقوق کیفری بین المللی. تهران: انتشارات جنگل. بی چا. 5. عباسی، محمود. (1373). استرداد مجرمین. تهران: کتابخانه گنج دانش. چاپ اول. 6. فیض، علیرضا. (1373). مقارنه و تطبیق در حقوق جزای عمومی اسلام. تهران: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. چاپ سوم. 7. کسسه، آنتونیو. (1387). حقوق کیفری بین المللی. ترجمه: پیران، حسین و دیگران. تهران: انتشارات جنگل. چاپ اول. 8. کیتی شیایزری، کریانساک. (1383). حقوق بین المللی کیفری. ترجمه: بهنام یوسفیان و محمد اسماعیلی. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاها(سمت). چاپ اول. ب: منابع به زبان خارجی: 9. Kolb, Patrick et Laurence Leturmy (2005). Droit penal, General. Paris: Gualino. 10. Lombois, Claude. (1971). Droit penal international. Paris. ج: قوانین ملی: 11. کد جزای افغانستان مصوب 1396. 12. قانون هوانوردی ملکی مصوب 1391. د: اسناد بین المللی 13. اساسنامه دیوان کیفری بین المللی(اساسنامه رم) مصوب 1998. 14. کنوانسیون ملل متحد در مورد حقوق دریاها مصوب 1982. 15. کنوانسیون دریای سرزمینی و منطقه نظارت مصوب 1958. 16. کنوانسیون حقوق دیپلماتیک مصوب 1961 وین. 17. کنوانسیون حقوق کنسولی مصوب 1963 وین. 18. کنوانسیون توکیو در مورد جرایم ارتکابی و برخی اعمال دیگر در هواپیما مصوب 1963.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مقاصد شریعت

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	**شرعیات**
اسم دیپارتمنت:	**فقه و قانون**
اسم مضمون:	**مقاصد شریعت**
کود مضمون:	**SL_IL0857**
تعداد کریدیت:	**2 کریدیت**
نوعیت مضمون:	**اختیاری**
پیشنیاز مضمون:	**ندارد**
صنف:	**چهارم**
سمستر:	**هشتم**

شرح مختصر مضمون:
این مضمون اهداف کلی ومقاصد عامه وخاصه شریعت اسلامی را روشن می سازد و چگونگی رعایت اصل جلب منفعت و دفع ضرر در تشریع اسلامی را بیان می کند.

شیوه های تدریس و آموزش:
أساسا این مضمون به طریقه لکچر و شرح قواعد وظوابط با بیان مثالهایی تطبیق تدریس میشود که اکثرا توسط پروچگتور بشکل سلایدها ارائه میگردد وضمنا شیوه سوال وجواب و کارهای گروپی و ارائه سمینارها نیز درآن بکار گرفته میشود.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- اثبات مقاصد شریعت وطرق آن
- مراتب مقاصد شریعت
- تعلیل احکام شرعی
- مقاصد عامه
- ضوابط مقاصد شریعت
- أنواع مصلحت مقصوده از تشریع اسلامی
- سد ذریعه و رخصت
- مقاصد خاصه شریعت اسلامی
- نمونه های از حکمت التشریع در بخشهای مختلف
- معرفی طرق شناسایی حکمت ومقصد

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته فقه وقانون					
		7. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	8. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	9. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	10. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی‌ها‌ی مربوط به سیستم عدلی و قضاء.	11. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ځارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	12. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی با تاریخ نشأت علم مقاصد و مراحل آن	3	3	۲	2	2	3
۲	شناخت امور اساسی مورد بحث علم مقاصد الشریعة، اعم از مقاصد عامه و مقاصد خاصه	3	3	2	۳	3	3
۳	درک تفاوت میان مقاصد عامه وخاصه وکسب توان مقایسه میان هردو	3	2	3	2	۳	2
۴	توانایی تعلیل نصوص و درک تفاوت میان علت و حکمت یا مقصد	۲	3	3	3	3	2
۵	تقویه ایمان و حصول مهارت دعوت مأثر درعرصه احکام شریعت اسلامی	3	3	۲	2	2	3
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

کورس پالیسی هفته وار مضمون مقاصد شریعت

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	مقاصد شریعت	فقه و قانون	چهارم	هشتم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی مضمون، جایگاه، اهمیت و مفردات آن تعریف شریعت و احکام					
	2	بیان رابطه فقه و شریعت و تعریف مقاصد شریعت					
دوم	3	مبانی و ریشه های مقاصد شریعت					
	4	منبع شناسی مقاصد الشریعة					
سوم	5	شناخت مقاصد شریعت و اهمیت و ضرورت آن					
	6	رابطه مقاصد شریعت و علم اصول فقه					
چهارم	7	راه های اثبات مقاصد شریعت					
	8	ادامه بحث					
پنجم	9	مقاصد عامه در تشریع					
	10	الصفة الضابطة للمقاصد الشریعة					
ششم	11	طرق شناخت احکام شرعی					
	12	ادامه بحث قبلی					
هفتم	13	انواع مقاصد بر اساس اعتبارات مختلف					
	14	اعتبار مصالح، قصد، و شمول					
هشتم	15	اعتبار قطع، ظن، وهم اعتبار افراد امت					
	16	اعتبار دخالت یا عدم دخالت مکلف					
نهم	17	امتحان وسط سمستر					
	18	// // //					
دهم	19	مصالح و مصالح مفاسد و مفاسد					
	20	تعارض میان مصالح و مفاسد					
یازدهم	21	ضابطه مصالح مطلوب در شریعت					
	22	ادامه بحث					
دوازدهم	23	مقاصد شریعت در بعضی احکام عبادات					

	24	صلاة و صوم					
سیزدهم	25	حج و زکات					
	26	ادامه بحث					
چهاردهم	27	مقاصد شریعت در بعضی احکام معاملات					
	28	بیع، تبرعات و نظام خانواده					
پانزدهم	29	اعمال بدنی، قضاوت					
	30	متعلق شهادت و مجازات ها					
شانزدهم	31	مرور بر دروس گذشته					
	32	رهنمایی برای امتحان وپاسخ به سوالات					

منابع یا مآخذ:	
ماخذ اساسی	• ابن عاشور، محمد الطاهر بن محمد بن محمد الطاهر بن عاشور التونسي. (1425 هـ - 2004 م). مقاصد الشريعة الإسلامية. الناشر: وزارة الأوقاف والشؤون الإسلامية، قطر • الغزالی، محمد بن محمد، (1417ق). المستصفی من علم الاصول، تحقیق و تعلیق: محمد سلیمان الاشقر. بیروت: مؤسسة الرسالة. • شاطبی، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی .(ب.ت). الموافقات فی اصول الفقه : دارالمعرفة - بیروت. • الیوبی، محمد سعد بن احمد بن مسعود الیوبی (ب.ت). مقاصد الشریعة الاسلامیة و علاقتها بالادلة الشرعیة، دارالهجرة للنشر و التوزیع، ریاض:
ماخذ کمکی	1 . فاعور، محمود عبدالهادی فاعور، (ب.ت). المقاصد عندالامام الشاطبی. صیدا- لبنان: بسیونی للطباعة والنشر. 2 . محمد، علی جمعه، (ب.ت). ترتیب المقاصد الشرعیة ابحاث ووقائع المؤتمر، العام الثانی والعشرین. 3 . علیدوست، ابوالقاسم، (1389ش). فقه و مصلحت، قم: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه. 4 . شوکانی، محمد بن علی بن محمد. (1349هجری). ارشاد الفحول الی تحقیق الحق من علم الاصول. مطبعه صبیح - قاهره. 5 . خلاف، عبدالوهاب. (1392هجری - 1972م). علم اصول الفقه. طبع دهم: دارالقلم - کویت. 6 . زحیلی، دکتور وهبة الزحیلی. (ب.ت). اصول الفقه الاسلامی. مکتبه رشیدیه، پیشاور- پاکستان. 7 . زرکشی. (1992م). البحرالمحیط فی اصی اصول الفقه. طبع دوم: دارالقلم، الکویت، 8 . زیدان، دکتورعبدالکریم . (2004م). الوجیزفی اصول الفقه. طبع جدید: فاروقیه، پیشاور، پاکستان. 9 . شاطبی ، ابراهیم بن موسی اللخمی الغرناطی المالکی(ب.ت). الاعتصام : دارالمعرفة - بیروت. 1 0 . قرافی، شهاب الدین احمد بن ادریس الصنهاجی. (1428هجری). تنقیح الفصول . فاروقیه، پیشاور- پاکستان.

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنځی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

برنامه درسی و کورس پالیسی مضمون مذاهب فکری معاصر

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	----------
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	عقیده و فلسفه
اسم مضمون:	مذاهب فکری معاصر
کود مضمون:	SL_IL0858
تعداد کریدیت:	2 کریدیت
نوعیت مضمون:	اختیاری
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:

این مضمون از جمله مضامین اختیاری بوده و موضوع مورد بحث آن را ارزیابی مذاهب فکری معاصر تشکیل می‌دهد. در این مضمون، روی خاستگاه، جذور فکری، شخصیّت‌های تأثیرگذار، اصول اعتقادی، مراحل تاریخی و قلمرو گسترش مذاهب فکری معاصر بحث می شود.

نتائج متوقعه آموزشی مضمون:

- آشنایی محصلان با خاستگاه و جذور فکری مذاهب فکری معاصر.
- آشنایی محصلان با شخصیّت‌های تأثیرگذار این مذاهب.
- آشنایی محصلان با اصول اعتقادی این مذاهب.
- آشنایی محصلان با مراحل تاریخی این مذاهب.
- آشنایی محصلان با قلمرو های گسترش این مذاهب.

شیوه های تدریس و آموزش:

تدریس مطابق روش و منهج فعال محصل محوری، تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید صورت می‌گیرد.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- فصل اول
- معرفی
- تعریف اسمی و ترکیبی مذاهب فکری معاصر
- زمینه‌های تاریخی شکل‌گیری مذاهب فکری معاصر
- فصل دوم
  اخوان المسلمین
- فصل سوم
  جماعت اسلامی
- فصل چهارم
  سنوسیه
- فصل پنجم
  جماعت تبلیغ
- فصل ششم
  حزب التحریر
- فصل هفتم
  نوگرایان عقل‌گرا

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	نتایج متوقعه رشته					
		1. کسب دانش شرعی، فقهی و حقوقی، فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.	2. کسب دانش و مهارت به منظور فراهم آوری زمینه پاسخ به نیازهای فقهی مردم و دولت و مشارکت در تعمیم حاکمیت قانون و حکومت داری خوب.	3. کسب مهارت در تهیه و تسوید قوانین جدید و اسناد دیگر تقنینی، تشخیص درست موارد ایراد، تعدیل و حذف در برخی مواد اسناد تقنینی طبق معتقدات اسلامی.	4. کسب اخلاق، سیرت و سلوک عالی مبتنی بر عقیده اسلامی، عدالت، حقوق و ارزشهای اسلامی و انسانی برای احراز کرسی¬های مربوط به سیستم عدلیه و قضاء.	5. کسب مهارتهای عملی مسلک قضاء، ژارنوالی، وکالت دفاع، مشاوریت حقوقی و شرعی و کسب مهارتهای مورد ضرورت در وزارت عدلیه.	6. کسب مهارتهای مرتبط به حکمیت در دوسیه های مختلف جزءایی، مدنی، فامیلی و تجارتی.
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	آشنایی محصلان با خاستگاه و جذور فکری مذاهب فکری معاصر.	2	2	1	3	3	3
۲	آشنایی محصلان با شخصیّت‌های تأثیرگذار این مذاهب.	1	1	1	1	1	1
۳	آشنایی محصلان با اصول اعتقادی این مذاهب.	2	2	1	3	3	3
۴	آشنایی محصلان با مراحل تاریخی این مذاهب.	2	1	1	2	2	2
۵	آشنایی محصلان با قلمرو های گسترش این مذاهب.	1	1	1	1	1	1
	مجموع						

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

کورس پالیسی هفته وار مضمون مذاهب فکری معاصر

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	فقه و قانون	مذاهب فکری معاصر	عقیده و فلسفه	چهارم	هشتم	2	اختیاری

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	فصل اول معرفی	آشنایی با مذاهب فکری معاصر، آگاهی از آخرین تحولات در جهان اسلام، شناختِ شخصیّت‌های تأثیرگذار اسلامی، ریشه‌یابی علل وضعیّت کنونی و تلاش فکری برای راه حل	ارائه نکات اساسی درس و نظارت از مناقشه محصلین	کارخانگی، کارگروپی، سیمینار، سوال و جواب	تشریحی، مباحثوی، پرسش و پاسخ و سایر روش های مفید	پرسش و پاسخ، ارزیابی درس گذشته،
	2	تعریف اسمی و ترکیبی مذاهب فکری معاصر					
دوم	3	اهمیت و ضرورت مضمون	//	//	//	//	//
	4	موضوع مضمون					
سوم	5	روش طرح مباحث	//	//	//	//	//
	6	زمینه‌های تاریخی شکل‌گیری مذاهب فکری معاصر					
چهارم	7	فصل دوم اخوان المسلمین	//	//	//	//	//
	8	خاستگاه، ریشه‌های فکری، شخصیّت‌های تأثیرگذار					
پنجم	9	اصول اعتقادی اخوان	//	//	//	//	//
	10	دوره‌های تاریخی اخوان					
ششم	11	اخوان المسلمین در مصر و ترکیه	//	//	//	//	//
	12	اخوان المسلمین در تونس و افغانستان					
هفتم	13	فصل سوم جماعت اسلامی خاستگاه و ریشه‌های فکری جماعت اسلامی	//	//	//	//	//
	14	شخصیت‌های تأثرگذار و اصول اعتقادی جماعت اسلامی					
هشتم	15	مراحل جماعت اسلامی	//	//	//	//	//
	16	قلمرو جماعت اسلامی					
نهم	17	فصل چهارم سنوسیه خاستگاه و جذور فکری	//	//	//	//	//
	18	اصول اعتقادی سنوسیه					
دهم	19	شخصیّت‌های تأثیرگذار	//	//	//	//	//
	20	مراحل تاریخی سنوسیه و قلمرو گسترش					

قرار شرح فوق نصاب درسی رشته تعلیمات اسلامی پوهنحّی شرعیات مورد تائید قرار گرفت. دیپارتمنت ها می توانند مضمون اختیاری مورد نظر را از میان مضامین اختیاری ارایه شده در جدول فوق برای محصلین در این سمستر ارائه نمایند.

یازدهم	21	فصل پنجم جماعت تبلیغ خاستگاه، ریشه‌های فکری و شخصیّت‌های تأثیرگذار	//	//	//	//	//
	22	اصول اعتقادی جماعت تبلیغ،					
دوازدهم	23	دوره‌های تاریخی جماعت تبلیغ و قلمرو گسترش	//	//	//	//	//
	24	ادامه					
سیزدهم	25	فصل ششم حزب التحریر خاستگاه، ریشه‌های فکری و شخصیّت‌های تاثیرگذار	//	//	//	//	//
	26	اصول اعتقادی					
چهاردهم	27	دوره‌های تاریخی و قلمرو گسترش	//	//	//	//	//
	28	نقدهای وارده بر این جریان					
پانزدهم	29	فصل هفتم نوگرایان عقل‌گرا خاستگاه، ریشه‌های فکری و شخصیّت‌های تأثیرگذار	//	//	//	//	//
	30	ادامه					
شانزدهم	31	اصول اعتقادی، دوره‌های تاریخی و قلمرو گسترش	//	//	//	//	//
	32	ادامه					

منابع یا مآخذ:

1- شناخت ادیان و مذاهب معاصر.
2- تاریخ اندیشه‌های سیاسی در جهان عرب.
3- جنبش‌های فکری معاصر.